

מקבוצת הבינלאומי

תוכן עניינים**דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות**

עמוד	
5	הפעילות הכלכלית
9	פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו
10	רווח ורווחיות
15	מבנה ארגוני ומערך הסניפים
16	מיגזרי הפעילות של הבנק
37	פעילות הבנק בשוק ההון
40	התפתחות סעיפי מאזן עיקריים
45	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים
49	מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות
50	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
87	דיון בגורמי סיכון
88	באזל 3
91	משאבי אנוש
99	שירותי תפעול
100	הסכמים מהותיים
100	הליכים משפטיים
101	עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית
113	גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד
115	עבודת הדירקטוריון
128	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
129	הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים
130	סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעילותו
150	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
153	דוחות כספיים

חברי הדירקטוריון

סמדר ברבר צדיק, יו"ר הדירקטוריון

אירית שלומי

אריה פורת

גיל בן שאול

דפנה פלי

יהודה בוצר

יורם הסל

ירון מגל

מוטי בר דגן

מוטי לוי

נגה יציב

נחמן ניצן

סמדר אלחנני

רותם רודן

חברי ההנהלה ותחומי אחריותם

יעקב מלכין – מנהל כללי
נועם קוטאי – משנה למנכ"ל הבנק, מנהל החטיבה הקמעונאית
ברוך גרנות – סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה הפיננסית
דורון כליף – סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה העסקית
גילה יחזקאלי – סמנכ"ל, יועצת משפטית ראשית ומזכירת הבנק
עופר סלפטר – סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

רות לפיד – מנהלת סיכונים ראשית (CRO)

יעל רונן רו"ח – מבקר פנימי ראשי
סומך חייקין רואי חשבון – רואי החשבון המבקרים של הבנק

דוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2014

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 22 בפברואר 2015 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק אוצר החייל בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014. הדוחות ערוכים על פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מגורמים מקרו כלכליים, גורמים רגולטוריים, גורמים תוך אירגוניים ועוד.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או ביטויים כגון: אנו "מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "אמור ל" וביטויים דומים להם בנוסף, לשמות עצם כמו: "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה" וכיוצ"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משם שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים, בין היתר: תחזיות והנחות לגבי התפתחויות מקרו כלכליות בארץ ובעולם, הנחות עבודה לגבי התפתחויות פנים ארגוניות, אומדנים לגבי השפעות שינויים בחקיקה על הארגון ועוד. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על תחזיות של יועצים כלכליים, תחזיות פנים ארגוניות, מידע ציבורי באשר לאומדני פרמטרים משפיעים ועוד.

הפעילות הכלכלית

התפתחויות ריאליות

על פי אומדן ראשון למחצית השנייה של שנת 2014 שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") באמצע חודש פברואר, במחצית השנייה של שנת 2014 צמח המשק ב-2.6% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 2.7% במחצית הראשונה ועלייה של 3.4% במחצית השנייה של שנת 2013. בכל שנת 2014 צמח המשק ב-2.9% לאחר עלייה של 3.2% בשנת 2013 ו-3.0% בשנת 2012. התוצר לנפש עלה בשנת 2014 ב-3.3%. יש לציין, כי לאחר ההאטה שנרשמה ברבעון השלישי על רקע מבצע "צוק איתן", ניכרת האצה בפעילות במהלך הרבעון הרביעי, צמיחה של 7.2% במונחים שנתיים (כגון: גידול ביצוא הסחורות והתאוששות בענף התיירות).

ההוצאה לצריכה הפרטית עלתה בשנת 2014 ב-3.9%, לאחר עלייה של 3.3% בשנת 2013. ההוצאה לצריכה פרטית לנפש עלתה ב-1.9%. ההוצאה לצריכה ציבורית עלתה בשנת 2014 ב-4.6%, לאחר עלייה של 3.5% בשנת 2013. התוצר העסקי עלה בשנת 2014 ב-2.9% בלבד, דבר המצביע על התמתנות בקצב הפעילות במגזר העסקי, לאחר עלייה של 3.4% בשנת 2013 ו-2.9% בשנת 2012. המדד המשולב של בנק ישראל, עלה במוצע ב-2.1% בשנת 2014 לעומת 3.4% אשתקד.

בחודש דצמבר 2014, עדכנה חטיבת המחקר של בנק ישראל את תחזית צמיחת התוצר של ישראל לשנת 2014 ל-2.5% בהשוואה ל-2.3% בהערכה הקודמת, בעיקר עקב עדכון כלפי מעלה של נתוני צמיחת התוצר במחצית הראשונה של השנה שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מבצע "צוק איתן" גרע להערכת בנק ישראל כ-0.3% מהתוצר השנתי, בעיקר עקב פגיעה ביצוא שירותי תיירות ובצריכה הפרטית. על פי הערכת חטיבת המחקר צפויה צמיחה גבוהה יחסית ברבעונים הקרובים. החל מהרבעון הרביעי של 2014 ובשנת 2015 התוצר צפוי לצמוח ב-3.2%.

תקציב המדינה

בשנת 2014 הסתכם הגירעון בתקציב המדינה ב-29.9 מיליארד ש"ח שהם 2.8% מהתמ"ג מעט נמוך מיעד הגירעון המקורי שעמד על 31.1 מיליארד ש"ח (כ-3% מהתמ"ג). הוצאות הממשלה עמדו ביעד התקציב, כאשר הוצאות הביטחון עלו ב-6% אל מול תכנון לירידה ואילו הוצאות משרדי הממשלה האזרחיים עלו בשיעור של 2.7% בהשוואה לתכנון מקורי של 7.4% כאשר בצד הכנסות המדינה נרשמה יציבות יחסית ועמידה ביעד התקציב המקורי.

אינפלציה

מדד המחירים לצרכן ירד בשנת 2014 ב-0.2%. בהשוואה לעלייה בשיעור של 1.8% בשנת 2013. בשנת 2014 נרשמה עליית מחירים ב-3 סעיפים בלבד: דיור – 3.1%, בריאות – 0.8% וחינוך, תרבות ובידור – 0.4%. המדד השלילי הושפע, בין היתר, מהירידה החדה במחירי הסחורות ומחירי הנפט והגברת התחרותיות בענפי רשתות המזון והתקשורת.

שוק הדיור

מגמת העלייה במחירי הדיור נמשכת. על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, מהשוואת העסקאות שבוצעו בחודשים נובמבר - דצמבר 2014, לעומת העסקאות שבוצעו בחודשים אוקטובר - נובמבר 2014, עלו מחירי הדירות ב-0.2%. מהשוואת העסקאות בתקופה נובמבר - דצמבר 2014, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, עלו המחירים ב-4.5%. בשנת 2013 כולה נרשמה עלייה של 7.3% במחירי הדירות. מחירי הדיור מושפעים גם מהירידה בקצב התחלות הבנייה, כאשר בתשעת החודשים הראשונים של 2014 הוחל בבנייתן של כ-32,850 דירות חדשות (ירידה של כ-7.4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) והסתיימה בנייתן של כ-31,000 דירות (ירידה של כ-1.8% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד).

שוק העבודה

נתוני האבטלה לחודש דצמבר 2014 מצביעים על ירידה בשיעור האבטלה לרמה של 5.7%, בהשוואה ל-6.5% בחודש ספטמבר 2014 ו-5.9% בסוף שנת 2013. השיפור נראה גם בגילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) בו שיעור האבטלה ברבעון הרביעי עמד על 4.8% (בהשוואה ל-5.2% ברבעון השלישי 2014), תוך עלייה בשיעור ההשתתפות. ברבעון הרביעי של 2014 חלה עלייה של 2% במספר המועסקים במשרות מלאות ומספר המועסקים במשרות חלקיות ירד ב-0.7%. השכר הנומינלי והשכר הריאלי עלו ביולי-ספטמבר ב-1.0% וב-0.9% בהתאמה יחסית לאפריל-יוני (נתונים מנוכי עונתיות).

שער החליפין

ברבעון האחרון של השנה התחזקו שער החליפין של הדולר והאירו בשיעור של 5.3% ו-1.6%, בהתאמה. במהלך שנת 2014 התחזק שער החליפין של הדולר מול השקל בשיעור של 12% ואילו שער החליפין של האירו מול השקל נחלש בשיעור של כ-1.2%.

על מנת לתמוך בשער החליפין, רכש בנק ישראל במהלך שנת 2014 כ-7.1 מיליארד דולר (מזה כ-3.5 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את השפעת הפקת גז בישראל על שער החליפין). בחודש דצמבר הודיע בנק ישראל שבמסגרת התוכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז על שער החליפין ירכוש הבנק 3.1 מיליארד דולר בשנת 2015. התחזקות שער הדולר במהלך הרבעון הרביעי של 2014 הושפעה מהורדת ריבית בנק ישראל ל-0.25% בחודש ספטמבר ומהפסקת רכישת אגרות החוב על ידי הבנק המרכזי בארה"ב במסגרת תכנית ההרחבה הכמותית, דבר שתמך גם הוא בהתחזקות נוספת של הדולר בעולם.

שנת	שיעור השינוי		שער החליפין ליום			
	שנת 2014	שנת 2013	31.12.13	30.9.14	31.12.14	
	12.0%	(7.0%)	3.47	3.70	3.89	דולר
	(1.2%)	(2.8%)	4.78	4.65	4.72	אירו

ריבית בנק ישראל

בשנת 2014 הוריד בנק ישראל את הריבית מרמה של 1.0% ל-0.25%, זאת על מנת להחזיר את האינפלציה אל תוך יעד יציבות המחירים של 1%-3% ב-12 החודשים הבאים ולתמוך בצמיחה, תוך שמירה על היציבות הפיננסית. תוואי הריבית בהמשך תלוי בהתפתחויות בסביבת האינפלציה, בצמיחה בישראל ובכלכלה העולמית, במדיניות המוניטרית של הבנקים המרכזיים העיקריים ובהתפתחות שער החליפין. להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש דצמבר 2014 הריבית תשאר ברמתה הנמוכה במהלך שנת 2015 ותתחיל לעלות בשנת 2016 וזאת על מנת לתמוך בפעילות המשק ובחזרת האינפלציה אל סביבת מרכז היעד (2.0%).

הסביבה הגלובלית

תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2014 נותרה ללא שינוי מהתחזית הקודמת ועומדת על 3.3%. על אף הירידה במחירי הנפט, תחזית הצמיחה הגלובלית של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2015 הופחתה מ- 3.8% בתחזית הקודמת שפורסמה בחודש אוקטובר ל- 3.5% ושל שנת 2016 מ- 4% ל- 3.7%. הסיבות לתחזית הפסימית הינה צפי להאטה בצמיחה בסין, הסתמנות מיתון וצמיחה שלילית ברוסיה, בין היתר, בהשפעת הירידה החדה במחירי הנפט בשווקים הגלובליים וכן מהשפעת החולשה המתמשכת בגוש האירו.

תחזית הצמיחה בארצות הברית לשנת 2014 מוערכת על ידי קרן המטבע הבינלאומית ב-2.8% (בהשוואה ל-2.2% בתחזית הקודמת). תחזית הצמיחה בארה"ב לשנת 2015 עודכנה ל-3.6% (בהשוואה ל-3.1% בתחזית הקודמת) ול-3.3% בשנת 2016 (בהשוואה ל-3.0% בתחזית הקודמת) וזאת בגלל עלייה בביקושים הפרטיים הפנימיים, הנתמכת בירידה במחירי הנפט ובמדיניות המוניטרית תומכת של הבנק המרכזי. תחזית הצמיחה לגוש האירו לשנת 2014 עדיין נמוכה ועומדת על 0.8% ועל 1.2% בשנת 2015 (1.4% בתחזית הקודמת) ובשנת 2016 על 1.4% (1.7% בתחזית הקודמת) וזאת על רקע החולשה בפעילות הכלכלית.

נתוני כלכלת ארה"ב ברבעון השלישי של שנת 2014 מצביעים על מגמה חיובית, התוצר צמח בקצב שנתי גבוה של 3.9% והצריכה הפרטית גדלה ב-2.2%. שיעור האבטלה בחודש נובמבר עמד על 5.8% בהשוואה ל-5.9% בחודש ספטמבר. על רקע השיפור בנתוני המאקרו, הפסיק הבנק המרכזי בחודש נובמבר את רכישת אגרות החוב במסגרת תכנית ההרחבה הכמותית. בחודש דצמבר הותיר הבנק המרכזי בארה"ב את הרבית על רמתה האפסית וככל הנראה צפוי להתחיל בהעלאתה החל מהמחצית השניה של 2015. השפעת ירידת מחירי הנפט על האינפלציה צפויה להשפיע על מועד העלאת הרבית.

באירופה, מרבית הכלכלות עדיין מתקשות להציג שיפור מתמשך בפעילות הכלכלית. קצב האינפלציה בגוש האירו נותר נמוך, עד כדי חשש לדפלציה. הבנק המרכזי באירופה הותיר את הרבית בשפל היסטורי של 0.05% כשבמקביל הודיע הבנק המרכזי על מדיניות הרחבה כמותית. בינואר 2015 הודיע הבנק המרכזי כי ירכוש אג"ח ממשלתיות ב-60 מיליארד יורו כל חודש עד ספטמבר 2016 לפחות. הודעה זו תמכה בהמשך מגמת היחלשות האירו שהגיע בימים אלו לשפל של למעלה מעשור מול הדולר. הרכישות יתחלקו על פני מדינות גוש היורו, כאשר לא ירכשו יותר מ-25% מאגרות החוב של מדינה אחת. גם הרבית השלילית הנגבית בבנק המרכזי על הפיקדונות של בנקים מסחריים תוותר על 0.2%.

בשוויץ החליט הבנק המרכזי במפתיע בינואר 2015 לבטל את שער החליפין המינימלי של 1.2 פרנק ליורו ובמקביל להפחית את הרבית על הפיקדונות של הבנקים המסחריים וארגונים פיננסיים בבנק המרכזי לרמת שפל שלילית של 0.75% בהשוואה לריבית שלילית של 0.25%, מה שהביא להתחזקות הפרנק השוויצרי בעשרות אחוזים.

שוקי ההון

ברבעון האחרון של שנת 2014 נעצרו עליות השערים בשוק המקומי ונרשמה מגמה מעורבת במדדים. מדד ת"א 100 ירד בכ-1.3% (עלייה של כ-6.7% מתחילת השנה) ומדד ת"א 25 עלה בכ-0.4% (עלייה של כ-10.2% מתחילת השנה). מדד האג"ח הקונצרני הצמוד (תל-בונד) ירד בשיעור של 2.4% במהלך הרבעון האחרון של השנה (עלייה של כ-0.7% מתחילת השנה) ומדד האג"ח הממשלתי הכולל ירד בכ-0.1% (עלייה של כ-6.6% מתחילת השנה).

מחזורי המסחר היומי הממוצע של המניות וההמירים עלו מתחילת השנה בשיעור של כ-3.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר מנגד מחזורי המסחר היומי הממוצע של אגרות חוב ירדו בשיעור של כ-2.2%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
2013	2014	2013	2014	
595	573	12.13%	10.20%	מדד ת"א 25
777	766	15.12%	6.73%	מדד ת"א 100
4,340	4,245	5.44%	4.72%	מדד אג"ח כללי

בגיוסי ההון בשוק המקומי (מניות ואג"ח) ניכרת עלייה של כ-7.1% במהלך שנת 2014, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בסקטור העסקי, כאשר מנגד באג"ח הממשלתי חלה ירידה בשיעורי הגיוס.

שיעור השינוי	היקף ההון		
	2013	2014	
14.0%	7,674	8,746	מניות והמרים
(21.7%)	65,785	51,522	אג"ח ממשלתי
57.4%	36,699	57,754	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
7.1%	110,158	118,022	סה"כ

בארה"ב נמשכה מגמת עליות השערים, כאשר מדד ה-S&P עלה בכ-4.4% במהלך הרבעון האחרון של שנת 2014 (עלייה של כ-11.4% מתחילת השנה). באירופה ירד מדד היורוסטוק 600 בכ-0.2% (עלייה של כ-4.4% מתחילת השנה). מדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-4.9% ברבעון האחרון (ירידה של כ-4.6% מתחילת השנה).

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

אוצר החייל בע"מ נוסד בשנת 1946 על ידי קופות לעזרה הדדית שייסדו חיילים, משרתי הצבא הבריטי בתקופת מלחמת העולם השנייה. בשנת 1970 קיבלה החברה רישיון פעולה כבנק ושינתה את שמה לבנק אוצר החייל בע"מ.

הבנק הוא תאגיד בנקאי בעל רישיון בנק, לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981. ב-67 שנותיו פיתח הבנק רשת סניפים ופעילות בנקאית ענפה בכל תחומי הבנקאות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו.

חלקו של הבנק בענף הבנקאות על פי הדוחות שפורסמו ליום 30 בספטמבר 2014, לפי אמות מידה של היקף האשראי ושל היקף פיקדונות הציבור, היה 1.4% ו-1.3% בהקבלה.

חלקו של הבנק בקרב אוכלוסיית מערכת הביטחון גדול באופן משמעותי מחלקו במערכת הבנקאית. הבנק פועל באמצעות 48 סניפים ושלוחות, חלקם ממוקמים בקירבת ובתוך בסיסי צה"ל ומשרתים את לקוחות הבנק מקרב אוכלוסייה זו.

הנהלת הבנק מוכוננת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העיסוק של הבנק. במסגרת זו מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים, תחומי הפעילות של הבנק והקצאת המשאבים ביניהם. לדירקטוריון מוגשות תכניות עבודה ותקציב הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות שהנהלת הבנק קבעה כיעדים ארוכי טווח ולשנת העבודה השוטפת. הדירקטוריון וועדותיו מפקחים ומבקרים את עבודת הנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכונים האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק מתבסס על תשתיות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן – "הבנק הבינלאומי" או "החברה האם" לפי העניין), בעיקר בכל הקשור במערכות מידע, מיחשוב, תפעול, חדרי עסקות וביצוע משכנתאות.

פעילות הבנק מאורגנת במסגרת חטיבות ובהתאם לשירות ללקוחותיו בתחומי בנקאות שונים: חטיבה קמעונית המשרתת לקוחות משקי בית, לקוחות בנקאות פרטית ועסקים קטנים וחטיבה עסקית המשרתת לקוחות עסקיים.

השליטה בבנק

בעל השליטה בבנק הוא הבנק הבינלאומי.

נכון למועד הדוחות הכספיים מחזיק הבנק הבינלאומי ב-77.99% מהזכות לקבלת רווחים וב-78.0% מזכויות ההצבעה. חבר משרתי הקבע והגימלאים בע"מ (להלן – "חבר") מחזיק 22.0% מהזכות לקבלת רווחים וזכויות ההצבעה. במסגרת הסדרים משנת 2006 (כפי שתוקנו באוגוסט 2011 ובפברואר 2014), בין הבנק הבינלאומי לבין חבר, לבנק הבינלאומי התחייבויות מסוימות כלפי חבר, ביניהן זכות לאופציית מכר (PUT). בהתאם לתנאי האופציה חבר רשאית לחייב את הבנק הבינלאומי לרכוש ממנה את החזקותיה בבנק כפי שהיו במועד ההסדר, (כ-24%), כולן או חלקן, במחיר הנגזר ממחיר העסקה שבה רכש הבנק הבינלאומי את השליטה בבנק בשנת 2006 (בהתאמות מסוימות). באוגוסט 2011 ובחודש יוני 2013 הוארכה תקופת האופציה וביום 16 בפברואר 2014 התקשרו הבנק הבינלאומי וחבר בהסכם להארכה נוספת של האופציה לתקופה של 4 שנים, עד ליום 17 בפברואר 2018, בתנאים הקיימים ובשינוי שלהלן: בשונה מתנאי האופציה שנקבעו בהסכם להארכתה משנת 2011, האופציה ניתנת למימוש על ידי חבר בשיעורים שנתיים של 2% לשנה מההון המונפק והנפרע של הבנק (במצטבר עד 8% למשך כל תקופת האופציה). בד בבד לחתימת ההסכם בפברואר 2014, מסרה חבר לבנק הבינלאומי, בהתאם להסכם, הודעת מימוש בגין 2% מההון המונפק והנפרע של הבנק המוחזק על ידי חבר (להלן "ההחזקות הממומשות"). עם השלמת רכישת ההחזקות הממומשות, מחזיק הבנק הבינלאומי בזכויות כמפורט לעיל.

השקעות בהון הבנק

במהלך שנת 2014, לא הונפק הון ולא חולק דיבידנד. על פי החלטות הדירקטוריון ובאישור האסיפה הכללית, חולק ביום 22 בדצמבר 2013 דיבידנד בסך של 10 מיליון ש"ח.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2014 הסתכם ב- 44.2 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 103.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 57.1%.

השינוי ברווח הנקי בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 משקף בעיקר:

- קיטון בהכנסות מפעילות מימון בסך של 47.3 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מהשפעת הירידה בריבית בנק ישראל על ההכנסות מריבית מפעילות שוטפת ומקיטון ברווח ממימוש ניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים, השפעה שקוזזה בחלקה בהכנסות ריבית בגין תקופות קודמות ובהכנסות הנובעות מיישום תקן חשבונאי (ASC 310-20).

- גידול בסך של כ- 30.6 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי הנובע בעיקר מיישום הוראת המפקח בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. ראה הוצאות בגין הפסדי אשראי להלן.

- קיטון בהכנסות תפעוליות אחרות בסך 7.8 מיליון ש"ח המשקף ירידה בעמלות מטיפול באשראי הנובעת מיישום הוראת תקן חשבונאות (ASC 310-20), ירידה בהכנסות מכרטיסי אשראי ומעמלות ניהול חשבון, אשר קוזזה בחלקה על ידי גידול בעמלות מפעילות בשוק ההון ובעמלות סחר חוץ ושירותים במט"ח.

- קיטון בסך 6.7 מיליון ש"ח בהוצאות שכר הנובע בעיקר מקיטון בהפרשות למענקים ועתודות אקטואריות אשר קוזז בחלקו בהשפעת הסכמי שכר וגידול בעלויות מס שכר וביטוח לאומי בעקבות שינויי חקיקה.

- גידול בהוצאות תפעוליות אחרות בסך 7.3 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מגידול בהוצאות עיבוד נתונים.

- גידול בשיעור המס האפקטיבי הנובע בעיקר מהשפעת שינוי בשיעור המס הסטטוטורי אשתקד על יתרות המס הנדחה שהביאה לקיטון בסך של כ- 4.9 מיליון ש"ח בהוצאות המס אשתקד.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון מיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2014 הסתכם ב- 3.91% בהשוואה ל- 9.65% בשנת 2013.

הרווח לפני מיסים בשנת 2014 הסתכם ב- 71.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 158.8 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 54.7%.

שיעור תשואת הרווח לפני מיסים להון מיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2014 הסתכם ב- 6.36% בהשוואה ל- 14.86% בשנת 2013.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

יישום הוראות תקן חשבונאי (ASC 310-20)

החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20), אשר, בין היתר, קובע כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

יישום ההוראה הינו בדרך של מכאן ולהבא, כאשר כחלק מיישום ההוראה שינה הבנק את אופן ההכרה בהכנסה ואת סיווגן של העמלות הנ"ל כחלק מהכנסות ריבית או הכנסות מעמלות, זאת בהתאם למהות העמלה, התאמת תשואה או עמלה אחרת. השינויים העיקריים בבנק מתייחסים לדחיית עמלות בגין מתן אשראי ועמלות הקצאת אשראי ואי פריסת עמלות פירעון מוקדם.

להלן השפעת יישום הוראה זו על הכנסות הריבית נטו, על ההכנסות מעמלות ועל הרווח הנקי של הבנק בשנת 2014:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
השפעה	מיישום	בהתאם	
להוראות הדיווח	ההוראה בדבר מדידת הכנסות ריבית	להוראה בדבר מדידת הכנסות ריבית	
(במיליוני ש"ח)			
462.0	21.2	483.2	הכנסות ריבית
249.1	(23.0)	226.1	עמלות
45.3	(1.1)	44.2	רווח נקי

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בשנת 2014 ב- 416.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל-432.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.8%. הקיטון בהכנסות בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 משקף בעיקר את השפעת השינוי בריבית בנק ישראל, אשר בחלקו קוזז בהכנסות ריבית בגין תקופות קודמות ובהכנסות בסך של כ- 21.2 מיליון ש"ח שסווגו בעבר כעמלות ובהתאם להנחיות תקן חשבונאי (ASC 310-20) סווגו בתקופה הנוכחית כהכנסות ריבית.

הכנסות המימון שאינן מריבית הסתכמו בשנת 2014 ב- 10.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 40.8 מיליון ש"ח בשנת 2013. הקיטון בהכנסות משקף בעיקר קיטון ברווח ממימוש ניירות ערך ושינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.

הרווח מפעילות המימון של הבנק, הכולל הכנסות ריבית, נטו בצירוף הכנסות המימון שאינן מריבית מפורט להלן:

להלן מרכיבי התפתחות סך הרווח מפעילות מימון:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	
במיליוני ש"ח		
587.2	483.2	הכנסות ריבית
154.7	67.2	הוצאות ריבית
432.5	416.0	הכנסות ריבית, נטו
40.8	10.0	הכנסות מימון שאינן מריבית
473.3	426.0	סך הרווח מפעילות מימון, נטו

לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר

2013	2014	
במיליוני ש"ח		
416.5	375.8	רווח מפעילות שוטפת לפני השפעת תקן חשבונאי (ASC 310-20) (1)
-	21.2	השפעת תקן חשבונאי (ASC 310-20)
416.5	397.0	רווח מפעילות שוטפת
42.5	23.9	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
1.2	1.6	רווחים (הפסדים) מהשקעות אחרות
13.1	3.5	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
473.3	426.0	סך הכל (2)

(1) רווח מפעילות מימון בניכוי ההשפעות המפורטות לעיל.
(2) רווח מפעילות מימון כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן ריבית.

להלן התפתחות הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר

2013	2014	
במיליוני ש"ח		
195.9	185.9	מגזר בנקאות אישית
51.3	41.6	מגזר בנקאות פרטית
88.1	80.3	מגזר בנקאות עסקים קטנים
60.1	67.3	מגזר בנקאות עסקית
77.9	50.9	מגזר ניהול פיננסי
473.3	426.0	סך הכל

הקיטון ברווח מפעילות מימון בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 משקף בעיקר:

- קיטון ברווח מפעילות מימון שוטפת בניכוי השפעת תקן חשבונאי (ASC 310-20), בסך של 40.7 מיליון ש"ח המבטא בעיקר את השפעת הירידה בריבית בנק ישראל, אשר בחלקה קוזזה בהכנסות ריבית בגין תקופות קודמות.
- גידול בהכנסות הנובע מיישום תקן חשבונאי (ASC 310-20) בסך של 21.2 מיליון ש"ח.
- קיטון בהכנסות משינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים והשקעות אחרות בסך של כ- 9.2 מיליון ש"ח
- קיטון ברווח ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה ומניירות ערך למסחר בסך של כ- 18.6 מיליון ש"ח.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2014 הסתכמו ב- 56.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 26.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 116.3%. שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מן האשראי המאזני הסתכם בשנת 2014 בכ- 0.50% בהשוואה ל- 0.23% בשנת 2013.

ביום 19 בינואר 2015 פירסם המפקח על הבנקים הנחייה בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. בהתאם לה ועל פי ההוראות הקיימות על הבנק להביא בחשבון בקביעת ההפרשה הקבוצתית הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות בגין גורמים רלוונטיים לסיכויי הגבייה של האשראי לאנשים פרטיים קרי התאמות איכותיות.

בהוראה נקבע כי שיעור ההתאמות האיכותיות להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לא יפחת משיעור של 0.75% מיתרת האשראי האמור למועד הדוח. מן הסכום הוחרג סיכון האשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית ונקבע טיפול פרטני לתאגידים בנקאיים אשר שיעורי ההפסד השנתיים שלהם נמוכים מ 0.3% בכל אחת מחמש השנים שהסתיימו במועד הדיווח. תאגידים כאמור רשאים לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים בשיעור של לא פחות מ 0.5%. הבנק פועל במסגרת המותר לבנקים בעלי שיעור הפסד שנתי נמוך כאמור.

בשנת 2014 רשם הבנק הפרשה בסך של כ- 28.3 מיליון ש"ח בגין הפסדי אשראי בענף פרטיים מזה כ- 23.1 מיליון ש"ח נובעים מיישום ההוראה האמורה. פרטים על הרכב החובות הבעייתיים ראה בפרק "התפתחות סעיפי מאזן עיקריים" - "אשראי לציבור" להלן.

הכנסות התפעוליות, הכוללות הכנסות מעמלות והכנסות אחרות, הסתכמו בשנת 2014 ב- 227.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 235.7 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 3.3%.

בהתאם להוראות תקן חשבונאי (ASC 310-20) החל מיום 1 בינואר 2014 עמלות ליצירת אשראי סווגו לסעיף הכנסות ריבית ואינן מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת תשואה. בניכוי השפעת היישום לראשונה של הוראות התקן, היו ההכנסות מעמלות מסתכמות ב- 249.1 מיליון ש"ח, גידול בשיעור של 6.4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט ההכנסות התפעוליות שאינן מריבית:

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר 2014		
2013	2014	
במיליוני ש"ח		
		עמלות
55.5	51.0	פעילות עוש
59.6	48.9	אשראי, ערבויות וסחר חוץ
31.3	28.1	כרטיסים מגנטיים
81.5	91.8	מפעילות בשוק ההון
6.3	6.3	עמלות אחרות
234.2	226.1	סך כל העמלות
		הכנסות תפעוליות אחרות:
0.3	0.2	רווחים מקופות פיצויים
1.2	1.6	הכנסות אחרות
235.7	227.9	סך כל ההכנסות התפעוליות

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2014 ב- 525.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 523.9 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 0.2%.

הוצאות השכר בשנת 2014 הסתכמו ב- 289.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 296.0 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 2.3%.

הקיטון בהוצאות השכר בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 המסתכם ב- 6.7 מיליון ש"ח, משקף בעיקר קיטון בתשלום מענקים ששולמו בשנת 2013 בהתאם לתשואה, אשר קוזז בעיקר בגידול בהוצאה הנובעת מהשפעת הסכמי השכר.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2014 ב- 82.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 81.7 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 0.7% המשקף גידול בדמי שכירות והוצאות אחזקה וקיטון בהוצאות פחת.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2014 ב- 153.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 146.2 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 5.0%.

עיקר הגידול בהוצאות האחרות נובע מגידול בהוצאות עיבוד נתונים המשולמות למת"ף בהתאם להסכם המשקף את חלקו של הבנק בפעילות הקבוצה.

יחס היעילות המבטא את יחס ההוצאות התפעוליות לסך ההכנסות הסתכם בשנת 2014 ב- 80.3% בהשוואה ל- 73.9% בשנת 2013.

ההפרשה למיסים הסתכמה בשנת 2014 ב- 27.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 55.7 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 50.3%.

שיעור ההפרשה למיסים בשנת 2014 הסתכם ב- 38.5% בהשוואה לשיעור של 35.1% בשנת 2013.

עליית שיעור המס בפועל משקפת בעיקר את הקיטון בשיעור המס אשתקד הנובע מהשפעת השינוי בשיעור מס רווח ובמס חברות, על יתרת המיסים הנדחים ואת הגידול בשיעור המס הסטטוטורי על הרווח בשנת 2014.

ביום 30 ביולי 2013 אושרה במליאת הכנסת התוכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת, בין היתר, העלאת שיעור מס חברות מ- 25% ל- 26.5% החל מיום 1 לינואר 2014. שינוי שיעור מס החברות בחוק התקציב כאמור ושינוי שיעור מס רווח כמפורט להלן, העלה את שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים משיעור 36.21% בשנת 2013 לשיעור 37.71% בשנת 2014 ואילך.

מבנה ארגוני ומערך הסינים

המבנה הארגוני

הבנק פועל במספר מישורים של פעילות פיננסית: בנקאות אישית ופרטית, בנקאות מסחרית ועסקית, פעילות בשוק ההון עבור לקוחותיו ועבור עצמו, פעילות באמצעות כרטיסי אשראי ועוד. עיקר פעילותו של הבנק הינה בתחום הבנקאות הקמעונאית והיא מתבצעת באמצעות 48 סניפים ושלוחות. המבנה הניהולי של הבנק מיועד לתמוך בתפיסה הרואה בהתאמת המוצר והשירות ללקוח את מרכז הפעילות. בין לקוחות הבנקאות הקמעונאית גדול חלקם של עובדי מערכת הביטחון ובהתאם מפעיל הבנק 14 סניפים ושלוחות במחנות הצבא או בקירבתם. המבנה הארגוני של מטה הבנק מותאם אף הוא לפעילות מוטת לקוח והוא מאורגן באופן המאפשר מתן שירותים לחטיבות הפועלות מול הלקוחות.

במהלך שנת 2014 בוטלה חטיבת המשאבים בבנק. פעילות הלוגיסטיקה מבוצעת באמצעות יחידות בחברה האם שהפיקוח והקשר עימה מתבצע באחריות החטיבה לבנקאות קמעונאית, האחריות לנושא ההמשכיות העיסוקית עברה למנהלת הסיכונים הראשית ופעילות משאבי אנוש מתבצעת, כבעבר באמצעות אגף ייעודי.

להלן תיאור תחומי העיסוק והאחריות של היחידות המרכזיות בבנק:

החטיבה לבנקאות קמעונאית - מרכזת את פעילות הסינים של הבנק בתחומי הבנקאות האישית, הפרטית והעסקים הקטנים ואחריות על תחום הבנקאות הישירה על מגוון פעילויותיה ועל הפעילות בשוק ההון ופעילות הייעוץ הפנסיוני. החטיבה ממונה על תחום השיווק והפרסום של הבנק. מנהל החטיבה הקמעונאית אחראי לפעילות התפעול והלוגיסטיקה המתבצעת בעיקרה באמצעות הבנק הבינלאומי.

החטיבה לבנקאות עסקית - מנהלת את פעילות הבנק בתחום הלקוחות העסקיים, אחראית לקביעת מדיניות האשראי, אחראית לאישורי אשראי ללקוחות בסכומים שמעבר לסמכות החטיבה הקמעונאית, אחראית על יחידת הבקרה העוסקת באיתור, סיווג וטיפול בלווים למעקב/ בעייתיים ועל יישום נוהלי הבנק באשראי ובחינת איכות הניירת המשפטית וכן אחראית לניהול מערך גביית חובות.

החטיבה הפיננסית - אחראית לניהול המקורות והשימושים של הבנק, ניהול הסיכונים הפיננסיים, ניהול הנזילות, קביעת מחירי הכסף במגזרי ההצמדה השונים, גיוס הון משני עבור הבנק, לפעילות הבין בנקאית, לפעילות הנוסטרו והביטוח. לחטיבה כפופות יחידות הבקרה התקציבית והאגף למידע ניהולי.

אגף משאבי אנוש - אחראי לניהול משאבי אנוש, לפעילות מערכי ההדרכה ומרכז את פעילות היחידה לבקרת יעצים.

הלשכה המשפטית - מעניקה שירותי ייעוץ משפטי להנהלת הבנק ולסניפים ומייצג את הבנק בחלק מן התביעות המשפטיות נגדו. הלשכה המשפטית אחראית על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים המותוות על ידי הדירקטוריון. תפקיד הלשכה המשפטית לאתר למפות ולהעריך את הסיכונים המשפטיים בכל מגוון פעולות הבנק ולפעול למניעתם או למזעורם.

החטיבה לחשבונאות ודיווח - מרכזת את ניהול החשבונות ואת פעילות הדיווח לציבור ולרשויות.

מנהלת הסיכונים הראשית הכפופה למנכל ואחראית על יחידות הבקרה על סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים והמשכיות עיסוקית וכן על הפעילות למניעת הלבנת הון, שמירה על הציות ופעילות האכיפה המינהלית.

מטה הביקורת הפנימית פועלת באמצעות מנהלת ביקורת הכפופה למבקרית הפנים של קבוצת הבנק הבינלאומי וליו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

חברות מוחזקות

לבנק חברה בת פעילה אחת, חברת נכסים של אוצר החייל בע"מ, מוחזקת בשיעור של 100%, מחזיקה בנכסים שרכש הבנק ומשכירתם לבנק.

מיגזרי הפעילות של הבנק

הפעילות העסקית מנוהלת באמצעות חמישה מגזרי פעילות עיקריים, חלוקה המבוססת על פי מאפייני הלקוחות הנכללים בכל אחד מן המגזרים.

- חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לניתוח התוצאות העסקיות של הבנק ולצורך קבלת החלטות.
- מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים ולהוראות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- תוצאות פעילות המגזרים מפורטות בביאור 27 לדוחות הכספיים.

להלן מאפייני הלקוחות והפעילות העיקריים המשמשים מסגרת לשיוך למיגזרי הפעילות. השיוך למיגזר פעילות נעשה לעיתים על פי קריטריונים נוספים לאלו המצויינים להלן כגון: אופי הפעילות, והיקף ופוטנציאל הפעילות בשוק ההון ועוד.

תהליך השיוך הכולל בדיקה והתאמת השירות, הוא רציף ומתבטא בעיקר בקביעת קריטריון לצורך שיוך לבנקאות הפרטית.

פעילות קמעונאית:

מיגזר בנקאות אישית – מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית.

מיגזר בנקאות פרטית – מספק מגוון שירותי בנקאות וייעוץ השקעות ללקוחות פרטיים בעלי עושר ופוטנציאל פיננסי מוערך בינוני עד גבוה.

פעילות עסקית:

מיגזר עסקים קטנים – מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של עד כ- 5 מיליוני ש"ח.

מיגזר בנקאות עסקית – מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של מעל כ- 5 מיליוני ש"ח.

מיגזר ניהול פיננסי - מרכז את ניהול החשיפות של הבנק ותומך בפיתוח ותמחור מוצרים פיננסיים וכן מרכז את פעילות הנוסטרו והביטוח של הבנק.

הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המיגזרים מפורטים בביאור 27 לדוחות הכספיים.

להלן תמצית מידע על פעילות לפי מגזרים
א. רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

שינוי	2013	2014	
אחוזים	במיליוני ש"ח		
-	8.9	(11.6)	מיגזר בנקאות אישית
(43.0%)	10.0	5.7	מיגזר בנקאות פרטית
(53.4%)	20.8	9.7	מיגזר עסקים קטנים
(19.1%)	18.3	14.8	מיגזר בנקאות עסקית
(43.2%)	45.1	25.6	מיגזר ניהול פיננסי
(57.1%)	103.1	44.2	סך הכל

ב. סך ההכנסות

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

שינוי	2013	2014	
אחוזים	במיליוני ש"ח		
(4.6%)	295.9	282.4	מיגזר בנקאות אישית
(0.6%)	135.9	135.1	מיגזר בנקאות פרטית
(12.4%)	119.3	104.5	מיגזר עסקים קטנים
1.6%	79.7	81.0	מיגזר בנקאות עסקית
(34.9%)	78.2	50.9	מיגזר ניהול פיננסי
(7.8%)	709.0	653.9	סך הכל

ג. אשראי לציבור, נטו

31.12.13 31.12.14

שינוי	31.12.13	31.12.14	
אחוזים	במיליוני ש"ח		
1.3%	6,012.1	6,087.3	מיגזר בנקאות אישית
7.9%	1,456.8	1,572.5	מיגזר בנקאות פרטית
(9.8%)	1,757.6	1,585.6	מיגזר עסקים קטנים
(3.3%)	2,200.0	2,127.9	מיגזר בנקאות עסקית
(0.5%)	11,426.5	11,373.3	סך הכל

ד. פיקדונות הציבור

31.12.13 31.12.14

שינוי	31.12.13	31.12.14	
אחוזים	במיליוני ש"ח		
(6.4%)	5,548.9	5,195.3	מיגזר בנקאות אישית
13.8%	5,145.9	5,856.8	מיגזר בנקאות פרטית
(3.7%)	1,038.4	1,000.1	מיגזר עסקים קטנים
24.0%	815.6	1,011.1	מיגזר בנקאות עסקית
(1.1%)	9.5	9.4	מיגזר ניהול פיננסי
4.1%	12,558.3	13,072.7	סך הכל

פעילות קימעונאית כללי

פעילות הסניפים והשלוחות וכן פעילות הבנקאות בתקשורת מתנהלת במסגרת החטיבה הקמעונאית. הכנסותיה מהוות כ- 80.0% מהכנסות הבנק. החטיבה באמצעות הסניפים שבאחריותה מעניקה שירותים בנקאיים גם ללקוחות החטיבה העסקית. החטיבה מספקת שירותי בנקאות בין השאר בתחומי אשראי, פיקדונות, כרטיסי אשראי, יעוץ בניירות ערך, ייעוץ פנסיוני ועוד.

החלוקה למיגזרי הפעילות מבוססת על סוגי הלקוחות, המוצרים והשירותים המותאמים להם. ככלל מכוונת פעילות החטיבה, כבעבר, לשמירת מעמדה הדומיננטי של הפעילות הקמעונאית בבנק בתחומי האשראי ובפעולות אחרות.

מיגזרי הפעילות המשקפים את הפעילות הקמעונאית הם:

מיגזר הבנקאות האישית, המספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית.

מיגזר הבנקאות הפרטית, מספק מגוון שירותי בנקאות ויעוץ השקעות ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה.

בנוסף מתקיימת בחטיבה הקימעונאית פעילות במגזר עסקים קטנים המיועדת להרחבת בסיס הלקוחות והעמקת פעילות לקוחות קיימים. מיגזר עסקים קטנים מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של עד כ- 5 מיליון ש"ח.

פעילות החטיבה הקמעונאית כוללת את הבנקאות האישית, הבנקאות הפרטית והבנקאות העסקית. הפעילות מתבצעת באמצעות 47 יחידות בנקאות אישית, 31 יחידות בנקאות פרטית ו-19 יחידות בנקאות עסקית, הממוקמות במערך הכולל 48 סניפים ושלוחות.

מיגזר בנקאות אישית

מבנה המיגזר

מיגזר הבנקאות האישית מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי הבית. פעילות הלקוחות מתנהלת גם באמצעות ערוצים ישירים הכוללים פעילות באמצעות אינטרנט, מוקד טלפוני ושירות SMS בטלפון סלולרי.

המיגזר מספק שירותים גם ללקוחות הבנק המשתייכים למיגזרים האחרים וכן ללקוחות מזדמנים. המוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המיגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, פיקדונות, תכניות חיסכון, פעילויות בכרטיסי אשראי ומוצרי שוק ההון וייעוץ פנסיוני.

פעילות המשכנתאות של לקוחות המיגזר מתבצעת באמצעות דלפקי המשכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בחלק מסניפי הבנק, בהם ניתן השירות ללקוח. האשראי הניתן נרשם בספרי הבנק הבינלאומי.

לקוחות המיגזר נחלקים לשלוש קבוצות עיקריות:

- קבוצת עובדי מערכת הביטחון וגימלאיה- הקבוצה כוללת אנשי צבא קבע, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון, יחידות סמך של משהב"ט ועובדים נוספים של מערכת הביטחון.
- קבוצת עובדים מאוגדות.
- לקוחות קמעונאיים אחרים.

מגבלות, חקיקה, תקינה ואילווצים מיוחדים החלים על מיגזר הפעילות

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות-ניירות ערך, ועוד. לתיאור מקיף יותר ראה פרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית".

התפתחויות בשווקים, שינויים טכנולוגיים ושינויים במאפייני הלקוחות

מיגזר הבנקאות האישית מושפע מגורמים מקרו כלכליים המשפיעים, בין השאר, על שוק העבודה, על שווי תיק הנכסים הפיננסי שבידי הציבור ובכך על היקף הצריכה ועל רמת החיים של משקי הבית. הפעילות הכלכלית בשנת 2014, התאפיינה בהמשך ההאטה בצמיחה המלווה בחוסר וודאות לגבי המשק העולמי וחוסר יציבות גיאופוליטית שבא לביטוי במבצע צוק איתן בחודשים יולי ואוגוסט 2014 והשפיע על מגמת ההאטה בפעילות.

הפעילות במיגזר מתאפיינת במגמה מתמשכת של מעבר לפעילות בנקאית באמצעות ערוצים ישירים כגון: שירותי בנקאות באינטרנט, שירותי בנקאות בטלפון הסלולרי, בנקאות ישירה, מערכות מקוונות לניהול השקעות וכן בשירותי תקשורת באמצעות שירות SMS ודואר און ליין, המשרת חלק ניכר מלקוחות הבנק.

גורמי הצלחה קריטיים במיגזר הפעילות

- זיהוי ומענה לצרכי הלקוחות- איתור נכון של מכלול צרכי הבנקאיים של הלקוח, התאמה נכונה של מוצרי הבנקאות לצרכים אלו והעמדתם במועד שנדרשו (ראה פרק מוצרים ושירותים להלן).
- שירות פעיל ויזם מותאם לצרכי הלקוח.
- זמינות גבוהה של שירותי בנקאות ישירה, כגון: מוקד טלפוני, שירותי אינטרנט, שירותים בטלפון סלולרי, ועמדות לשירות עצמי.
- נגישות ליועצים פנסיוניים הנתמכים על ידי מערכות מיכוניות תומכות החלטה.
- פעילות לשימור לקוחות- בשנת 2014, כבשנים קודמות, התמקד הבנק בפעילות לשימור לקוחות באמצעות יצירת תכניות שימור.
- הבנק מפעיל מערכות טכנולוגיות המאפשרות בקרה על רמת הפעילות של הלקוחות והרווחיות הנגזרת ממנה ותומכות בפעילות למניעת נטישה ובפעילות שיווקית יוזמת.

מחסומי כניסה ויציאה עיקריים במיגזר הפעילות

הפעילות במיגזר משקי הבית מחייבת השקעה בנושאים המפורטים להלן באופן המהווה חסם למתחרים וביניהם:

- הקמת מערך סניפים מותאם לצרכי האוכלוסייה הייחודית המאפיינת את הבנק .
- הכשרת כח אדם מיומן המסוגל להציע את השירותים והמוצרים הבנקאיים ולעמוד בדרישות הרגולטוריות.
- פיתוח מערכות טכנולוגיות למתן שירותים בנקאיים ובעיקר שירותים בנקאיים מחוץ לכותלי הסניף.
- פיתוח מאגרי מידע פנימיים לתמיכה במערכי השיווק היזום.

פעילויות, מוצרים ושירותים

הבנק פועל לשיפור וייעול תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב את סל המוצרים הבנקאיים.

חלק ממוצרי הבנק מותאמים ללקוחות הבנקאות האישית ובעיקר ללקוחות מערכת הביטחון. בין המוצרים: הלוואות גישור, הלוואות שיקום ואשראי נוסף בתנאי מכרז משרד הביטחון, תכניות חיסכון, תוכניות הדרכה וייעוץ לפורשים, ועוד.

הבנק מעניק שירותים במסגרת מכרז משרד הביטחון למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון וזכאי אגף השיקום. פרטים נוספים באשר למכרז ראה בפרק "הסכמים מהותיים".

בדומה לשנים קודמות, הציע הבנק בשנת 2014 מספר מסגרות פעילות למספר שנים במסגרתן ניתנו הטבות שונות כגון: מענקים, הלוואות בריבית מועדפת, הנחות בעמלות ועוד. מתן ההטבות הותנה בשימור פעילות הלקוח בבנק למספר שנים. בין השאר נקבעו בהסכמים מסגרות הפעילות של אוכלוסיית חבר ושל אוכלוסיות נוספות.

הבנק מאפשר בחלק מסניפיו קבלת הלוואה מובטחת במשכנתא מהבנק הבינלאומי באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בסניפי הבנק. הבנק רואה בהלוואות אלו מוצר משלים לסל השירותים הקיימים.

היקף המשכנתאות שבוצעו באמצעות דלפקים אלו הסתכם בשנת 2014 בכ- 1,040 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 890 מיליון ש"ח בשנת 2013.

הבנק נותן שירותי ייעוץ פיננסי בחלק מסניפיו וכן שירותי ייעוץ פנסיוני.

הבנקים הם היחידים המאפשרים ניהול חשבון עו"ש, ומוצבו על ידי הרפורמה בשוק ההון כגורם העיקרי למתן ייעוץ אובייקטיבי ללקוחות בתחומי ההשקעה והפנסיה. מוצרים ושירותים אחרים כגון: אשראי צרכני, משכנתאות, השקעות ופנסיה ניתנים גם על ידי גופים אחרים.

מבנה התחרות במיגזר

התחרות במיגזר משקי הבית מתנהלת על ידי כל הבנקים. התחרות מושפעת ממספר מהלכים של חקיקה וביניהם: הורדת חסמי המעבר בין בנקים, חקיקה בנושאי עמלות וכן מהעמקת הפעילות בתחום משקי הבית על ידי בנקים אחרים בין השאר באמצעות שיווק אגרסיבי ותחרות על מחירי השירות. הבנק מתחרה במיגזר זה מול כל הבנקים וחברות כרטיסי אשראי בישראל ובתחומים של השקעות ואשראי צרכני גם בבתי השקעות וחברות ביטוח. בתחומי הייעוץ הפנסיוני מתחרים בשוק גם סוכני הביטוח ויועצים פנסיונים אחרים.

על רקע זה, מתמקד הבנק באוכלוסיות מטרה ספציפיות במיגזר משקי הבית כגון: אוכלוסיות מערכת הביטחון, עובדים מאורגנים כקבוצות במסגרת מקום עבודתם ומועדוני צרכנים. ללקוחות בהם מתמקדת פעילות הבנק הוצעו מספר אפיקי שירות מוסדרים בהסכמים.

תנאי הפעילות ללקוחות מקרב אוכלוסיית מערכת הביטחון מוסדרים בהסכמים שתנאיהם חלים על אוכלוסייה זו. בין ההסכמים: הסכם למתן שירותים במחנות הצבא, הסכם למתן הלוואות ולמתן תנאי ניהול חשבון לעובדי מערכת הביטחון כאמור בפרק "מוצרים ושירותים" והסכם למתן שירותים לעמיתי ארגון "חבר". ההסכם מסדיר את התנאים לניהול חשבונותיהם של עמיתי האירגון בבנק. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2014 חודש ההסכם עם ארגון חבר. ההסכם שנחתם מסדיר את תנאי ניהול חשבונות העמיתים בבנק לתקופה של כארבע וחצי ותקפו עד אמצע שנת 2018.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה מתבצעים הן בפניה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. הבנק משתמש ביישומים שונים של כריית מידע המשמשים את גורמי השיווק במיקוד ובהתאמת המוצר ללקוח.

מסרים שיווקיים והצעות שיווקיות מועברים באתר האינטרנט של הבנק, בטלפון סלולרי, בדיוור ישיר ללקוח (דוח מצב חשבון, דיוור ישיר ייעודי), בשירותים עצמיים (בנקט עדכן), בשילוט, עלוני מידע וגלויות המופצות בסניף. עיקר מאמצי השיווק במיגזר משקי הבית מתמקדים במיצוי הפוטנציאל באיזור הגאוגרפי בו פועל כל סניף ובהרחבת ה"אשכול המשפחתי".

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר ב- 456 מזה כ- 388 משרות של עובדים ישירים במיגזר וכ- 69 משרות של עובדי ההנהלה הראשית, שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר.

מספר משרות מנהלים במיגזר בשנת 2014 הסתכם בכ- 113 משרות, מזה כ- 84 משרות מנהלים ישירים וכ- 29 משרות מנהלים מועמסים.

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר ב- 469 מזה כ- 401 משרות של עובדים ישירים במיגזר וכ- 68 משרות של עובדי ההנהלה הראשית, שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר.

מספר משרות מנהלים במיגזר בשנת 2013 הסתכם בכ- 114 משרות, מזה כ- 84 משרות מנהלים ישירים וכ- 30 משרות מנהלים מועמסים.

בסניפים וביחידות המטה המשרתים לקוחות באופן ישיר (מוקד ישיר ויחידת ביצוע עיקולים) מועסקים עובדים קבועים וזמניים שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים. בנוסף מועסקים עובדי חברת כוח אדם בתפקידים בסיסיים (לאחר שעברו הכשרה מתאימה).

הסכמים מהותיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2014 חודש ההסכם עם אירגון "חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ". ההסכם מסדיר את תנאי ניהול חשבון העמיתים בבנק לתקופה של כארבע וחצי שנים ותוקפו עד אמצע שנת 2018.

שינויים בהוראות רגולטוריות. פרטים בדבר שינויי חקיקה בנושא עמלות ותשלומי ריבית, שינויים אשר עשויים להשפיע על התנהלות חשבונות אלו, ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בשנת 2014 גיבש הבנק אסטרטגיה עסקית לשנים הבאות. במסגרת זו הבנק ימשיך להתמקד באוכלוסיית מערכת הביטחון וירחיב את פעילותו בקרב מעגלים נוספים הקשורים לאוכלוסייה.

שמירת המעמד הדומיננטי של הפעילות הקמעונאית בפעילות הבנק תמשיך להיות מוקד המדיניות העסקית של הבנק. בנוסף ייערכו פעילויות שימור לקוחות קיימים בין היתר באמצעות:

- שיפור השירות ללקוח.
  - חיזוק נאמנותה של אוכלוסיית מערכת הביטחון.
  - הרחבת סל המוצרים כך שיכלול מוצרים משלימים כגון: משכנתאות, ייעוץ פנסיוני ועוד.
- הצפי, הכוונות והאסטרטגיה האמורים, כוללים מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד המבוסס על אינפורמציה הקיימת בבנק לתאריך הדוח וכולל הערכות של הבנק או כוונותיו נכון לתאריך הדוח.

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברוח הנקי שלו

ההפסד המיוחס לבעלי המניות במיגזר הבנקאות האישית בשנת 2014 הסתכם ב- 11.6 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 8.9 מיליון ש"ח בשנת 2013.

השינוי ברווח הנקי בשנת 2014 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מקיטון ברווח מפעילות מימון הנובע מקיטון במרווח הפיננסי הנובע מהשפעת ירידת ריבית בנק ישראל, מגידול בהפרשה להפסדי אשראי כמפורט להלן ומקיטון בהכנסות התפעוליות, שקוזזו חלקית בהכנסות ריבית שנרשמו ברבעון הראשון של 2014 בגין תקופות קודמות.

שיעור תשואת (ההפסד)/ הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון הגיע בשנת 2014 ל- (1.55%) בהשוואה ל-1.32% בשנת 2013.

הכנסות המיגזר בשנת 2014 הסתכמו ב- 282.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 295.9 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 4.6%.

הקיטון בהכנסות בשנת 2014 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר את השפעת הירידה בריבית בנק ישראל על המרווח הפיננסי שקוזזה חלקית בהכנסות ריבית בגין תקופות קודמות. הירידה בהכנסות שאינן מריבית משקפת בעיקר ירידה בהכנסות מכרטיסי אשראי וירידה בהכנסות מפעילות עו"ש הנובעת מהשפעת החקיקה בנושא עמלות.

ההפרשה להפסדי אשראי במיגזר הסתכמה בשנת 2014 בהוצאה בסך של 21.4 מיליון ש"ח, שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם בכ-0.36%. ההפרשה להפסדי אשראי כוללת הפרשה בסך 18.5 מיליון ש"ח הנובעת מיישום הוראת המפקח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015 בעניין הפרשה קבוצתית בגין אשראי צרכני לאנשים פרטיים. פרטים באשר לתוכן ההוראה בפרק "רווח ורווחיות" סעיף "הפרשה להפסדי אשראי" לעיל. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע בניכוי ההשפעה כאמור מסתכם ב- 0.05%.

ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2013 הסתכמה בהכנסה בסך של כ- 3.3 מיליון ש"ח, שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2013 ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם בכ- (0.06%).

ההוצאות במיגזר הסתכמו בשנת 2014 ב- 279.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 285.5 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 2.0%. הקיטון בהוצאות נובע בעיקר מירידה בהיקף המשרות הממוצע המיוחס למגזר.

ההיקף הממוצע של נכסי הציבור המנוהלים במיגזר הסתכם בשנת 2014 בכ- 7.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל- 7.5 מיליארד ש"ח בשנת 2013.

הסכמים מהותיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2014 חודש ההסכם עם אירגון "חבר משרתי הקבע והגימלאים בע"מ". ההסכם מסדיר את תנאי ניהול חשבון העמיתים בבנק לתקופה של כ-4 חצי שנים ותוקפו עד אמצע 2018.

שינויים בהוראות רגולטוריות פרטים בדבר שינויי חקיקה בנושא עמלות ותשלומי ריבית, שינויים אשר עשויים להשפיע על התנהלות חשבונות אלו, ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית הפעילות של מיגזר בנקאות אישית:

לשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2013				ביום 31 בדצמבר 2014				
כרטיסי	שוק ההון	שוק ההון	בנקאות	כרטיסי	שוק ההון	שוק ההון	בנקאות	
סך הכל	אשראי	אשראי	ופיננסים	סך הכל	אשראי	אשראי	ופיננסים	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
194.8	5.7	-	189.1	203.0	4.9	-	198.1	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
0.6	(3.1)	-	3.7	(17.5)	(0.6)	-	(16.9)	- מחיצוניים
								- בינמגזרי
100.5	20.2	15.7	64.6	96.9	17.9	16.7	62.3	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	- מחיצוניים
								- בינמגזרי
295.9	22.8	15.7	257.4	282.4	22.2	16.7	243.5	סך ההכנסות
(3.3)	-	-	(3.3)	21.4	-	-	21.4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
285.5	8.5	12.9	264.1	279.9	8.5	12.1	259.3	הוצאות תפעוליות ואחרות לרבות פחת
								- לחיצוניים
13.7	14.3	2.8	(3.4)	(18.9)	13.7	4.6	(37.2)	רווח (הפסד) לפני מיסים
4.8	5.0	1.0	(1.2)	(7.3)	5.3	1.8	(14.4)	הפרשה למיסים
8.9	9.3	1.8	(2.2)	(11.6)	8.4	2.8	(22.8)	רווח (הפסד) נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק
1.32%				(1.55%)				תשואת הרווח הנקי להון
5,909.9	-	-	5,909.9	5,960.9	-	-	5,960.9	יתרה ממוצעת של נכסים
5,974.0	-	-	5,974.0	5,921.6	-	-	5,921.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
5,183.4	-	-	5,183.4	5,270.9	-	-	5,270.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,472.0	-	1,472.0	-	1,657.0	-	1,657.0	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
142.4	2.6	-	139.8	163.0	4.3	-	158.7	הכנסות ריבית, נטו
55.4	-	-	55.4	29.9	-	-	29.9	מרווח מפעילות מתן אשראי
(2.4)	-	-	(2.4)	(7.4)	-	-	(7.4)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
								אחר
195.4	2.6	-	192.8	185.5	4.3	-	181.2	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

מיגזר הבנקאות הפרטית

מבנה מיגזר הפעילות

הבנקאות הפרטית מעניקה שירותים ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי גבוה ובינוני, ללקוחות בעלי שחר גבוה וכן ללקוחות המזוהים כבעלי פוטנציאל פעילות בשוק ההון. האחריות הניהולית על לקוחות הבנקאות הפרטית מופקדת בידי החטיבה הקמעונאית הנתמכת מקצועית בתחומי ההשקעות והיעוץ על ידי אגף שוק ההון.

המיגזר פועל באמצעות מערך של יחידות בנקאות פרטית הפועלות ב- 31 מסניפי הבנק ובאמצעות ערוצים ישירים: אינטרנט, טלפון סלולרי, מוקד טלפוני ושירות SMS.

ב- 7 סניפים נוספים בהם אין יחידה פרטית, יש יועץ השקעות ומנהל קשרי לקוחות המעניקים ללקוחות הסניף הזכאים לשירותי בנקאות פרטית (לפי קריטריון של משכורת ו/או היקף תיק השקעות) אותה מעטפת שירות אותן מציעות יחידות הבנקאות הפרטית ללקוחותיהן. בסך הכל מעניקים 38 סניפים שירותי ייעוץ. לקוחות הבנקאות הפרטית מקבלים שירות ביחידות בנקאות פרטית מבודלות בסניפי הבנק המספקות להם את מכלול השירותים הבנקאיים. ללקוחות הבנקאות הפרטית מוצעת "מעטפת שירות", הכוללת קשר למנהל קשרי לקוחות או יועץ ההשקעות האחראי על מכלול השירות ללקוח ועל התאמת מוצרים לצורכי הלקוח.

יועצי ההשקעות ביחידות הפרטיות מעניקים תמיכה מקצועית, בתחום ההשקעות בכלל ובתחום ניירות הערך בפרט, לכל היחידות בסניף ומעניקים שירותי ייעוץ ללקוחות הנבחרים של הבנקאות העסקית והאישית. חלק מלקוחות הבנקאות הפרטית מקבלים שירות ביחידה המרכזית לייעוץ ללקוחות נבחרים. היחידה מסתייעת במערך המידע והיעוץ הקיים בחברה האם ומעניקה שירותי ייעוץ ללקוחות שהיקף השקעותיהם עולה על מיליון ש"ח. פעילותה מכוונת לשיפור שירותי הייעוץ ללקוח ולפינוי משאבים לשירותי הייעוץ ללקוחות בסניפים.

בנוסף, פועל במיגזר "מועדון טיטניום" ללקוחות אשר יתרת נכסיהם בבנק, לא כולל קופות גמל וקרנות השתלמות, עולה על מיליון ש"ח. ללקוחות המועדון מוענק שירות אישי וסל הטבות, שמטרתו בידול ויצירת תחושת שייכות.

פעילויות, מוצרים ושירותים

ללקוחות מיגזר הבנקאות הפרטית מוצעים שירותי ייעוץ בהשקעות ומגוון רחב של מוצרי השקעה ברמות מורכבות וסיכון שונות, לרבות פיקדונות, ניירות ערך ישראלים וזרים, מט"ח, מכשירים פיננסיים נגזרים, מוצרים מובנים, וכן מתן אפשרות לניהול תיקי השקעות על ידי מנהלי תיקים חיצוניים. הבנק מעניק שירותי ייעוץ פנסיוני לאחר שקיבל רשיון מתאים ממשרד האוצר.

בנוסף נהנים לקוחות המיגזר משירותי ניהול חשבון ומאשראי צרכני, אשראי מועדף בהתאם להסכמים קבוצתיים ועוד.

בחלק מסניפיו מאפשר הבנק קבלת הלוואה מובטחת במשכנתא מהבנק הבינלאומי באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בסניפי הבנק. הבנק רואה בהלוואות אלו מוצר משלים לסל השירותים הקיימים.

שירותי הבנקאות הפרטית ניתנים באמצעות מגוון של פלטפורמות שירות לרבות בסניפים, חדרי העסקאות בקבוצת הבנק הבינלאומי, בנקאות ישירה ועוד.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המיגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות-ניירות ערך ועוד. לתיאור מקיף יותר ראה פרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית".

התפתחויות בשווקים ושינויים במאפייני לקוחות המיגזר

הלקוחות במיגזר הבנקאות הפרטית מאופיינים בהיקף נכסים גדול או פוטנציאל להיקף נכסים גדול בעתיד או בשכר גבוה. בדרך כלל יהיו ללקוחות הבנקאות הפרטית מספר חשבונות לצורך ניהול הנכסים הפיננסיים והם מאופיינים בדרישה לשירות אישי. מטבע הדברים צורכים לקוחות אלה שירותי ייעוץ בניירות ערך והשקעה במוצרים מורכבים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע על המיגזר

הבנק משתמש במערכת הייעוץ של הבנק הבינלאומי שהיא מערכת ייעוץ מתקדמת המשלבת מודל אפיון ממוחשב ממנו נגזר מבנה תיק ההשקעות המומלץ על פי צרכיו והעדפותיו של כל לקוח. המערכת הממוכנת מאפשרת ליועץ ההשקעות לזהות התפתחויות בתיק ההשקעות המחייבות התייחסות מיידיית. בנוסף נעשה שימוש במערכות ממוכנות לדירוג מוצרים פנסיוניים ולתמיכה בתהליך הייעוץ הפנסיוני.

גורמי הצלחה קריטיים במיגזר הפעילות

הפעילות במיגזר הבנקאות הפרטית מחייבת השקעה בין היתר בנושאים הבאים:
- הכשרת כוח אדם מקצועי מיומן למתן ייעוץ פיננסי ללקוחות על פי הוראות חוק הייעוץ וכן הכשרת כוח אדם למתן ייעוץ פנסיוני.
- שירות אישי ממוקד לקוח, תוך דגש על יחס אישי והתאמה לצרכים.
- שירות בעל גמישות רבה, בהתאם לתנאי שוק משתנים בארץ ובעולם.
- מגוון של פתרונות פיננסיים מתחדשים בהתאם לתנאי השוק ומותאמים לאוכלוסייה.
- מערך חדרי עיסקות קבוצתי ומערכות בנקאות ישירה המאפשרים ללקוחות גישה לשוק ההון והכספים.

מחסומי כניסה ויציאה עיקריים של מיגזר הפעילות ושינויים החלים בהם

בהקבלה לגורמי ההצלחה בפעילות המיגזר, מהווים מרכיבים של טיב השירות את החסם העיקרי בהתפתחותו, ביניהם:
- הכשרת כוח אדם מיומן למתן ייעוץ פיננסי ללקוחות, על פי הוראות חוק הייעוץ.
- פריסה נאותה של מערך הבנקאות הפרטית לצורך הגברת נגישות.
- יצירת סביבת שירות טכנולוגי מתקדמת והשקעה קבועה בתחזוקה ושדרוג של מערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- סל מוצרים ושירותים מותאמים לצרכי לקוחות הבנקאות הפרטית.
- הקמת מערך בקרה הולם לשמירה על יישום הוראות רגולטוריות.

מבנה התחרות במיגזר

נוכח רמת סיכון האשראי הנמוכה יחסית הגלומה בפעילות מיגזר הבנקאות הפרטית, התחרות במיגזר זה בעלת עוצמה ומתבטאת בכך שלחלק ניכר מלקוחות המיגזר חשבונות ביותר מבנק אחד. התחרות בין הבנקים באה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמת המחירים, במסעי פרסום, בדגש על שירות אישי שמשמעותו מעטפת שירות מותאמת ללקוחות ובייעוץ אישי כחלק ממעטפת שירות זו, בחדשנות מתמדת במוצרים ובטכנולוגיה.
חלק מלקוחות הבנקאות הפרטית מנהלים, כאמור, חשבון ביותר מבנק אחד ועל כן חשופים יותר להשפעת מתחרים. המתחרים במיגזר זה הם כל הבנקים, בתי השקעות וחברות הביטוח הפועלים בישראל. אוכלוסיית המיגזר כוללת לקוחות מקרב אוכלוסיית מערכת הביטחון המושפעת, כמו גם לקוחות הבנקאות האישית, מהסכמים ייחודיים כאמור בפרק "מבנה התחרות" במיגזר הבנקאות האישית.

שיווק והפצה

הבנק משתמש ביישומים שונים של כריית מידע על מנת למקד את שווק המוצרים והשירותים לאוכלוסיית הבנקאות הפרטית.
דרכי השיווק וההפצה הייחודיות למיגזר הינן:
- כנסי לקוחות המשמשים להידוק קשרי בנק לקוח.
- שיחות ייעוץ בסניפים להצעת מוצרים אותם יכול להציע היועץ בלבד.
- שיווק באמצעות פרסום, דיור ישיר ובכלל האמצעים כנזכר בפרק "שיווק והפצה" בבנקאות האישית.

יעדים ואסטרטגיה עיסקית

הפעילות במגזר מכוונת לשמירה על רמת פעילות גבוהה בתחומי ניירות ערך, מט"ח, מכשירים פיננסיים ומוצרים מובנים. במסגרת זו פועל הבנק לשימור והפעלת לקוחות קיימים וגיוס לקוחות בעלי פוטנציאל עתידי.

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר בכ- 185, מזה 145 של עובדים ישירים במיגזר וכ- 40 משרות של עובדי ההנהלה הראשית, שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר. מספר משרות המנהלים במיגזר בשנת 2014 הסתכם בכ- 66 משרות, מזה כ- 46 משרות מנהלים ישירים וכ- 20 משרות מנהלים מועמסות.

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר בכ- 183, מזה 143 של עובדים ישירים במיגזר וכ- 40 משרות של עובדי ההנהלה הראשית, שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר. מספר משרות המנהלים במיגזר בשנת 2013 הסתכם בכ- 61 משרות, מזה כ- 42 משרות מנהלים ישירים וכ- 19 משרות מנהלים מועמסות.

מסך המשרות של עובדים ישירים במיגזר בשנת 2014, 77 משרות הם של יועצי השקעות, שהוכשרו על ידי הבנק והוסמכו ליעוץ על ידי הרשות לניירות ערך (בשנת 2013- 76 משרות). עובדים אלה השתתפו בקורס יועצים, עברו בחינות הרשות לניירות ערך והתמחות לצד יועץ ותיק. בנוסף, מועסקים במיגזר עובדים שאינם יועצים בתפקידים בסיסיים (מנהלי קישרי לקוחות), שעברו הכשרה מתאימה למתן שירות המותאם לצורכי לקוחות המיגזר.

שינויים בהיקף הפעילות במיגזר וברוח הנקי שלו

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות במיגזר הבנקאות הפרטית הסתכם בשנת 2014 ב- 5.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 10.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 43.0%. הקיטון ברווח הנקי בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 נובע בעיקר מהשפעת הירידה בריבית בנק ישראל על ההכנסה מפיקדונות שהשפעתה באה לביטוי בעיקר בתיאור פעילות "בנקאות ופיננסים" בדוחות שלהלן ומהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי צרכני למשקי בית במגזר בהתאם להוראת המפקח על הבנקים מחודש ינואר 2015. חלק מהפגיעה בהכנסות קוזזה בגידול בהכנסות מפעילות בשוק ההון.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון הגיע בשנת 2014 ל- 2.62% בהשוואה ל- 5.82% בשנת 2013.

הכנסות המיגזר בשנת 2014 הסתכמו ב- 135.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 135.9 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 0.6%. בהכנסות מפעילות מימון נרשמה ירידה הנובעת מהשפעת הירידה בריבית בנק ישראל על המרווח מפיקדונות לא צמודים.

בהכנסות שאינן מריבית נרשמה עלייה, המשתקפת בעיקר בהכנסות הנובעות מפעילות בשוק ההון אשר הסתכמו בשנת 2014 ב- 94.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 86.1 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 10.2%.

ההפרשה להפסדי אשראי שהסתכמה בשנת 2014 ב- 5.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 0.6 מיליון ש"ח אשתקד, נובעת רובה ככולה מיישום הוראת המפקח על הבנקים בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי צרכני. **ההוצאות במיגזר** הסתכמו בשנת 2014 ב- 120.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 119.9 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 0.7%.

ההיקף הממוצע של נכסי הציבור המנוהלים במיגזר הסתכם בשנת 2014 ב- 17.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל- 15.2 מיליארד ש"ח בשנת 2013.

שינויים בהוראות רגולטוריות - מידע בנושא זה ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגדר הבנקאות הפרטית:

לשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2013				ביום 31 בדצמבר 2014			
כרטיסי	בנקאות	שוק ההון	כרטיסי	בנקאות	שוק ההון	כרטיסי	בנקאות
סך הכל	ופיננסים	במיליוני ש"ח	סך הכל	ופיננסים	במיליוני ש"ח	סך הכל	ופיננסים
(2.6)	1.3	-	(3.9)	22.6	1.2	-	21.4
52.4	(0.7)	-	53.1	17.6	(0.1)	-	17.7
86.1	9.0	63.7	13.4	94.9	8.2	73.5	13.2
135.9	9.6	63.7	62.6	135.1	9.3	73.5	52.3
0.6	-	-	0.6	5.2	-	-	5.2
119.9	5.6	32.9	81.4	120.7	5.8	32.3	82.6
15.4	4.0	30.8	(19.4)	9.2	3.5	41.2	(35.5)
5.4	1.4	10.8	(6.8)	3.5	1.3	15.7	(13.5)
10.0	2.6	20.0	(12.6)	5.7	2.2	25.5	(22.0)
5.82%	-	-	1,425.5	2.62%	-	-	1,560.3
1,425.5	-	-	1,425.5	1,560.3	-	-	1,560.3
5,768.2	-	-	5,768.2	5,780.1	-	-	5,780.1
1,321.7	-	-	1,321.7	1,529.2	-	-	1,529.2
9,477.0	-	9,477.0	-	11,312.0	-	11,312.0	-
10.7	0.6	-	10.1	17.4	1.1	-	16.3
39.7	-	-	39.7	25.0	-	-	25.0
(0.6)	-	-	(0.6)	(2.2)	-	-	(2.2)
49.8	0.6	-	49.2	40.2	1.1	-	39.1

מיגזר עסקים קטנים

מבנה מיגזר הפעילות

במיגזר עסקים קטנים נכללים לקוחות במגוון רחב של ענפי משק בעלי היקף פעילות עסקי נמוך או בעלי מורכבות עסקית נמוכה עד בינונית. ככלל, היקף האשראי ללקוח הינו עד כ- 5 מיליוני ש"ח.

מיגזר העסקים הקטנים מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים. המיגזר פועל באמצעות מערך של יחידות עסקיות הפועלות ב- 19 סניפי הבנק הפרוסים ברחבי הארץ ובאמצעות ערוצים ישירים כגון: שירות לקוחות באינטרנט, בטלפון סלולרי, מוקד טלפוני ושירות SMS. האחריות המינהלית לפעילות המיגזר מופקדת בידי החטיבה הקמעונאית. מנהלת הסניפים, אליה מוזג מטה אשראי בחטיבה הקמעונאית, עוסקת במתן אישורי אשראי לעסקים המתנהלים ביחידות אשראי בסניפים וכן עוסקת במעקב עיסקי אחר לקוחות המיגזר ובסיוע לפעילות השיווק של היחידות העיסוקיות בסניפים. חלק מפעילות המיגזר מתבצע באמצעות קרנות למימון בשיתוף עם גופים ציבוריים שונים. פעילות זו מסייעת לבנק בהפחתת הסיכון הכרוך במימון עסקים קטנים ובכך משרתת את מטרות פעילותן של קרנות המימון. ניהול הקרנות בבנק נמצא באחריות החטיבה העיסוקית העוסקת בין השאר בסגירת הסכמים מול הקרנות, ניהול כספי פיקדונות, תאום בחינת תכניות עיסוקיות בסיוע גופים חיצוניים. ליחידות העיסוקיות ומטה האשראי בחטיבה הקמעונאית בכללן סמכויות מתן אישורי אשראי, מעקב אשראי, סיוע ולווי עיסקי.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים החלים על מגזר הפעילות

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות-ניירות ערך, ועוד. לתיאור מקיף יותר ראה פרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית".

התפתחויות בשווקים של מיגזר הפעילות או שינויים במאפייני לקוחותיו

מרבית לקוחות המיגזר פעילים בשוק המקומי והיקף פעילותם תלוי במצב המשק הישראלי. בשנת 2014 התאפיינה הפעילות הכלכלית בהאטה ועל רקע זה חלה הרעה במוסר התשלומים במרבית הענפים. הפעילות הממשלתית המתבטאת בעידוד הפעילות באמצעות קרנות לסיוע (ראה מוצרים ושירותים להלן) מסייעת בהפחתת הסיכון העיסקי של הגופים הממומנים באמצעות הקרנות. בחודש אוגוסט 2014 חודש מתן האשראי באמצעות קרנות המדינה לעידוד עסקים קטנים ובינוניים לאחר שבחודש אוגוסט אשתקד מוצתה יכול מתן האשראי באפיק זה. בנוסף ממשיך הבנק במתן אשראי בדרכים אחרות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המיגזר

הפעילות במיגזר מתאפיינת במגמה מתמשכת של מעבר לפעילות בנקאית באמצעות ערוצים ישירים (אינטרנט, טלפון סלולרי, בנקאות ישירה ומכשירים אוטומטיים). בשנת 2014 נמשכה מגמת התרחבות פעילות לקוחות באמצעות האינטרנט. השירותים הממוכנים שמעניק הבנק תואמים לשירותים שמקבלים שאר הלקוחות בקבוצת הבנק הבינלאומי. מערכות המידע המשותפות מסייעות בניתוח ובקרה של מצבו של הלקוח, חשיפותיו לסיכונים אשראי וסיכונים נוספים, ההכנסה הנגזרת ממנו ועוד, ומאפשרות קביעת דירוג אשראי, שיעורי ריבית ועמלות דיפרנציאליים לכל לקוח.

גורמי הצלחה קריטיים במיגזר הפעילות

- יצירת כלים עסקיים ייחודיים תוך התאמת רמות מחירים על בסיס פילוח נאות המושתת על מאגרי מידע ומתחשב בסיכון האשראי, היקף פעילות הלקוח והפוטנציאל להרחבתו.
- פיתוח מיומנות ומקצועיות.
- פריסה ארצית של מערך הבנקאות לצורך הגברת הנגישות.
- יצירת סביבת שירות טכנולוגי מתקדם, והשקעה קבועה בתחזוקה ובשדרוג של המערכות.

מחסומי כניסה ויציאה עיקריים של מיגזר הפעילות

- קיום מערך סינון עם פריסה נאותה בעיקר בסמיכות לאיזורי מסחר ותעשייה.
- הכשרת כוח אדם מיומן בהפעלת הכלים והשירותים הפיננסיים.
- יצירת סביבת שירות טכנולוגי מתקדם והשקעה קבועה בתחזוקה ובשדרוג המערכות.

מבנה התחרות במיגזר

התחרות בתחום העסקים הקטנים והבינוניים גברה בשנים האחרונות ומשתתפים בה כל הבנקים בישראל.

מוצרים ושירותים

המוצרים והשירותים במיגזר עסקים קטנים הינם אשראי, ערבויות, שירות פעילות פקטורינג, שירותי סחר חוץ ושאר שירותי בנקאות. חלק מפעילות המיגזר התבצע בשנת 2014 באמצעות מגוון קרנות מימון, בחלקן קרנות ייחודיות לבנק. הבנק מפעיל קרנות מימון המספקות אשראי להקמה, וביסוס עסקים קטנים ובינוניים באמצעות שיתוף פעולה עם גורמים כגון: משרד האוצר, משרד התמ"ת, קרנות תורמים ועוד. מאפייני פעילות הקרנות בשנת 2014 היו:

- הקלה משמעותית ללקוח בצורך להעמיד ביטחונות, בשל ערבות הגופים השותפים לקרן.
- החלטת מימון מבוססת על בחינת התוכנית והפוטנציאל העסקי.
- יצירת חבילת מימון תואמת את צרכי העסק באמצעות שילוב אפשרי בין הקרנות השונות ובשילוב אשראי בנקאי רגיל.

הקרנות העיקריות אותן הפעיל הבנק בשנת 2014 הינן: קרן הסיוע לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה וקרנות הסוכנות. באמצעות הקרנות אשר חלקן פעילות שנים רבות, ניתנו במשך השנים הלוואות לאלפי עסקים.

במהלך השנה חודשה הפעילות בקרן העיקרית באמצעותה פעל הבנק, הקרן הממשלתית לעידוד עסקים קטנים ובינוניים לאחר שאשתקד כאמור, מוצתה יכולת הבנק לתת אשראי באמצעות הקרן והבנק חדל מלפעול בערוץ זה. הבנק פעל למתן אשראי בדרכים חלופיות.

היקף האשראי שניתן באמצעות הקרנות הסתכם ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 931.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,226.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, קיטון בשיעור של 24.1%.

שיווק והפצה

ראה פרק שיווק והפצה בפעילות מיגזר בנקאות אישית.

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר בכ- 138 מזה כ- 104 משרות של עובדים ישירים במיגזר וכ- 34 משרות של עובדי ההנהלה הראשית, שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר. מספר משרות המנהלים במיגזר מסתכם בכ- 50 מזה כ- 32 משרות מנהלים ישירים וכ- 18 משרות מנהלים מועמסים. בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר בכ- 133 מזה כ- 98 משרות של עובדים ישירים במיגזר וכ- 35 משרות של עובדי ההנהלה הראשית, שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר. מספר משרות המנהלים במיגזר מסתכם בכ- 45 מזה כ- 27 משרות מנהלים ישירים וכ- 18 משרות מנהלים מועמסים.

שינויים בהיקף פעילות המיגזר וברווחיותו

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות במיגזר העסקים הקטנים הסתכם בשנת 2014 ב- 9.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 20.8 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 53.4%.
הקיטון ברווח הנקי בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 משקף ירידה בהיקף הפעילות הנובעת מהשפעת מבצע צוק איתן במהלך השנה וכן מעצירת אשראי הניתן באמצעות קרנות לעידוד עסקים בחלק מן השנה, בעיקבות מיצוי המכסה שניתנה לבנק אשתקד ועד לחידושה במהלך השנה.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון הגיע בשנת 2014 ל-4.65% בהשוואה ל-11.20% בשנת 2013.

הכנסות המיגזר בשנת 2014 הסתכמו ב- 104.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 119.3 מיליון ש"ח שנת 2013, קיטון בשיעור של 12.4%.

הקיטון בהכנסות ריבית בשנת 2014 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד שהסתכם בכ- 7.9 מיליון ש"ח, משתקף בעיקר בהכנסות מפיקדונות והוא מושפע מירידת ריבית בנק ישראל, חלקו קוזז בהשפעת יישום תקן חשבונאי (ASC 310-20). מאידך, יישום התקן הוא הגורם העיקרי לקיטון בהכנסות מעמלות שהסתכם בשנת 2014 ב- 6.9 מיליון ש"ח.

ההפרשה להפסדי אשראי במיגזר הסתכמה בשנת 2014 ב- 19.7 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2014 ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 1.19%.
בשנת 2013 הסתכמה ההפרשה להפסדי אשראי ב- 21.0 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2013 ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 1.19%.

ההוצאות במיגזר הסתכמו בשנת 2014 ב- 69.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 66.3 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 4.1%. הגידול בהוצאה נובע בעיקר משינוי בממוצע כח אדם המיוחס לפעילות זו.

ההיקף הממוצע של נכסי הציבור המנוהלים במיגזר הסתכם בשנת 2014 ב- 1.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל- 1.3 מיליארד ש"ח בשנת 2013.

שינויים בהוראות רגולטוריות - מידע בנושא זה ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגדר עסקים קטנים:
לשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2013				ביום 31 בדצמבר 2014				
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
101.6	-	0.4	102.0	86.6	-	0.4	87.0	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
(13.7)	-	(0.2)	(13.9)	(6.7)	-	(0.1)	(6.8)	- מחיצוניים
26.7	2.5	2.0	31.2	20.0	2.4	1.9	24.3	- בינמגזרי
114.6	2.5	2.2	119.3	99.9	2.4	2.2	104.5	הכנסות שאינן מריבית
21.0	-	-	21.0	19.7	-	-	19.7	- מחיצוניים
73.6	1.6	0.6	75.8	76.0	1.6	0.6	78.2	סך כל ההכנסות
(9.5)	-	-	(9.5)	(9.2)	-	-	(9.2)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
29.5	0.9	1.6	32.0	13.4	0.8	1.6	15.8	הוצאות תפעוליות ואחרות לרבות פחת
10.3	0.3	0.6	11.2	5.2	0.3	0.6	6.1	- לחיצוניים
19.2	0.6	1.0	20.8	8.2	0.5	1.0	9.7	- בינמגזרי
11.20%								רווח לפני מיסים
1,762.2	-	-	1,762.2	1,661.3	-	-	1,661.3	הפרשה למיסים
1,053.1	-	-	1,053.1	1,049.2	-	-	1,049.2	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק
1,429.1	-	-	1,429.1	1,469.5	-	-	1,469.5	תשואת הרווח הנקי להון
282.0	282.0	-		350.0	350.0	-		יתרה ממוצעת של נכסים
80.1	-	0.2	80.3	77.5	-	0.3	77.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
8.4	-	-	8.4	4.5	-	-	4.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
(0.6)	-	-	(0.6)	(2.1)	-	-	(2.1)	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
87.9	-	0.2	88.1	79.9	-	0.3	80.2	(א) הכנסות ריבית, נטו
								מרווח מפעילות מתן אשראי
								מרווח מפעילות קבלת פקדונות
								אחר
								סך הכל הכנסות ריבית, נטו

מיגזר בנקאות עסקית

מבנה המיגזר

מיגזר הבנקאות העסקית מספק מגוון שירותי בנקאות ללקוחות העסקיים, הבינוניים והגדולים של הבנק. לקוחות המיגזר הם לקוחות עסקיים שמסגרות האשראי שלהם ככלל גבוהות מ-5 מיליוני ש"ח. המוצרים והשירותים מותאמים לצרכים העסקיים של הלקוחות, וכוללים אשראי עסקי, ערבויות, פעילות מט"ח וסחר חוץ, שירותי ייעוץ השקעות, פעילות בניירות ערך, מכשירים פיננסיים נגזרים ועוד. האחריות הניהולית על לקוחות המיגזר הינה של החטיבה העסקית. החטיבה פועלת באמצעות מספר צוותי עבודה, הממונים על ניהול הקשר השוטף עם הלקוחות. בראש כל צוות עומד מנהל קשרי לקוחות (להלן-"מק"ל"), שעיקר התמחותו הבנקאית הינה בתחום האשראי העסקי. (אצל חלק מהמק"לים קיימת התמחות ענפית, כגון: נדל"ן, ליסינג, רשויות מקומיות ופקטורינג). חשבונותיהם של לקוחות החטיבה (למעט לקוחות הפקטורינג המקבילים את מלוא השרות בחטיבה העסקית מנוהלים בסניפי הבנק השונים, המספקים ללקוחות את כלל השירותים התפעוליים הנדרשים. בנוסף, פועלת בחטיבה יועצת משפטית המלווה את הפעילות העסקית. במסגרת החטיבה פועלים המטה העסקי, מטה הגבייה, ומחלקת תפעול, מעקב ופיקוח אשראי. הקריטריונים העיקריים לשיוך לקוח למיגזר הבנקאות העסקית הם בעיקר: היקף מסגרות האשראי שאושרו ללקוח, קיום פוטנציאל להרחבת הפעילות, ותחום עיסוקו של הלקוח. במקרים מסוימים ובהתאם לעניין, מטפלים המק"לים גם בלקוחות שמסגרות האשראי שלהם קטנות מן המסגרת שצוינה, במידה שנמצא כי אופי פעילותם העסקית או פוטנציאל פעילותם העתידית מתאים לחטיבה העסקית.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המיגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות-ניירות ערך, ועוד. על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312,313 ו-315 חלות מגבלות על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצת לוויים, לסך החבות הכוללת לשש קבוצות הלוויים הגדולות בבנק, ללוויים שסך חבותם נטו עולה על 10% מהון התאגיד, ללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" ומגבלת ריכוזיות ענפית. למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על אופן והיקף הפעילות בבנק עם לקוחות המיגזר. בשנת 2014 לא חרג הבנק ממגבלות הוראות אלה.

בנוסף קבע דירקטוריון הבנק מגבלות מתן אשראי בענפים מסוימים כגון ענף הנדל"ן, הרשויות המקומיות, מגבלות על גודל חבות לווה, ומגבלות בקשר למימון עסקאות בעלות אופי מיוחד. המגבלות מתאימות למיקוד העיסוקי של הבנק שנקבע במסגרת מדיניות האשראי בבנק וניהול החשיפה הקבוצתית לסיכונים אשראי ולתיאבון הסיכון של הבנק. דירקטוריון הבנק מאשר מראש כל חריגה ממסגרת המגבלות שקבע.

החל משנת 2011 מיושמות הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. הטיפול בחובות הוא כמפורט בביאור 1 "מדיניות חשבונאית בדוחות כספיים". בשל היקף האשראי ומיעוט המידע הסטטיסטי בענפים המסחריים נשען הבנק במרבית הענפים על מקדמי ההפרשה הנהוגים בחברת האם.

פרטים נוספים באשר לחקיקה בנושאי ניהול והערכה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות ראה בפרק ניהול סיכונים אשראי, תת פרק יא.

התפתחות בשווקים בהם פועל המיגזר

מרבית לקוחות המיגזר פעילים בשוק המקומי, לחלקם פעילות יבוא יצוא. ענפי המשק העיקריים בהם פועל המיגזר הינם: נדל"ן, רשויות מקומיות, מסחר ותעשייה. גורמים מאקרו כלכליים, הנוגעים לענפים אלו, משפיעים על פעילותם של לקוחות המיגזר כגון: שינוי שערי מטבעות זרים, שינויים במחירי חומרי גלם מיובאים וכד'. ככלל, ניתן לאפיין את פעילות הלקוחות במיגזר כפעילות כלכלית מסורתית.

הפעילות הממשלתית המתבטאת בעידוד הפעילות באמצעות קרנות לסיוע (ראה מוצרים ושירותים להלן) סייעה בהפחתת הסיכון העיסקי של הגופים המשיכים למיגזר והממומנים באמצעות קרנות אלו

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על פעילות המיגזר

ניהול האשראי במיגזר מבוצע במערכות שפותחו בבנק הבינלאומי. בקבוצה מושם דגש רב על שיפור התשתיות הממוכנות לניהול תהליכי קבלת החלטות. מערכות המידע מסייעות בין היתר בניתוח ובקרה על מצבו של הלקוח, חשיפותיו לסיכונים אשראי וסיכונים נוספים, חישוב ההכנסה הנגזרת מן הלקוח ועוד. המידע מאפשר קביעת דירוג אשראי וקביעת שיעורי ריבית ועמלות דיפרנציאליים לכל לקוח.

גורמי הצלחה קריטיים במיגזר

- זיהוי והתאמה לצורכי הלקוח – איתור נכון של מכלול צרכי הבנקאיים של הלקוח והתאמה נכונה של מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים שלו תוך מעקב אחר שינויים במצבו ובמצב השוק.
- היכולת ליצור קשרי עבודה שוטפים עם הלקוחות למרות הריחוק הגיאוגרפי מחלק מהלקוחות.
- קביעת מדיניות אשראי התואמת את "תאבון הסיכון" של הבנק וניהול ובקרת סיכונים, בעיקר סיכונים אשראי לשמירה על מדיניות זו.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המיגזר

הפעילות במיגזר עסקים כרוכה במתן אשראי בהיקפים גדולים יחסית לבנק ומצריכה ריתוק הון ויכולת גיוס מקורות מתאימים לטווחי זמן ומיגזר הצמדה.
בנוסף נדרש המיגזר
- להכשרת כוח אדם מיומן בהפעלת הכלים והשירותים הפיננסיים.
- ליצירת סביבת שירות טכנולוגי מתקדמת, והשקעה קבועה בתחזוקה ושדרוג מערכות.
- ליצירת מגוון מוצרים המותאם לצרכי הלקוחות.

מוצרים ושירותים

המוצרים והשירותים העיקריים בפעילות המיגזר הם שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, ערבויות לסוגיהן, פעילות סחר חוץ, פיקדונות ופעילות בניירות ערך ובמכשירים פיננסיים.

פעילות הפקטורינג - פעילות הפקטורינג ופעילויות מיומן מיוחדות משמשות כפלטפורמה להרחבת סל המוצרים והשירותים ולפעילויות משלימות בסחר חוץ ובמט"ח, וכן בסיס להרחבת פעילות אשראי בקרב הלקוחות הפעילים במיגזר.

קרנות לסיוע לעסקים קטנים ובינוניים - בחודש יולי שנת 2014 הוחל במתן אשראי בקרן החדשה לעידוד עסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה, באמצעותה ניתן אשראי בערבות מדינה.
פרטים על פעילות הקרנות לעידוד עסקים בבנק ראה גם בפרק "מוצרים ושירותים בבנקאות עסקים קטנים".

תחליפים למוצרים ולשירותים של המיגזר והשינויים שחלו בהם

התחליף העיקרי של לקוחות המיגזר למוצרי האשראי הינו מימון על ידי אשראי חוץ-בנקאי באמצעות חברות ביטוח ומשקיעים מוסדיים. היקף גיוס ההון באגרות חוב לא ממשלתיות בשנת 2014 הסתכם בכ- 57.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ- 36 מיליארד ש"ח אשתקד.

מבנה התחרות במיגזר והשינויים שחלו בו

הפעילות הבנקאית במיגזר מאופיינת בתחרותיות גבוהה בין מספר רב יחסית של גורמים. התחרות קיימת בכל הפעילויות המנוהלות על ידי לקוחות המיגזר.

בתחום האשראי - התחרות באה לידי ביטוי הן ברמת השירות, הן בתחום שיעורי הריבית והעמלות המוצעים ללקוחות על ידי הבנקים המתחרים וגופים חוץ בנקאיים והן בתחום רמת החשיפה (גובה האשראי אל מול הביטחונות הנדרשים).

בתחום ההשקעות - התחרות באה לידי ביטוי ברמת השירות, ברמת הייעוץ וברמת המחירים.

המתחרים בתחום זה בנוסף לבנקים אחרים הינם, בין היתר, גופים ציבוריים ופרטיים, כגון: בתי השקעות ויועצים. בשנת 2014 חלה ירידה במרווח הפיננסי באשראי הניתן ללקוחות המיגזר בעקבות הגברת התחרות ועודפי נזילות גבוהים במערכת הבנקאית.

דרכי שיווק והפצה

גיוס לקוחות עיסקיים, שיווק מוצרי הבנקאות והפצתם ללקוחות מתבצעים באמצעות צוותי המק"לים ובאמצעות מערך הסניפים בו מתנהלים חשבונותיהם של הלקוחות.

הון אנושי

בשנת 2014 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר הפעילות העסקית ב- 54 מזה 41 משרות של עובדים ישירים ו- 13 משרות של עובדי ההנהלה הראשית/ סניפים, שעלות העסקתם מועמסה על המיגזר. בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במיגזר הפעילות העסקית ב- 48 מזה 34 משרות של עובדים ישירים ו- 14 משרות של עובדי ההנהלה הראשית/ סניפים, שעלות העסקתם הועמסה על המיגזר.

ממרבית העובדים נדרשת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום העסקי, ובעיקר בתחומי האשראי וההשקעות. מרבית העובדים בחטיבה העסקית הם אקדמאים, העוברים באופן שוטף הכשרות לפיתוח הידע והמקצועיות בתחום האשראי ובמגוון הפעילויות הפיננסיות האחרות.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

היעדים העיקריים המוגדרים בתכנית העבודה הנם:

- גידול בסיס לקוחות המיגזר תוך התמקדות בלקוחות שהוגדרו במדיניות האשראי במסגרת המיקוד העסקי של הבנק.
- הגדלת תיק האשראי וגיוס לקוחות לחטיבה בין היתר באמצעות ביצוע מכירה צולבת ללקוחות המבצעים פעילות פקטורינג.
- שיפור השירות והזמינות ללקוחות.
- שמירה על תמהיל הכנסות מלקוח הכולל הכנסות תפעוליות והכנסות מאשראי.
- המשך שיפור התשתית הטכנולוגית המסייעת בתהליכי דרוג, ניתוח, בקרה ושיווק.

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מיגזר עסקים בשנת 2014 הסתכם ב- 14.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 18.3 מיליון ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 19.1%.

הקיטון ברווח הנקי משקף גידול בהפרשה להפסדי אשראי וגידול בהוצאות התפעוליות כמפורט להלן.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון במיגזר בשנת 2014 הגיע ל- 4.24% בהשוואה ל- 5.48% בשנת 2013.

הכנסות המיגזר בשנת 2014 הסתכמו ב- 81.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 79.7 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 1.6%.

הגידול בהכנסות משקף גידול בהכנסות ריבית מאשראי מרביתה נובעת מיישום תקן חשבונאי ASU 310-20. הירידה בהכנסות תפעוליות נובעת גם היא בעיקר מיישום התקן האמור.

ההפרשה להפסדי אשראי במיגזר הסתכמה בשנת 2014 ב- 10.6 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2014 ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 0.48%.

בשנת 2013 הסתכמה ההפרשה להפסדי אשראי ב- 8.0 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי בשנת ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 0.35%.

הוצאות המיגזר בשנת 2014 הסתכמו ב- 46.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 43.5 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 6.4%. הגידול בהוצאות נובע בעיקר מהרחבת פעילות הפקטורינג במגזר.

היקף נכסי הציבור המנוהלים על ידי המיגזר בשנת 2014 הסתכם בכ- 1.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ- 2.0 מיליארד ש"ח בשנת 2013.

שינויים בפעילות המיגזר

במחצית 2013 נחתם הסכם בין הבנק וחברת כלל פקטורינג ומימון בע"מ במסגרתו פעלו החברות בשיתוף פעולה במטרה להעניק ללקוחות כלל פקטורינג שירות בתחום הפקטורינג, על ידי הבנק. במהלך הרבעון הרביעי של 2013 הוחל בקליטת לקוחות אלו והמהלך הושלם ברבעון הראשון של 2014. בתמורה משלם הבנק לכלל פקטורינג במשך פרק זמן מוגבל, תשלומים לשיעורין המחושבים כשיעור מפעילות הלקוח בבנק

שינויים בהוראות רגולטוריות - מידע בנושא זה ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגדר בנקאות עיסקית:

לשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2013				ביום 31 בדצמבר 2014				
כרטיסי סך הכל		שוק ההון	בנקאות ופיננסים	כרטיסי סך הכל		שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
								הכנסות ריבית, נטו
100.3	-	-	100.3	78.6	-	-	78.6	- מחיצוניים
(40.2)	-	-	(40.2)	(11.3)	-	-	(11.3)	- בינמגזרי
								הכנסות שאינן מריבית
19.6	0.1	1.2	18.3	13.7	0.1	1.0	12.6	- מחיצוניים
79.7	0.1	1.2	78.4	81.0	0.1	1.0	79.9	סך ההכנסות
8.0	-	-	8.0	10.6	-	-	10.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הוצאות תפעוליות ואחרות לרבות פחת
34.0	-	-	34.0	37.1	-	-	37.1	- לחיצוניים
9.5	-	-	9.5	9.2	-	-	9.2	- בינמגזרי
28.2	0.1	1.2	26.9	24.1	0.1	1.0	23.0	רווח לפני מיסים
9.9	-	0.4	9.5	9.3	-	0.4	8.9	הפרשה למיסים
18.3	0.1	0.8	17.4	14.8	0.1	0.6	14.1	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק
								תשואת הרווח הנקי להון
5.48%				4.24%				יתרה ממוצעת של נכסים
2,283.2	-	-	2,283.2	2,190.6	-	-	2,190.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
660.4	-	-	660.4	712.1	-	-	712.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,568.4	-	-	2,568.4	2,459.0	-	-	2,459.0	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
1,379.0	-	1,379.0	-	463.0	-	463.0	-	
								(א) הכנסות ריבית, נטו
58.5	-	-	58.5	69.0	-	-	69.0	מרווח מפעילות מתן אשראי
2.8	-	-	2.8	1.8	-	-	1.8	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(1.2)	-	-	(1.2)	(3.5)	-	-	(3.5)	אחר
60.1	-	-	60.1	67.3	-	-	67.3	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

מיגזר הניהול הפיננסי

כללי

פעילות המיגזר כוללת את ניהול השקעות הבנק עבור עצמו ("נוסטרו"), נזילות וניהול החשיפות לסיכוני שוק. פעילות זו מתבצעת באמצעות השקעות בניירות ערך, בפיקדונות בבנקים, עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ועוד. בנוסף כוללת פעילות המיגזר סיוע בתמחור ופיתוח מוצרים.

מבנה המיגזר

הפעילות העסקית במיגזר כפופה למנהל החטיבה הפיננסית האחראי על ניהול הנכסים וההתחייבויות, ניהול הנוסטרו, ניהול הנזילות ועל ביצוע פעולות באמצעות חדרי העסקאות בבנק הבינלאומי.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המיגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות הערך ועוד. בנוסף נקבעו הנחיות דירקטוריון באשר לחשיפות המותרות בקשר עם ניהול סיכוני שוק, וסיכוני הנזילות. פרטים באשר למגבלות אלו ראה בפרק ניהול סיכונים.

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי במיגזר הניהול הפיננסי בשנת 2014 הסתכם ב- 25.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 45.1 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 43.2% הנובע ברובו מקיטון ברווח ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון הגיע בשנת 2014 ל- 21.50% בהשוואה ל- 53.57% בשנת 2013.

הכנסות המיגזר הסתכמו בשנת 2014 ב- 50.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 78.2 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 34.9%.

הקיטון בהכנסות בשנת 2014 נובע בעיקר מקיטון ברווח ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה אשר הסתכמו ב- 23.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 41.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ומהשפעת הירידה בריבית בנק ישראל.

גורמי הצלחה בפעילות המיגזר הינם איכות המשאב האנושי, איכות המערך הממוחשב, רמת השליטה ושיתוף הפעולה התוך אירגוני ואיכות הבקורות.

הון אנושי

בשנת 2014 ובשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע בכ- 9 עובדים, מזה 5 משרות עובדי הנהלה ישירים ו- 4 משרות עובדי הנהלה מועמסים.

מרבית העובדים הינם בעלי מיומנות מקצועית גבוהה בתחומי המימון, שוק ההון והמטח.

פעילות הבנק בשוק ההון

הכנסות הבנק בשוק ההון נובעות מפעילות לקוחותיו בניירות ערך בבורסה בת"א, מפעילותם בניירות ערך זרים, במכשירים פיננסיים הנסחרים בבורסה ומעמלות הפצה בקרנות נאמנות. ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכם תיק ניירות הערך למשמרת ב- 14.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ליתרה של כ- 12.7 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

פעילות בבורסה לניירות ערך

פעילות הסליקה של הבנק עבור עצמו ועבור לקוחותיו מתבצעת באמצעות הבנק הבינלאומי.

לקוחות נבחרים

היחידה ללקוחות נבחרים נותנת שירותי יעוץ ללקוחות נבחרים בעלי עושר פיננסי גבוה אשר מעוניינים בפעילות דינמית בשוק ההון. ביחידה יועצים מקצועיים אשר נותנים ללקוחות שירות אישי ומקצועי בהשקעות.

ייעוץ פנסיוני

הבנק נותן שירות של יעוץ פנסיוני ללקוחותיו וללקוחות בנקים אחרים החל משנת 2008. לבנק יועצים פנסיוניים מנוסים בעלי רישיון לייעוץ פנסיוני. הבנק משתמש במערכות לייעוץ פנסיוני אשר פותחו בבנק הבינלאומי. שירותי התפעול ניתנים ע"י מת"ף (חברה בת של הבנק הבינלאומי).

להלן התפלגות תוצאות הפעילות בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות:

לשנה שבסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

סך הכל	בנקאות			
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
במיליוני ש"ח				
-	-	-	-	-
93.6	1.0	2.4	73.5	16.7
93.6	1.0	2.4	73.5	16.7
46.0	-	1.6	32.3	12.1
47.6	1.0	0.8	41.2	4.6
18.2	0.4	0.3	15.7	1.8
29.4	0.6	0.5	25.5	2.8

לשנה שבסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סך הכל	בנקאות			
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
במיליוני ש"ח				
-	-	-	-	-
83.1	1.2	2.5	63.7	15.7
83.1	1.2	2.5	63.7	15.7
47.4	-	1.6	32.9	12.9
35.7	1.2	0.9	30.8	2.8
12.5	0.4	0.3	10.8	1.0
23.2	0.8	0.6	20.0	1.8

להלן התפלגות תוצאות הפעילות כרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
5.7	-	0.3	1.1	4.3	הכנסות ריבית, נטו
28.1	0.1	1.9	8.2	17.9	הכנסות שאינן מריבית
33.8	0.1	2.2	9.3	22.2	סך ההכנסות
14.9	-	0.6	5.8	8.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
18.9	0.1	1.6	3.5	13.7	רווח לפני מיסים
7.2	-	0.6	1.3	5.3	הפרשה למיסים
11.7	0.1	1.0	2.2	8.4	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
3.4	-	0.2	0.6	2.6	הכנסות ריבית, נטו
31.3	0.1	2.0	9.0	20.2	הכנסות שאינן מריבית
34.7	0.1	2.2	9.6	22.8	סך ההכנסות
14.7	-	0.6	5.6	8.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
20.0	0.1	1.6	4.0	14.3	רווח לפני מיסים
7.0	-	0.6	1.4	5.0	הפרשה למיסים
13.0	0.1	1.0	2.6	9.3	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

התפתחות סעיפי מאזן עיקריים

31.12.13	31.12.14	
במיליוני ש"ח		
16,364.4	16,902.4	סך כל המאזן
11,426.5	11,373.3	אשראי לציבור, נטו
3,426.9	3,356.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,249.8	1,821.4	השקעה בניירות ערך
91.1	85.6	השקעות בבניינים וציוד
12,558.3	13,072.7	פקדונות הציבור
1,103.3	1,133.3	הון מיוחס לבעלי מניות הבנק
6.7%	6.7%	יחס ההון לסך המאזן
69.8%	67.3%	יחס האשראי לציבור, נטו לסך המאזן

האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב- 11,373.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 11,426.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, קיטון בשיעור של 0.5%.

סיכון האשראי לציבור, כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים וכן סיכון אשראי חוץ מאזני הכולל ערביות, עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות להעמיד אשראי. נתוני סיכון האשראי הכולל ליום 31 בדצמבר 2014 וליום 31 בדצמבר 2013 מוצגים לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת ההפרשות בגין הפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).

סיכון האשראי הכולל לציבור הסתכם ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 16,887.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 16,238.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של 4.0%.

השינוי בסיכון האשראי נובע בעיקר מ:
 - קיטון ביתרת האשראי המאזני לציבור בסך של כ- 10.5 מיליון ש"ח, מזה גידול בסך 175.3 מיליון ש"ח באשראי בענף משק פרטיים וקיטון בסך 185.8 מיליון ש"ח בענפי משק מסחריים.
 - גידול ביתרות הנכסים בגין מכשירים נגזרים של הציבור בסך של 1.3 מיליון ש"ח, מסך של 0.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013 ל- 2.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014.
 - גידול בסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של כ- 658.6 מיליון ש"ח, מזה 412.6 מיליון ש"ח גידול באשראי בענף משק פרטיים ו- 246.0 מיליון ש"ח גידול בענפי משק מסחריים.

בהתפלגות לפי ענפי משק מהווה האשראי לאנשים פרטיים את עיקר האשראי בבנק. ביום 31 בדצמבר 2014 היה חלקו של אשראי זה כ- 66.8% מסיכון האשראי המאזני לציבור בבנק, בהשוואה ל 65.2% ביום 31 בדצמבר 2013.

פרטים מלאים על התפלגות האשראי וסיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני לפי ענפי משק ראה בתוספת ה' לסקירת ההנהלה.

פעילות משכנתאות – פעילות המשכנתאות בבנק מתבצעת החל משנת 2007 על ידי הבנק הבינלאומי באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בחלק מסניפי הבנק. יתרות האשראי אינן כלולות בספרי הבנק.

סיכון האשראי לדיור הכולל בספרי הבנק ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב- 196.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 208.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, קיטון בשיעור של 6.0%. היקף האשראי האמור מהווה כ- 1.7% מסיכון האשראי המאזני ביום 31 בדצמבר 2014 בהשוואה ל- 1.8% ביום 31 בדצמבר 2013.

האשראי לדיור כולל אשראי למטרות דיור וללא משכון נכס לאוכלוסיית מערכת הביטחון הניתן כחלק מן האשראי בתנאי מכרז.

מידע על חבויות בעייתיות, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו הסתכם ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 328.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 254.8 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013. יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בבנק לציבור הסתכם ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 1.94% בהשוואה ל- 1.57% ביום 31 בדצמבר 2013.

סיכון אשראי הבעייתי מאזני:

	31.12.13	31.12.14	שינוי
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי פגום	142.4	187.3	31.53%
סיכון אשראי נחות	5.4	4.1	(24.07%)
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת	82.4	82.5	0.12%
סך סיכון אשראי בעייתי	230.2	273.9	18.98%

סיכון אשראי בעייתי חוץ מאזני:

	31.12.13	31.12.14	שינוי
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי פגום	6.6	12.6	90.91%
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת	18.0	41.6	131.11%
סך סיכון אשראי בעייתי	24.6	54.2	120.33%

נכסים שאינם מבצעים:

	31.12.13	31.12.14	שינוי
במיליוני ש"ח			
חובות פגומים	127.0	176.9	39.29%
סך הכל נכסים שאינם מבצעים	127.0	176.9	39.29%

מדדי סיכון אשראי

	31.12.13	31.12.14
שיעור יתרת אשראי פגום לציבור מיתרת האשראי לציבור	1.15%	1.59%
שיעור יתרת אשראי שאינו פגום לציבור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור	0.02%	0.01%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור	0.85%	1.22%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי הפגום לציבור	73.74%	76.51%
שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	1.12%	1.46%
שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	1.57%	1.94%
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור	0.23%	0.50%
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור	0.45%	0.10%
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי בגין אשראי לציבור	53.33%	7.98%

ניירות ערך

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 1,821.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,249.8 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של 45.7%.

א. הרכב ניירות הערך בהתאם לסווגם המאזני

שינוי בהשוואה ל	31.12.13	31.12.13	31.12.14	
		במיליוני ש"ח		
	(2.6%)	202.2	197.0	תיק לפדיון
	54.9%	1,042.2	1,614.6	תיק זמין למכירה
	81.5%	5.4	9.8	תיק למסחר
	45.7%	1,249.8	1,821.4	סך כל תיק ההשקעות

ב. להלן הרכב תיק ניירות הערך לפי מנפיק בערכם המאזני.

שינוי בהשוואה ל	31.12.13	31.12.13	31.12.14	
		במיליוני ש"ח		
	38.1%	1,130.1	1,560.7	ממשלתי
	256.6%	58.5	208.6	אחר סחיר
	(14.9%)	61.2	52.1	אחר לא סחיר
	45.7%	1,249.8	1,821.4	סך הכל

ג. ביום 31 בדצמבר 2014 גבוה השווי ההוגן של ניירות הערך בתיק הזמין למכירה ב- 18.5 מיליון ש"ח מעלותם המותאמת, בהשוואה ל- 41.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

31.12.13			31.12.14			
			עלות			
הפרש	עלות מותאמת שווי הוגן	עלות מותאמת שווי הוגן	הפרש	שווי הוגן	עלות מותאמת שווי הוגן	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
33.6	969.3	935.7	16.1	1,403.3	1,387.2	אג"ח ממשלתי
-	-	-	-	130.7	130.7	של מוסדות פיננסיים בישראל
7.7	72.2	64.5	(1.7)	75.8	77.5	אג"ח קונצרני
-	0.7	0.7	4.1	4.8	0.7	מניות
41.3	1,042.2	1,000.9	18.5	1,614.6	1,596.1	סך הכל

השקעה בבניינים וציוד

יתרת ההשקעה בבניינים וציוד ליום 31 בדצמבר 2014 כוללת השקעה במבנים ושיפורים במושכר בסך של 78.2 מיליון ש"ח והשקעה בציוד בסך של 7.4 מיליון ש"ח.
יתרת ההשקעה בבניינים וציוד ליום 31 בדצמבר 2013 כוללת השקעה במבנים ושיפורים במושכר בסך של 81.9 מיליון ש"ח והשקעה בציוד בסך של 9.2 מיליון ש"ח.
נכון ליום 31 בדצמבר 2014 בבעלות הבנק שטחים בנויים בשטח של כשבעת אלפים מ"ר ב- 9 נכסים שונים בארץ. בנוסף שוכר הבנק כשנים עשר אלף מ"ר בנכסים שונים ברחבי הארץ.
חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות כאשר לרוב ניתנת בהם אופציה להארכת תקופת השכירות.
מידע נוסף באשר להשקעה בבניינים וציוד ראה ביאורים 7 ו-17 לדוחות הכספיים.
בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 36 נבחנו ולא נמצאו אינדיקטורים המצביעים על ירידת ערך.

פיקדונות הציבור ביום 13 בדצמבר 2014 הסתכמו ב- 13,072.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 12,558.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של 4.1%.
בחתך לפי מיגזרי הצמדה מהווים הפיקדונות השקליים הלא צמודים כ- 80.9% מסך הפיקדונות, הפיקדונות הצמודים כ- 8.7% והפיקדונות הנקובים במטח או צמודים לו כ- 10.4%.
פיקדונות הציבור היוו ביום 31 בדצמבר 2014 כ- 77.3% מסך מקורות הבנק לרבות ההון בהשוואה ל- 76.7% ביום 31 בדצמבר 2013.
יחס פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב- 114.9% בהשוואה ל- 109.9% ביום 31 בדצמבר 2013.

האמצעים ההוניים של הבנק

יתרת ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב- 1,133.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,103.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של 2.7%.

סך כתבי התחייבות נדחים שהנפיק הבנק הסתכם ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 777.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 814.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, קיטון בשיעור של 4.6%. כתבי התחייבות שהנפיק הבנק אינם ניתנים להמרה במניות ואינם מקנים זכות לרכישת מניות. זכויותיהם בעת פירוק נדחות מפני התחייבויות אחרות.

כתבי התחייבות רשומים למסחר- בהתאם להסכם עם הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן: "הבינלאומי הנפקות") חברה בת בבעלות מלאה של הבנק הבינלאומי, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות התחייבות שתנפיק הבינלאומי הנפקות לציבור עבור הבנק וכל ההוצאות הכרוכות בהנפקה כאמור. כמו כן התחייב הבנק כי תמורת ההנפקה תופקד בבנק בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם. יתרת כתבי התחייבות הרשומים למסחר ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב- 246.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 246.1 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

כתבי התחייבות שאינם רשומים למסחר- מריבית מחזיקי כתבי התחייבות שאינם סחירים הינם גופים מוסדיים, כגון קופות גמל וקרנות השתלמות. סך כל כתבי התחייבות אלו הגיע ביום 31 בדצמבר 2014 ל- 322.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 359.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013. סך כתבי התחייבות שהונפקו לחברה האם ואינם רשומים למסחר הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 208.0 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2013 - 208.2 מיליון ש"ח).

הנפקת כתבי התחייבות נדחים

יתרת כתבי ההתחייבויות הנדחים שנכללו ברובד השני של ההון בחישוב יחס ההון המזערי ליום 31 בדצמבר 2014 משוקללים, בהתאם להוראת בנק ישראל, בהתחשב בתקופה שנותרה לפירעונם הסתכמה ב- 407.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 535.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013. על פי הוראה 299 של המפקח על הבנקים כתבי התחייבות אלו אינם מוכרים כחלק מן ההון לצרכי באזל. בתקופת ביניים מותרת ההכרה בהם כהון רובד 2 בשיעור ההולך ופוחת שבין 80% בשנת 2014 ועד לביטול מלא בהכרתם בשנת 2018.

דירוג הבנק

דירוג הבנק (פיקדונות לזמן ארוך) כפי שנקבע בחודש מרס 2014 על ידי חברת מידרוג הוא Aa2 עם אופק יציב. דירוג פיקדונות הבנק לזמן קצר P-1 ודירוג כתבי ההתחייבות הנדחים Aa3 עם אופק יציב.

הלימות ההון

בחודש דצמבר 2014 החליט דירקטוריון הבנק לאחר דיון במסמך שהוכן במסגרת תהליך הערכת נאותות ההון (תהליך ה ICAAP) כי בשנת 2015 יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ- 12.5% ויחס ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.3%. בשנת 2014 נקבע כי יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ- 12.7% וכי יחס ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.1%.

להלן פרטים על יחס ההון לנכסי סיכון המחושב על פי הוראות המפקח על הבנקים.

א. יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של הבנק

31.12.13	1.1.14	31.12.14	
באזל 2	באזל 3	באזל 3	
9.60%	9.66%	9.70%	יחס הון עצמי רובד 1
14.71%	14.16%	14.21%	יחס ההון הכולל
-	9.00%	9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מ 1 בינואר 2015
9.00%	12.50%	12.50%	*יחס ההון הכולל הנדרש ע"י המפקח על הבנקים החל מ 1 בינואר 2015

חלוקת דיבידנד

בשנת 2014 לא אושר ולא חולק דיבידנד. בשנת 2013 חולק דיבידנד בסך של 10 מיליון ש"ח.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים.

הדוחות הכספיים כוללים תוצאות של חישובים, הנחות ואומדנים המתייחסים לפעילויות, אירועים והתפתחויות שונות, המשפיעים על רווחיותו של הבנק. הנהלת הבנק מתבססת בהערכתה על הנחות סובייקטיביות והערכות של עובדים וגורמים חיצוניים בעלי מיומנויות והתמחויות בתחומים בהם נדרשים האומדנים השונים.

לבעלי המקצוע החיצוניים ולעובדים העוסקים בפיקוח, בקרה והכנת האומדנים והערכות בנושאים המוגדרים כבעלי השפעה קריטית על התוצאות הכספיות של הבנק, אין, ככל שהדבר מתאפשר, מעורבות וקשר עסקי שוטף עם הגורם או הסוגיה נשוא האומדן.

הנהלת הבנק והדירקטוריון סבורים כי האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק.

להלן סקירה תמציתית של התחומים בהם נדרשת הנהלת הבנק לבצע הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים שהשפעתם על הרווח והפסד עשויה להיות קריטית ומהותית. לשינויים באומדנים ובהערכות בנושאים שיתוארו להלן ובכלל זה התממשות שונה של האירוע מהאומדן שנעשה לגביו, יכולה להיות השפעה מהותית על תוצאותיו העסקיות של הבנק ועל מבנה הנכסים וההתחייבויות שלו (לרבות – תלויות).

א. הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראת הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" המאמצת את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. כמו כן, הבנק קבע מדיניות למדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

ההפרשה הפרטנית, הרלוונטית לחובות בעייתיים בסיווג פגום, נעשית בהתבסס על הערכות הנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי המאזני והחוץ מאזני. הפרשה זו נאמדת באמצעות הפער שבין יתרת החוב הרשומה לבין הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים לפירעון החוב, או השווי ההוגן של הבטוחות.

אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב, המתבססת על מגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילותו העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה, מקורות פרעון פרטיים וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים, מחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הינם סבירים במועד ההערכה, אולם, מטבע הדברים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו.

בנוסף, הבנק בוחן את החובות ומבצע מחיקה חשבונאית בחובות אשר עומדים בתנאי המחיקה החשבונאית. ההפרשה הקבוצתית, הרלוונטית לכלל החובות שלא סווגו כפגומים, מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית, הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי בגין סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני. בשל מיעוט יחסי של מספר מקרי הכשל ביחס לאוכלוסיית החייבים בכל ענף ובשל מדגם סטטיסטי לא מייצג החליט הבנק להשתמש בתוצאות חישוב המקדמים המתקבלות בחברה האם, למעט בענף משק פרטיים ובענפי משק "שירותים ציבוריים"

ו"חשמל ומים". בענפים אלו משתמש הבנק במקדמים המבוססים על נתוני הבנק. השימוש בנתוני הבנק בענפים אלו נעשה על מנת לשקף בהפרשה את האופי העיסוקי השונה של הבנק בפעילות ענפים אלו. ההפרשה מחושבת על בסיס שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים (משנת 2010 ואילך), תוך חלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי. שיעורי הפסד היסטוריים העבר מחושבים על בסיס מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל בשנים אלו (החל מיום 1 בינואר 2011) או שיעורי ההפרשה (שנת 2010) ביחס ליתרה הממוצעת של החובות. הבנק משתמש בממוצע שיעורי ההפסד ההיסטוריים בענפי המשק השונים בטווח השנים כאמור לעיל, ובנוסף, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות בקשר לאשראי לציבור הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים (התאמות איכותיות).

לעניין זה, נקבע בחוזר של הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015 כי בקשר לאשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי, למעט סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית, לא יפחת שיעור ההתאמות האיכותיות בגין גורמים איכותיים הרלוונטיים לסיכוי הגביה מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי לאנשים פרטיים במועד הדיווח וכי בנקים ששיעור ההפסד השנתי שלהם נמוך מ-0.3% בכל אחת מחמש השנים שהסתיימו במועד הדיווח רשאים לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים בשיעור של לא פחות מ-0.5%. הבנק פועל בהתאם לאישור שנתקבל מבנק ישראל במסגרת המותר לבנקים בעלי שיעור הפסד שנתי נמוך כאמור. בהלוואות לדיור מחושבת הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפסד גדלים ככל שמעמיק הפיגור. כמו כן, על יתרת ההלוואות לדיור שאין בהן פיגור מבוצעת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בשיעור שלא יפחת מ-0.35% מיתרת ההלוואות האמורות למועד הדיווח.

ב. תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות

הערכת הסיכון ומתן ביטוי חשבונאי לתביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, נעשית על ידי הבנק וזאת על סמך חוות דעת משפטית של עורך הדין המטפל, על סמך בקיאותו וידיעתו את החוק והפסיקה, ניסיונו בעבודה המשפטית, הכרת הפעילות הבנקאית, וכן בנושאים של אי וודאות מובהקת – גם על סמך "חוש המומחיות של המשפטן". הערכת הסיכון נתמכת ומבוקרת על ידי הלשכה המשפטית של הבנק. לשם השגת מטרה זו פועלת החטיבה המשפטית במספר מישורים:

1. הכרת הדין הכללי
קיימת הקפדה, שיש לה אף ביטוי בנהלים הפנימיים של הלשכה המשפטית, על עדכון שוטף בחקיקה ובפסיקה. תשומת לב מיוחדת ניתנת לנושאים שיש להם השלכה על פעילות הבנק לענפיה ולגווניה השונים, לרבות הסקת מסקנות והמלצה על היערכויות בעקבות אירועים שאירעו בבנקים אחרים.
  2. טיפול בתביעות ותלונות נגד הבנק
נגד הבנק תלויות ועומדות מספר תביעות משפטיות (לרבות בקשות להכיר בחמש כתובעות ייצוגיות) בנושאים השונים. (לפירוט נוסף ראה ביאור 17. ב.2).
- כל התביעות נגד הבנק עוברות לטיפול הלשכה המשפטית, המטפלת בתביעות באמצעות יועץ משפטי בכיר, שזו התמחותו. חלקן של התביעות מטופלות על ידי הלשכה המשפטית וחלקן מועברות לטיפולם של עורכי דין חיצוניים, תוך ליווי ופיקוח יועץ משפטי בכיר ובאישור היועצת המשפטית הראשית. לכל תביעה משפטית (ללא רצפת סכום) מבוצעת הערכת סיכון על ידי עורך הדין המטפל, באישור היועץ המשפטי הבכיר. בתיקים בסכומים גבוהים, קיימת גם בקרה של היועצת המשפטית הראשית של הבנק. אומדנים לחשיפות שיש לבנק בתביעות ובתלויות לגביהן נדרשה הפרשה או נדרש גילוי לגבי אמת החשיפה הגלומה בהם, נעשים בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים הרלבנטיים בבנק. המנכ"ל, חברי ההנהלה, ומנהלת הסיכונים הראשית מקבלים דוח רבעוני על עדכונים ושינויים מהותיים בתיקי התביעות ותלונות נגד הבנק. חוות הדעת המתקבלות מידי רבעון לגבי הסיכון הגלום לבנק בתלונות ובתביעות נגדו, הינן סובייקטיביות ומתייחסות בחלקן לניסיון העבר בתביעות מסוג דומה, ובחלקן לנושאים שהניסיון והידע שנצטברו בהם עד כה, אינם מספיקים על מנת שניתן יהיה לחוות דעה לגביהן, כגון בקשות מסימות לאישור תובעות ייצוגיות. יחד עם זאת, לגבי כל התביעות והתלויות ישנם אומדנים לרמת החשיפה שיש לבנק ובהתאם לכך מבוצעות

הפרשות בגין תלויות שסיכון התממשות החשיפה לגביהן עולה על 70%. בדוחות הכספיים ניתן גילוי לרמת החשיפה שיש לבנק ביחס לתביעות ותלויות מהותיות שהאומדן להתממשותן נע בין 20% ל-70% ואשר לא נעשתה בגינן הפרשה. בתביעות ותלויות שהתממשותן מוערכת כקלושה (פחות מ-20%) ניתן גילוי אם החשיפה הגלומה בהן הינה מהותית, בהתייחס להון העצמי של הבנק. כמו כן ניתן גילוי לתלויות מהותיות בגין תביעות ייצוגיות או תביעות להכרה באותן תביעות כייצוגיות. לרבות לגבי חלק מהן שאין ביכולתם של היועצים המשפטיים לחוות דעה לגבי רמת החשיפה של הבנק.

ג. זכויות עובדים

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים הכיר הבנק בהתחייבויות בגין זכויות עובדים הנובעות מן החוזים וההסכמים שנחתמו, בזכויות בהן לא קיימת התחייבות משפטית או חוזית ובמחויבות הנובעת מצפייה כי ישלם לקבוצת עובדים שיעזבו הטבות מעבר לתנאים החוזיים. ההפרשות לחבויות אלה נערכו בהתחשב בשיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ובהטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. אמדן ההתחייבות נערך בשיתוף אקטואר מוסמך בתהליך שכלל: זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה. החישובים האקטואריים מתבססים ברובם על החלטות הנהלה והערכותיה, על ניסיון העבר ועל מידע סטטיסטי וכן על הנחות דמוגרפיות לגבי תמותה ונכות לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי הבנק. שינוי במאפיינים המשמשים לאומדן האקטוארי יביא לתוצאות שונות מאלה המתקבלות כיום. הערכת האקטואר הכלולה בדוחות אלה כוללת ניתוח השפעת שינויים בפרמטרים על תוצאת החישוב והיא מוצגת במצורף לדוחות אלה.

פירוט העתודות לזכויות עובדים וערכן, מוצג על פי אמדן אקטוארי בביאור 14 לדוחות הכספיים.

לעניין פרסום טיוטת הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, אשר תחולתה מיום 1 בינואר 2015, המעדכנת את דרישות ההכרה, המדידה, והגילוי בנושא הטבות לעובדים, ראה ביאור 1.ה.1 לדוחות הכספיים.

ד. מדידות שווי הוגן

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בהיקפים משמעותיים בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. הבנק מיישם את כללי FAS 157 למדידת השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים החל משנת 2012. FAS 157 מגדיר את השווי ההוגן כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. התקן מחייב לעשות שימוש מירבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים, לצורך הערכת שווי הוגן. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק אשר מתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי.

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג של שווי הוגן כלהלן:

- נתוני רמה 1 - מחירים מצוטטים משוק פעיל.
  - נתוני רמה 2 - מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר הנתונים המשמעותיים בהם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
  - נתוני רמה 3 - מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים בהם אינם נצפים.
- מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק עיקרי הוערכו לפי שווי שוק, שנקבע בשוק העיקרי ובהעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי

מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכדומה). חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין מרכיב המט"ח שלהם, מתבססים על הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים ובשוק המקומי, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי בהתחשב בסוג המכשיר ובתקופת העסקה. בהתאם להוראות FAS 157 שעורי הריבית הם אחידים, בין אם שווי המכשירים מהווה נכס בבנק ובין אם הוא מהווה התחייבות (אין מרווח בין ריבית הקניה לריבית המכירה). סיכון האשראי הגלום במכשירים הפיננסיים הנגזרים בא לידי ביטוי בשווי ההוגן, על ידי הכללת פרמיית סיכון בחישוב השווי.

פרמיית סיכון נכללה בחישוב כל העסקאות. בעסקאות שהשווי ההוגן שלהן מהווה נכס נכללה פרמיית סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ובעסקאות שהשווי ההוגן שלהן מהווה התחייבות נכללה פרמיית הסיכון של הבנק.

פרמיית סיכון האשראי של הבנקים בארץ התקבלה מגורמים חיצוניים המסתמכים על מכשירי חוב ונגזרי אשראי הנסחרים בשוק פעיל. לגבי יתר הלקוחות, פרמיית הסיכון נקבעה לפי מודל פנימי המדרג את טיב הלקוחות וסיכון האשראי שלהם. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשערי החליפין, הרבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. נתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-שקל ונתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-מט"ח נקבעים על ידי חברה חיצונית המתחמה בשערך אופציות על פי הנתונים הנגזרים משוקי הכספים בארץ ובעולם. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, מתקבלים, בדרך כלל, ציטוטי שווי הוגן מגורמים בחו"ל, וסבירותם נבחנת על ידי חדרי העסקאות של החברה האם.

להלן נתוני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים ליום 31 בדצמבר 2014:

ליום 31 בדצמבר 2014		
נכסים פיננסיים	התחייבויות פיננסיות	
במיליוני ש"ח		
3.5	3.5	מחירים מצוטטים בשוק פעיל
43.3	25.5	מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר הנתונים המשמעותיים בהם נצפים בשוק
4.3	0.8	מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר הנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים בשוק
51.1	29.8	סך הכל

2. שווי הוגן של ניירות ערך

פעילות הבנק בניירות הערך בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר נמדדת במאזן על פי שוויים ההוגן. השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

ה. ירידת ערך בעל אופי אחר מזמני

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;

- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי איגרות חוב- העלות המופחתת) ומשך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו הינה מעל 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.
בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.
כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמני למכירה שנזקק בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואין נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות

בהתאם למודל הנזילות הפנימי שמיישם הבנק, שמר הבנק על נכסים נזילים בהיקף הגדול מסך התחייבויותיו הן בשקלים והן במט"ח בכל אחת מהתקופות לגביהן נערכת תחזית לתזרים.
התחזית המשמשת במודל מבוססת בין היתר על ניסיון העבר, על פיו קיימות יתרות זכות בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית בסכום יציב, לתקופה העולה על יום אחד שהוא מועד הפירעון החוזי של פיקדונות אלו. מידע נוסף ראה בפרק הדין בניהול החשיפה לסיכון הנזילות.
המקורות השקליים הלא-צמודים שגויסו על ידי הבנק מציבור הלקוחות ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו ב- 10,577.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 9,901.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של 6.8%.
היקף המקורות הצמודים למדד בפיקדונות ובתוכניות חסכון בבנק הגיע ביום 31 בדצמבר 2014 לסך של 1,133.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,399.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, קיטון בשיעור של 19.0%.
היקף פיקדונות הציבור במט"ח והצמודים למט"ח ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב- 1,361.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,257.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של 8.3%.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

- פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל 3. בגין יתר הסיכונים אליהם חשוף הבנק מתבצעת הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל 2 - תהליך ה- ICAAP (Internal Capital Assessment Process).

- מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מותאמת למדיניות בקבוצת הבנק הבינלאומי ומכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח - תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה וביקורת נאותים.

- המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.

- תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועם העקרונות המנחים של וועדת באזל ומושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות חשיפה לתחום והגדרת היקף ועומק החשיפה, מערך בקרה וביקורת, מערך דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.

- ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח ובקרה, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה עיקריים: קו הגנה ראשון של האחראיים על יצירת הסיכון וניהול הסיכון המקיימים בקרות שונות בעת נטילת הסיכון. קו הגנה שני של מבצעי בקרה לאחר אך בסמוך לנטילת הסיכון באמצעות יחידות הכפופות למנהל הסיכונים הראשי שהינו בלתי תלוי, קו הגנה שלישי של מטה הביקורת הפנימית.

מנהלת הסיכונים הראשית בבנק כפופה למנכ"ל ומוכוונת מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה.

- בנק ישראל אישר כי מנהל הסיכונים הראשי בבנק לא יהיה חבר הנהלה. החלטה זו עשויה להשתנות בהתאם לשינויים, ככל שיהיו, בפרופיל העיסוקי של הבנק, מורכבותם ומהותיותם לחברה האם.

- היעד העיקרי של מנהל הסיכונים הראשי הינו להטמיע בבנק תרבות ניהול סיכונים תוך התווית מדיניות התואמת את הנחיות המפקח על הבנקים. היחידה שהוקמה בבנק כוללת את: בקר סיכוני האשראי, בקר סיכוני שוק ונזילות, היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים והיחידה לניהול החשיפה לסיכוני ציט, אכיפה מנהלית ואיסור הלבנת הון.

במקביל נקבעו אחראים לסיכונים הייעודיים:

ברוך גרנות, מנהל החטיבה הפיננסית אחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות.

דורון כליף, מנהל החטיבה העיסוקית אחראי לניהול סיכוני האשראי.

רות לפיד מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק (CRO) אחראית לניהול הסיכונים התפעוליים ולהמשכיות עיסוקית.

עו"ד גילה יחזקאלי, היועצת המשפטית הראשית, אחראית על ניהול הסיכונים המשפטיים.

נועם קוטאי, עו"ד, מנהל החטיבה הקמעונאית אחראי לניהול סיכוני האסטרטגיה, המוניטין והתחרות.

- הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק – כגון, הלבנת הון, ציות וסיכונים הקשורים למשק הישראלי - מנוהלים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על-ידי כל אחד מחברי ההנהלה בתחום הנתון לאחריותו, ובמקביל מפוקחים, כחלק מניהול הסיכונים הקבוצתי האינטגרטיבי, גם על-ידי מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה באמצעות מנהל הסיכונים בבנק.

מדי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי מנהלת הסיכונים הראשית שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו. במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק. עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות דרגות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.

ממשל תאגידי ומעורבות ההנהלה והדירקטוריון

במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון ובמסגרת הוראה 310 בנושא ניהול סיכונים אומצו, בין היתר, עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים. במהלך חודש דצמבר 2014 אישר דירקטוריון הבנק את המסמך בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים המהווה תשתית לממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק, התואמת את עקרונות באזל והנחיות בנק ישראל. במסמך מוגדרים הגופים השונים הפועלים במשימות ניהול סיכונים, התהליכים היסודיים של ניהול הסיכונים וחלוקת התפקידים והמשימות, הסמכות והאחריות של האורגנים השונים מרמת הדירקטוריון, ההנהלה וחברי ההנהלה האחראים כל אחד על סיכונים שבתחומי פעילותם, גופי ניהול הסיכונים ובקרת ניהול סיכונים והביקורת הפנימית. מסמך זה משמש מצע מחייב עבור קבוצת הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון, מסמכי המדיניות הרלוונטיים ונהלי היחידות השונות. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה ועודות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

התייחסות הדירקטוריון וההנהלה לסיכויי ניהול הסיכונים

השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון ועודותיו ועל ידי ועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים. הפעילויות העיקריות של גורמי הפיקוח והבקרה הן:

דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את תוכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון המהותיים השונים, הכוללות, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.

- דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכונים הפעילות.
- הדירקטוריון מקיים דיון אחת לרבעון במסמך הסיכונים הכולל, הנכתב על ידי מנהל הסיכונים הראשי, הבוחן את כלל הסיכונים שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי
- ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים מתכנסת לפחות ארבע פעמים בשנה ולפי הצורך, מקיימת אחת לרבעון דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק. כן מקיימת דיון אחת לשנה במסמכי המדיניות של הסיכונים השונים.

- ועדת הביקורת של הדירקטוריון מתכנסת לפחות 6 פעמים בשנה ודנה אחת לחודש באופן שוטף בדוחות ביקורת מהותיים של הביקורת הפנימית ומידי חצי שנה גם בתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית תוך ביצוע מעקב אחר ביצוע תוכנית העבודה. הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטוריים. כמו כן, הוועדה דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון, לאחר שדנה וגיבשה המלצה בכל אלה: ההערכות והאמדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי; שלמות ומאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים של הבנק; הערכות שווי (אם וככל שקיימות), לרבות ההנחות והאמדנים שבבסיסן שעלה נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.

בישיבותיה כועדה לעסקאות עם אנשים קשורים דנה הוועדה בעסקאות עם בעלי עניין ועם אנשים קשורים, על-פי הגדרות בנק ישראל, באישור מתן אשראי לגופים אלה ובקביעת דרכי פעולה לטיפול בהם. מידי רבעון דנה הוועדה בנושאי אכיפה מנהלית ומקבלת דיווח מהממונה על האכיפה.

- ועדת האשראי של הדירקטוריון, מתכנסת לפחות ארבע פעמים בשנה לפי הצורך ודנה בבקשות אשראי ומידי שנה דנה בנוהל ובמדיניות ניהול סיכונים אשראי. מדיניות האשראי נדונה בוועדה לניהול סיכונים, בהשתתפות הדירקטורים מועדת האשראי.

- ההנהלה בראשות המנכ"ל, חברי ההנהלה, מנהלת מטה הביקורת ומנהלת הסיכונים הראשית מתכנסת פעמיים בשבוע. בישיבותיה נידונים, בין היתר, מסמכי חשיפה, תכניות עבודה, תוצאות סיקרי סיכונים וכו'.

אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק למכלול הסיכונים בפניהם עומד הבנק שעיקרם: סיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים וסיכונים ציית, אכיפה פנימית בדיני ניע ואיסור הלבנת הון כמו כן, ניתנת התייחסות לתיאבון הסיכון של הבנק, תוצאות הרצת תרחישי הקיצון ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון, התייחסות לתאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכת דרגות הסיכון, וסטטוס תיקוף מודלים.

- צוות ניהול נכסים והתחייבות בראשות המנכ"ל מתכנס אחת לחודש ודן, בין היתר: בהתפתחויות המרכזיות בחשיפות הפיננסיות בבנק לאור ההתפתחויות והתחזיות בתחום המאקרו, במגבלות החשיפה לסיכונים הפיננסיים בכניסה לפעילויות חדשות, ובהתפתחות תיק הנוסטרו.

- צוות נזילות בראשות מנהל החטיבה הפיננסית דן כ- 5 פעמים בשבוע בנושאי נזילות וסיכונים שוק.

- צוות פיננסי בראשות מנהל החטיבה הפיננסית דן אחת לשבוע בנושאי השקעות ומצב הנזילות.

- צוות אשראי בראשות המנכ"ל מתכנס אחת לשבוע, ודן באישורי אשראי מעל סמכות מנהל החטיבה העסקית, וכן דן במתן המלצות לבקשות אשראי בסמכות ועדת אשראי של הדירקטוריון. בנוסף מבצע, בין היתר, מעקב שנתי אחר לווים בנושאים מהותיים הקשורים לפעילות עסקית. הצוות דן בדיווחים שונים של עמידה במגבלות שקבעו הדירקטוריון והנהלת הבנק, באישור הסדרי חוב/ מחיקות/ ויתור על חוב ובגיבוש המלצות לגבי מדיניות האשראי וניהול סיכונים האשראי של הבנק וחובות פגומים.

- פורום סיכונים תפעוליים ומשפטיים, מעילות והונאות בראשות מנהלת הסיכונים הראשית דן בנושאים אלו אחת לרבעון.

- מנהלת הסיכונים הראשית משתתפת בפורום ניהול סיכונים קבוצתי בראשות מנהל הסיכונים הקבוצתי הראשי במסגרתו מובאים לדיון דרכים ואפשרויות לקידום ניהול הסיכונים על בסיס קבוצתי תוך האחדת שיטות המדידה, מתודולוגיות ניהול הסיכונים ומנגנוני הבקרה בקבוצה.

- בקרת סיכונים שוק וסיכונים אשראי מתבצעת על ידי בקרי הסיכונים בהתאמה הכפופים למנהלת הסיכונים הראשית ומבצעים בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על החשיפות לסיכונים אלו בהתאמה.

- התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית (ICAAP) מתבצע באמצעות צוות בראשות מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק. במסגרת התהליך מיושמות ההוראות כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הבנק.
- יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים בבנק הבינלאומי, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי בבנק הבינלאומי, אחראית על יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף המודלים של קבוצת הבנק הבינלאומי והבנק בכללה ועל חקירת מודלים.
- הביקורת הפנימית מבצעת ביקורת בכל יחידות הבנק, ע"פ תוכנית עבודה ממוקדת סיכונים, ובכלל זה ביחידות העוסקות בניהול הסיכונים ובבקרתן. במסגרת הביקורת נבחנו יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים ואיכות תהליכי הבקרה הפנימיים בבנק.
- הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת על חשיפת הבנק לסיכונים השונים וכן כדי להטמיע את תפישת ניהול הסיכונים הקבוצתית בבנק.

ניהול סיכוני אשראי
א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיו עקב הרעה ביכולת הלזים לעמוד בהתחייבויותיהם ו/או הרעה באיכות הלזים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לזים/ענפים במיגזרי הפעילות והמוצרים השונים. הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 311.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי

במסגרת יישום הוראות באזל 3 מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי. במסגרת נדבך 2 מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני האשראי. ההון הנדרש לעניין זה ביום 31 בדצמבר 2014 לפי דרישת הון מינימלית בשיעור של 12.5% היה 1.3 מיליארד ש"ח, מזה כ- 70% בגין יחידים ועסקים קטנים.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

31.12.13		31.12.14		סוג החשיפה
באזל 2		באזל 3		
דרישות ההון (9%)	נכסי סיכון	דרישות ההון (*12.5%)	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח				
6.8	76.0	8.4	67.2	ריבונות
15.0	166.2	19.0	151.7	יישיות סקטור ציבורי
17.7	196.3	35.8	286.7	תאגידים בנקאיים
196.6	2,184.9	284.5	2,275.8	תאגידים
16.0	177.6	14.7	117.2	בביטחון נדל"ן מסחרי
534.0	5,933.6	771.7	6,173.5	קמעונאים ליחידים
90.3	1,003.7	124.9	999.0	עסקים קטנים
8.0	88.6	8.4	66.8	בגין משכנתאות לדירור
19.8	220.5	43.9	351.2	נכסים אחרים
-	-	1.8	14.3	סיכון אשראי בגין CVA
904.2	10,047.4	1,313.1	10,503.4	סך הכל בגין סיכוני אשראי
3.6	40.4	7.2	57.5	סיכוני שוק
100.3	1,114.8	136.2	1,090.0	סיכון תפעולי
1,008.1	11,202.6	1,456.5	11,650.9	סך כל נכסי הסיכון

31.12.13	1.1.14	31.12.14	
באזל 2	באזל 3	באזל 3	
9.60%	9.66%	9.70%	יחס הון עצמי רובד 1
14.71%	14.16%	14.21%	יחס ההון הכולל
-	9.00%	9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מ 1 בינואר 2015
9.00%	12.50%	12.50%	*יחס ההון הכולל הנדרש ע"י המפקח על הבנקים החל מ 1 בינואר 2015

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

מדיניות ניהול סיכונים האשראי של הבנק מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת המשק והסקטורים העסקיים השונים. מדיניות זו מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה. פעילות האשראי של הבנק תתנהל תוך שמירה על הנאותות ההונית ובהתבסס על יעדי הלימות ההון של הבנק כפי שקבע הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכונים האשראי נדונה ומאושרת אחת לשנה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק. מנהלת הסיכונים הראשית מעורבת בגיבוש מסמך מדיניות האשראי בבנק.

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק כללים לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שווקי יעד וכן הנחיות המתחשבות בהלימות ההון הנדרשת ביחס לאשראי הניתן. במסגרת מדיניות האשראי בקבוצה הגדיר הבנק את קבוצת המיקוד העיסקי שלו במונחים של גודל אשראי ללווה בבנק, תוך התייחסות לחבות הלווה בכלל המערכת הבנקאית.

מדיניות האשראי מכוונת לשמירת מרכזיותה של הפעילות הקימעונאית בבנק וכוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים בברזיל. מגבלות אלו נועדו לצמצם, בין היתר, את החשיפה לריכוזיות ענפית ולגודל החבות של לווה בודד וקבוצת לווים. מדיניות האשראי כוללת תחומי פעילות בהם לא יעניק הבנק אשראי לאור רמת הסיכון הגבוהה יותר הטמונה בהם או רמת השליטה או הבקרה עליהם, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל בגין פעילויות אלה הינה גבוהה.

כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחרים, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המיגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב. כמו כן נבחרים פרמטרים כלכליים שיש להם השפעה על בחינת סיכון האשראי.

הבנק פעל ופועל להתאמת המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל.

הבנק בוחן תקופתית את המגבלות שהשית על עצמו ומעדכן על פי התפתחויות במצב המשק, המיגזרים הענפיים, ומדיניות ותפישת הסיכון של הבנק.

הבנק מפעיל מנגנונים הולמים לביצוע בקרה ופיקוח על האשראי, חלקם בזמן אמת וחלקם בדיעבד. הבקרה והפיקוח מבוצעים באמצעות יחידות אקסוגניות ליחידות המנהלות את האשראי.

התיאבון לסיכון אשראי בבנק, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני בהשוואה למגבלות הרגולטוריות.

במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון אשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון אשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ניהול על בסיס קבוצתי של חשיפות אשראי

מטרת המדיניות הקבוצתית הינה לשמר את המאפיינים הייחודיים שיש לכל בנק בקבוצה ולכוון כל אחד מן הבנקים אל קבוצת המיקוד התואמת מאפיינים אלו.

ד. אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- הבנק אימץ מודל פנימי אובייקטיבי של החברה האם לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוחות הקימעונאיים ואת המודל של החברה האם לדירוג הלקוחות הגדולים לצורך דירוג הלקוחות העיסקיים (מעל 400 א' ש"ח). המודל מושתת בחלקו על אינדיקטורים אובייקטיביים ובחלקו על אינדיקטורים סובייקטיביים.

- המודלים מסייעים בקביעת מסגרות אשראי, בהתאם לרמת הסיכון ובהתאם למאפייני פעילות הלקוח. ביחד עם מערכת למדידת רווחיות לקוח מתאפשר תהליך של התאמת הקשר בין רמת הסיכון והרווחיות.

- מערכות ממוכנות מספקות למנהלי סיכונים האשראי, הן בדרגי השטח והן בדרגי המטה, מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי. בנוסף מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי למשקי בית אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.

- הנהלת הבנק פועלת לשיפור כלי המדידה, הדווח והבקרה הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבה העיסוקית של מקבלי האשראי.
- הבנק בוחן את עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות ריכוזיות לווה וקבוצת לווים וחשיפה ענפית ובמגבלות הענפיות שהוטלו על ידי הדירקטוריון.

ה. להלן פרטים על חשיפות האשראי:

(1) סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו, וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

31.12.13		31.12.14		סוג החשיפה
יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי ממוצעת (1)	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי ממוצעת (1)	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי ממוצעת (1)	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי ממוצעת (1)	
14,152.0	14,857.7	14,585.0	14,777.9	הלוואות
1,762.0	1,243.7	1,375.0	1,806.8	אגרות חוב
22.0	19.5	28.0	45.6	נגזרים (OTC)
5,308.0	4,932.6	5,276.0	5,604.6	חשיפות חוץ מאזניות
348.0	363.1	390.0	418.5	נכסים אחרים
21,592.0	21,416.6	21,654.0	22,653.4	סה"כ חשיפת אשראי ברוטו

(1) חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת חושבה כממוצע בין יתרות הסגירה הרבעוניות.

(2) התפלגות החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

יתרות ליום 31 בדצמבר 2014

סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות (1)			אגרות חוב	הלוואות	סוג החשיפה
		נגזרים (OTC)	חוב	מאזניות (1)			
4,326.3	-	-	-	1,560.7	2,765.6	ריבונות	
412.1	-	25.1	-	79.1	307.9	יישויות סקטור ציבורי	
670.2	-	-	39.4	132.1	498.7	תאגידים בנקאיים	
3,300.6	-	1,386.4	0.8	34.9	1,878.5	תאגידים	
133.6	-	1.3	-	-	132.3	בביטחון נדל"ן מסחרי	
11,513.2	-	3,889.3	5.1	-	7,618.8	קמעונאים ליחידים	
1,772.8	-	302.5	0.3	-	1,470.0	עסקים קטנים	
106.1	-	-	-	-	106.1	בגין משכנתאות לדיור	
418.5	418.5	-	-	-	-	נכסים אחרים	
22,653.4	418.5	5,604.6	45.6	1,806.8	14,777.9	סך הכל	

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים.

התפלגות החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי
יתרות ליום 31 בדצמבר 2013

סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות			הלוואות	סוג החשיפה
		חוב מאזניות (1)	נגזרים (OTC)	אגרות חוב		
במיליוני ש"ח						
3,956.2	-	-	-	1,130.2	2,826.0	ריבונות
466.6	-	33.0	-	80.9	352.7	יישויות סקטור ציבורי
511.2	-	-	17.9	2.1	491.2	תאגידים בנקאיים
3,006.4	-	1,131.4	1.0	30.5	1,843.5	תאגידים
199.2	-	0.8	-	-	198.4	בביטחון נדל"ן מסחרי
10,938.1	-	3,485.8	0.4	-	7,451.9	קמעונאים ליחידים
1,832.6	-	281.6	0.2	-	1,550.8	עסקים קטנים
143.2	-	-	-	-	143.2	בגין משכנתאות לדיור
363.1	363.1	-	-	-	-	נכסים אחרים
21,416.6	363.1	4,932.6	19.5	1,243.7	14,857.7	סך הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים כנדרש בהוראות.

3א) סיכון אשראי כולל לפני הפחתות סיכון בכל משקל סיכון
יתרות ליום 31 בדצמבר 2014

250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפת אשראי ברוטו (1)	סוג החשיפה
-	-	-	-	-	-	335.8	3,990.5	4,326.3	ריבונות
-	-	-	-	412.1	-	-	-	412.1	יישויות סקטור ציבורי
-	-	-	-	502.0	-	168.2	-	670.2	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ני"ע
24.3	3,253.0	-	-	-	-	-	-	3,277.3	תאגידים
-	133.6	-	-	-	-	-	-	133.6	בביטחון נדל"ן מסחרי
27.0	12.0	11,466.0	-	-	-	-	-	11,505.0	קמעונאים ליחידים
66.3	4.5	1,690.2	-	-	-	-	-	1,761.0	עסקים קטנים
0.4	5.6	65.1	-	35.0	-	-	-	106.1	בגין משכנתאות לדיור
84.4	-	140.3	-	-	-	-	193.8	418.5	נכסים אחרים
84.4	118.0	3,549.0	13,221.3	914.1	35.0	504.0	4,184.3	22,610.1	סך הכל

יתרות ליום 31 בדצמבר 2013

							חשיפת אשראי ברוטו (1)		סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%			
במיליוני ש"ח									
-	-	-	-	-	380.1	3,576.1	3,956.2	ריבונות	
-	-	-	466.5	-	-	-	466.5	יישויות סקטור ציבורי	
-	-	-	297.6	-	213.6	-	511.2	תאגידים בנקאיים	
14.9	2,954.5	-	-	-	-	-	2,969.4	תאגידים	
-	198.5	-	-	-	-	-	198.5	בביטחון נדל"ן מסחרי	
6.2	5.0	10,877.6	-	-	-	-	10,888.8	קמעונאים ליחידים	
34.2	0.4	1,773.6	-	-	-	-	1,808.2	עסקים קטנים	
0.2	10.9	93.6	-	37.8	-	-	142.5	בגין משכנתאות לדיור	
-	220.5	-	-	-	-	142.6	363.1	נכסים אחרים	
55.5	3,389.8	12,744.8	764.1	37.8	593.7	3,718.7	21,304.4	סך הכל	

(1) סכום החשיפה לאחר הפחתת הפרשה להפסדי ולפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים וכן לפני הפחתת סיכון.

3ב) סיכון אשראי כולל אחרי הפחתת סיכון בכל משקל סיכון (במיליוני ש"ח):
יתרות ליום 31 בדצמבר 2014

							חשיפת אשראי נטו (1)		סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%		
במיליוני ש"ח									
-	-	-	-	-	-	335.8	4,031.4	4,367.2	ריבונות
-	-	-	-	323.6	-	-	-	323.6	יישויות סקטור ציבורי
-	-	-	-	506.3	-	168.2	-	674.5	תאגידים בנקאיים
-	23.4	3,057.3	-	-	-	-	-	3,080.7	תאגידים
-	-	118.2	-	-	-	-	-	118.2	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	26.9	9.8	11,368.4	-	-	-	-	11,405.1	קמעונאים ליחידים
-	62.9	4.3	1,408.5	-	-	-	-	1,475.7	עסקים קטנים
-	0.4	5.6	64.5	-	34.9	-	-	105.4	בגין משכנתאות לדיור
84.4	-	140.3	-	-	-	-	193.8	418.5	נכסים אחרים
84.4	113.6	3,335.5	12,841.4	829.9	34.9	504.0	4,225.2	21,968.9	סך הכל

יתרות ליום 31 בדצמבר 2013

							חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%		
במיליוני ש"ח								
-	-	-	-	-	380.1	3,617.7	3,997.8	ריבונות
-	-	-	359.0	-	-	-	359.0	יישיות סקטור ציבורי
-	-	-	307.3	-	213.6	-	520.9	תאגידים בנקאיים
14.1	2,769.4	-	-	-	-	-	2,783.5	תאגידים
-	178.1	-	-	-	-	-	178.1	בביטחון נדל"ן מסחרי
6.2	2.8	10,766.3	-	-	-	-	10,775.3	קמעונאים ליחידים
33.8	0.4	1,458.2	-	-	-	-	1,492.4	עסקים קטנים
0.2	7.5	90.2	-	37.8	-	-	135.7	בגין משכנתאות לדיור
-	220.5	-	-	-	-	142.6	363.1	נכסים אחרים
54.3	3,178.7	12,314.7	666.3	37.8	593.7	3,760.3	20,605.8	סך הכל

(1) לאחר הפרשה להפסדי אשראי, לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים ולאחר הפחתת ביטחונות.

4 פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

תקופה לפרעון	הלוואות	אגרות חוב	חשיפות חוץ מאזני	נגזרים (OTC)	נכסים אחרים	סכום כולל
במיליוני ש"ח						
לפי דרישה ועד שנה	6,556.8	308.4	4,484.8	39.7	179.8	11,569.5
מעל שנה ועד חמש	4,257.7	293.6	789.0	2.9	-	5,343.2
מעל חמש שנים	3,799.3	1,204.8	330.8	3.0	-	5,337.9
ללא מועד פרעון	164.1	-	-	-	238.7	402.8
סכום כולל	14,777.9	1,806.8	5,604.6	45.6	418.5	22,653.4

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013

תקופה לפרעון	הלוואות	אגרות חוב	חשיפות חוץ מאזני	נגזרים (OTC)	נכסים אחרים	סכום כולל
במיליוני ש"ח						
לפי דרישה ועד שנה	6,414.3	10.9	3,854.8	13.2	180.6	10,473.8
מעל שנה ועד חמש	4,817.2	396.0	841.8	1.6	-	6,056.6
מעל חמש שנים	3,566.5	836.8	236.0	4.7	-	4,644.0
ללא מועד פרעון	59.7	-	-	-	182.5	242.2
סכום כולל	14,857.7	1,243.7	4,932.6	19.5	363.1	21,416.6

ו. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג של ביטחון. עיקרי המדיניות נדונים ומאשרים אחת לשנה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.

- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שווי הנכסים שהתקבלו כביטחונות לאשראי - לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה ונלקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.

- כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין ומערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.

- הבנק שואף לקבל מלקוחותיו מגוון ביטחונות, כדי לא להתבסס על סוג בטחון ספציפי. סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פיקדונות, ניירות ערך, המחאות עתידיות, חשבונות מבוטחות, שעבודים שוטפים, שעבודי נדל"ן, ערבויות בנקאיות ומסמכי יצוא.

לבנק מערכת הממוכנת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו בתיקי הלקוחות. המערכת המנהלת את המעקב אחר שווים של נכסים אלה. מערכות הביטחונות מבטיחות את זמינות הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי לכל גופי הבקרה השונים בסניפים ובמטה.

**התפלגות החשיפה לפי סוגי החשיפה וכיסוי בביטחון כשיר
יתרות ליום 31 בדצמבר 2014**

סוג החשיפה	חשיפת אשראי ברוטו (1)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי	חשיפה שמכוסה	
				על ידי ביטחון פיננסי (2)	חשיפת אשראי נטו (3)
במיליוני ש"ח					
ריבונות	4,326.3	-	-	40.9	4,367.2
יישויות סקטור ציבורי	412.1	40.9	-	27.5	323.6
תאגידים בנקאיים	670.2	-	-	4.3	674.5
תאגידים	3,277.3	28.5	-	-	3,080.7
בביטחון נדל"ן מסחרי	133.6	-	-	-	118.2
קמעונאים ליחידים	11,505.0	0.1	-	-	11,405.1
עסקים קטנים	1,761.0	3.2	-	-	1,475.7
בגין משכנתאות לדיור	106.1	-	-	-	105.4
נכסים אחרים	418.5	-	-	-	418.5
סך הכל	22,610.1	72.7	-	72.7	21,968.9

יתרות ליום 31 בדצמבר 2013

סוג החשיפה	חשיפת אשראי ברוטו (1)	סה"כ חשיפה			חשיפת אשראי ברוטו (3)
		שמוכה על ידי נגזרי אשראי	שמוכה על ידי נגזרי אשראי	שמוכה על ידי נגזרי אשראי	
במיליוני ש"ח					
ריבונות	3,956.2	-	-	41.6	3,997.8
יישויות סקטור ציבורי	466.5	41.6	-	30.2	359.0
תאגידים בנקאיים	511.2	-	-	9.7	520.9
תאגידים	2,969.4	34.7	-	-	2,783.5
בביטחון נדל"ן מסחרי	198.5	-	-	-	178.1
קמעונאים ליחידים	10,888.8	0.1	-	-	10,775.3
עסקים קטנים	1,808.2	5.1	-	-	1,492.4
בגין משכנתאות לדיור	142.5	-	-	-	135.7
נכסים אחרים ⁽⁴⁾	363.1	-	-	-	363.1
סך הכל	21,304.4	81.5	-	81.5	20,605.8

- (1) סכום החשיפה לאחר הפחתת הפרשה להפסדי אשראי, לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים ולפני הפחתת סיכון אשראי.
 (2) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.
 (3) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים ולאחר הפחתת סיכון אשראי.

פיקוח ובקרה על השימוש בביטחונות

כל חבויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו באמצעות מבצע הבנק מעקב שוטף של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי. מעקב שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים, בחטיבה הקמעונאית ובחטיבה העיסוקית באמצעות דוחות יעודיים ממערכות התפעול בהם מפורטות כל חבויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, ומתקבלת תמונת מצב שלמה על חשיפת הלקוח. במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במערכי בקרה נוספים כאמור בפרק "פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי" להלן.

ז. מדיניות איתור וטיפול בחובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסדי האשראי הצפויים לבנק. במסגרת הבנק פועלות יחידות ייעודיות לאיתור וטיפול בחובות בעייתיים. בנוסף פועלת בבנק מחלקת גבייה, המטפלת בחבויות באמצעים משפטיים ואחרים. כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואמדנים חשבונאיים קריטיים הבנק מיישם החל משנת 2011 תקנים חשבונאיים, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.

ח. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

מערך ניהול סיכוני האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות שונות הנקבעות ומאושרות על ידי הדירקטוריון וכן על נהלי אשראי, אשר מגדירים את תהליך אישורי האשראי ואת תהליך הבקרה. ניהול סיכון האשראי מתבצע בחטיבה הקמעונאית ובחטיבה העיסוקית הנבדלות ביניהן בפרופיל הלקוח המתבטא בגודל האשראי, סיכון הלקוח, מורכבות ודרישות התמחות ועוד. בחטיבה הקמעונאית מנוהל סיכון האשראי במנהלת הסניפים בהנהלה הראשית ובסניפים, בהתאם למדרג סמכויות. בחטיבה העיסוקית מנוהלים הסיכונים על ידי מנהלי קישרי לקוחות, מחולקים לסקטורים של פעילות, המנהלים את כל פעילות הלקוח. בנוסף קיימת בחטיבה העיסוקית מחלקה למימון מתמחה המרכזת את פעילות הפקטורינג וכן פועל מטה עיסקי המרכז את פעילות האשראי במסגרת קרנות מימון לעידוד עסקים. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה מתבצעים על ידי וועדות ופורומים ייעודיים, ברמת הדירקטוריון, ההנהלה (כמפורט בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם – כללי) ודרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

המחלקה לתפעול מעקב ופיקוח אשראי בחטיבה העיסוקית

המחלקה בלתי תלויה בפעילות העיסוקית וכפופה למנהל החטיבה העיסוקית. המחלקה עוסקת באיתור מוקדי סיכון אשראי בכל הבנק באמצעות מקורות מידע שונים כגון: דוחות ייעודיים, מערכות תפעוליות של התראות וסיווגים ומקורות חיצוניים. בנוסף מבצעת המחלקה בקרות ספציפיות על תיקי לווים לפי תוכנית מפורטת, בהתאם לנהלים פנימיים המסדירים פעילות זו. פעילות הבקרה כוללת בנוסף לאיתור מוקדי סיכון כאמור לעיל גם מתן הנחיות לביצוע מעקב ביחידות אשראי בסניפים ויחידות אשראי אחרות וכן תמיכה וסיוע מיקצועי ליחידות אשראי בביצוע פעילות שוטפת.

יחידות לבקרה עסקית

על מנת למצות את מלוא הפוטנציאל העסקי הגלום בפעילות הלקוחות, בין השאר באמצעות קשר בין המרווח הפיננסי וסיכון האשראי, פועלות מספר יחידות הבוחנות את התפתחות הרווחיות הכוללת של הלקוחות במגוון חתכים לרבות מול דירוג הסיכון של הלקוחות. פעילות זו מתבצעת על ידי האגף למידע

ניהולי בחטיבה הפיננסית, על ידי המטה העיסקי בחטיבה העיסקית באמצעות נתונים המועברים מן האגף למידע ניהולי ועל ידי האגף לניהול מכירות בחטיבה הקמעונאית.

היחידה לניתוח פיננסי ומידע עיסקי בחטיבה העיסקית

עוסקת בניתוח אנליטי של דוחות כספיים ותוכניות עסקיות ללקוחות החטיבה העסקית. היחידה בלתי תלויה בפעילות העסקית, הניתוח כולל הערכה לרמת הסיכון על בסיס הדוחות הכספיים.

היחידה לבקרת אשראי

היחידה לבקרת אשראי, כפופה למנהלת הסיכונים הראשית ואחראית על בקרת סיכוני האשראי של לווים ספציפיים, על פי מדגם מבוסס סיכון מתיק האשראי של הבנק, על פי עקרון 14 לנוהל בנקאי תקין 311 ("ניהול סיכוני אשראי").

- היחידה מבצעת בקרה על אגרות החוב בתיק הנוסטרו, בהם הדירוג ירד לראשונה מתחת לדירוג המותר לפי נהלי הבנק ("חריגה פאסיבית"),

- כחלק מביצוע בקרת האשראי, מבצעת בדיקה של תקינות תהליך אישור האשראי בחשבונות הנבדקים ואת קיום אישור הסמכות המתאימה לוותורים והקלות. נציג היחידה משתתף בוועדות האשראי בסמכות המנכ"ל ובוועדת האשראי של הדירקטוריון.

- ניתוח ומתן חוות דעת כתובה בלתי תלויה לגבי חשיפות אשראי בסכומים מהותיים, זאת, כחלק מיישום הוראת נוהל בנקאי תקין 311. נציג היחידה משתתף בוועדות האשראי (מסמכות מנהל חטיבה ומעלה), בודק ומעריך את סיכוני האשראי בכל הבקשות הנדונות, ובמידת הצורך מחווה את דעתו בדיוני הוועדות. פעילות היחידה אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות העסקי בגין האשראי הניתן ועמדתה נבחנת כחלק מהתהליך ולא בדיעבד. בנוסף, מבצעת היחידה הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מורע.

הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית מבצעת ביקורת בכל יחידות הבנק, ע"פ תוכנית עבודה ממוקדת סיכונים, ובכלל זה ביחידות העוסקות בניהול הסיכונים ובבקרתן.

במסגרת הביקורת נבחנים ישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים ואיכות תהליכי הבקרה הפנימיים בבנק.

ט. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות). סיכון סביבתי הכלול בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הבטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של 2009 הפיץ המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים ביחס לסיכונים אלה שיכלול נהלים וכלים לזיהוי סיכונים אלה בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי.

במסגרת מדיניות האשראי, אושרה על ידי הנהלת הבנק והדירקטוריון מדיניות לניהול סיכונים סביבתיים בתחום האשראי שתעודכן על פי הצורך. בגיבוש המדיניות נסמך הבנק על מדיניות החברה האם המטמיעה מדיניות קבוצתית ומסתייעת ביועצים חיצוניים.

י. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה, דירקטוריון הבנק, ועדת אשראי וועדת ניהול סיכונים מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, ובחתיכים שונים על-ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון אחת לרבעון בהנהלה ובוועדת ניהול סיכונים לפי העניין ובמליאת הדירקטוריון. הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים בו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תוצאות תרחישי הקיצון ומשמעויותיהם, נדונו בהנהלה ובמליאת הדירקטוריון, כחלק מן הדיון השנתי בנאותות ההונית של הבנק (תהליך ה-ICAAP).

יא. חקיקה בנושא ניהול סיכוני אשראי

ביום 23 בדצמבר 2012 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם, לגבי ניהול סיכוני אשראי. ההוראה דנה, בין היתר, בנושאים הבאים:

- מתן חוות דעת כתובה שתערך על ידי פונקציית ניהול הסיכונים לכל בקשת אשראי מעל לסכום של 25 מיליון ש"ח (בשנה הראשונה ליישום ההוראה - 50 מיליון ש"ח).
- האחריות לסיווג אשראי ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי תוטל על גורם בתאגיד הבנקאי שאינו אחראי לפעילות עסקית.
- האחריות לקביעת דירוגי האשראי או לאישורם תוטל על פונקציית ניהול הסיכונים.
- בנוסף, דנה ההוראה בצורך בקיום מערכות מידע ניהוליות שונות, בצורך בפיתוח מערכות דרוג אשראי איכותיות ובחובה לתיקוף מודלים בכלל ומערכות הדרוג בפרט, על ידי פונקציית ניהול הסיכונים.
- ביום 30 באפריל 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.
- ההוראה מאמצת שבעה קריטריונים ומפרטת את הדרך הראויה ליישומם:
- הדירקטוריון וההנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי אחראים לקיום תהליכים נאותים ובקורות פנימיות אפקטיביות, על מנת לקבוע באופן עקבי הפרשות להפסדי אשראי, בהתאם למדיניות ולנהלים של התאגיד הבנקאי ולהוראות המפקח.
- תאגיד בנקאי יקיים מערכת לסיווג מהימן של חובות, על בסיס הערכת סיכון אשראי.
- תאגיד בנקאי יקבע תהליך כולל לתיקוף של כל מודל פנימי להערכת סיכוני אשראי.
- תאגיד בנקאי יאמץ ויתעד שיטת עבודה לטיפול בהפסדי אשראי שתקבע את אופן הערכת סיכוני האשראי, זיהויים של חובות בעייתיים וקביעה במועד של הפרשות להפסדי אשראי.
- סך ההפרשות להפסדי אשראי, הפרטניות והמוערכות על בסיס קבוצתי, יהיה מספיק לכיסוי הפסדי האשראי המוערכים בתיק האשראי, כנדרש בהוראות הדיווח לציבור.
- השימוש בשיקול דעת של עובדים מנוסים בתחום האשראי ובהערכות סבירות, חיוני בתהליך ההכרה והמדידה של הפסדי אשראי.
- תהליך הערכת סיכוני האשראי יספק את הכלים החיוניים, הנהלים והנתונים הדרושים לשם הערכת סיכוני אשראי, לדיווח הכספי ולמדידת הלימות ההון.

יא. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים (זרים ומקומיים)

פעילות לקוחות הבנק ופעילות הבנק עבור עצמו מתבצעת באמצעות חדרי העסקות בבנק הבינלאומי. חשיפות הנוצרות בגין פעילות שוטפת בחדרי העסקאות הינן מול הבנק הבינלאומי בלבד.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במגוון מצומצם של מכשירים פיננסיים נגזרים ובעיקר עיסקאות FORWARD. פעילות הבנק באופציות נעשית ללא חשיפת שוק. עיקר האופציות הקיימות בבנק הינן אופציות על שערי החליפין של מספר מטבעות זרים ביחס לשקל. פעילות הבנק באופציות ובתחום המוצרים המובנים המשוקים ללקוחות נעשית תוך כיסוי מלא של ההתחייבות ללקוח בהתחייבות מקבילה של החברה האם. האופציות הכלולות בפיקדונות המקנים למפקיד ברירה בין הצמדה לש"ח או לדולר מנוהלות במסגרת ניהול חשיפות השוק הכולל של הבנק. מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים כוללת, בין היתר, התייחסות לפעילות מכשירים נגזרים, לרבות: היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים לשימוש - מאושרת במסגרת דירקטוריון הבנק, ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים והוועדה לניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל. פעילות לקוחות ופעילות הבנק עבור עצמו מתבצעת באמצעות חדרי העיסקאות של הבנק הבינלאומי. הבנק אינו חבר במסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף והוא פועל בתחומי ניירות ערך ומעו"ף באמצעות הבנק הבינלאומי.

חשיפות הבסיס והריבית הנוצרות כתוצאה מפעילות זו מהוות חלק ממסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס ובריבית.

סיכון במוצרים מובנים

הבנק משווק מוצרים מובנים (Structured Products) בפיקדונות, המאפשרים ללקוח סיכוי לתשואה גבוהה ביחס למוצרים שגרתיים, כנגד לקיחת סיכון של הפסד הריבית האלטרנטיבית וזאת מבלי לסכן את קרן הפיקדון במטבע הבסיס. התשואה במוצרים מותנית בפרמטרים כגון: טווח השתנות מוגדר מראש של שער החליפין, שיעורי הריבית, או מדדי מניות לרבות השתתפות בעליה או בירידה של שער חליפין, מדד חוזי סחורות, מדדי סחורות או סל מניות. הבנק קשור בהסכם עם החברה האם על פיו תשלם לו החברה האם את הסכומים בהם התחייב הבנק ללקוחותיו בעקבות מכירת מוצרים בהסכמים כאמור.

סיכויי האשראי במכשירים פיננסיים בשוק המעו"ף

הבנק מאפשר לחלק מלקוחותיו לפעול באשראי בשוק המעו"ף. מדיניות האשראי של הבנק כוללת, בין היתר, התייחסות לאופי החשיפה, הביטחונות הנדרשים, בקרה ופיקוח.

פרטים על היקף העיסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ועל היקף החשיפה לצרכי הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2014

ביטחונות					שווי הוגן ברוטו חיובי		סוג החשיפה
חשיפה לאחר ביטחונות	מניות בת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן	סכום החשיפה	סכום נקוב	חיובי	
במיליוני ש"ח							
0.3	-	-	-	0.3	350.5	-	נגזרי מדד
4.2	-	-	-	4.2	624.8	0.2	נגזרי ריבית
33.8	-	-	-	33.8	981.8	25.6	נגזרי מט"ח
7.3	-	-	-	7.3	473.8	4.0	נגזרי מניות
-	-	-	-	-	-	-	נגזרי סחורות ואחרים
45.6	-	-	-	45.6	2,430.9	29.8	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2013

ביטחונות					שווי הוגן ברוטו חיובי		סוג החשיפה
חשיפה לאחר ביטחונות	מניות בת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן	סכום החשיפה	סכום נקוב	חיובי	
במיליוני ש"ח							
1.4	-	-	-	1.4	605.3	0.6	נגזרי מדד
5.7	-	-	-	5.7	364.5	2.5	נגזרי ריבית
10.6	-	-	0.2	10.8	1,007.9	1.7	נגזרי מט"ח
1.6	-	-	-	1.6	363.9	3.7	נגזרי מניות
-	-	-	-	-	-	-	נגזרי סחורות ואחרים
19.3	-	-	0.2	19.5	2,341.6	8.5	סך הכל

פיקוח ובקרת ניהול סיכונים המכשירים הנגזרים

החשיפות לסיכונים שבפעילות במכשירים נגזרים אל מול מגבלות החשיפה שנקבעו מרוכזות ומדווחות במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, המובא לדיון לאישור בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

חשיפה וניהול סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

א. כללי

סיכוני השוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים לשחיקה בהון העצמי של הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל המשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו. ביניהם ניתן למנות את שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

סיכון השוק מובנה בפעילות כל היחידות העסקיות בבנק הכוללות את החטיבה הקמעונאית, החטיבה העיסוקית והחטיבה הפיננסית. פעילות החטיבה הפיננסית באמצעות כלים העומדים לרשותה מכוונת למדידת סיכון השוק הנוצר ולגידורו בתוך המסגרות שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת התיאבון לסיכון. התיאבון לסיכון שוק מפורט בכל אחד ממרכיבי סיכון זה (סיכון בסיס, סיכון ריבית).

לבנק מדיניות ניהול סיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון ומפרטת, בין היתר, את החשיפה לסיכוני שוק. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכוני שוק ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים בהם פועל הבנק, דיווח תקופתי לדירקטוריון על החשיפה לסיכונים, בחינת שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק, הגדרת הגופים המעורבים בתהליך הניהול, המדידה, הבקרה והפיקוח על הסיכונים. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובוועדת ניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים.

ב. דרישת ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל 3 בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני מטבע בכלל הבנק ועל סיכוני ריבית בתחומי המסחר בלבד. בנוסף, במסגרת נדבך 2 מוקצה הון נוסף בגין סיכוני שוק.

להלן דרישת ההון בגין סיכוני שוק:

31.12.13		31.12.14			
סיכון ספציפי	סיכון כללי סך הכל	סיכון ספציפי	סיכון כללי סך הכל		
במיליוני ש"ח					
1.0	1.0	-	3.9	0.8	בגין סיכון ריבית
2.3	2.3	-	0.8	-	בגין סיכוני מטבע
3.3	3.3	-	4.7	0.8	סך כל דרישות ההון בגין סיכוני שוק

ג. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני שוק

הבנק מנהל ומבקר את החשיפה לסיכוני השוק על פי חישובי הערך בסיכון (ה- VAR) ומבחני רגישות המחושבים רבעוניים.

ה- VAR - הערך הנתון לסיכון, מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים) בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.

- ה- VAR - המחושב בבנק מתבסס על שיטת ה- Var ההיסטורית. בנוסף נעשה שימוש בכלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית ותרחישי קיצון.

התיאבון לסיכון

על פי החלטת הדירקטוריון בחודש ספטמבר 2014 לא יעלה ערך ה- VAR (ל 10 ימים ברמת מובהקות 99%) בכל המגזרים על 2.5% מההון העצמי. ערך ה- VAR ליום 31 בדצמבר 2014 הוא 1.5% מההון העצמי.

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימלי בשווי ההוגן
דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימלי בשווי הוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכוני השוק. המגבלה הכוללת על שחיקת השווי ההוגן של הבנק – בשינוי של 1% בעקום הריביות – הינו כ-8% מההון העצמי של הבנק.

תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרחישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון
כחלק מהיערכותו ליישום הוראות נדבך 2 של באזל 3 וקידום ניהול הסיכונים, גיבש הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל תרחישים בתחום סיכוני השוק, הנזילות והאשראי. תוצאות תרחישי הקיצון ומשמעויותיהם, נדונו בהנהלה ובמליאת הדירקטוריון, כחלק מן הדיון השנתי בנאותות ההונית של הבנק (תהליך ה-ICAAP).

ד. חשיפת הבסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון לשחיקה בהון העצמי של הבנק העלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממיגזרי ההצמדה השונים: המיגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המיגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ. על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שהשקעת ההון במיגזר שאינו המיגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול חשיפת הבסיס

ניהול סיכוני הבסיס והשקעת ההון הפנוי במיגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון. תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במיגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במיגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מיגזר. במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות עודף או (חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון הפנוי (בבינלאומי: המוגדר כהון עצמי בניכוי פריטים לא כספיים נטו): סך עודף או (חוסר) של נכסים על התחייבויות במיגזר הצמוד למדד לא יעלה על 60% מההון הפנוי. עודף או (חוסר) של נכסים על התחייבויות במיגזר המט"ח וצמוד המט"ח לא יעלה 20% מההון הפנוי.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בתרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני בסיס. המגבלה שנקבעה היא עד 5.5% מההון העצמי. בנוסף למגבלות על ההון הפנוי, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות על תיק הנוסטרו.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון:

מגבלת הדירקטוריון	כחלק מההון הפנוי			
	31.12.13	31.12.14	31.12.13	31.12.14
	במיליוני ש"ח			
-	103.8%	107.2%	1,037.0	1,101.2
(60%)/+60%	(6.6%)	(8.1%)	(66.2)	(83.5)
(20%)/+20%	2.8%	0.9%	28.5	9.7
	100.0%	100.0%	999.3	1,027.4

רגישות ההון לשינויים בשער חליפין

ניהול החשיפה למטבע מתבצע בעיקר באמצעות עסקות ספוט ופרוורד. היקף החשיפה המטבעית נטו הוא נמוך. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים:

ליום 31 בדצמבר 2014

מטבע	התחזקות של 5%	התחזקות של 10%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
במיליוני ש"ח				
דולר	-	0.1	-	(0.1)
אירו	0.5	0.9	(0.5)	(0.9)

ליום 31 בדצמבר 2013

מטבע	התחזקות של 5%	התחזקות של 10%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
במיליוני ש"ח				
דולר	0.5	1.1	(0.5)	(1.1)
אירו	0.9	1.8	(0.9)	(1.8)

הערות:

- (1) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (2) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (3) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

דרישת ההון בגין סיכוני בסיס

במסגרת יישום הוראות באזל 3 מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני בסיס הנגזרים מסיכוני בסיס במט"ח בלבד. ההון הרגולטורי הנדרש בגין סיכוני בסיס במט"ח ביום 31 בדצמבר 2014 על פי הוראות באזל 3 הסתכם בכ- 0.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013. הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכוני בסיס במיגזר המדדי (סיכוני אינפלציה) במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל 3.

ה. חשיפת הריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון לשחיקה בהון העצמי של הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממיגזרי הפעילות. הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הריבית, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 333, בנושא ניהול סיכונים הריבית.

ניהול חשיפת הריבית

מדיניות ניהול חשיפת הריבית מכוונת, בהתאמה ליעדי הבנק, להשגת מבנה החשיפה הרצוי בכל אחד מהמגזרים (שקל לא-צמוד, שקל צמוד מדד ומטבע-חוץ), בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות.

מודל "קצר ארוך" במגזר המט"ח

פעילות המערכת הבנקאית בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות במט"ח מאופיינת ביצירת שימושים ארוכי טווח הממומנים ממקורות קצרים. פעילות זו נובעת בעיקרה מחוסר זמינות של מקורות מט"ח ארוכי טווח. פעילות כנ"ל חושפת את הבנק לסיכונים פיננסיים משני סוגים - נזילות ומרווח. במסגרת המודל נקבעו מגבלות על היקף השימושים הארוכים כפונקציה של היקף המקורות הקצרים, תוך ניהול סיכונים נזילות ומרווח במט"ח.

מודל "קצר ארוך" בשקלים ברבית משתנה

בשנים האחרונות קיימת חשיפה במגזר השקלי ברבית משתנה, הסיכון העיקרי לבנק הוא עלייה במרווחי הגיוס במועדי שינוי הריבית. נקבעה מגבלה לסכום ההפסד המקסימלי כתוצאה מייקור עלות גיוס המקורות, שתבחן מעת לעת. הבנק אימץ את מודל החברה האם וצפוי לאשר השימוש במודל במהלך חודש פברואר 2015.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הריבית באמצעות תחילת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במיגזר הצמוד, במיגזר השקלי ובמיגזר המט"ח כלהלן:

- מיגזר פעילות צמוד מדד: מגבלה בשיעור של 4% מההון העצמי.

- מיגזר פעילות שקל לא צמוד: מגבלה בשיעור של 4.5% מההון העצמי.

- מיגזר פעילות מטח וצמוד מטח: מגבלה בשיעור של 1% מההון העצמי.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בתחום החשיפה לסיכונים ריבית. המגבלה שנקבעה היא עד 8% מההון העצמי. בנוסף נקבעו לפעילות יחידת הנוסטרו מגבלות אפיקי השקעה ומגבלות חשיפה במונחים של VAR.

החשיפה בפועל ליום הדוח

החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במיגזר השקלי הלא צמוד והיא נובעת ממאפייני ההשקעה הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במיגזרים אלה.

- חשיפת הריבית במיגזר צמוד המדד מושפעת ממשך החיים הארוך של ההתחייבויות ביחס למשך חיי הנכסים, על רקע גיוס כתבי התחייבות נדחים ששימשו להגדלת בסיס ההון של הבנק.

- במיגזר המט"ח וצמוד המט"ח, החשיפה נמוכה יחסית למיגזרים אחרים, זאת, בין היתר, בשל הפעילות במכשירים פיננסיים שונים, ובעיקר בעסקאות החלפת ריבית אשר תורמות לצמצום החשיפה להשתנות הריבית במיגזר זה.

- השפעת פרעונות מוקדמים של הלוואות ושל פיקדונות ללא זמן פירעון שולית.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי

בניהול החשיפות לסיכוני שוק מבחין הבנק בין החשיפות הנוצרות כחלק מהניהול השוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (התיק הבנקאי) לבין החשיפות למסחר. הבנק יישם מדיניות ריבית בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 333. סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות:

- על פי ניסיון העבר, קיימת יתרת זכות בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית, בסכום יציב לאורך זמן.

- לצורך מדידה וניהול החשיפה בריבית מדיניות הבנק היא להתייחס לחלק מיתרות העו"ש הממוצעות שאינן נושאות ריבית כהתחייבות לזמן ארוך מיום אחד.

- השפעת פירעונות מוקדמים של הלוואות לדיור זניחה.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בריבית:

ליום 31 בדצמבר 2013		ליום 31 בדצמבר 2014		
המגבלה	אחוז החשיפה	המגבלה	אחוז החשיפה	
5.0%	(2.6%)	4.5%	(1.4%)	מט"ל צמוד
4.0%	(2.9%)	4.0%	(3.1%)	מט"ל צמוד מדד
1.0%	0.1%	1.0%	-	מט"ח וצמוד מט"ח

ירידה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה תביא קיטון של כ- 52 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי. עלייה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה תביא לגידול של כ- 51 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי כמפורט להלן:

שינוי בשווי הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2014		
עלייה בשיעור של 1%	ירידה בשיעור של 1%	
במיליוני ש"ח		
31.3	(35.3)	שינוי בריבית צמודה למדד
19.2	(16.2)	שינוי בריבית לא צמודה
0.6	(0.5)	שינוי בריבית במטח

דרישות ההון בגין סיכוני ריבית

במסגרת יישום הוראות נדבך 1 של באזל 3, מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זו נדרש הבנק להלימות ההון בגין סיכוני ריבית בתחומי המסחר בלבד. ההון הרגולטורי הנדרש בגין חשיפות הריבית בתיק למסחר ביום 31 בדצמבר 2014 על פי הוראות באזל 3 היה 3.1 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2013, 1 מיליון ש"ח. הבנק מבצע הקצאת הון משלימה לפי מודל ה VAR במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל 3.

רגישות השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית

להלן השפעת השינויים הפוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

ליום 31 בדצמבר 2014

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

סך הכל	מטבע חוץ (2)		מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד מדד
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		
במיליוני ש"ח						
16,360.3	309.4	445.2	1,396.2	14,209.5	נכסים פיננסיים (1)	
1,858.3	270.8	1,111.5	349.6	126.4	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים (3)	
15,670.4	371.0	1,042.2	1,923.5	12,333.7	התחייבויות פיננסיות (1)	
1,880.5	200.4	513.6	-	1,166.5	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים	
667.7	8.8	0.9	(177.7)	835.7	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	

ב. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

בחישוב החשיפה לשינויי הריבית המחושב על פי כללים חשבונאיים ההתייחסות לחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית היא כפיקדונות שזמן פירעונם עם דרישה ועד חודש. כמו-כן החישוב אינו כולל הנחה של פירעונות מוקדמים של הלוואות לדיוור.

סך הכל	מטבע חוץ (2)		מטבע ישראלי		שינויים בשיעורי הריבית		
	השפעות סך מקצזות הכל	אחר	דולר	לא צמוד		צמוד מדד	
במיליוני ש"ח							
1.84%	12.3	680.0	-	9.0	1.3 (146.4)	816.1	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.19%	1.3	669.0	-	8.7	1.0 (174.5)	833.8	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(1.92%)	(12.8)	654.9	-	8.4	0.8 (213.0)	858.7	קטיון מידי מקביל של אחוז אחד

הערות בעמוד 73.

ליום 31 בדצמבר 2013

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

סך הכל	מטבע חוץ (2)		מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד מדד
	אחר	דולר	אחר	דולר		
במיליוני ש"ח						
15,925.9	210.8	443.3	1,512.1	13,759.7	נכסים פיננסיים (1)	
1,897.8	286.4	963.0	607.6	40.8	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	
15,150.1	346.4	929.9	2,224.6	11,649.2	וחוץ מאזניים (3)	
1,935.8	136.5	462.4	-	1,336.9	התחייבויות פיננסיות (1)	
737.8	14.3	14.0	(104.9)	814.4	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	
					וחוץ מאזניים	
					שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	

ב. השפעת שינויים בשיעורי הריבית על השווי הנוגט של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:
בחישוב החשיפה לשינוי הריבית המחושב על פי כללים חשבונאיים ההתייחסות לחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית היא כפיקדונות שזמן פירעונם עם דרישה ועד חודש. כמו-כן החישוב אינו כולל הנחה של פירעונות מוקדמים של הלוואות לדיור.

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (4)

שינויים בשיעורי הריבית	צמוד לא	צמוד מדד	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (2)		סך הכל	שינוי בשווי הוגן
			צמוד	לא צמוד	דולר	אחר		
במיליוני ש"ח								
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	812.8	(76.2)	10.9	16.8	-	764.3	26.5	3.59%
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	814.0	(101.8)	11.6	16.8	-	740.6	2.8	0.38%
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	816.9	(136.7)	13.0	16.9	-	710.1	(27.7)	(3.75%)

הערות:

- לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, שהם מהוונים ברביית אשר שימשו לחישוב השווי הנוגט בכל שאר המטבעות ושינויים דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.
- שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מיגזר הצמדה הוא השווי הנוגט נטו במיגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במיגזר ההצמדה. סך השווי הנוגט נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי הנוגט נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה.

ו. סיכוני אופציות

כללי

סיכוני אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של האופציות.

התיאבון לסיכון

עסקאות באופציות שמבצע הבנק עבור לקוחותיו מכוסות בעיסקה נגדית כך שסך החשיפה של שתי העסקאות במונחי חשיפת שוק היא אפס. הבנק אינו מבצע אופציות עבור עצמו.

ניהול החשיפה

הבנק עוקב אחר החשיפה. המעקב אחר אופציות מט"ח מתבצע על ידי היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני שוק ונזילות

הניהול והבקרה של החשיפה לסיכוני שוק ונזילות מבוססים על זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ונזילות ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני השוק והנזילות נבחן ומבוקר על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם – כללי) ועל ידי דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

מערך הביניים בחברה האם - במסגרת פעילותו ולפי סיכום בין הבנקים בודק מערך הביניים את העמידה במגבלות שנקבעו בתחומי הנוסטרו וניהול הנכסים וההתחייבויות וכן מגבלות הנזילות.

היחידה לבקרת ניהול סיכוני שוק ונזילות - היחידה, כפופה ישירות למנהלת הסיכונים הראשית ואחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה בוחנת את התאמת חשיפות הבנק למגבלות שנקבעו ומדווחת על חריגות ממגבלות אלו אם היו.

אחת לרבעון מוגש לדירקטוריון ולהנהלה דוח הבקר המפרט את מצב החשיפות והעמידה במגבלות, כחלק ממסמך הסיכונים הרבעוני.

הביקורת הפנימית - מבצעת ביקורת בכל יחידות הבנק, ע"פ תוכנית עבודה ממוקדת סיכונים, בכלל זה ביחידות העוסקות בניהול הסיכונים ובבקרתן.

במסגרת הביקורת נבחנו יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים ואיכות תהליכי הבקרה הפנימיים בבנק.

ניהול על בסיס קבוצתי של החשיפות לסיכוני השוק

המסגרות לחשיפה לסיכוני שוק המגדירות את התיאבון לסיכון מפורטות במדיניות ניהול הסיכונים הפיננסית של הבנק המושתתת על המדיניות הקבוצתית אשר הותאמה לבנק. המידע על מצב החשיפות בהתאם למסגרות שנקבעו נמסר לחברה האם לצורך בחינה בראייה הכוללת של חשיפת הקבוצה.

ח. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

החשיפות לסיכוני השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם מרוכזות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי, ואי וודאות לגבי זמינות המקורות. התממשות סיכון זה עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק. הבנק מיישם מדיניות לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

בהתאם למתחייב מהוראת המפקח על הבנקים אישר דירקטוריון הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכוני הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח. המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחס הנזילות, ואופק ההישרדות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון, ועל תזרים המזומנים, והתייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.

- הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח תוך שהוא מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- בספטמבר 2008 הוציאה ועדת באזל, ה-BIS, הנחיה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחיה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהן: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחשי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד.
הבנק קבע מסגרת ותוכנית פעולה הנדרשת בניהול סיכוני הנזילות וקבע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק.

בינואר 2013 פרסמה ועדת באזל עדכון של המסמך שפרסמה בדצמבר 2010 כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל 3), שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), ויחס המימון היציב (NSFR), וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון. בחודש ספטמבר 2014 פרסם בנק ישראל הוראה חדשה "יחס כיסוי הנזילות" (הוראה 221) המאמצת את המלצות ועדת באזל 3. הבנק נדרש לעמוד בחישוב החל מה-1 באפריל 2015. הבנק נערך לעמידה בהוראה זו.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל, והן תחת תרחיש המדמה מצבי קיצון ולחץ.

מודל פנימי במטבע ישראלי ובמט"ח

לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בבנק הבינלאומי ושמטרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת תרחיש המדמה מצב לחץ וקיצון. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח מדי יום ולתקופות שונות. בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס המדדים הכמותיים הבאים: יחס הנזילות, פערי נזילות ואופק הישרדות.

תרחישי קיצון

העקרונות העומדים בבסיס תרחישי הקיצון גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס לתזרים היוצא הצפוי להתממש בתרחישי הקיצון, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בצרכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים הנזילים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, והתזרים היוצא על בסיס פרמטרים שמוגדרים מכל אחד מהסעיפים המאזניים והחוץ מאזניים על פי הערכות מומחה מכל תרחיש. המודל משמש כלי ניהולי דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בועדת נזילות יומית ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם בקרת סיכוני שוק ונזילות ומערך הביניים הקבוצתי.

מערכת זה"ב (RTGS) ניהול נזילות תוך יומית במטבע ישראלי

הבנק משתמש במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה. המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השתייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

פרטים על התייחסות הדירקטוריון וההנהלה לפיקוח ולבקרה בנושא ניהול החשיפה לסיכון נזילות ראה בפרק "פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני שוק ונזילות" דלעיל.

ד. דיווח על חשיפה לסיכוני נזילות

דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות ולגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ניתן במסגרת דיון יומי ושבועי המתקיים בחטיבה הפיננסית וכן בדיון חודשי בראשות המנכ"ל. דיווח על חשיפות הנזילות מרוכז ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 לניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, ובמליאת הדירקטוריון. במדיניות החשיפה בתחום נקבעו נוהלי דיווח על חריגה.

ה. ניהול הסיכון על בסיס קבוצתי

על פי עקרונות ניהול הנזילות ברמת הקבוצה:

- על הבנק לקיים מדיניות ומודל נזילות פנימי עצמאי המאפשר בדירקטוריון וכן על הבנק לגבש מדיניות עצמאית לניהול נזילות תוך הקפדה על קיום הוראות הרשויות הרגולטוריות.
- הבנק לווה כספים מהחברה האם, ומלווה לה כספים באופן שוטף כחלק מניהול הנזילות, בכפוף לקווי נזילות שאושרו ולמגבלות הרגולטוריות.

ניהול הסיכונים התפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים נדונים בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בבנק. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם ככל שניתן של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומיזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים כבסיס לפעילותו העיסוקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית.
- היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים, בהתאם למדיניות קבוצתית ובשיתוף עם מומחים חיצוניים.
- מר אמנון בק מנכ"ל מת"ף משמש כמנהל טכנולוגיית המידע בבנק.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים המתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן, מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, המעקב וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות, המבוססת על מדיניות החברה האם, מתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין 350, ומותאמת לבנק.
- דירקטוריון הבנק מינה את מנהלת הסיכונים הראשית (CRO) של הבנק כמנהלת הסיכונים התפעוליים אשר באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, אחראית לעדכון ויישום של המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, להטמעתה בבנק, להנחיית החטיבות השונות בבנק, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה.
- תאבון הסיכון- הבנק פועל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר בהתאם לשיקולי עלות מול הפחתת סיכון.

ג. ניהול החשיפות

איתור, מיפוי, מיזעור וניטור

- סקר למיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד הכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. הסקר כולל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר, מיפוי הבקורות הקיימות והמלצות על דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. הבנק אימץ את מתודולוגיית החברה האם, מיפה את תהליכי העסקיים הייחודיים וביצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים בתהליכים הייחודיים.
- בתהליכים משותפים/קבוצתיים הבנק אימץ את סקרי הסיכונים של החברה האם, תוך דירוגם לפי חלק יחסי שנקבע לבנק.
- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכונים הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים נוספו בקורות חדשות במערכות התפעוליות, לרבות מערכות ממוכנות ואחרות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה ונוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- הבנק מבצע סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות יחידות חדשות בבנק.
- הבנק מבצע עדכון לאינדיקטורים להתרעה על שינויים בחשיפה לסיכונים תפעוליים בתהליכי העבודה הייחודיים, (Key Risk Indicators) – KRI.

מנהלי תהליכים

מנהלי תהליכים בתהליכי העבודה הייחודיים אחראים לניהול הסיכונים התפעוליים המובנים בתהליכים שבתחומי אחריותם, לרבות קיום קפדני של הבקורות כנגד הסיכונים, יישום הבקורות המומלצות להפחתת הסיכונים ולדיווח על בקורות לא-אפקטיביות ועל בקורות מומלצות שלא יובאו לכלל יישום.

איסוף אירועי כשל

במהלך שנת 2014 אימץ הבנק מערכת קבוצתית המסייעת בניטור אירועים החשודים ככשלים תפעוליים. הבנק אוסף ומתעד אירועי כשל (אירועי הפסד/כמעט הפסד), לצורך אומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות, לשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים. הבנק מינה נאמני סיכונים תפעוליים בסניפים ובחטיבות הבנק אשר אמונים על דיווח בדבר כשלים תפעוליים. איסוף הנתונים, המתודולוגיה וספי הדיווח מעוגנים בנהל עבודה מפורט. אירועי הכשל מדווחים רבעוניים בפורום סיכונים תפעוליים. אירועים אלה נכללים בדו"ח רבעוני המוצג בפני הנהלה והדירקטוריון כחלק ממסמך הסיכונים, בהתאם לספי הדיווח אשר מחויבים במדיניות הבנק לניהול הסיכונים התפעוליים.

שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי העבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות ממוכנות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. החל מחודש אוקטובר 2014 מנהלת הסיכונים הראשית אחראית לניהול הנושא בבנק. בבנק מתבצעת היערכות הכוללת מספר נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית שאושר על ידי דירקטוריון הבנק, כתיבת מסמך מסגרת עבודה הכולל פירוט לגבי תשתיות טכנולוגיות נאותות וגיבוש והטמעת תוכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בבנק קיים פורום הערכות לשעת חירום בראשות מנהלת הסיכונים הראשית אשר מרכז פעילות זו כחלק מפורום והערכות דומה ברמת הקבוצה. הפורום מופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הבנק למצבי חירום שונים ומתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח רבעוני בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום, כחלק ממסמך הסיכונים הרבעוני. הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור היערכות המשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, ומעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם. החברה האם עתידה להעביר במהלך שנת 2015 את מתקן המחשב הראשי מתל אביב לאזור ראשון לציון, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור המשכיות העסקית, מאחר ומדובר במתקן חדיש וממוגן המרוחק מאתר הגיבוי שנמצא בתל אביב.

ה. אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

דירקטוריון הבנק מינה את מנהל אבטחת המידע הקבוצתי כמנהל אבטחת המידע של הבנק. הנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע המבוססת על מדיניות החברה האם. חברת מת"ף מבצעת בבנק את כל הסקרים והמיפוי כמתחייב מהוראת ניהול בנקאי תקין 357 ומכל הוראת הסדרה אחרת לעניין אבטחת מידע, מדיות חברתיות והתקפות סייבר והיא מדווחת לנהלת הבנק ולדירקטוריון.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ואירועי סייבר על הדוח לציבור

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו. במטרה להתמודד עם מערך התקפות סייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק באמצעות מת"ף מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות סייבר. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תיאור הערכות הבנק:

- אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות סייבר. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים, והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.
- ממצאי הסקרים שבוצעו במהלך שנת 2014 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות סייבר ידועות שלא התממשו, ידונו בהנהלת הבנק ובדירקטוריון.
- מבוצעת בחינה של הסיכונים העיקריים וסקירת הסיכונים הרלוונטים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.
- ברבעון השני של השנה בוצעה סימולציה להתקפת סייבר מקיפה על מערכות הבנק אשר מטרתה היתה לבחון את התגובה של צוותי המחשוב וחדרי המצב במת"ף ובבנק לאירוע סייבר.
- ברבעון השלישי של השנה בוצעה סימולציה להתקפת סייבר מקיפה על המערכת הבנקאית בכללה. הסימולציה נערכה בפורום מנהלי אבטחת מידע של בנק ישראל.
- ברבעון הרביעי של השנה בוצע תרגיל סייבר לבחינת עמידות מרכז המחשבים של הבנק בבית הבנק להתקפות באמצעות פגיעה או חדירה דרך מערכות תומכות של הבנק.
- הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגינן יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק.
- במהלך השנה מתבצעים ניסיונות תקיפה באופן רציף אך הבנק לא חווה התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק.

ו. סיכוני מעילות והונאות

ניהול הסיכון בנושאי מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית משולב במסגרת ניהול הסיכון התפעולי.

ז. כיסוי ביטוחי

הבנק מבוטח בביטוח משותף לקבוצת הבנק הבינלאומי המחזיקה ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1) כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול האחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי הפוליסה כמפורט:

- פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, ביטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

- פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

- פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס לתביעה בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

(2) פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי משרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי הבנק, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.
הבנק מבוטח בביטוח Run Off לכיסוי אחריות דירקטורים ונושאי משרה של הבנק ושל קופות הגמל שהיו בבעלותו, בתקופה שלפני שינוי הבעלות על הבנק ומכירת פעילות קופות הגמל, אוצרית (קרנות נאמנות) ואוצרות (ניהול תיקים).

(3) פוליסת ביטוחים אלמנטאריים: עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ח. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה מתבצעים על ידי וועדות ופורומים ייעודיים, ברמת הדירקטוריון, ההנהלה (כמפורט בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) ודרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמה של מנהלת הסיכונים הראשית, אחראית על הטמעת מתודולוגיות למדידה, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון.

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים ומשפטיים, בראשותה של מנהלת הסיכונים הראשית, מקיים באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים מעקב שוטף אחר מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, כפי שעולה מסקרי הסיכונים השונים, וכן אחר הפעולות הננקטות על-ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.

מנכ"ל הבנק ומנהלת הסיכונים הראשית משתתפים בפורום סיכונים תפעוליים קבוצתי בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי ומנכ"ל החברה האם.

- מנהל יחידת יישומים ואינטגרציה בחטיבה הקימעונואית משתתף בוועדה לאבטחת מידע בראשות מנכ"ל מת"ף.

- אחראית היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים משתתפת בפורום הקבוצתי בנושא המשכיות עסקית בשעת חירום.

ט. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הנדון אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון, בהתאם לספי הדיווח אשר מחויבים במדיניות הבנק לניהול הסיכונים התפעוליים.

י. ניהול על בסיס קבוצתי של הסיכונים התפעוליים

הבנק מבסס את מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים ומתודולוגיית הניהול על מדיניות החברה האם.

ניהול הסיכונים המשפטיים

א. כללי

סיכון משפטי מוגדר בהוראות נוהל בנקאי תקין כ"סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". הגדרה זו הורחבה בנוהל בנקאי תקין מס' 350 – ניהול הסיכון התפעולי והיא כוללת אך אינה מוגבלת ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)". הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/ או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנתיים, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו.

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ויבצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויים הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק ינקוט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

הלשכה המשפטית של הבנק מקיימת מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, הלשכה המשפטית מאמצת, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק שנעשים במערך הייעוץ המשפטי בחברת האם ועורכת עדכונים במסמכים הייחודיים לבנק. כמו כן עורכת עדכונים לפי הצורך ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועלת הלשכה המשפטית לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות ככל שנדרש, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים המבוססים על הנהלים המופצים ע"י חברת האם, ונהלים עצמאיים בנושאים ייחודיים לבנק. נעשות הדרכות שוטפות ליישום הנהלים תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות המערך המשפטי בחברת האם, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם, הלשכה המשפטית מאמצת סקר זה.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך זה נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון. בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים ממליצה לפי הצורך על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי הלשכה המשפטית, הביקורת הפנימית וקצין הציות בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור מדווחים מיידי ל"מנכ"ל הבנק.

ד. ניהול על בסיס קבוצתי של הסיכונים המשפטיים
מערך הייעוץ המשפטי של חברת האם פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול הסיכונים המשפטיים, ובאחריותו הגדרת מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים הקבוצתית.
סיכונים משפטיים מהותיים בבנק מדווחים למנהלת מערך הייעוץ המשפטי בחברת האם, הן בדיווחים מיידיים והן בדיווחים תקופתיים. כמו כן הוקמה ועדה קבוצתית לניהול סיכונים משפטיים הכוללת נציגים מכל חברות הבת המתכנסת תקופתית ונדונים בה בחברת האם – נושאים משפטיים מהותיים, וחשיפות מהותיות.

ניהול סיכוני ציות

א. כללי

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

- סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

- החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.

- הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק השלים ביצועו של סקר פערים בנושא ופועל לסגירת הפערים שעלו במהלך הסקר. הבנק מינה את מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק אישר את מסמך מדיניות הציות של הבנק, אשר עקרונותיו נגזרים ממסמך המדיניות הקבוצתי, לאחר שזו נדונה בועדה לניהול סיכונים. לבנק קיימת בנוסף, תוכנית ציות כנדרש על פי הוראת נוהל בנקאי תקין 308. עיקרי תוכנית הציות כוללים את תפקידי ותחומי האחריות של קצין הציות, את הכלים והאמצעים לשם בקרה ותמיכה שוטפת בנושא הציות ואת מנגנוני הדיווח לשם אכיפת הציות.

ג. תאבון הסיכון

הבנק אימץ מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ימלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הבנק. כל עסקיו של הבנק יבוצעו על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה מינה הבנק את מנהלת הסיכונים הראשית כממונה על ציות ואיסור הלבנת הון, אשר אחראית גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור.

- יחידת הציות אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתוכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, כמו גם על בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות על מנת לוודא כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת הון.

היחידה, בסיוע הלישכה המשפטית, עוקבת באופן שוטף אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.

- פורום קבוצתי בראשות מנכ"ל מת"ף עוקב אחר ישום הוראות סטטוטוריות בקבוצה.

- בהתאם לנוהל בנקאי תקין 308, על הבנק לערוך סקר תשתיות ומיפוי הוראות צרכניות מדי חמש שנים. הבנק נסמך על סקר התשתיות אשר נערך על ידי החברה האם במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות, והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. בשנת 2014 השלימה החברה האם עדכון מקיף לסקר התשתיות. הבנק נערך לאישור הסקר עד לסוף חודש פברואר 2015.

- לצד מנהלת הסיכונים הראשית בתפקידה כקצין ציות פועלים:

- נאמני ציות במטה ובכל אחד מסניפי הבנק, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של היחידה.

- ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (הלשכה המשפטית, החטיבות העסקיות, נציגי הדרכה ועוד). הועדה אשר מתכנסת אחת לרבעון, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תוכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתוכנית הציות בנושאי הציות להוראות הצרכניות.

- פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות הינו פורום קבוצתי בראשות מנכ"ל מת"ף..

- כמו כן, מסתייעת מנהלת הסיכונים הראשית במערך הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים בחברה האם, בלשכה המשפטית של הבנק, במת"ף וביחידת ההדרכה.

- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עין והדרכות למטה ולסניפים.

ה. דיווח על החשיפה

- החשיפה לסיכוני ציות מרוכזת במסמך הסיכונים הרבעוני הנדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון. הדיווח כולל סיכום פעילות היחידה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין הפרות ומניעת הישנותן.

- אחת לשנה מציגה מנהלת הסיכונים הראשית לדירקטוריון הבנק את תוכנית העבודה השנתית לשנה הבאה, לאחר שזו נידונה בוועדה לניהול סיכונים.

בנוסף, בתכנית הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון הוגדרו דיווחים בקורות אירוע.

ו. ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון ציות

- הבנק מבסס את מדיניות ניהול סיכון הציות ומתודולוגיית הניהול על מדיניות החברה האם.

- החברה האם מכוונת ומלווה את הבנק בבניית מערכות, בכתיבת נהלים, בהדרכה ובהטמעה של ההוראות.

ז. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין 308 – ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי

בנק ישראל העביר לתגובת התאגידיים הבנקאיים טיוטת שינוי להוראת ניהול בנקאי תקין 308 – "ציות ופונקציית הציות בתאגיד בנקאי".

טיוטת ההוראה נועדה לעדכן ולערוך התאמות להוראה הקיימת שפורסמה ביום 17 בינואר 2002. עיקרי השינויים מתבססים על הנחיות ועדת באזל מאפריל 2005 בעניין ציות ופונקציית הציות בבנקים, התאמה לרשויות במדינות אחרות והתאמה לרגולציה המקומית.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "איסור הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.

- על המיגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת איסור הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

- בחודש נובמבר 2013 אישרה ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת את התיקון לצו איסור הלבנת הון הבנקאי. מועד כניסתו של הצו לתוקף הוא 6 חודשים לאחר פרסומו ברשומות. הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת הקבוצה.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר את מסמך מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק, אשר עקרונותיו נגזרים ממסמך המדיניות הקבוצתי, לאחר שזו נידונה בוועדה לניהול סיכונים.

ג. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה מינה הבנק את מנהלת הסיכונים הראשית כממונה על ציות ואיסור הלבנת הון אשר אחראית גם על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. יחידת איסור הלבנת הון אחראית על:

- טיפול בדיווחי הסניפים על פעילות בלתי רגילה בחשבונות המתנהלים בבנק והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון.

- פיקוח ובקרה על פעילות הסניפים באמצעות המערכות הממוכנות והדוחות אשר בשימוש המחלקה, במטרה לאתר פעילות בלתי רגילה בחשבונות המתנהלים בבנק.

- הטמעה ויישום של דרישות וחובות איסור הלבנת הון ומימון טרור בקרב העובדים, וכן רענון הידע בנושא, באופן שוטף, באמצעות למידה ארגונית בכל הרבדים.

- לשם יישום החוק והטמעה קפדנית של הוראותיו מינה הבנק בסניפים ובכל אחת מהחטיבות. נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים.

- הבנק עורך ימי עיון מפעם לפעם לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של הבנק. בנוסף, מקיים הבנק מבדק שנתי לבחינת הטמעת הוראות החוק בקרב העובדים. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.

- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות.

- הלשכה המשפטית מבצעת מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.

ד. דיווח על החשיפה

החשיפה לסיכוני איסור הלבנת הון מרוכזת במסמך הסיכונים הרבעוני הנדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון. הדיווח כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם.

אחת לשנה מדווחת מנהלת הסיכונים הראשית לדירקטוריון הבנק. הדווח כולל, בין היתר, סיכום פעילות

היחידה והתייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם. בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון הוגדרו דיווחים בקורות אירוע. אחת לשנה מציגה מנהלת הסיכונים הראשית לדירקטוריון הבנק את תוכנית העבודה השנתית לשנה הבאה, לאחר שזו נדונה בועדה לניהול סיכונים.

ה. ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון הלבנת הון ומימון טרור

- האחראי למילוי החבות בחברה האם לפי חוק איסור הלבנת הון פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור, באחריותו כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 411, לוודא יישום המדיניות הקבוצתית בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור בחברות הבנות והבנק בכללן, לכוון וללוות את הבנק בבניית מערכות, בכתיבת נהלים, בהדרכה ובהטמעה של ההוראות.

- המדיניות החלה הינה מדיניות קבוצתית.

- מערך הביקורת הפנימית משלב בתכניות העבודה השנתיות ביקורות בנושא יישום מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור בכל הקבוצה.

ו. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם אירן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם אירן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדין, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.

בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור. במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם אירן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל.

מדיניות הבנק אינה מתירה קיום קשרים או פעילות במישרין או בעקיפין, עם אירן או עם גוף אשר הוגדר כ"אויב" על ידי רשויות החוק.

מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411, מיום 26 בדצמבר 2011.

לאור ההערכות המתוארת לעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, נמוכה ביותר.

סיכונים אחרים

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין הינו הסיכון ליציבות הבנק ולרווחיותו על רקע פרסומים שליליים, נכונים או שגויים המתייחסים לתאגיד הבנקאי, ושעלולים לגרום למצב של חוסר אמון באיתנותו, אמינותו, מהימנותו או ביושרו של התאגיד ואף יביאו לירידה בביסי הלקוחות, או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או יירדה בהכנסות. ידיעות בתקשורת על ערוציה השונים ו/או שמועות בשוק משפיעות על התפיסה הציבורית את הבנק ומהוות פקטורים משמעותיים בקביעת רמת הסיכון בקטגוריה זו.

סיכון המוניטין מושפע באופן מהותי מהתממשות של סיכונים שונים כגון סיכון תפעולי, סיכונים שוק, סיכון אשראי, סיכון ציות, הלבנת הון ועוד, ואשר דבר פרסומם גורר במקרים רבים התממשות של סיכון מוניטין (לדוגמא: השבתת אתר הבנק, סכסוך עבודה, אירועי גניבה או מעילה, אירועי הלבנת הון, הפסד כספי על אירוע התממשות סיכונים אשראי או סיכונים שוק ועוד).

סיכון תחרות וסיכון אסטרטגי

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עיסוקו. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו, כגון: חברות ביטוח ובתי השקעות. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי, בין השאר של קבוצות מאורגנות של לווים, להקטנת גובה העמלות והמרווחים.

סיכון האסטרטגיה הינו הסיכון הנגזר מהחלטות עיסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם, בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים, רכישות ומיזוגים והגדלת השקעה בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העיסקית. סיכון זה הינו פונקציה של ההתאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התוכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.

מצב המשק בישראל משפיע ישירות על התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו. הרעה בתנאים הכלכליים במשק הישראלי, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הביטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות להון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, הוצאה משמעותית של ההשקעות הזרות שהושקעו במשק בשנים האחרונות, האטה כלכלית מהותית וירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן מהותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתיים, להקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון, להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים שוטפים שצורכים משקי הבית, להביא לירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי ועוד.

להלן דרוג גורמי הסיכון שפורטו לעיל בהתאם להשפעת הסיכון הכוללת הגלומה בהם:

גורם הסיכון	תאור הסיכון	השפעת הסיכון הכוללת
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו הנובע מאי יכולת של חייבים לעמוד בהתחייבויותיהם.	בינונית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	סיכון הנובע מפגיעה ביכולת ההחזר השוטפת ומהיקף הביטחונות ואפשרות מימושם בזמן סביר ותוך אבדן ערך ועלות מינמליים.	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים על ענף משק בעל מאפיינים דומים, על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק והונו.	קטנה
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים ללווים בעלי קשרי בעלות משותפים על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק והונו.	קטנה
השפעה כוללת של סיכונים שוק	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינוי בשווקים בהם פועל הבנק.	קטנה
סיכון ריבית	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינויים בשיעור הריבית בשוק	קטנה
סיכון אינפלציה	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשיעור האינפלציה	קטנה
סיכון שער חליפין	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשערי החליפין של מטבעות שונים בהם מושקע הון הבנק.	קטנה
סיכון מחירי מניות	סיכון להפסד כתוצאה מירידת ערכם של מניות.	קטנה
סיכון נזילות	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה מאי יכולת לעמוד בהתחייבויות העומדות לפרעון.	קטנה
סיכון תפעולי	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון כתוצאה מכשל בתהליכים, בתפקוד כוח אדם, או אירוע חיצוני.	בינונית
סיכון משפטי	סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם.	קטנה
סיכון רגולטורי	סיכון לפגיעה ברווחים או בהון כתוצאה מחקיקה פוגעת.	קטנה
סיכון ציות	סיכון לפגיעה ברווח או בהון העלול להווצר מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, המחייבות את הבנק ובכללן הוראות חוק ורשויות בתחום יחסי הבנק עם לקוחותיו.	קטנה
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	סיכון לפגיעה ברווח ובהון העלול להווצר כתוצאה מאי עמידה בהוראות החוק והרגולציה בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות הסיכון עלולה לגרום עיצומים כספיים משמעותיים, הוצרות של אחריות פלילית של הבנק והתממשות סיכון מוניטין.	קטנה
סיכון מוניטין	סיכון לפגיעה ברווח או בהון כתוצאה מפגיעה בתדמית הבנק אצל לקוחותיו, אצל גופים הקשורים עימו.	קטנה
סיכון תחרות וסיכון אסטרטגי	סיכון התחרות הוא סיכון לשחיקה ברווחים על רקע לחץ תחרותי, בין השאר של קבוצות מאורגנות של לווים, להקטנת גובה העמלות והמרווחים. הסיכון האסטרטגי הוא סיכון הנגזר מהחלטות שגויות, יישום בלתי נאות של החלטות והינו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק התכניות העיסוקיות, המשאבים המוקצים ואיכות היישום.	קטנה

באזל 3

רקע

בחודש דצמבר 2010 פירסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן - "באזל 3"), הכוללות התמקדות בהון המניות, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף שנת 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010. ביום 30 במאי 2013 פירסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, ידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

ההנחיות מתייחסות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכונים אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית, תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשופה הקבוצה, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון רבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון צינת, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

להלן פירוט עיקרי ההוראה שפורסמה במהלך שנת 2014.

- "מגבלות למתן הלוואות לדיר" - הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליון ש"ח תשוקלל במשקל סיכון של 100%, לא יאוחר מיום 1 באוקטובר 2014.
- "מגבלות למתן הלוואות לדיר" – כתוצאה מיישום התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 329 יש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר. הגדלת יעד ההון בשיעורים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.
הלוואות ממונפות ברבית משתנה - החל מיום 1 בינואר 2015 יהיה ניתן להפחית את משקל הסיכון מ-100% ל-75%.

ג. יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראת באזל החל מיום 31 בדצמבר 2009.

סיכוני אשראי - הבנק מיישם בשלב זה את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.
סיכונים תפעוליים - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013. עד למועד זה השתמש הבנק בגישת האינדיקטור הבסיסי למדידת הסיכון התפעולי.
סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית. במסגרת זו מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. כחלק מבחינת עמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בנושא סיכוני השוק, בוצע סקר פערים קבוצתי לאור הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא. בנוסף, אישרו הנהלת וועדת ניהול סיכונים של דירקטוריון הבנק מדיניות להגדרת התיק הסחיר על פי הפרמטרים ותנאי הכשירות של באזל.

הנדבך השני - על-פי הנחיית המפקח על הבנקים פטורות החברות הבנות הבנקאיות של הבנק הבינלאומי והבנק בכללן, מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת נאותות ההון לבנק ישראל (תהליך ה-ICAAP), אולם עליהן לבצע תהליך פנימי לבחינת נאותות ההון. תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות וזאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון.
בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק (Stress Tests and Stress Scenarios).
תרחישי הקיצון מהווים כלי חשוב בהערכת הנאותות ההונית אליה נדרש הבנק.

במהלך חודש דצמבר 2014 אישרו ההנהלה ודירקטוריון הבנק את המסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (מסמך ה-ICAAP) על בסיס נתוני ה-30 ביוני 2014. תשתית תהליך נאותות ההון שאושרה בחברה האם שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק.
במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו בהתאם לפרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים שבוצעו בבנק להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק מצביעות כי לבנק הון מספק כדי לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון.
בהמשך לדיון דירקטוריון הבנק החליט כי במהלך שנת 2015 לא יפחת יחס ההון הכולל של הבנק מ-12.5% וכי יחס ההון רובד 1 במהלך שנת 2015 לא יפחת מ-9.3%.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון

מס' טבלה	גילוי כמותי	גילוי איכותי	עמוד	עמוד
1	טבלה 2	הרכב ההון הפיקוחי וטבלת הקשר בין המאזן בדוחות הכספיים ורכיבי ההון הפיקוחי	אתר הבנק - דוחות כספיים	
2	טבלה 2	מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון	ביאור 12א' לדוחות הכספיים - מבנה ההון	213
3	טבלה 3	א. הלימות ההון - נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי ב. ביאור 12ב לדוחות הכספיים - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים	באזל 3	54
4	טבלה 4	סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים- ניהול סיכוני אשראי	54
		ב. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים- הפרשה להפסדי אשראי		45
	טבלה 4ג'	תוספת ו' לסקירת הנהלה- חשיפה למדינות זרות		146
	טבלה 4 ד'	התפלגות החשיפה לפי צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי		56
	טבלה 4 ה'	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי		59
	טבלה 4 ו'	תוספת ה' לסקירת הנהלה- סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק		144
	טבלה 4 ז'	תוספת ו' לסקירת הנהלה - חשיפה למדינות זרות, טור חובות פגמים		146
	טבלה 4 ח'	תנועה ביתרה להפסדי אשראי: באור 4א' לדוחות הכספיים - הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירים חוץ מאזניים		198
5	טבלה 5	סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית לפני ואחרי הפחתות סיכון	ניהול סיכוני אשראי- הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי	54
6	טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית	ניהול סיכוני אשראי- מדיניות ניהול מערך הבטחונות	60
7	טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	א. ניהול סיכוני אשראי צד נגדי	-
		ב. ניהול סיכוני אשראי- הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי		54
8	טבלה 10	סיכון שוק - גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית	החשיפה וניהול סיכוני שוק	67
9	טבלה 13	גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי: באור 3 לדוחות הכספיים- ניירות ערך	א. דיון בגורמי סיכון	87
		ב. מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים- שווי הוגן של ניירות ערך, ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני		48
10	טבלה 14	סיכון רבית בתיק הבנקאי	החשיפה והניהול של סיכוני שוק- חשיפה בריבית	70
11		תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו ראה באתר הבנק מדור "דוחות כספיים"		71

משאבי אנוש

אוכלוסיית עובדי הבנק כוללת עובדים קבועים, עובדים זמניים, עובדים בחברות בת ועובדי חברות כוח אדם. להלן פרטים על מצבת כח האדם בבנק:

2013	2014	
849	829	מספר משרות ביום 31 בדצמבר
842	842	מומצע שנתי של מספר המשרות

מאפייני המשאב האנושי

הגיל הממוצע של עובדי הבנק הוא כ- 42 שנים. הותק הממוצע הוא כ- 14.7 שנים. כ-59% מעובדי הבנק בעלי השכלה אקדמאית. כ-23% מעובדי הבנק הם עובדים זמניים.

הכשרה מקצועית ופיתוח משאבי אנוש

הרחבת הידע המקצועי בתחומי בנקאות ופיננסיים ושימוש בידע הנרכש במתן שירות ללקוח הינו מן היעדים החשובים של הבנק.

מטרת ההכשרה המתבצעת בבנק הינה לפתח ולהדריך את העובדים והמנהלים בתחום המקצועי הניהולי וההתנהגותי ולהקנות את המיומנויות הנדרשות לעמידה ביעדים העסקיים של הבנק. היקף ההדרכה בשנת 2014 הסתכם ב- 4,500 ימים.

ניוד עובדים

הבנק קבע תכנית רב שנתית לניוד עובדים ומנהלים. תכנית זו נותנת מענה להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא חובת ניוד ורוטציה כחלק ממנגנון גידור הסיכונים של הבנק וכן לצרכי הבנק, להעשרה מקצועית, לקידום ולניהול הקריירה של העובדים. במהלך שנת 2014 נמשכה הרוטציה בתפקידים בהתאם לסוג התפקיד והצרכים הפרסונאליים.

מדיניות התגמול

עובדי הבנק מועסקים בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד משנת 1965, אשר מתעדכן מעת לעת בהסכמי שכר תקופתיים. עובדי הבנק זכאים להטבות שונות מעבר לשכרם וביניהן: השתתפות בשכר לימוד, השתתפות בביטוח רפואי, שי לחגים ולאירועים אישיים, ומענקי וותק. פרטים נוספים ראה בביאור 14 לדוחות הכספיים. בנוסף, מדיניות הבנק הינה לקשור בין ביצועי הבנק לבין תגמול העובדים בהתאם להסכם הקיבוצי שנחתם עם ארגון העובדים.

כללי

בחודש ספטמבר 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול, ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301A בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן: "הוראה 301A"), את מדיניות התגמול של הבנק (להלן: "מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול נקבעה בהתאם למדיניות התגמול הקבוצתית של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל (להלן: "מדיניות התגמול הקבוצתית" ו"הבינלאומי"), היא חלה על כלל העובדים וניתנה במסגרתה התייחסות ספציפית לקבוצות העובדים מרכזיים (כהגדרת המונח בהוראה 301A). בחודש ינואר 2013, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית מענקים למנהלים בכירים (מנכ"ל הבנק וחברי ההנהלה של הבנק). בד בבד עם אישור מדיניות התגמול, לאחר אישור ועדת התגמול, ובהתאם להוראות מדיניות התגמול, החליט דירקטוריון הבנק לאשר תיקונים בתוכנית המענקים לבכירים, וזאת בגין מענקים שנתיים החל משנת 2014 (להלן: "תוכנית המענקים לבכירים").

הפיקוח על התגמול ותחולת מדיניות התגמול

הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול הוא ועדת התגמול של הדירקטוריון (להלן: "ועדת התגמול"). הרכב ועדת התגמול וסמכויותיה הינם בהתאם להוראה 301A ולהוראת נוהל בנקאי תקין 301 "הדירקטוריון". בועדה 5 חברים בהם 4 דירקטורים חיצוניים כולל יו"ר הוועדה. חברי הוועדה הינם יורם הסל (יו"ר הוועדה),

סמדר ברבר- צדיק, סמדר אלחנני, רותם רודן ואריה פורת. ועדת התגמול קיימה 5 דיונים בשנת 2014. התגמול ששולם לחברי הוועדה בשנת 2014 מסתכם בכ- 752 אלפי ש"ח¹. בהתאם למדיניות התגמול, גם לגופים נוספים בבנק תפקידים בקשר לפיקוח על נושא התגמול, ובכלל אלה אגף משאבי האנוש בבנק והיחידה לניהול הסיכונים בבנק. ועדת התגמול והדירקטוריון נעזרו בייעוץ משפטי של משרד עורכי הדין גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות' בתחום ליווי הליך גיבוש מדיניות התגמול ותוכנית המענקים לבכירים. נושאי המשרה בכירה ועובדים מרכזיים אחרים נכון לסוף תקופת הדיווח בבנק 23 נושאי משרה כהגדרתם בהוראה 301A: 15 דירקטורים, מנכ"ל הבנק, 5 חברי הנהלה, ו-2 נושאי משרה בכירה נוספים כהגדרתם בהוראה 301A שהינם מנהלים שכל תגמולם נקבע על פי הסכם קיבוצי והוחרגו מהגדרת עובדים מרכזיים. למעט האמור לעיל, נכון למועד הדוח לא נמצאו עובדים העונים להגדרות ההוראה ביחס להגדרת עובדים מרכזיים בהתחשב בכך שמדובר בבנק שהיקף העובדים שלו הינו פחות מ- 1000 עובדים.

שיקולים כללים בקביעת מדיניות התגמול

במדיניות התגמול נקבעו כללים שמטרתם להבטיח כי הסדרי התגמול בבנק יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים ועם המטרות ארוכות הטווח של הבנק, ובהתאם למדיניות התגמול הקבוצתית. השיקולים שהנחו את ועדת התגמול והדירקטוריון באמצע את מדיניות התגמול, בדגש על מדיניות התגמול לנושאי המשרה, הינם, בין היתר, קידום מטרות הבנק, תוכנית העבודה שלו והאסטרטגיה של הבנק בראיה ארוכת טווח ולאור סביבת הבקרה שלו; התרבות הארגונית של הבנק; יצירת תמריצים ראויים, בהתחשב, בין השאר, במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק על מנת שאלה לא יעודדו לקיחת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון של הבנק.

הסדרי התגמול העיקריים לכלל העובדים

ככלל, מרבית העובדים בבנק מועסקים על פי הסכמים קיבוציים כפי שנקבעים מעת לעת (להלן: "ההסכמים הקיבוציים"). האמור במדיניות התגמול ביחס לעובדי הבנק המועסקים על פי ההסכמים הקיבוציים בבנק, כפוף להוראות ההסכמים הקיבוציים, בהתאם לאמור בהוראה 301A. במדיניות התגמול נקבע כי הבנק מתגמל את עובדיו במענק שנתי בהתאם לתשואת הבנק על פי מדרגות הקבועות בהסכמים הקיבוציים החל מסף תשואה להון בשיעור של 7.5% ועד לתקרה שנקבעה בהסכמים הקיבוציים (להלן: "תנאי הסף"). הענקת תגמול משנתית מותנית בהתקיימות תנאי הסף. תקציב המענק השנתי לעובדים המועסקים תחת ההסכמים הקיבוציים נקבע בהתאם למדרגות הקבועות בהסכמים הקיבוציים, במונחים של מספר משכורות חודשיות (כהגדרתה בהסכמים הקיבוציים) בממוצע לכל עובד בבנק, והוא לא יעלה על סך של 3 משכורות חודשיות (כהגדרתה בהסכמים הקיבוציים) בממוצע לכל עובד לשנת המענק, למעט לגבי חברי הנהלה, בעניינם נקבעו תכניות תגמול ספציפיות. בכך, הענקת התגמול המשתנה קשורה לביצוע הבנק. חלוקת תקציב התגמול המשתנה לכלל העובדים כאמור נעשית כך שלכל מנהל בדרג שייקבע על ידי הנהלת הבנק כמנהל הממליץ על חלוקת מענקים מוקצה חלק יחסי מתקציב המענק השנתי, בהתאם לביצועי היחידה לפי היעדים שנקבעו לה הכוללים, בין היתר, פרמטרים עסקיים ופרמטרים הנוגעים לבקרה וביקורת. מנהל היחידה ימליץ על המענק השנתי לכל עובד לאור התקציב היחידתי והמלצת מנהלים ממונים נוספים על העובד, והיקף המענק יהיה בשים לב לציון הערכה שנקבע לעובד על פי מנגנון הערכה הנהוג בבנק. בהתאם לחשיבות הרבה שמייחס הבנק לטיפוח כוח האדם בו, תהליך החניכה, הליווי והלימוד של העובדים נעשה באופן שוטף כל ימות השנה. במסגרת זו מתקיים גם תהליך הערכה, המהווה כלי ארגוני ואישי להערכת העובד ולהענקת משוב ביחס להישגיו, יכולותיו וכן התחומים בהם מצופה ממנו להשתפר. מנגנון הערכה משלב בין ציונים ברי-השוואה, הערכות מילוליות והערכת אופק התקדמותו של העובד בבנק. בנוסף למענק השנתי, הבנק יהיה רשאי לאשר תגמול משנתה נוסף לעובדים מצטיינים בגין הישגים בעבודה.

¹ התגמול ששולם לדירקטורים החברים בוועדה אינו כולל רכיבים ששולמו לחבריו רק בכלל חברותם בוועדה אלא בגין כהונתם כדירקטורים וחברים בוועדות דירקטוריון נוספות. התגמול אינו כולל מע"מ.

הסדרי התגמול העיקריים לחברי ההנהלה

בכל הנוגע לחברי ההנהלה, חלה בנוסף למדיניות התגמול גם תוכנית המענקים לבכירים. מדיניות התגמול קובעת, בין היתר, כללים הנוגעים לתגמול הקבוע ולהסדרי סיום העסקה של חברי ההנהלה, ותוכנית המענקים לבכירים קובעת כללים לתגמול המשתנה לחברי ההנהלה.

בתוכנית המענקים לבכירים נקבע כי תנאי הסף לתשלום מענק בגין שנת המענק הינו עמידה בסף יחס הלימות ההון הכולל אשר ייקבע על ידי הדירקטוריון בתחילת כל שנת מענק. כמו כן, בהתאם לתוכנית המענקים לבכירים, תשלום מענק בגין שנת מענק מותנה בשיעור תשואה להון של 8.5% לפחות. יצוין, כי שיעור התשואה להון המינימאלי המזכה בתשלום מענקים לא יפחת מהשיעור המינימאלי שיקבע בבינלאומי לתשואה להון לאותה שנה. לתנאים להענקת מנות של מענק נדחה ראה להלן.

בהתאם לתוכנית המענקים לבכירים, תקציב המענק השנתי ייקבע בהתאם לטבלת התקציב, הכוללת תקציבי מענק (למנכ"ל ולבכירים האחרים לפי התוכנית) בהתאם לשיעור התשואה להון, החל משיעור תשואה להון של 8.5% ועד שיעור תשואה להון של 15%. בתקציבי המענקים יכולות להיות התאמות (הפחותות או תוספות) בהיקף שלא יעלה על 20% במצטבר בהתאם ליחס בין שיעור התשואה להון ויחס הון הליבה לנכסי הסיכון בפועל באותה שנה בהשוואה ליעדים שנקבעו למדדים אלה בתוכנית העבודה של הבנק. תקציב המענקים כולל גם התאמות בהתאם לתוצאות הבינלאומי בהתאם למדיניות התגמול הקבוצתית. אי עמידה במדדים אלה תביא לכך שלא יוענק תגמול משתנה או כי תקציב התגמול המשתנה יהיה נמוך באופן יחסי.

חלוקתו של התגמול המשתנה לפי תכנית המענקים לבכירים (למעט המנכ"ל), נעשית, בין היתר, על בסיס המשכורת החדשית היחסית שלהם, עמידתם במדדים אישיים שיקלו ברובם קריטריונים ניתנים למדידה המושפעים מפעילותו או מפעילות היחידה עליה הם ממונים, לרבות קריטריונים המשקפים ניהול סיכונים נכון או עמידה בהחלטות ויעדים שנקבעו לצורך שליטה ברמת הסיכון, שיאשרו מראש על ידי ועדת התגמול ורכיב הערכה אישית שיקבע על ידי מנכ"ל הבנק. מדדי ביצוע אלה גם מהווים אמצעי להתאמת התגמול לביצועים.

רכיב ההערכה האישית ייקבע בשים לב לשיקולים הנוגעים לתרומתו של חבר ההנהלה (לרבות בראייה ארוכת טווח) לתוצאות העסקיות של הבנק, לשליטה ברמת הסיכון, עמידה ביעדי ציות לחוקים ולרגולציה וכיו"ב שיקולים.

בשים לב לכך שהיקף תקציב המענק הכולל לחברי ההנהלה נקבע על בסיס קריטריונים הניתנים למדידה, קבעו ועדת התגמול והדירקטוריון כי ההשפעה של קריטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה על חלוקת המענק בין נושאי המשרה לא תעלה על שיעור של 20% מסך המענק המשולם לכל אחד מחברי ההנהלה. ככל שהמענק השנתי שייקבע למי מחברי ההנהלה יכלול ההשפעה של קריטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה העולה על 20% מסך המענק שנקבע לו, יותאם סך המענק עד שהשפעה של קריטריונים כאמור תעמוד על 20% מסך המענק.

תגמול במזומן ותגמול הוני

ככלל, התגמול המשתנה בבנק מוענק במזומן, למעט תוכנית המענקים לבכירים המאפשרת בנסיבות מסוימות להעניק למנכ"ל הבנק אופציות של הבינלאומי, וזאת לשם הגברת זהות האינטרסים בינו לבין הקבוצה. נכון למועד זה, טרם הוקצו אופציות כאמור בהתאם לתוכנית המענקים.

המנכ"ל יהיה זכאי לאופציות רק אם יוחלט על הענקה של אופציות לחברי הנהלת הבינלאומי בגין שנת המענק בהתאם לתוכנית המענקים לבכירים בבינלאומי. במקרה של מענק בגובה של עד 300,000 ש"ח-המנכ"ל יהיה זכאי לאופציות בהתאם לחלק היחסי שיהיו זכאים לו חברי הנהלת הבינלאומי באותה שנת מענק, ככל שיבחר לקבל חלק מהמענק באופציות כאמור; במקרה של מענק בגובה של 300,000 ש"ח ומעלה- שיעור האופציות יהיה על פי שיעור התשואה להון בהתאם לטבלה הקבועה בתוכנית המענקים לבכירים.

האופציות תבשלה בשלוש מנות שוות: הראשונה תבשיל לאחר שנה ממועד ההענקה או במועד פרסום התוצאות הכספיות בגין השנה העוקבת לשנת המענק, לפי המאוחר, השנייה תבשיל לאחר שנתיים ממועד ההענקה או במועד פרסום התוצאות הכספיות בגין השנה שלאחר שנת המענק, לפי המאוחר והשלישית תבשיל לאחר שלוש שנים ממועד ההענקה או במועד פרסום התוצאות הכספיות בגין השנה השלישית שלאחר שנת המענק, לפי המאוחר. הבשלת כל מנה תהא מותנית בהמשך כהונת המנכ"ל בבנק עד למועד ההבשלה, ובתנאים המפורטים להלן בנושא פריסת המענק לגבי שנת המענק האחרונה שהסתיימה טרם מועד ההבשלה.

מועד הפקיעה של האופציות יהא בתום שלוש שנים ממועד הבשלתן. ככל שהענקת אופציות, תביא להפרת הוראות דין ו/או היתר רשות מוסמכת, לרבות לעניין שיעורי ההחזקה המינימאליים בבינלאומי בהתאם להיתר בנק ישראל להחזקת אמצעי שליטה בבינלאומי, כפי שיהיה מעת לעת, יהיה רשאי הבינלאומי, בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים, לקבוע כי חלף הענקת הקצאת האופציות כאמור, ישולם חלק המענק בגינו היו אמורות האופציות להיות מוענקות גם כן במזומן (בכפוף להוראות הפריסה האמורות לעיל) או שיוענק למנכ"ל מענק הצמוד למחיר המנייה בדמות אופציות מסוג פאנטום התלויות בביצועי מניית הבינלאומי (להלן: "אופציית פאנטום"), הניתנות למימוש במזומן, שיחולו עליהן התנאים שנקבעו לעיל ביחס לאופציות, בשינויים המחוייבים. השווי המקסימאלי של אופציות הפאנטום שישולם בפועל במועד מימושו יוגבל לעלייה של עד פי שניים במחיר מניית הבינלאומי במועד הענקת אופציית הפאנטום.

הסדרי תגמול בקשר לעובדים העוסקים בניהול סיכונים, בקרה וביקורת

במדיניות התגמול נכללו מספר מרכיבים שמטרתם להבטיח כי עובדים העוסקים בסיכונים ובציות מתוגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים:

- מדיניות התגמול מייחדת התייחסות ספציפית לעובדים העוסקים בניהול סיכונים, בקרה וביקורת.
- התגמול המשתנה של עובדים כאמור נקבע על פי סטנדרטים המתחשבים בחשיבות ורגישות התפקידים המוטלים על פונקציות אלו. התגמולים של יחידות כאמור או של עובדים ביחידות כאמור לא יהיו תלויים בתוצאות העסקיות של התחומים העסקיים שאת פעילותם הם מנטרים, מבקרים או מפקחים.
- ככלל, עובדים העוסקים בניהול סיכונים, בקרה וביקורת, למעט חברי הנהלה, כפופים להסדרי התגמול החלים על כלל עובדי הבנק, לרבות בכל הנוגע לתגמול המשתנה. בהתאם לכך, לא נמצא כי יש מקום לקבוע בעניינם הסדרי תגמול משתנה ייחודיים.
- בהתאם למדיניות התגמול, ובשילוב היחידה לניהול הסיכונים של הבנק, ובהתאם למנגנון שאומץ בבינלאומי, ניתנה במנגנון הערכת העובדים בבנק התייחסות ייעודית לעובדים העוסקים בניהול סיכונים, בקרה וביקורת ביחידות עסקיות ולתפקודם בתחום זה.
- כמו כן, בתוכנית המענקים לבכירים נקבע, כי בשים לב לחשיבות ורגישות התפקיד העוסק בפקוח ובקרה ובדיווח כספי, רכיב המדידה הכמותי המרכיב את הציון האישי לחשבונאי הראשי (חבר הנהלה), לא יהיה תלוי בתוצאות העסקיות של התחומים העסקיים שאת פעילותם הוא מנטר, מבקר או מפקח.

הסדרים נוספים: פריסת המענק

תוכנית המענקים לבכירים קובעת הסדר לפיו חלק מתשלום המענק השנתי יידחה תוך התניית תשלום המענקים הנדחים בעמידה בתנאים כמפורט להלן, ומחזקת את ביסוס הרכיב המשתנה לחברי הנהלה על ביצועים בראייה ארוכת טווח בהתאם להוראה 301A, לרבות התאמה בגין ביצועים חלשים. בהתאם לתוכנית המענקים לבכירים, 50% מהמענק המשולם לחבר הנהלה בגין שנת מענק ישולם לו במזומן בסמוך לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים של הבנק בגין שנת המענק. 50% מהמענק השנתי, יידחה ויפרס בשלושה תשלומים שווים, על פני שלוש השנים העוקבות (להלן: "תשלום נדחה"). על אף זאת, אם בשנת מענק כלשהי לא עלה המענק השנתי לו זכאי הבכיר באותה שנה על 1/6 מהתגמול הקבוע לבכיר, ישולם המענק השנתי בגין שנת המענק כאמור במזומן ולא יחולו הוראות פריסת המענק.

ביצוע כל תשלום נדחה יהיה מותנה בעמידה ביעדים שייקבעו לעניין זה בתוכנית המענקים כמפורט להלן. התשלומים הנדחים יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן.

על אף האמור לעיל, ככל שחלק מהמענק השנתי למנכ"ל יינתן בדרך של תגמול הוני יופחת השיעור מהמענק השנתי שיידחה ויפרס זאת – בערכו של שיעור של התגמול ההוני מתוך המענק השנתי.

יובהר, כי במקרה שלא ישולם תשלום נדחה, או ישולם באופן חלקי, יתר התשלומים הנדחים, אשר אמורים להשתלם במועדים עוקבים, לא יבוטלו ויהיו כפופים לעמידה בתנאי האמור, בשנים לאחר מכן. בהתאם להוראה 301A, בתוכנית המענקים לבכירים, תשלומי מענקים שנדחו בגין שנים קודמות ואשר מועד תשלומם חל במועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת המענק ו/או כתבי אופציה שניתנו בשנים קודמות במסגרת התוכנית אשר הבשלתם חלה באותו מועד או בסמוך לאחריו, יהיו מותנים בעמידה בסף יחס הלימות ההון הכולל וכן בשיעור התשואה להון בשנת המענק, כדלקמן: בשיעור תשואה להון של 8% ומעלה ישולמו מלוא התשלומים ויובשלו כל כתבי האופציה, בשיעור תשואה להון של 4% ומטה לא ישולם המענק הכספי ולא יובשלו כתבי האופציה. בטווח שבין 4% ל-8% ישולם חלק יחסי של התשלומים ויבשיל חלק יחסי של כתבי האופציה על בסיס ליניארי. הענקת מנת תגמול נדחית קשורה לביצועי הבנק באותה שנה על מנת להבטיח כי התגמול המשתנה יינתן על בסיס ביצועים לטווח ארוך.

בכל הנוגע לעובדים מרכזיים שאינם חברי הנהלה, ככל שיהיו כאלה בעתיד, אשר התגמול המשתנה שיוענק להם יעלה על 1/6 מהתגמול הקבוע שלהם בשנת המענק, נקבעו במדיניות התגמול כללי פריסה כדלקמן ובהתאם להוראת המפקח: 50% מהמענק השנתי יידחה ויפרס לשלוש מנות שוות שישולמו בשלוש השנים העוקבות. תשלום מנת המענק הנדחה יותנה בתנאי הפריסה שנקבעו בתכניות המענקים לבכירים בבנק.

הסדרים נוספים: הפחתת או הגדלת סכומי המענק השנתי

יצוין, כי בהתאם לתוכנית המענקים לבכירים, הדירקטוריון, בכפוף להמלצת ועדת התגמול ולאישור הבינלאומי כאמור במדיניות התגמול, רשאי להוסיף או להפחית את סכומי המענק השנתי ובלבד שההיקף המצרפי של שינוי כאמור לא יעלה על סכום המשקף משכורת חודשית אחת בשנת המענק לכל בכיר. בהפעלת שיקול הדעת יילקחו בחשבון שיקולים שונים הנוגעים לפעילות הבנק ובכלל זה: תוצאות הבנק בהשוואה לתוצאות הבנקים האחרים בקבוצה ובנקים אחרים בסדר גודל דומה לבנק; נסיבות חיצוניות מיוחדות המשפיעות על כלל המערכת הבנקאית בישראל; שינוי מהותי לרעה במצב הבנק או במצב המקרו כלכלי; עמידה ביעדי ציות לחוקים, לתקנות ולהוראות רגולטוריות; התרומה לתכנון האסטרטגי של הבנק ויישום, ביצוע וקידום תכניות ויעדים אסטרטגיים; הובלת תכניות התייעלות ועמידה ביעדים הנגזרים מהן; יישום, ביצוע וקידום תכניות השקעה ו/או רכישות מהותיות (לרבות רכישות אשר יכולות להקטין את הרווחיות השוטפת); הובלת יישום, קיום וביצוע פרויקטים בקשר עם שמירה על איכות הסביבה ובטיחות; הובלת פרויקטים ותהליכים בתחום האתיקה והנהלים של הבנק; אירועי כשל; ממצאים מהותיים של דוחות ביקורת פנימיים וחיצוניים; תרומה לשיפור יחסי העבודה בבנק.

חלוקת התוספת או הפחתה תיעשה לפי שיקול דעת ועדת התגמול והדירקטוריון ובלבד שהוספה או הפחתה לבכיר לא תעלה על גובה של משכורת חודשית וחצי לכל אחד ובכל מקרה לא תעלה על תקרת המענק השנתי.

במקרים מיוחדים וחריגים ומנימוקים שיצוינו, הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, יהיה רשאי להפחית סכומים גבוהים יותר מסכומי המענק השנתי, בכפוף למגבלות הקבועות בדין ובהסכמים. ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק מענק שנתי על פי תכנית המענקים לבכירים בהיקף המצרפי המפורט לעיל גם אם הבנק לא עמד בשיעור התשואה להון המזכה בתשלום מענק שנתי, ובלבד שוועדת התגמול והדירקטוריון מצאו כי באותה שנה התקיימו נסיבות מיוחדות בבנק עצמו או במערכת הבנקאית או במצב המקרו כלכלי; הבנק עמד ביחס הלימות ההון הכולל הנדרש; שולמו מענקים שנתיים לעובדי הבנק בגין אותה שנה.

גם ביחס לכלל העובדים נקבע במדיניות התגמול כי הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, רשאי לאשר הפחתת מענקים לעובדים, ככל שנדרש, בין היתר, לצורך שמירה על יציבות הבנק או במקרים שהענקת מענקים כאמור אינה מוצדקת לאור ביצועים שליליים כגון ירידה בהכנסות וברווחים או אי עמידה ביעדים.

הסדרים נוספים: השבה

ביחס לעובדים מרכזיים, נקבעו במדיניות התגמול ובתוכנית המענקים לבכירים כללי השבה, כלהלן. מבלי לגרוע מכל סעד העומד לבנק על פי דין, אם יתברר כי שולם למי מחברי ההנהלה תשלום בקשר עם תנאי כהונה והעסקה על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק, ולאור הצגתם מחדש של הנתונים היה אמור להיות משולם לחבר ההנהלה סכום נמוך מזה ששולם בפועל, ישיב חבר ההנהלה לבנק, עם דרישתו, כל תשלום כאמור. כמו כן, אם יתברר כי לא שולם, בחלקו או במלואו, רכיב מתנאי כהונה והעסקה למי מחברי ההנהלה, על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק, ולאור הצגתם מחדש של הנתונים היה אמור להיות משולם סכום גבוה מזה ששולם בפועל, יזכה הבנק את חבר ההנהלה בחלק התשלום החסר ויעמיד לזכותו כל זכות שהייתה עומדת לו אילו היה מחושבים תנאי הכהונה והעסקה מלכתחילה על בסיס הנתונים כפי שהוצגו מחדש. הוראות אלה יחולו במהלך תקופה של שלוש שנים ממועד התשלום, ולא יאוחר מחלוף שנתיים ממועד סיום העסקתו של חבר ההנהלה בבנק. ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לקבוע את מועדי השבה כך שיתבצעו תוך תקופה סבירה בהתחשב בגודל הסכום אותו נדרש להשיב. ההוראות השבה המפורטות בסעיף זה לפי תוכנית המענקים לבכירים, חלות גם בעניין השבת סכומים שהוענקו לעובדים מרכזיים כתגמול משתנה על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים מהותית והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק. האמצעים המפורטים לעיל (פריסת המענק, הפחתת או הגדלת סכום המענק השנתי והסדר השבה) לצד ההסדרים המפורטים לעיל בדבר תקציבי המענקים, קושרים מלכתחילה את היקפי המענקים לביצועי הבנק ואף מאפשרים את התאמת היקפי המענקים בדיעבד לביצועי הבנק.

הסדרי סיום העסקה

בהתאם להוראה 301A, חלק מהתגמולים בגין סיום העסקה, המהווה תגמול משתנה, יהיו מותנים בביצועים שנקבעו במדיניות התגמול, וחלק מהם ייפרס לשלוש שנים נוספות, יותנה באי התקיימותם של אירועי קיצון בבנק ויהיה נתון להפעלת מנגנוני התאמה לביצועים בדיעבד. כך, במדיניות התגמול נקבע, כי תגמולים לחברי ההנהלה בבנק בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי העסקה של כלל עובדי הבנק או חלק ממענק אי התחרות/ההסתגלות העולה על שווי 3 משכורות חודשיות, למעט מכוח התקשרויות או זכויות, קיימות או נצברות, כאמור בהוראה 301A (להלן: "תנאי פרישה משתנים"), ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום העסקה, ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה כמפורט להלן. תשלום תנאי פרישה משתנים כאמור יהיה כפוף להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד עזיבת נושא המשרה, וכמו גם להפעלת מנגנוני התאמה לביצועים בדיעבד, כמפורט להלן. בהתאם לכך, תנאי פרישה משתנים יותנו בכך שהתשואה להון הממוצעת של הבנק, בתקופת הכהונה של חבר ההנהלה כחבר הנהלה בבנק או בארבע השנים האחרונות לכהונתו כחבר ההנהלה בבנק, לפי הגבוה, הינה בשיעור של 4% ומעלה.

סכום בשיעור של 50% (חמישים אחוזים) מתנאי הפרישה המשתנים להם יהיה זכאי חבר ההנהלה יידחה וייפרס באופן שווה על פני כל אחת משלוש השנים העוקבות למועד סיום העסקתו כאמור ויהיה צמוד לעליית המדד (להלן: "מנת מענק פרישה נדחה"). על אף האמור, אם בדוחות הכספיים הרבעוניים או השנתיים, המתפרסמים בסמוך לפני תשלום מנת מענק הפרישה הנדחה, קיימת חריגה מהותית מיחס הלימות ההון הכולל והון ליבה, הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים כפי שיהיו באותה עת, אזי תשלום מענק הפרישה הנדחה, יידחה ב- 12 חודשים נוספים (להלן: "מועד התשלום המעודכן"). במקרה בו נמשכת

החריגה המהותית מיחסי הלימות ההון הכולל והון הליבה כאמור, בדוחות הכספיים הרבעוניים או השנתיים המתפרסמים בסמוך לפני מועד התשלום המעודכן, מנת מענק הפרישה הנדחה תבוטל ולא תשולם. יתר מנות מענק הפרישה הנדחה, אשר אמורות להשתלם במועדים עוקבים למועד בו התקיימה חריגה מהותית כאמור, לא תבוטלנה ותהיינה כפופות לעמידה בתנאי האמור, בשנים לאחר מכן.

הקשר שבין מדדי הסיכון והתגמול

במסגרת קביעת מנגנון התגמול מוודא הבנק כי המנגנון שנקבע עולה בקנה אחד עם תאבון הסיכון של הבנק ואינו מעודד נטילת סיכונים מופרזים, עקבי עם מסגרת ניהול הסיכונים ועם המטרות ארוכות הטווח של הבנק. במדדי התגמול הובאו בחשבון גורמי סיכון הכוללים בין היתר התייחסות ליחס הלימות ההון, יחס כיסוי נזילות, שיעורי הפרשה להפסדי אשראי ועוד.

מדדי הסיכון לעיל משפיעים על התגמול במספר מובנים עיקריים: תנאי סף לתשלום מענקים לפי תוכנית המענקים לבכירים הינו עמידה ביחס הלימות ההון כולל, אשר נקבע על ידי הדירקטוריון בתחילת כל שנת מענק; יחס הלימות ההון ליבה משפיע על היקף תקציב המענק השנתי לפי תוכנית המענקים לבכירים; מדדי הסיכון לעיל מובאים בחשבון בעת קביעת המדדים הכמותיים לבכירים (KPI's) לפי תוכנית המענקים לבכירים ומשפיעים על היקף המענק שייקבע לכל אחד מהבכירים מתוך סך תקציב המענקים; תשלום מענק שנתי מותנה בעמידה בשיעור תשואה להון מינימאלי; תשלום מנת מענק נדחית מותנית בעמידה ביחס הלימות ההון הכולל וכן בשיעור התשואה להון בשנת הענקת המנה הנדחית; מדדי הסיכון משפיעים גם על אופן התאמת תגמול נדחה בגין סיום ההעסקה הנחשב כתגמול משתנה לפי הוראה 301A.

כמו כן, הרכיב המשתנה מבוסס על תשואה להון ויחס הלימות ההון. יעדי התשואה להון ויחס הליבה של הבנק מותאמים אף הם לסיכונים העדכניים ולעלות ההון של הבנק על מנת לתת ביטוי לפרמטרים של שליטה בסיכון. פריסת התגמול המשתנה והתנאים להענקת מנות נדחות שלו מובילים להענקת חלק התגמול בפועל במועד מרוחק בזמן ובכך מצמצמים את המוטיבציה לנטילת סיכונים לצורכי השגת מענק בטווח הזמן המיידי ומבטיחים שאיפה לביצועים לטווח ארוך. השילוב במדיניות התגמול בין תשואה להון לבין הלימות ההון מהווה שילוב ראוי היוצר תגמול המביא לקידום מטרות הבנק. הוא יוצר תמריצים ראויים מצד אחד תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

היחס בין התגמול הקבוע לתגמול המשתנה

היחס בין התגמול המשתנה המירבי לבין התגמול הקבוע, בהתאם למדיניות התגמול, הינו יחס סביר והולם:

- נקבעה תקרה לרכיב המשתנה המסייעת ביצירת מבנה תמריצים מאוזן, כך שלא יעודדו לקיחת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון של הבנק.
- מדיניות התגמול לא כוללת מצבים בהם התגמול המשתנה המרבי יכול להגיע ליותר מ- 100% מהתגמול הקבוע.
- בתוכנית המענקים לבכירים נקבע כי סכום המענק השנתי לחבר הנהלה לא יעלה על סך של 12 משכורות חודשיות של חבר הנהלה.
- היחסים המרביים האמורים בין רכיב התגמול הקבוע לרכיב התגמול המשתנה לחברי הנהלה הינם מידתיים ומאוזנים לדעת הבנק, ומאזנים כראוי בין הצורך לעודד את חברי הנהלה להצטיין ובין הצורך לשמור על יציבותו של הבנק ועל תיאבון סיכון מאוזן.

להלן פירוט התגמול ששולם בשנת 2014 (במיליוני ש"ח):

נושאי משרה בכירה		
		מספר העובדים שקיבלו תגמול משתנה במהלך שנת הדיווח (קרי - בגין שנת הדיווח)
-		מספר הבונוסים המובטחים שהוענקו במהלך שנת הדיווח
-		סך הבונוסים המובטחים שהוענקו במהלך שנת הדיווח
-		מספר המענקים בעת חתימה שהוענקו במהלך שנת הדיווח
-		סך המענקים בעת חתימה שהוענקו במהלך שנת הדיווח
1		מספר תשלומי הפיצויים ששולמו במהלך שנת הדיווח
3.6		סך תשלומי הפיצויים ששולמו במהלך שנת הדיווח
-		סך הכל יתרת התגמול הנדחה שטרם שולם במזמן
-		סך כל התגמול הנדחה ששולם בשנת הדיווח
-		הסכום הכולל שטרם שולם של יתרת התגמול הנדחה והמוחזק
-		הסכום הכולל של הפחתות במהלך שנת הדיווח עקב התאמות משתמעות בדיעבד
-		הסכום הכולל של הפחתות במהלך שנת הדיווח עקב התאמות מפורשות בדיעבד

נושאי משרה בכירה		
נדחה	לא נדחה	
		תגמול קבוע
-	11.8	מבוסס מזמן
-	-	מניות ומכשירים מבוססי מניות
-	0.5	אחרים
		תגמול משתנה
-	-	מבוסס מזמן
-	-	מניות ומכשירים מבוססי מניות
-	-	אחרים

לפרטים נוספים על מדיניות התגמול של הבנק, ראה ביאור 14. לדוחות הכספיים.

יחסי עבודה והסכמי עבודה קיבוציים

יחסי העבודה בבנק מוסדרים באמצעות הסכם קיבוצי מורחב שנחתם ב 1965 עם נציגות העובדים - ועד העובדים הארצי והסתדרות העובדים הכללית החדשה ומתעדכן מדי תקופה בהסכמי שכר שנתיים. חברי הנהלת הבנק ומספר מצומצם של עובדים בתפקידים ייחודיים מועסקים בהסכמים אישיים. לבנק "ספר תפקוד" הקובע את רשימת התפקידים בטווחי השכר שלהם ונלווי השכר הצמודים אליהם. בחודש מרץ 2014 הגיעו הנהלת הבנק ונציגות העובדים להסכם על תנאי ההעסקה בבנק. תוקף ההסכם עד 31 במרץ 2016 ובמסגרתו התחייבה נציגות העובדים לשקט תעסוקתי עד למועד זה.

תרומה לקהילה

הבנק מעודד את עובדיו להשתלב בפעילות של תרומה לקהילה. הבנק מקיים 2 מסלולי תרומה קבועים, האחד בשיתוף עם "מתן – הדרך שלך לתת" במסגרתו תורמים העובדים והבנק בצורה מאורגנת לצרכים חברתיים ולאומיים שונים. השני עם "פתחון לב" במסגרתו אוספים עובדי הבנק מצרכי מזון עבור נזקקים לקראת פסח וראש השנה. הבנק מאמץ גודד תותחנים במסגרת "אמץ לוחם". האימוץ בא לידי ביטוי בתרומה כספית ובהשתתפות באירועים. הבנק מעניק תמיכות וחסויות שונות לצרכים חברתיים וכן עובדי הבנק תורמים בסיוע לצרכים שונים בקהילה. תרומות הבנק למטרות שונות הסתכמו בשנת 2014 בכ- 280 אלף ש"ח בהשוואה ל- 230 אלף ש"ח בשנת 2013.

קוד אתי

החל משנת 2005 קיים בבנק קוד אתי. בחודש דצמבר 2013 רוענן הקוד והותאם לנוהל בנקאי תקין 301 (עבודת הדיירקטוריון). בקוד האתי נקבעו ערכים מרכזיים ואופן יישומם בחיי היומיום של העובד. הקוד האתי מפורסם בפורטל הבנק ומחולק במעמד קליטת עובד לעבודה. כמו כן, מרוענן בהשתלמויות שונות ובחוזרי רענון. לבנק ועדת אתיקה בראשות חבר הנהלה החשבונאי הראשי, ובאחריות לידן בנושאים אתיים ובהטמעת ערכי הקוד האתי בקרב עובדי הבנק.

שירותי תפעול

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות חברת מת"ף-חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. חלק מהשירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. מת"ף נותנת שירותי מיחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלקה דואר ועוד). שירותי המיחשוב ניתנים לכל הבנקים בקבוצת הבנק הבינלאומי. מת"ף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המיחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחיידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרוייקטים עתידיים.

הבנק משלם לחברת מת"ף חלק מהוצאותיה המיוחסות לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה ואת עלויות הסבת מערך המיחשוב המיוחסות לו בהתאם לפריסה רב שנתית. החל ממועד ההסבה הבנק אינו משקיע ואינו מהווה השקעות בחומרה ובפיתוח למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מת"ף על פי דרישת הבנק ולשימוש הבלעדי.

הוצאות המחשב ששולמו לחברת מת"ף בגין שירותי עיבוד הנתונים כאמור הסתכמו בשנת 2014 ב 91.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל 81.4 מיליון ש"ח בשנת 2013.

הסכמים מהותיים

בחודש דצמבר 2008 זכה הבנק במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון שקיים משרד הביטחון. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי לעובדי מערכת הביטחון, אוכלוסייה הכוללת את אנשי הקבע וגמלאי צה"ל, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון וגמלאיו, יחידות הסמך של משרד הביטחון וגמלאיהן ואת הזכאים לקיצבאות שיקום.

ללא התמחרות אך כחלק מתנאי המכרז, נכללו גם הזכויות להפעלת סניפי בנק במחנות צה"ל ודמי השכירות שישולמו בגין השימוש במתקנים אלו. תקופת ההסכם על פי המכרז הינה ל-7 שנים החל מחודש יוני 2009. במכרז נקבע, בין היתר, כי הבנק יעמיד הלוואות לאוכלוסייה שצוינה לעיל בהתאם להפניות שיפנה משרד הביטחון ובתנאי ריבית שיקבעו על ידו. על פי תנאי המכרז, משרד הביטחון ישלם לבנק או יקבל ממנו את ההפרש בין הריבית שישלם הלקוח ובין הריבית שהציע הבנק במכרז לגבי כל סוג של הלוואות. מרווח הבנק בגין ההלוואות שיינתנו במסגרת המכרז נמוך מהמרווח בגין הלוואות רגילות.

הזכייה במכרז מאפשרת לבנק הזדמנויות עסקיות נוספות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

הסכם חבר

הבנק רואה באוכלוסיית מערכת הביטחון את ליבת העסקים בבנקאות האישית. הסכם שנחתם עם אירגון חבר מסדיר את התנאים לניהול חשבונותיהם של עמיתי האירגון בבנק. בחודש פברואר 2014 חודש ההסכם עם האירגון לתקופה של ארבע וחצי שנים עד אמצע שנת 2018.

הליכים משפטיים

בדבר תביעות משפטיות ראה ביאור 2.ב.17 לדוחות הכספיים.

עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות ההגבלים העסקיים. חוקים נוספים בנושאים יחודיים מטילים על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, חוק נתוני אשראי ועוד. קבוצת הבנק פועלת תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

בנקאות

חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 19), התשע"ד - 2014

ביום 10 במרס 2014 פורסם תיקון מס' 19 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח). התיקון מחייב את התאגידים הבנקאיים, בטרם העמדת הלוואה לפרעון מידי או פתיחה בהליך משפטי נגד לקוח, למסור ללקוח על כך הודעה מראש ובכתב. במסגרת התיקון מפורט המידע המדויק אותו נדרש הבנק לציין בהודעה שתימסר ללקוח. התיקון יחול גם ביחס להודעות הנמסרות לערבים, בהתאם לכללים שקבע המפקח על הבנקים במסגרת תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 453 שפורסמה ביום 23 באפריל 2014. התיקון לחוק נכנס לתוקפו ביום 10 בספטמבר 2014 וחל גם ביחס להלוואות שניתנו לפני מועד זה.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ד - 2013

במסגרת המשך יישום דו"ח ועדת זקן, ביום 28 בנובמבר 2013 פורסם תיקון הכולל הרחבה של הגדרת "עסק קטן" ליחיד שהוא עסק (אלא אם הבנק ימצא כי מחזור עסקיו השנתי עולה על 5 מיליון ש"ח), קביעת שני מסלולי עמלות, מסלול בסיסי ומסלול מורחב (הכוללים רשימת שירותים אחידה) שבנק חייב להציע ללקוחותיו ומסלול עמלות נוסף שהינו רשות, וכן הפחתה של עמלת המינימום בעו"ש, הכל ביחס ליחידים ולעסקים קטנים. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2014, למעט התיקון הנ"ל בהגדרת "עסק קטן" אשר בהתאם להבהרת בנק ישראל ייכנס לתוקף עם השלמת הליך החקיקה לתיקון סעיף 9ט(ו) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. ביום 26 במרס 2014 פורסם ברשומות צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות מסלול בסיסי), התשע"ד-2014, לפיו שירות מסלול בסיסי מוכרז כשירות בר פיקוח ונקבע לו סכום עמלה מירבי של 10 ש"ח בחודש, בתוקף מיום 1 באפריל 2014.

- ביום 21 בדצמבר 2014 הופצה על ידי בנק ישראל טיוטה מעודכנת של הכללים הנ"ל, המשלבת תיקונים ממספר טיוטות קודמות ותיקונים נוספים, שעיקרם-
- הוראות בנושא ההצטרפות למסלולים.
  - תיקון (נוסף) בהגדרת "עסק קטן" לפיו תאגיד שהמציא לבנק "דוח שנתי", על פיו מחזור עסקיו בשנה שקדמה למועד מסירתו אינו עולה על חמישה מיליון ש"ח, לא ידרש למסור דוח שנתי נוסף וימשיך להיחשב כ"עסק קטן" עד להתקיים הנסיבות המפורטות בתיקון, בהן הותר לבנק לסווגו כעסק שאינו עסק קטן.
  - תיקונים בעמלות שונות- איסור על גביית עמלת פעולה בערוץ ישיר בגין חיוב בכרטיס חיוב מידי, תיקונים בעמלות טיפול במזומנים, העברה ב- RTGS ועמלות כרטיסי אשראי, ביטול עמלת דמי ניהול/גבייה של הלוואות.
  - הוסף תעריפון בעניין עמלות בקשר לסליקה של עסקאות בכרטיס חיוב.

צו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם)(תיקון) התשע"ד 2014

ביום 27 באוגוסט 2014 פורסם תיקון לצו, המשנה את נוסחת החישוב של עמלות פירעון מוקדם בהלוואות לדיור. בהתאם לתיקון, אם שיעור הרבית הממוצעת במועד מתן הלוואה נמוך משיעור הרבית התקופתית החלה על הלוואה במועד העמדתה, עמלת הפירעון המוקדם לא תעלה על סך כל הפרש בין התשלומים העתידיים שהלווה חפץ לפרוע בפירעון מוקדם, כשהם מהווים לערך הנוכחי ביום הפירעון המוקדם לפי הרבית הממוצעת נכון ליום זה, לבין אותם תשלומים, כשהם מהווים לערך הנוכחי ביום הפירעון המוקדם לפי הרבית הממוצעת במועד העמדת הלוואה.

עם זאת, במקרה בו רבית הלוואה נמוכה מהרבית הממוצעת הידועה ביום העמדת הלוואה, תחושב העמלה בהתבסס על הרבית הממוצעת הידועה ביום הפירעון מול רבית הלוואה (במקרה זה נוסחת חישוב העמלה נשארת, איפוא, כפי שהיתה בעבר).

עוד נקבע כי במקרים בהם הלווה נפטר, אין לגבות עמלה בגובה עשירית האחוז מהסכום הנפרע, וכן הוספו אמצעים למתן הודעה מוקדמת והורחבה חובת הגילוי וחובת הוספת פרטי יצירת קשר בדפי ההסבר הניתנים ללקוחות. תחילת התיקון 180 יום מיום פרסומו והוא יחול על כל הפירעונות המוקדמים של הלוואות לדיור שיבוצעו החל ממועד כניסתו לתוקף. הבנק נערך ליישום התיקון בשיתוף עם חברת האם.

תשלום רבית על יתרות זכות

על שולחן הכנסת מונחות מספר הצעות חוק פרטיות, המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום רבית על יתרות הזכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם, כאשר שיעורה המזערי של הרבית כאמור יקבע על ידי נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת ובאישור של האוצר.

הוראת ניהול בנקאי תקין 421 בעניין "הפחתה או תוספת בשיעורי רבית"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 9 בספטמבר 2013, מחייבת את הבנק, ביחס להלוואות ולפקדונות מסוימים, לשמור לאורך כל תקופת הלוואה/הפקדון על אותה הפחתה או תוספת לרבית הבסיסית, שחלה במועד מתן הלוואה/במועד ההפקדה. "הלוואה"- לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון או מסגרת אשראי בכרטיס חיוב.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2014, למעט ביחס לפקדונות לגביהם ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2014, והיא חלה על הלוואות ופקדונות של "יחיד" ו"עסק קטן" שיבוצעו לאחר כניסת ההוראה לתוקף. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הכנסות הבנק.

הבהרות לגבי ההוראה ניתנו בקובץ שאלות ותשובות שפורסם על ידי בנק ישראל ביום 23 באפריל 2014.

הוראת ניהול בנקאי תקין 414 בעניין "גילוי עלות שירותים בניירות ערך"

על פי ההוראה, אשר פורסמה ביום 2 באפריל 2014, נדרשים הבנקים לגלות ללקוח, בהודעת פירוט עמלות חצי-שנתית הנשלחת ללקוח ובאתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי, גם "מידע השוואתי" בקשר עם עמלות בסוגי פעולות בניירות ערך שנקבעו בהוראה, ששולמו בפועל על ידי לקוחות שמחזיקים פקדונות בשווי דומה לשווי הפקדון שמחזיק הלקוח. המידע השוואתי והמידע בדבר עמלות ניירות ערך בהן חויב הלקוח, יוצגו במתכונת שנקבעה בהוראה.

ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים. ההוראה נכנסה לתוקף ב-1 בינואר 2015, כאשר ההצגה הראשונה של המידע ללקוח ופרסומו באתר האינטרנט, התבססה על נתונים שהתקבלו במהלך החודשים יולי - דצמבר 2014.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 - "פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהולו"

ביום 26 במאי 2014 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 - פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהולו.

סעיף 2(א)(2) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981 קובע, בין היתר, כי תאגיד בנקאי לא יסרב מטעמים שאינם סבירים לפתוח ולנהל עבור לקוח חשבון עו"ש המתנהל ביתרות זכות. ההוראה מגדירה רשימת מקרים בהם לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עו"ש כאמור: לקוח מוגבל/מוגבל חמור/מוגבל מיוחד לרבות לקוח שהוגבל בעבר; לקוח בהליך פשיטת רגל לרבות לקוח שהיה בעבר בהליך כאמור; לקוח שהוטל עיקול על חשבונותיו; לקוח שמתנהל או שהתנהל נגדו בעבר הליך משפטי שמקורו בגביית חוב בינו לבין תאגיד בנקאי אחר.

בנוסף לאמור קובעת ההוראה רשימת שירותים בסיסיים, אותם, ככלל, מחויב הבנק לספק בכל חשבון המתנהל אצלו.

ההוראה חלה על יחידים תושבי ישראל ונכנסה לתוקף באופן מלא ביום 1 בינואר 2015.

הוראת ניהול בנקאי תקין 418 בעניין "פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 16 ביולי 2014, מאפשרת לבנק לפתוח ללקוחות חשבונות באופן מקוון ולנהלם, ובלבד שהמבקשים לפתוח חשבון יהיה יחידים, בגירים, תושבי ישראל, ולא יהיו נהנים בחשבון זולת בעלי החשבון. לצורך זיהוי הלקוחות ואימות פרטיהם יבוצעו הליכים יחודיים, לרבות אימות על סמך העתק מסמכי זיהוי, חתימה על הצהרת נהנים באופן מקוון, זיהוי באמצעות טכנולוגיית היועדות חזותית, וביצוע הליך הכר את הלקוח מוגבר. ההוראה קובעת הגבלות שונות בניהול החשבון (סכומי מקסימום - לפעולות, יתרת נכסים בסוף כל יום ולמסגרת לפעילות בכרטיס חיוב, זהות המורשים לפעול בחשבון. סוג וכמות טפסי שיקים שיופקו ללקוח). ההגבלות תוסרנה לאחר שהלקוח יפקוד את הסניף ויושלם הליך זיהוי מלא.

הבנק הודיע לבנק ישראל כי יהיה ערוך לשירות של פתיחת חשבון מקוון בתחילת חודש פברואר 2015.

הוראת ניהול בנקאי תקין 403 בעניין "הטבות לא בנקאיות ללקוחות" והוראת ניהול בנקאי תקין 470 בעניין "כרטיסי חיוב"

ביום 6 ביולי 2014 פורסם תיקון להוראות הנ"ל, המסדיר את תחום הטבות הלא בנקאיות הניתנות ללקוחות על ידי בנקים וחברות כרטיסי אשראי. במסגרת התיקון נקבע כי ניתן לתת הטבות בנקאיות כגון הפחתה/פטור בתשלום עמלות, הפחתה/תוספת רבית וכו', אך, ככלל, נאסר לתת הטבה לא בנקאית, כגון מתנה, ובפרט כזו הכובלת את הלקוח. עם זאת, ההוראה מתירה לתת הטבה לא בנקאית בתנאים מסוימים, כגון במסגרת הגשת בקשה להנפקת כרטיס חיוב, החזקתו והשימוש בו (בכפוף למגבלות בהקשר לאשראי מתגלגל) או תשלום כסף בפתיחת חשבון עו"ש בלבד וכו', אך זאת בתנאי שלא יותנו בתנאים שפורטו בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2015. הבנק נערך ליישום ההוראה בשיתוף עם חברת האם.

הוראת ניהול בנקאי תקין - מס' 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 23 בנובמבר 2014 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. הדיווח יכלול מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח. ההוראה כוללת אפשרות שהמפקח על הבנקים ירחיב את חובת הדיווח גם למידע אודות דירוג האשראי של הלקוח בתאגיד הבנקאי. ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים ותיכנס לתוקף ביום 28 בפברואר 2016 (התאגידים הבנקאיים נדרשים להעביר למפקח על הבנקים פירוט הנוסחאות המשמשות בסיס לחישוב הנתונים וכן תצוגה ראשונית של הדוחות עד ליום 1 ביולי 2015).

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 21 בדצמבר 2014 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. עיקרי התיקון הם הרחבת האפשרות לבצע תהליכי סגירת חשבון או העברת פעילות באמצעות ערוצי תקשורת נוספים וכן מסירת מידע ללקוח במתכונת דומה לזו שנקבעה בהוראות בנק ישראל מס' 425 בנוגע לדוחות השנתיים ללקוחות. ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים ותיכנס לתוקף במועדים שונים – 1 בינואר 2015, 1 ביולי 2015 ובאופן מלא ביום 28 בפברואר 2016.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים)(תיקון), התשע"ה-2014

ביום 7 באוקטובר 2014 פורסם ברשומות התיקון הנ"ל, הכולל -
- הוראות משלימות ליישום כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), התשס"ח-2008 בהקשר להגדרת "עסק קטן" (חובת מתן דף הסבר לכל אדם המבקש לפתוח חשבון למטרת עסק ותוכנו) ולמסלולי העמלות, לרבות הסמכת המפקח לקבוע הוראות שונות לעניין המידע שיימסר ללקוח בהצטרפות למסלול (בנק ישראל טרם פירסם נוסח סופי לטייטת החוזר שהפיץ ביום 5 במרס 2014 בנושא המידע הנ"ל).
- חובת פרסום באתר הבנק באינטרנט של שיעורי רבית מסוימים ומחיר מטבע חוץ, שקבע הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2014

ביום 30 בדצמבר 2014 פורסם ברשומות התיקון הנ"ל, ששיקרו-
- חובת פרסום באתר הבנק של חוזים אחידים מסוימים הנהוגים בבנק.
- הסמכת המפקח לקבוע סוגי חשבונות או תנאים מסוימים שבהתקיימם לא תידרש חתימת לקוח על הסכמים
עם הבנק ביום 4 בינואר 2015 פורסם מכוח הסמכה זו חוזר בענין סוגי הסכמים ותנאים בהתקיימם לא תידרש
חתימת לקוח וניתן יהיה לאשרם באינטרנט (לרבות מסמכי פתיחת חשבון מקוון בהתאם להוראת ניהול בנקאי
תקין 418).
- הוספת הסדר לענין מסירת עותקי הסכמים/מסמכים באמצעות אתר הבנק או בדואר אלקטרוני.
- הסדר מרכז בנושא מתן הודעה ללקוחות על שינויים.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 19), התשע"ג - 2013

הטיטה מיום 8 ביולי 2013 מסדירה הרחבת הגדרת "עסק קטן" בכללי העמלות גם ליחיד המנהל חשבון
למטרת עסק וכן מסמיכה את המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות
מקבלת שירותים וכן שיעורי רביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פקדונות שקליים והנגבות בפועל מלקוחות
בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

תזכיר חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 16 - קביעת עמלה צולבת), התשע"ד-2014

ביום 10 באוגוסט 2014 פורסם תזכיר חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 16 - קביעת עמלה צולבת),
התשע"ד-2014 המסמיך את הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") לקבוע שיעורי עמלה צולבת של
עסקאות בכרטיסי חיוב, וזאת במקום ההסדר המשפטי הקיים (אישור הסדר כובל בבית הדין להגבלים
עסקיים). הממונה יוכל לקבוע עמלה צולבת בשיעורים שונים, לרבות עמלה צולבת בשיעור אפס, מקום בו הוא
סבור כי לעסקאות שונות מאפיינים המצדיקים זאת.
בנוסף, תיקון החוק קובע אחריות פלילית ואפשרות הטלת עיצום בגין תשלום או גביית עמלה צולבת בשיעור
שונה משקבע הממונה, וכן כי הפיקוח השיפוטי על הממונה בהפעלת סמכותו לעיל, לרבות ערעור על החלטת
הממונה בקביעת שיעור עמלה צולבת, יעשה באמצעות בית המשפט לעניינים מנהליים.

מסירת מידע ללקוח בנוגע לפערי ריבית

ביום 15 בינואר 2015 פרסם בנק ישראל מכתב בדבר חובת יידוע לקוח אשר מצוי ביתרת חובה ומבקש
להפקיד בחשבונו פקדון או חיסכון בהוראת קבע, אודות פער הריבית המשולמת על הפיקדון / החיסכון לבין
הריבית הנגבית בגין יתרת החובה למועד הבקשה. כמו כן, לגבי לקוחות שנוכח למועד המכתב מצויים ביתרת
חובה ובמקביל מפקידים כספים בפקדון או באמצעות הוראת קבע – יש לפנות בכתב ולהציג בפניהם את
שיעור הריבית המשולם על הפקדון ואת שיעור הריבית הנגבית בגין יתרת החובה בחשבון ואת פער הריבית
בין השניים.

להערכת הבנק לא ניתן לאמוד באופן מהימן את מידת השפעה של יישום ההנחייה, אם בכלל, על דרך
פעולתם של הלקוחות וכפועל יוצא על תוצאות פעילותו של הבנק.

שוק ההון

א. ייעוץ השקעות, ניהול תיקים וקרנות נאמנות

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014

ביום 30 ביולי 2014 פורסם חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014. התיקון מסדיר, בין היתר, את האפשרות להציע לציבור בישראל יחידות של קרן חוץ, אשר קיבלו אישור הגוף המפקח במדינת המוצא שלהן ובכלל זה מאפשר לשר האוצר לקבוע הוראות לעניין תשלום עמלת הפצה על ידי מנהל קרן החוץ.

החוק נכנס לתוקף 3 חודשים ממועד פרסומו, אולם הפרק ההמסדיר הצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף במועד כניסתו לתוקף של תקנות, אשר נועדו להבטיח את עניינו של ציבור המשקיעים בישראל.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012

ביום 29 באוקטובר 2013 התקבלה במליאת הכנסת הודעת הממשלה על החלת דין רציפות על הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012, אשר אושרה בקריאה ראשונה ביום 9 ביולי 2012. מטרת התיקון להסדיר את פעילות תעודות הסל במסגרת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וכמו כן להסדיר במסגרת חוק זה מכשיר פיננסי חדש - "קרן סל". קרן סל תהיה קרן נאמנות סגורה, מחקה, היינו שייעודה השגת תוצאות הדומות ככל האפשר לשיעור השינוי בנכס המעקב שלה. במסגרת התיקון לחוק, מוצע להחיל חלק נכבד מהוראות החוק החלות כיום רק על קרנות נאמנות גם על תעודות סל וקרנות סל.

חוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014

ביום 27 בינואר 2014 פורסם החוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014, אשר במסגרתו תוקן חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, השתנ"ה-1995 באופן המסמך את שר האוצר, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע סוגי נכסים פיננסיים, אשר ניתן יהיה לתת לגביהם ייעוץ השקעות גם על ידי מי שאינו בעל רישיון ייעוץ לפי החוק. ביום 19 לנובמבר 2014 פורסמו תקנות המגדירות קרן פקדונות ומלוות (קפ"מ) כנכס פיננסי כאמור.

השלכות תיקון זה על הבנק עדיין אינן ידועות.

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ

השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012

ביום 24 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012.

הצעת החוק נועדה להסדיר באופן נפרד את העיסוק בייעוץ השקעות כללי ובשיווק השקעות כללי, שמשמעם מתן שירותי ייעוץ / שיווק השקעות למספר רב של אנשים, שאינו מותאם באופן ספציפי לצרכיו ומאפייניו של לקוח ספציפי ושאינו בו אינטראקציה בין-אישית בין נותן הייעוץ למקבלו.

העיסוק בייעוץ השקעות כללי אינו מחייב רישיון אולם מחייב מתן גילויים שונים על ידי היועץ, לרבות גילוי על ניגודי עניינים ופרטים על היועץ והכל בהתאם לאופי הייעוץ הכללי.

התיקון לחוק ככל שיתקבל ייכנס לתוקפו שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

ב. קופות גמל

חוזר הממונה על שוק ההון - חוזר סוכנים ויועצים 2014-10-1 בענין "הסכמים למתן שירותים"
בהתאם לחוזר, שפורסם ביום 18 באוגוסט 2014, כל התקשרות בין תאגיד בנקאי שהוא יועץ פנסיוני לבין גוף מוסדי בהסכם ניהול, תפעול או כל הסכם דומה יתישב כהתקשרות היוצרת זיקה אסורה לפי חוק הייעוץ הפנסיוני ומהווה קבלת טובת הנאה אלא אם התקיימו מספר תנאים המתייחסים לתוכן השירות, התמורה, הפרדה בין מתן הייעוץ ומתן השירותים במסגרת הסכם התפעול, וכן מניעת הטיה של הייעוץ וגילוי נאות. מבחינת התוכן של שירותי התפעול, הסכם התפעול לא יתייחס לפעילויות שכלולות במסגרת חובותיו ופעולותיו של יועץ פנסיוני או לפעילות שאינה קשורה לניהול או תפעול של הגוף המוסדי, אך על אף האמור רשאי תאגיד בנקאי שהוא יועץ פנסיוני לספק שירותים מסוימים המפורטים בחוזר גם שלא כחלק מייעוץ פנסיוני. חוזר זה מחליף חוזרים קודמים של הממונה באותו נושא, בהם נקבעו הסדרים דומים להסדר הנוכחי, אך אין בו מגבלה לגבי זהות הגופים המוסדיים להם ניתן לתת שירותי תפעול מסוימים המפורטים בחוזר, גם שלא כחלק מייעוץ פנסיוני, או מגבלה על התקופה שבה ניתן לתת שירותי תפעול כאמור. הבנק אינו קשור עם גופים מוסדיים בהסדרי ניהול או תפעול.

טיוטת חוזר הממונה על שוק ההון בעניין "אספקת שירותי תפעול אחורי ושירותי תפעול קדמי"
הטייטה פורסמה ביום 6 באוגוסט 2013. על פי הטייטה מוצע שינוי מהותי במעורבות תאגידים בנקאיים בשירותי התפעול לגופים מוסדיים, תוך הבחנה, לראשונה, בין שירותי תפעול אחורי לבין שירותי מערך קדמי, המתייחסים לשירותים הניתנים במישרין לעמיתים. לאור פרסום חוזר סוכנים ויועצים ו-2014-10 האמור לעיל, הובהר כי טייטה זו כבר אינה על הפרק.

ג. ניירות ערך

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53), התשע"ד-2013

ביום 28 באוקטובר 2013 אושר תיקון 53 לחוק ניירות ערך. התיקון נועד לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לניירות ערך מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש זכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך. התיקון לחוק ייכנס לתוקף ביום 17 ביוני 2015, עם תחילתן של תקנות לחוק שהותקנו לעניין זה.

המלצות הוועדה הבינמשרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסמה הוועדה הבין-משרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל את המלצותיה הסופיות ביחס להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי (להלן - "הוועדה" ו-"הדוח", בהתאמה). לפי הדוח, המונח קסטודי מתייחס לשירות של משמורת ניירות ערך עבור בעליהם באופן שמתעד את זכויות הבעלות של המשקיע ומגן עליהן, וכן מאפשר למשקיע ליהנות מפירותיה של בעלות זו (להלן - "שירותי קסטודי"). הדוח כולל את המלצותיה של הוועדה ביחס להסדרה רגולטורית של שירותי קסטודי בישראל, לרבות בנוגע להשקעות בחו"ל, המתייחסות, בין היתר, להגדרת מהות שירותי קסטודי והגופים המעורבים במתן השירותים (כגון: קסטודיאן, מתווך, קסטודיאן צד ג' ותת-קסטודיאן), והגדרת חובות בסיסיות של נותן שירותי קסטודי (הפרדת נכסים, רישום, תיעוד ודיווח, ביקורת וכיו"ב). נאמר בדוח כי ההסדרה, הפיקוח והאכיפה של המלצות הוועדה יבוצעו על ידי הרגולטורים המפקחים הרלוונטיים לגוף שמעניק את שירותי קסטודי. במכתב מיום 16 בינואר 2013 של המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים, נקבע, בין היתר, כי תאגידים בנקאיים המספקים שירותי

קסטודי ללקוחותיהם, בין באופן ישיר (קסטודיאן) ובין באופן עקיף (מתווך), יפעלו על פי המלצות הוועדה, וכי בכוונת המפקח לשלב בעתיד את המלצות הוועדה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין, כאשר עד אז יפרסם המפקח הבהרות לאופן יישום ההמלצות, ככל שידרש, באמצעות "שאלות ותשובות". הבנק נערך ליישום המלצות הוועדה אשר חלקן נכנסו לתוקף כבר ביום 1 באוקטובר 2013 וחלקן ביום 1 ביולי 2014.

תעודות סל "שקופות"

ביום 4 באוגוסט 2014 פרסמו רשות ניירות ערך והפיקוח על הבנקים הודעה משותפת הנוגעת להחזקת מניות הבנקים על ידי מנפיקי תעודות סל, בתעודות סל העוקבות אחרי מדד ת"א בנקים. נכון להיום מנפיקי תעודות סל הם הנחשבים למחזיקים במניות המוחזקות בתעודות הסל שבניהולן. על פי ההודעה האמורה, מנפיק תעודות סל רשאי להנפיק תעודת סל "שקופה", שבה המשקיעים שירכשו את התעודה (להלן - "המשקיעים") הם אלה שייחשבו המחזיקים במישרין במניות הבנקים ולא מנפיק התעודה, וזאת בתנאי שיתקיימו כל התנאים שנקבעו בהודעה, ובין היתר: נכסי התעודה יכללו את מניות מדד הבנקים בלבד, הם יוחזקו על ידי נאמן עבור המשקיעים וזכויות ההצבעה בגין מניות הבנקים המוחזקות בתעודה תהיינה בידי המשקיעים ולא בידי מנפיק התעודה.

ד. ייעוץ פנסיוני

התוכנית להגברת התחרות בשוק הייעוץ הפנסיוני

בחודש יוני 2014 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על הבנקים על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשע"ד - 2014, אשר פורסמה גם בחודש מאי 2012, על ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010. טיוטת התקנות קובעת, בין היתר, שגם מבטח יוכל לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ושלגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני. בנוסף, על פי הטיוטה שיעור עמלות ההפצה המירבי יורכב משני רכיבים, כאשר הרכיב הראשון יהיה הנמוך מבין 0.2% מהיתרה הצבורה ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מהיתרה הצבורה, והרכיב השני יהיה הנמוך מבין 1.6% מההפקדות השוטפות ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מההפקדות השוטפות. כמו כן מוצע, כי שיעור עמלת ההפצה המירבי בגין קרנות השתלמות יישאר 0.25% מהיתרה הצבורה.

בחודש ספטמבר 2014, פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דמי עמילות), התשע"ד-2014, המחליפה טיוטה קודמת מחודש מאי 2012. הטיוטה קובעת, בין היתר, כי דמי עמילות (לרבות עמלת הפצה) בשל מוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני אך למעט פוליסת ביטוח לתקופה שאינה עולה על שנתיים) ישולמו רק לבעל רישיון חדש שמונה לבקשת לקוח. בעל רישיון לעניין זה מוגדר ככולל סוכני ביטוח שותפים 6 אשר ערכו הסכם בכתב לחלוקה ביניהם של דמי עמילות המתקבלים בעד לקוח. על אף האמור, יתכן תשלום עמלה לסוכן ביטוח שצירף לראשונה מבטח למוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני), לאחר שמונה בעל רישיון אחר תחתיו, בתנאים ולתקופה המפורטים בטיוטה.

ביום 10 במרס 2014 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים)(תיקון מס'6), התשע"ד-2014, אשר פורסמה גם בשנת 2012. ההצעה כוללת, בין היתר, הוראות לעניין בחירת בעל רישיון על ידי עובדים; וכן הצעה להחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח בעניין דוחות והודעות לממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר, תוך התאמה מסוימת לגבי תאגידים בנקאיים.

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד – 2013 - פרסום רשימות
בתאריך 11 בדצמבר 2014 פרסמה הוועדה לצמצום הריכוזיות, על פי הוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד – 2013 ("חוק הריכוזיות"), את רשימת הגורמים הריכוזיים במשק ואת רשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים והתאגידים הפיננסיים המשמעותיים. בהתאם לרשימות, הבנק הבינלאומי הוגדר כגוף פיננסי משמעותי, פז חברת נפט בע"מ ("פז") הוגדרה כתאגיד ריאלי משמעותי, ושניהם הוגדרו כגורם ריכוזי. לאור האמור, ובהתאם למצב הדברים הקיים, לאחר תום תקופת המעבר שנקבעה בחוק הריכוזיות, בעלי השליטה בבנק (מעבר לבנק הבינלאומי ולפיבי) לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק ובפז.

הוראת בנק ישראל בעניין "פעילות בסחורות"

בחודש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים את עמדתו בנושא פעילות בסחורות. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי אינו רשאי לפעול בסחורות עבור הנוסטרן, ובכלל זה מכשירים פיננסיים נגזרים שנכס הבסיס שלהם הוא סחורה, לרבות נגזרים משובצים. גם פעילות במתכות יקרות נחשבת כפעילות בסחורות, למעט השקעה בזהב המיועד לצרכים מוניטריים.

בנוסף, מגבילה ההוראה את הפעילות המותרת בסחורות עבור לקוחות, וקובעת תנאים לקיומה. תנאים אלה כוללים, בין היתר, ביצוע הפעילות בדרך של תיווך, התחשבות כספית בלבד עם הלקוח ועם הצד הנגדי (למעט במקרים מוגדרים בהם ניתנה הקלה בהקשר זה להסכם עם הצד הנגדי), ותיחום הלקוחות עבורם תבוצע הפעילות ללקוחות כשירים, כהגדרת "לקוח כשיר" בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וללקוחות הפעילים בתחום הסחורות שבבסיס הנגזרים ובלבד שיש הלימה בין הפעילות בסחורות עבור לקוחות המבוצעת על ידי תאגיד הבנקאי לבין הפעילות העסקית של הלקוח.

ההוראה אינה מגבילה פעילות עבור לקוחות במוצרים פיננסיים סחירים המבוססים על סחורה בה הבנק אינו משמש צד לעסקה.

מועד תחילתה של ההוראה הוא עם פרסומה, והיא תחול על עסקאות שנקשרו או שחודשו עם כניסתה לתוקף.

איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

הצעת חוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2013

ההצעה אושרה בקריאה ראשונה ביום 31 ביולי 2013 ובהתאם לה יתוקן חוק איסור הלבנת הון במטרה להגביר את המלחמה בהון השחור שמקורו בעבירות מס חמורות. התיקונים כוללים בעיקר הוספת עבירות מס חמורות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון (עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), ולפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (ב) לחוק מס ערך מוסף), וכן מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה וחפוש לפקיד מכס חוקר וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון לפקיד מכס חוקר.

צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001

ביום 2 לפברואר 2014 פורסם תיקון לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001. עיקרי התיקון הינם שינוי בקריטריונים המחייבים דיווח על פעילות בלתי רגילה באופן המחייב דיווח במקרה בו התעורר חשש שמדובר בפעילות האסורה לפי חוק איסור הלבנת הון או חוק מימון טרור, שילוב חובת "הכר את הלקוח" בצו, הטלת חובה לנקוט באמצעים סבירים לאימות זהותם של נהנים ובעלי שליטה. תחילתו של הצו היא שישה חודשים מיום פרסומו. הבנק נערך ליישום התיקון.

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012

החוק פורסם ביום 5 באוגוסט 2012 ומטרתו להטיל סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן קביעת מגבלות על תאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן.

החוק מסמיך ועדת שרים להכריז על יחיד ו/או על תאגיד "גורם זר מסייע" בהתקיים תבחינים שונים שמהותם הוכחת סיוע לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק להשמדה המונית ו/או אמצעי נשיאה לנשק כאמור וכן מסמיך את הוועדה להכריז על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן". הכרזות אלה תתפרסמנה באמצעות מטה הסנקציות שיוקם על פי החוק.

הכרזה על "גורם זר מסייע" מטילה איסור לקיום פעילות כלכלית עם אותו גורם מוכרז. הכרזה על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן" מטילה איסור השקעה באותו תאגיד בשיעורים הקבועים בחוק.

המבצע פעילות כלכלית עם מי שהוכרז "גורם זר מסייע" ו/או השקעה בגורם זר שהינו תאגיד שהוכרז כ"תאגיד זר מסייע" דינו מאסר ו/או קנס ו/או חילוט רכוש כמפורט בחוק.

ביום 31 במרס 2014 פורסמו תקנות המאבק בתכנית הגרעין של איראן (מתן הודעות וסדרי עבודה), התשע"ד-2014. התקנות מסדירות את דרכי ההודעה על הכוונה להכריז על גורם זר כ"גורם זר מסייע" או כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן", את אופן הגשת בקשה שלא להכריז או לבטל הכרזה, ואת סדרי עבודת הוועדה המייעצת ומטה הסנקציות שיוקמו בהתאם לחוק. תחילתן של התקנות 10 ימים מיום פרסומן.

ממשל תאגידי וחברות

הוראת המפקח על הבנקים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים את הנוסח המחייב של הוראת ניהול בנקאי תקין 301A "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" (להלן - "ההוראה") וכן קובץ שאלות ותשובות בקשר עם יישומה. בהתאם להוראה, על דירקטוריון הבנק לאשר, לפחות אחת לשלוש שנים, מדיניות תגמול שתגובש על ידי ועדת התגמול וכן לקבוע מדיניות תגמול קבוצתית. מדיניות התגמול תחול על כלל עובדי הבנק, תוך התמקדות במנגנון התגמול לעובדים מרכזיים. בקבוצת העובדים המרכזיים כלולים כל מי שלפעילותו עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק ובין היתר, בכפוף לחריגים מסוימים, נושאי משרה בכירה כהגדרתם בטיטת ההוראה, מנהל המדווח ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל, עובד שסך התגמול המשווה לו מהבנק בשנה החולפת או בשנה שקדמה לה, עולה על 1,500,000 ש"ח וקבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי. בין החריגים כאמור להגדרת עובדים מרכזיים נכללים עובדים (שאינם נושאי משרה) שכל תגמולם נקבע על פי ההסכם הקיבוצי. ההוראה קובעת הוראות רבות בכל הנוגע

לעקרונות נדרשים ביחס לתגמול עובדים מרכזיים, בדגש על התגמול המשתנה ותגמולים בגין סיום ההעסקה. עוד קובעת ההוראה הוראות בדבר מעורבות של גורמי ניהול הסיכונים, בקרה וביקורת בפיתוח מנגנון התגמול ובבחינה כי מדיניות התגמול עקבית עם מסגרת ניהול הסיכונים של הבנק. במקביל להוראה, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 301 שעיקרם עיגון תפקידיה של ועדת התגמול בקשר עם מדיניות התגמול ותגמול של עובדים בבנק.

בחודש ספטמבר 2014, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת המלצות ועדת התגמול, מדיניות התגמול לנושאי משרה ועובדים מרכזיים ולכלל העובדים בהתאם לנדרש על פי ההוראה, מדיניות התגמול בבנק כולל הגדרה של קבוצת העובדים המרכזיים בבנק (תיאור של מנגנון התגמול לכלל העובדים, לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים ובכלל זה מתייחס לתגמול קבוע, הסדרי סיום העסקה והגמול משתנה, עקרונות למדיניות התגמול הקבוצתיות וכן תיאור של גורמים המרכזיים המעורבים בתכנון, אישור יישום וניטור של מנגנון התגמול בבנק. פרטים בדבר מדיניות התגמול בבנק נכללו בפרק "משאבי אנוש".

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בעניין "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים"

ביום 10 ביולי 2014 פרסם בנק ישראל תיקון לניהול בנקאי תקין מס' 312 בעניין "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". הנוהל תוקן בנושאים רבים, וביניהם, הנושאים הבאים: הקטנת מגבלת החבות הכוללת לכל האנשים הקשורים (מ-10% מההון הרגולטורי ל-10% מהון רובד 1 בלבד לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים), קביעת מגבלה פרטנית, מתוך המגבלה הכוללת, לגופים שונים המוגדרים כאיש קשור, ולא רק למרכיבים בקבוצת שליטה (כולל, בין היתר, מגבלת חבות של נושא משרה בבנק (בן זוג, צאצא ותאגידים בשליטתם) שלא תעלה על 1 מיליון ש"ח, למעט הלוואה לדירור), הרחבת האנשים והגופים שייחשבו איש קשור לבנק (כולל, בין היתר, צאצא של נושא משרה ותאגידים בשליטתו, מי שמחזיק בבנק יותר מ-5% מסוג אמצעי שליטה ומי שמחזיק 10% ויותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו) וכן הרחבת היקפי העסקאות עם אנשים קשורים שיובאו לאישור ועדת הביקורת. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015, פרט לעניין הגדרת ההון שיופחת בהדרגה על פני 16 רבעונים עד ליום 31 בדצמבר 2018. הבנק נערך ליישום התיקון בשיתוף עם חברת האם.

הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014

ביום 21 ביולי 2014 פורסמה הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014. הצעת החוק כוללת שני הסדרים עיקריים. האחד, קביעת מנגנון תאגידי לאישור התקשרות למתן תגמול לנושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי העולה על 3.5 מיליון ש"ח בשנה. סכום התגמול מחושב במצטבר בכל החברות באותו אשכול פיננסי. המנגנון כולל אישור ועדת תגמול/ ובהעדרה ועדת ביקורת, אם קיימת כזו, אישור הדירקטוריון, ברוב של הדירקטורים החיצוניים/הבלתי תלויים (ככל שיש כאלו), ואישור אסיפה כללית. בתאגיד שהוא חברה ציבורית, לאישור האסיפה הכללית נחוץ רוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט. ההסדר השני, קביעה כי בהכנסה החייבת במס של תאגיד פיננסי לא יותרו ניכויים בשל שכר של נושאי משרה בכירה ועובדים מעבר לתקרה של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, ומתקרה זו יופחת סכום הוצאה השנתי של הענקת מניות או זכות לקבלת מניות. הגדרת התאגידים הפיננסיים עליהם חלה הצעת החוק כוללת, תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות לניהול קופ"ג, חברות לניהול קרנות נאמנות, חברות לניהול תיקים, חברות שיעודן הנפקת מוצרי מדדים ותאגידים השולטים במי מהגופים האמורים ושמתקיימים בהם קריטריונים נוספים שנקבעו בהצעת החוק.

על פי ההצעה, החוק יחול על התקשרויות שיאושרו מיום פרסום החוק ואילך. התקשרויות שאושרו קודם לפרסומו יהיו טעונות אישור עד לתום שנה מפרסום החוק. אולם, על פי הצעת החוק, ההוראה המגבילה את השיעור המותר לניכוי בהכנסה החייבת של תאגידים פיננסיים היתה אמורה להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ולחול לגבי עלות שכר שנשא בה התאגיד הפיננסי ממועד זה ואילך.

חקיקה בינלאומית

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

התקנות שהותקנו לישומו של חוק ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), נכנסו לתוקף ב-1 ביולי 2014. מטרתו של החוק היא להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ובמסגרתו נדרשים מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בילטרלי (להלן - "ההסכם") בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו גם בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם זה הופך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי.

ביום 6 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין היערכות ליישום הוראות ה-FATCA. בחוזר הבהיר המפקח כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן הנדרש ליישום הוראות ה-FATCA וסירוב ליתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הוראות ה-FATCA, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981.

בהתאם לנדרש ממוסדות פיננסיים שאינם אמריקאיים, נרשמו הבנק וחברות רלוונטיות מקבוצת הבנק אצל רשויות המס האמריקאיות.

הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם בשיתוף עם חברת האם.

חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים עם מדינות ה-OECD לצרכי מס

ביום 28 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות כי ישראל תאמץ את הנוהל של חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (COMMON -CRS REPORTING STANDARD) וזאת במסגרת המאבק לצמצום ההון השחור. בהתאם לנוהל זה על המוסדות הפיננסיים, ובכללם הבנקים, לערוך הליך לזיהוי בעלי החשבונות המוחזקים בהם ויעבירו לרשות המיסים מידע הנוגע לבעלי חשבונות שהם תושבי מדינות זרות. המידע יכלול את היתרות ואת ההכנסות הפיננסיות.

לשם יישום הוראות הנוהל ידרשו חתימת הסכם בין הרשויות במדינות השונות ותיקוני חקיקה.

הודעה זו הנה בהמשך להצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 200) התשע"ד- 2014, אשר פורסמה ביום 29 לינואר 2014, שמטרתה לאפשר חילופי מידע וסיוע בענייני מס בין מדינת ישראל למדינות אחרות לפי הסכם בינלאומי, אף אם אינו הסכם למניעת כפל מס, וכן לקבוע בדין הפנימי את התנאים והמגבלות לחילופי המידע ולסיוע כאמור.

ביום 15 בדצמבר 2014 הפיץ הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר בעניין פעילות בנקאית של תושבי חוץ. בהתאם לטיטה, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בטיטה, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בעניין

סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א – 1981

גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד

גב' יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק הבינלאומי החל מחודש מאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל החברות הבנקאיות בקבוצת הבינלאומי.

פרטי המבקרת הפנימית

גב' יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23 במאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידיים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי. המבקרת הפנימית הנה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת סרבנס אוקסלי של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת ויעוץ בתחום הבנקאי.

המבקרת הפנימית הנה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב- 1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית"), והוראות ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות ארגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הביקורת של הבנק ביום 15 במאי 2011 ובדירקטוריון הבנק ביום 22 במאי 2011. הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינה יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה- ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידי ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישות/הפעילות המבוקרת.

תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון.

תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק עמד בשנת 2014 על כ- 9 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307 והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים. הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי לשכת המבקרים הפנימיים בישראל ושל הלשכה העולמית למבקרים פנימיים. הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקר הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון ליו"ר הדירקטוריון. יו"ר ועדת הביקורת, קובע בהתייעצות עם המבקר הפנימית הראשית, אלו דוחות ביקורת יוצגו בשלמותם לדין בועדת הביקורת. כמו כן, מוגשים לעיונם של חברי ועדת הביקורת תקצירים של דוחות הביקורת שאינם נדונים בועדה. הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי. הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של דוחות הביקורת העיקריים שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בועדת הביקורת.

במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דוח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. דיווח הביקורת הפנימית לשנת 2013 נדון בועדת הביקורת של הבנק בחודש אפריל 2014, הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2014 נדון בועדת הביקורת של הבנק בחודש ספטמבר 2014, הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2014 יידון בחודש מרץ 2015.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימית

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקר הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי. להערכת דירקטוריון החברה האם תגמול המבקר הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

עבודת הדירקטוריון

במהלך שנת 2014 המשיך דירקטוריון הבנק את פעילותו בקביעת מדיניות הבנק והקווים העקרוניים לפעולתו, בקביעת הנחיות ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות השוטפת של הבנק. המליאה וועדותיה קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק. במהלך שנת 2014 התקיימו 20 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, וכן התקיימו 38 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

ועדת אשראי מקבלת סקירות מקיפות על לווים בעלי חבות מעל גודל מסוים, מאשרת מסגרות אשראי או אשראי חדש ללקוחות, דנה בהסדרי חוב משמעותיים ובחובות קשי גבייה שסכומם מהותי, מקבלת סקירות ענפיות, דנה ומאשרת את מדיניות האשראי ואת תוכנית העבודה השנתית של יחידת בקרת האשראי. ועדת אשראי קיימה 9 ישיבות במהלך שנת 2014.

ועדת ביקורת, מאזן ועסקאות עם אנשים קשורים (להלן: "ועדת ביקורת ומאזן") דנה בישיבותיה במדיניות החשבונאית של הבנק ובדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים, וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות; מקבלת סקירות מאת רואי החשבון המבקרים על פעולת הביקורת וממצאיה בקשר עם סקירת הדוחות הרבעוניים וביקורת הדוח השנתי; מקיימת דיון בממצאים העיקריים המוצגים בפניה על-ידי רואי החשבון, בקשר עם ה- Long Form Report.

בנוסף, דנה הוועדה בדוחות הביקורת של בנק ישראל המועברים אליה במהלך השנה, ובדוחות המהותיים ו/או הבולטים של הביקורת הפנימית. הוועדה מקבלת דיווחים על סיכומים תקופתיים של יחידת הביקורת הפנימית ועל תכנית העבודה השנתית של הביקורת הפנימית. בישיבותיה כועדה לעסקאות עם אנשים קשורים דנה הוועדה בעסקאות עם בעלי עניין ועם אנשים קשורים, על-פי הגדרות בנק ישראל, באישור מתן אשראי לגופים אלה ובקביעת דרכי פעולה לטיפול בהם. ועדת ביקורת ומאזן קיימה 16 ישיבות במהלך שנת 2014, מתוכן קיימה הוועדה דיון במאזן הבנק ב- 4 ישיבות, ודיון בדוחות ביקורת ובעסקאות עם אנשים קשורים, ב- 12 ישיבות.

ועדת מינהל בין תפקידיה, לדון ולהמליץ בפני הדירקטוריון על מדיניות משאבי אנוש ותכנית העבודה של אגף משאבי אנוש, על תקציב השכר הכולל ושינויים בו, מקבלת דיווח שנתי על מצבת כח-אדם ושינויים שחלו בה, דנה בשינויים מהותיים במבנה הארגוני, דנה במדיניות הניוד, בתכנית העתודה הניהולית, במדיניות התרומות ובקוד האתי ובשינויים בו. ועדת מינהל קיימה 1 ישיבות במהלך שנת 2014.

ועדת תגמול דנה וממליצה בפני הדירקטוריון על מדיניות התגמול ויישומה כמפורט בנוהל בנקאי תקין 301A, מאשרת את תנאי ההתקשרות והפרישה של נושאי המשרה לפני אישור הדירקטוריון, ממליצה על עקרונות הסכמי תגמול של עובדי הבנק ודנה במנגנוני התגמול ועמידה בדרישות הפיקוחיות. ועדת תגמול קיימה 5 ישיבות במהלך שנת 2014.

ועדת ניהול סיכונים דנה בישיבותיה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק ואופן יישומה, במדיניות המחשוב וטכנולוגיית המידע, במדיניות ההמשכיות העסקית, וכן בתקציב השקעות התפעול והוצאות התפעול השנתי של הבנק.

בנוסף, דנה הוועדה במדיניות ניהול הנוסטרו ובקביעת המגבלות על תיק הנוסטרו, בחשיפת הבנק לסיכונים השונים, במעקב ובקרה אחר היקף המגבלות הפיננסיות בבנק, במעקב ובקרה אחר עמידת הבנק במגבלות החשיפה, במעקב אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים ובקרת החשיפה הכוללת של הבנק לסיכונים השונים, ובאישור פעילות במוצרים פיננסיים חדשים או פעילות נוסטרו חדשה, וכן באישור מערך הבקורות וניהול הסיכונים לפעילות זו.

ועדת ניהול סיכונים קיימה 7 ישיבות במהלך שנת 2014.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להוראות בנק ישראל בחוזר מיום 11 בדצמבר 2004 נדרש הבנק ליישם הנחייה של הרשות לניירות ערך בדבר "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (להלן: "ההנחיה"). על פי ההנחיה, על כל חברה לקבוע את המספר המזערי הראוי של דירקטורים שהנם "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", בהתייחס, בין היתר, לגודל החברה, סוג פעילותה ומידת מורכבותה, באופן שיאפשר לדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו ובמיוחד לאחריותו לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם.

בהנחיה הוגדר "דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית", כדירקטור שאינו ממלא תפקיד נוסף בחברה, ואשר בשל השכלתו, נסיונו או כישוריו, כפי שיפורטו בדיווח, הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים, חשבונאיים, בקרה פנימית ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולהעלות על סדר היום של הדירקטוריון סוגיות ושאלות בקשר לדיווח הכספי של החברה במטרה להביא לאישור ולפרסום דוחות כספיים נאותים.

בהנחיה הודגש, כי אין היא מיועדת להקנות מעמד מיוחד לדירקטורים שהוגדרו כ"בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", ואין בה כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליהם ועל הדירקטורים האחרים, כאמור בכל דין. עוד קובעת ההנחיה, כי בדוח הדירקטוריון יצוין מהם הדירקטורים "בעלי המיומנות החשבונאית והפיננסית" מכלל חברי הדירקטוריון, אף אם מספרם עולה על המספר המזערי הראוי שנקבע על-ידי החברה.

דירקטוריון הבנק, בישיבתו מיום 29 במרס 2005, קבע כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", יהיה שני דירקטורים, בדומה למספר הדירקטורים החיצוניים שיש למנות בחברה ציבורית עפ"י חוק החברות, התשנ"ט 1999.

להלן פרטים אודות חברי הדירקטוריון שהנם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית לפי הצהרתם, השכלתם ונסיונם, כהגדרתה בהוראת בנק ישראל דלעיל:

יו"ר הדירקטוריון

סמדר ברבר-צדיק: מנכ"ל הבנק הבינלאומי, בעלת תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות באוניברסיטה העברית, תואר מוסמך במנהל עסקים התמחות במימון באוניברסיטה העברית, רואת-חשבון, יו"ר דירקטוריון FIBI BANK (SWITZERLAND) Ltd, מכהנת כדירקטורית בחברת ש.י.ש.י.ס. אחזקות (1999) בע"מ חברה באיגוד הבנקים. חברה בועד המנהל של עמותת "מתן".

יהודה בוצר: בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה מאוניברסיטת תל-אביב ולימודי תעודה במנהל עסקים. ממלא תפקידים במערכת הבנקאית מאז שנת 1975. סמנכ"ל, מנהל מחלקת אשראי בחטיבה העסקית בבנק הבינלאומי.

אירית שלומי: בעלת תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת חיפה ותואר MBA התמחות באסטרטגיה מהמרכז הבינתחומי הרצליה ו- Wharton פילדלפיה.

שימשה בתפקיד סמנכ"ל – ראש אגף בנקאות בבנק הבינלאומי.

מכהנת כדירקטורית בבנק מסד ובחברת אמיליה פיתוח בע"מ וכדירקטורית חיצונית בחברת ריט 1.. משמשת בתפקיד מנכ"ל בחברת א. שלומי יעוץ בע"מ.

בעבר כיהנה כדירקטורית מטעם הבנק הבינלאומי בויזה כ.א.ל.

יורם הסל: בעל תואר B.Sc בכלכלה, M.Sc ביחסים בינלאומיים

London School of Economics and Political Science, University of London

שימש כראש אגף במשרד ראש הממשלה, ממלא תפקיד מנכ"ל וינטג' קראון בע"מ מכהן כחבר דירקטוריון בחברות: אפקון החזקות בע"מ ותדיראן החזקות בע"מ. מכהן כדח"צ בחברת גול פרטנרס בע"מ.

ירון מגל: בעל תואר B.A בכלכלה וסטטיסטיקה מאוניברסיטת חיפה. כיהן כדח"צ בחברת דש קרנות נאמנות, ובחברת כפי – קופת גמל מרכזית לקיבצה. שימש כגזבר חברת החשמל וכמנהל אגף הכספים בחברת החשמל מכהן כדח"צ בחברת גוליבר אנרג'י בע"מ.

נחמן ניצן: בעל תואר B.A בכלכלה וחשבונאות ו- E.M.B.A במנהל עסקים מאוניברסיטת בר-אילן. בעל רישיון רואה-חשבון.

משמש כחשבונאי ראשי וחבר הנהלה בבנק הבינלאומי. שימש כמ"מ מנכ"ל בנק ירושלים בתפקיד מנהל החטיבה הפיננסית, סמנכ"ל כספים באי.די.אי חברה לביטוח בע"מ (ביטוח ישיר) וכחשבונאי ראשי בבנק ירושלים.

מכהן כיו"ר דירקטוריון בחברת הבינלאומי הנפקות בע"מ וכדירקטור במת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ ובחברת ויזה כ.א.ל (קרטיסי אשראי לישראל).

אריה (אריק) פורת: בעל תואר בוגר בחשבונאות וכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב ותואר Master of Science בניהול מ- Polytechnic University New York. בעל רישיון רואה-חשבון.

מכהן כמנכ"ל וכדירקטור בחברת יואיט מערכות בע"מ וכדירקטור בחברות: אי.אר.אי מידטאון החזקות בע"מ, אפלון טכנולוגיות בע"מ וב- קיפה בע"מ (חברה זרה – רשומה בקפריסין)

רותם רודן: בעל תואר B.A בכלכלה ובמדע המדינה, בעל תואר M.A במדיניות ציבורית מאוניברסיטת תל-אביב.

שימש כסמנכ"ל כספים ותפעול בחברת וואו קוסמטיקס ובחברת מרקורי מוצרי מדע וכאחראי תקציב ובקרה בחברת אלוריון.

מכהן כמנכ"ל חברת עלי שלכת בע"מ.

פרטים אודות הדירקטורים של הבנק בהתאם להוראות הדווח לציבור של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון

1. שם הדירקטור: סמדר ברבר-צדיק

תאריך תחילת כהונה: 18.10.2010 כדירקטור, 31.10.2010 כיו"ר הדירקטוריון.

חברות בועדות הדירקטוריון: ניהול סיכונים, מינהל (בעבר שכר ותגמול) ותגמול כהונה כדח"צ: לא.

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: כן.

השכלה: תואר שני במנהל עסקים (MBA) התמחות במימון וחשבונאות האוניברסיטה העברית ירושלים, תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה האוניברסיטה העברית ירושלים.

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא

בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: כן

עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:

משנת 2007 מנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

יו"ר דירקטוריון FIBI BANK (SWITZERLAND) Ltd, דירקטורית בחברת ש.י.ש.י.ס. אחזקות (1999) בע"מ, חברה באיגוד הבנקים וחברת הועד המנהל בעמותת "מתן".

2. שם הדירקטור: יורם הסל

תאריך תחילת כהונה: 24.11.2011

נתיבות: ישראלית

חברות בועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת ומאזן, ניהול סיכונים, מינהל (בעבר שכר ותגמול), תגמול

כהונה כדח"צ: כן

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא

השכלה: B.Sc. בכלכלה, M.Sc. ביחסים בינלאומיים ובכלכלה בינלאומית London School of Economics and Political Science, University of London

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: כן
עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:
איש עסקים פרטי (החל מ- 2003), מנכ"ל וינטג' קראון בע"מ, יו"ר ועדת הביקורת בדירקטוריון בנק אוצר
החייל, כיהן כחבר דירקטוריון במעריב החזקות בע"מ, מעריב הוצאת מודיעין בע"מ, מספנות ישראל בע"מ,
לוגיק אינדוסטריז בע"מ, אשד בע"מ ואשטרום נכסים בע"מ.
חבר דירקטוריון בחברות: אפקון החזקות בע"מ, תדיראן החזקות בע"מ. מכהן כדח"צ בחברת גול פרטנס
בע"מ.

3. שם הדירקטור: ירון מגל
תאריך תחילת כהונה: 22.12.2011
נתיבות: ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון: ביקורת ומאזן, אשראי, ניהול סיכונים ומינהל
כהונה כדח"צ: כן
עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא
השכלה: B.A. בכלכלה וסטטיסטיקה מאוניברסיטת חיפה.
בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: כן
עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור: כיהן כדח"צ בחברת דש קרנות
נאמנות (2009-2011), דירקטור בחברת כפי – קופת גמל מרכזית לקיצבה (2005-2010). שימש כמנהל
אגף הכספים בחברת החשמל (2006-2008). מכהן כדח"צ בחברת גוליבר אנרג'י בע"מ.

4. שם הדירקטור: רותם רודן
תאריך תחילת כהונה: 15.1.2012
נתיבות: ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון: ביקורת ומאזן, אשראי, ניהול סיכונים, תגמול.
כהונה כדח"צ: כן
עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא
השכלה: M.A. במדיניות ציבורית מאוניברסיטת תל-אביב, B.A. בכלכלה ובמדע המדינה מאוניברסיטת
תל-אביב
בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: לא
עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור: משמש בתפקיד מנכ"ל חברת
עלי שלכת בע"מ מאפריל 2013. שימש כסמנכ"ל כספים בחברת ואהו קוסמטיקס עד 9.3.2012. שימש
כסמנכ"ל כספים ותפעול בחברת מרקורי מוצרי מדע (2006-2011).

5. שם הדירקטור: דפנה פלי
תאריך תחילת כהונה: 2.7.2002
חברות בועדות הדירקטוריון: אשראי, ניהול סיכונים,
כהונה כדח"צ: לא
עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא
השכלה: B.A. בכלכלה ויחסים בינלאומיים, האוניברסיטה העברית
בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא
בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: לא
עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:
חברת דירקטוריון בחברות: חברה בועד המנהל ובוועדת הכספים של עזריאלי המכללה האקדמית להנדסה
בירושלים וחברה בועד המנהל של קרן גבריאל שרובר וחברת מרכז שרובר.
כיהנה כחברת דירקטוריון בחברת ישראלכרט בע"מ וביורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ עד ליום 31.12.2009.

6. שם הדירקטור: אירית שלומי
תאריך תחילת כהונה: 17.8.06
חברות בועדות הדירקטוריון: אשראי, ביקורת ומאזן
כהונה כדח"צ: לא
עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא.
השכלה: B.A. בכלכלה, אוניברסיטת חיפה ו- MBA התמחות באסטרטגיה מהמרכז הבינתחומי הרצליה ו- Wharton פילדלפיה.
בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא
בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: כן
עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:
מכהנת כדירקטורית בבנק מסד ובחברת אמיליה פיתוח בע"מ וכדירקטורית חיצונית בחברת ריט 1. . משמשת כמנכ"ל חברת א. שלומי יעוץ בע"מ. כיהנה בעבר כדירקטורית מטעם הבינלאומי בויזה כ.א.ל. שימשה כמנכ"ל, חברת הנהלה וראש חטיבת בנקאות בבנק הבינלאומי.

7. שם הדירקטור: אריה (אריק) פורת¹
תאריך תחילת כהונה: 13.11.2014
חברות בועדות הדירקטוריון: אשראי, ביקורת ומאזן, תגמול
כהונה כדח"צ: כן
עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא.
השכלה: בעל תואר בוגר בחשבונאות וכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב ותואר Master of Science בניהול מ- Polytechnic University New York. בעל רישיון רואה-חשבון.
בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא
בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: כן
עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:
מכהן כמנכ"ל וכדירקטור בחברת יואיט מערכות בע"מ וכדירקטור בחברות: אי.אר.אי מידטאון החזקות בע"מ, אפולון טכנולוגיות בע"מ וב- קיפה בע"מ (חברה זרה – רשומה בקפריסין).

8. שם הדירקטור: גיל בן שאול^{2*}
תאריך תחילת כהונה: 18.9.2014
חברות בועדות הדירקטוריון: אשראי
כהונה כדח"צ: לא
עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא*
השכלה: תואר שני במדעי החברה מאוניברסיטת חיפה, MBA במנהל עסקים ו- BA בניהול משאבי אנוש מאוניברסיטת בן-גוריון.
בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא
בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: לא
עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:
קצין שלישות פיקוד העורף, מפקד מערך הגיוס, ראש מחלקת פרט ויו"ר דירקטוריון "חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ". מכהן כיו"ר דירקטוריון מועדון חבר צרכנות בע"מ, מכהן כדירקטור באגודה למען החייל (ע.ר.), בא.ש.ל.ח (2000) מיסוד האגודה למען החייל בע"מ, ובחברת ארגון וניהול פנסיית קבע ייחודית מקיפה בע"מ.

* מכהן כיו"ר דירקטוריון "חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ" - בעל עניין בבנק

9. שם הדירקטור: סמדר אלחנני

תאריך תחילת כהונה: 23.4.2009

חברות בועדות הדירקטוריון: ביקורת ומאזן, מינהל (בעבר שכר ותגמול), תגמול

כהונה כדח"צ: כן

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא

השכלה: BA בכלכלה ובהיסטוריה כללית מהאוניברסיטה העברית.

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא

בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: לא

עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:

חברת הדירקטוריון של YMCA ירושלים ובחברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה. חברת הועד המנהל של מיח"א (מחנכי ילדים חרשים) תל אביב, חברת הועד המנהל וועדת הביקורת של תיאטרון דימונה חברת ועדת הביקורת במועצה ציבורית יד בן צבי. בעבר: היועצת הכלכלית לועדת הכספים של הכנסת.

10. שם הדירקטור: יהודה בוצר

תאריך תחילת כהונה: 4.3.2010

חברות בועדות הדירקטוריון: אשראי

כהונה כדח"צ: לא.

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: כן. סמנכ"ל מנהל מח'

אשראי בחטיבה העסקית בבנק הבינלאומי.

השכלה: BA בכלכלה וסטטיסטיקה מאוניברסיטת תל-אביב.

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא

בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: כן

עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:

סמנכ"ל, מנהל מחלקת אשראי בחטיבה העסקית בבנק הבינלאומי. כיהן כדירקטור ביובנק החל מינואר 2007 ועד 4.3.2010 - מועד מינויו לדירקטור בבנק אוצר החייל.

11. שם הדירקטור: נגה יציב

תאריך תחילת כהונה: 2.7.2014

חברות בועדות הדירקטוריון: מינהל וניהול סיכונים

כהונה כדח"צ: לא

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא

השכלה: תואר בוגר במשפטים מאוניברסיטת תל-אביב והסמכה לעריכת דין מלשכת עורכי הדין.

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא

בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: לא.

עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור: משמשת כמזכירת הדירקטוריון בחברה ישראלית לזיקוק נפט בע"מ. שימשה כמזכיר, עוזרת מנכ"ל ומנהלת קשרי קהילה וכח-אדם בחברה לישראל בע"מ.

מכהנת כחברת דירקטוריון בחברות: ממן מסופי מטען וניטול בע"מ, שראל שירותים ואספקה לרפואה בע"מ, תל השומר מחקרים תשתית ושירותים רפואיים בע"מ ואמנת ניהול ומערכות בע"מ.

משמשת כחברה באגודת הידידים של וראייטי ישראל, אלו"ט ומרכז רפואי רעות וכחברת הועד המנהל במתן-משקיעים בקהילה.

12. שם הדירקטור: נחמן ניצן

תאריך תחילת כהונה: 24.5.2012

חברות בועדות הדירקטוריון: ביקורת ומאזן, מינהל (בעבר שכר ותגמול) כהונה כדח"צ: לא

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: כן. סמנכ"ל, חשבונאי ראשי וחבר הנהלת הבנק הבינלאומי.

השכלה: B.A בכלכלה - חשבונאות מורחב ו-E.M.B.A במנהל עסקים מאוניברסיטת בר-אילן.

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא

בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: כן.

עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור: שימש כחשבונאי ראשי בבנק ירושלים עד שנת 2008, שימש כסמנכ"ל כספים בחברת ביטוח ישיר (IDI חברה לביטוח) עד שנת 2010, כמ"מ מנכ"ל ומנהל החטיבה הפיננסית בבנק ירושלים עד 30.6.2011. החל מ- 1.9.2011 ועד היום משמש כחשבונאי ראשי וחבר הנהלה בבנק הבינלאומי.

מכהן כיו"ר דירקטוריון בחברת הבינלאומי הנפקות בע"מ וכדירקטור בחברת מת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ ובחברת ויזה כ.א.ל (קרטיסי אשראי לישראל).

13. שם הדירקטור: מוטי (מרדכי) בר דגן*

תאריך תחילת כהונה: 1.10.2013

חברות בועדות הדירקטוריון: מינהל (בעבר שכר ותגמול) כהונה כדח"צ: לא

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא

השכלה: הכשרה למנהלים בכירים וניהול עסקים – לונדון, תל"מ בפקולטה למנהל עסקים באוניברסיטת תל-אביב, קורס דירקטורים בשלטון המקומי בישראל, הכשרת נגידים בארגון הרוטרי העולמי.

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא

בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: לא

עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:

יו"ר "צוות" ארגון גמלאי צה"ל במחוז השרון, סגן יו"ר "צוות" ארגון גמלאי צה"ל, נגיד ארגון הרוטרי בישראל.

* יו"ר "צוות" ארגון גמלאי צה"ל במחוז השרון וסגן יו"ר "צוות" - בעל עניין בבנק.

14. שם הדירקטור: מוטי לוי*

תאריך תחילת כהונה: 13.10.2013

חברות בועדות הדירקטוריון: ניהול סיכונים. כהונה כדח"צ: לא

עובד של הבנק, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בו: לא*

השכלה: תואר ראשון בכלכלה וניהול ותואר שני במנהל עסקים מהאוניברסיטה הפתוחה, קורס דירקטורים ונושאי משרה בכירה לה"ב באוניברסיטת תל-אביב.

בן משפחה של בעל עניין אחר בבנק: לא

בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית: לא

עיסוק ב- 5 שנים אחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור: שימש כראש מדור תכנון תקציבים וראש ענף ניתוחים כלכליים בצה"ל.

מנכ"ל "חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ" ומנכ"ל מועדון "חבר" צרכנות. מכהן כדירקטור בחברת תנובה פיננסית ומגדלי הים התיכון גני תקווה בע"מ.

* מנכ"ל "חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ" - בעל עניין בבנק.

שינויים בדירקטוריון

- 1 אריה (אריק) פורת
- 2 גיל בן שאול
- 3 נגה יציב
- 4 עתליה ארד
- 5 איל קרוליצקי
- 6 שולי אייל
- 7 רענן כהן

- 1 אריה (אריק) פורת מונה כדירקטור ביום 13.11.2014
- 2 גיל בן שאול מונה כדירקטור ביום 18.9.2014
- 3 נגה יציב מונתה כדירקטורית ביום 2.7.2014
- 4 עתליה ארד סיימה כהונתה כדירקטורית חיצונית ביום 31.5.2014
- 5 איל קרוליצקי סיים כהונתו כדירקטור ביום 31.5.2014
- 6 שולי אייל סיים כהונתו כדירקטור ביום 23.3.2014
- 7 רענן כהן סיים כהונתו כדירקטור ביום 31.5.2014

חברי ההנהלה הבכירה ותחומי אחריותם

1.שם: יעקב מלכין

תאריך תחילת כהונה: 1.12.2013

התפקיד שנושא המשרה ממלא בבנק, בחברה- בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל עניין בו: **מנכ"ל הבנק השכלה: B.A** בכלכלה ומנהל עסקים אוניברסיטת בן-גוריון, MBA במנהל עסקים אוניברסיטת בן-גוריון.
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר, או של בעל עניין בבנק: לא
ניסיון עסקי ב- 5 השנים האחרונות: מנכ"ל בנק מסד, ראש החטיבה הבנקאית בבנק הבינלאומי.

2.שם: נועם קוטאי

תאריך תחילת כהונה: 27.3.2006

התפקיד שנושא המשרה ממלא בבנק, בחברה- בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל עניין בו: **משנה למנכ"ל הבנק, מנהל החטיבה הקמעונאית בבנק**
השכלה: עו"ד, L.L.B מכללת שערי משפט, הוד השרון
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר, או של בעל עניין בבנק: לא
ניסיון עסקי ב- 5 השנים האחרונות: משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית בבנק

3.שם: ברוך גרנות

תאריך תחילת כהונה: 1985

התפקיד שנושא המשרה ממלא בבנק, בחברה- בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל עניין בו: **סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה הפיננסית בבנק, דירקטור בחברות בת של הבנק**
השכלה: B.A בכלכלה חטיבה לחשבונאות אוניברסיטת תל-אביב
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר, או של בעל עניין בבנק: לא
ניסיון עסקי ב- 5 השנים האחרונות: סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה הפיננסית בבנק

4.שם: דורון כליף

תאריך תחילת כהונה: 1.4.2002

התפקיד שנושא המשרה ממלא בבנק, בחברה- בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל עניין בו: **סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה העסקית**
השכלה: לימודי חשבונאות וכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר, או של בעל עניין בבנק: לא
ניסיון עסקי ב- 5 השנים האחרונות: סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה העסקית בבנק

5.שם: גילה יחזקאלי

תאריך תחילת כהונה: 1.8.2000

התפקיד שנושא המשרה ממלא בבנק, בחברה- בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל עניין בו: **סמנכ"ל, יועצת משפטית ראשית ומזכיר הבנק**
השכלה: עו"ד, L.L.B אוניברסיטת תל-אביב
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר, או של בעל עניין בבנק: לא
ניסיון עסקי ב- 5 השנים האחרונות: **סמנכ"ל, יועצת משפטית ראשית ומזכיר הבנק**

6.שם: עופר סלפטר

תאריך תחילת כהונה: 17.1.2008

התפקיד שנושא המשרה ממלא בבנק, בחברה- בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל עניין בו: **סמנכ"ל, חשבונאי ראשי בבנק**
השכלה: רו"ח מוסמך, B.A – בחשבונאות וכלכלה, האוניברסיטה העברית
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר, או של בעל עניין בבנק: לא
ניסיון עסקי ב- 5 השנים האחרונות: **סמנכ"ל (החל מ- 2008), חשבונאי ראשי**

שינויים בהנהלה

דן טראוב - סיים כהונתו כמנהל חטיבת משאבים בבנק ביום 31 באוגוסט 2014.

מבקרת פנימית

שם: **יעל רונן**

תאריך תחילת כהונה: 22.5.2011

התפקיד שנושא המשרה ממלא בבנק, בחברה- בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל עניין בו: **מבקר פנימי ראשי של הבנק, מבקר קבוצת הבנק הבינלאומי ממאי 2011.**
השכלה: רואה חשבון מוסמך, B.A בכלכלה ופסיכולוגיה מאוניברסיטת תל-אביב, לימודי חשבונאות באוניברסיטת תל-אביב, הסמכה בינלאומית בביקורת מערכות מידע - CISA, הסמכה בינלאומית בביקורת פנימית - CIA.
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר, או של בעל עניין בבנק: לא
ניסיון עסקי ב- 5 השנים האחרונות: **מנהלת מחלקת SOX ב"כלל חברה לביטוח בע"מ" משנת 2007.**

רואי החשבון המבקרים - KPMG סומך-חייקין, רואי חשבון

שכר יו"ר הדירקטוריון והעובדים הבכירים

א. יו"ר הדירקטוריון מכהנת בתפקידה ללא שכר.
 ב. שכר המבקרת הפנימית של הקבוצה והבנק בכללה משולם ע"י החברה האם, בדוחות נכללה הוצאה המשקפת את עלות הביקורת המבוצעת על ידי גורמים שאינם עובדי הבנק והמבקרת הפנימית בכללם, בסך של 110 אלפי ש"ח.
 ג. להלן פרוט השכר, שווי ההטבות ותשלומי המעביד לחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירים בבנק בשנים 2014 ו-2013 באלפי ש"ח בסכומים מדווחים:

שנת 2014

שם	תפקיד	היקף משרה שכר	מענק	שווי רכב	הטבות נוספות	השלמת עתודות בגין שנים קודמות	סך הכל שכר והוצאות נלוות (1)	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים (2)	תג מולים,
									פיצויים, קרן השתלמות, חופשה, מענק יובל ומחלה, ביטוח לאומי
מלכין יעקב	מנהל כללי	100%	1,198	91	252	-	1,541	-	
קוטאי נועם	מנהל משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	100%	1,025	67	193	-	1,285	601	
גרנות ברוך	סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה הפיננסית	100%	920	65	247	-	1,232	46	
כליף דורון	סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה העסקית	100%	940	62	228	-	1,230	112	
טראוב דן	סמנכ"ל בכיר, מנהל חטיבת המשאבים (4)	100%	796	51	317	-	1,164	-	

שנת 2013

שם	תפקיד	היקף משרה	שכר	מענק (3)	שווי רכב	הטבות נוספות	ביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין שנים קודמות	סך הכל שכר והוצאות נלוות (1)	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים (2)
טראו ישראל	מנהל כללי - סיים העסקתו ב-30 בנובמבר 2013	100%	1,225	207	89	189	-	-	1,710	-
מלכין יעקב	מנהל כללי - החל תפקידו ב-1 בדצמבר 2013	100%	88	25	7	350	- *	-	470	-
יחזקאל גילה	סמנכ"ל, יעוצת משפטית ראשית	100%	813	114	64	260	434	61	1,685	61
כליף דורון	העסקית	100%	963	129	64	274	230	133	1,660	133
טראוב דן	המשאבים	100%	901	107	64	247	222	670	1,541	670
קוטאי נועם	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	100%	1,017	153	75	267	-	713	1,512	713
גרנות ברוך	סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה הפיננסית	100%	916	137	64	298	-	43	1,415	43

* הוצג מחדש *

- (1) לא כולל מס שכר
 (2) כולל הלוואות שניתנו לנושאי המשרה הבכירה בתנאים שתאמו להלוואות שניתנו לכלל העובדים וסכומיהם נקבעו על פי קריטריונים אחידים.
 (3) סכום המענק משקף את החלק הרלוונטי בהפרשה הכללית הכלולה בדוחות הכספיים.
 (4) פרש ביום 31 באוגוסט 2014.

הערה: התנאים לניהול החשבונות נושאי המשרה בבנק, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

פרוט הסכמי השכר האישיים עם נושאי המשרה

יעקב מלכין - מכהן כמנכ"ל הבנק מיום 1 בדצמבר 2013. בתנאי העבודה שאושרו על ידי הדירקטוריון נקבע כי תקופת ההעסקה הינה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 6 חודשים. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר מלכין לשחרור כספי הפיצויים שהפקיד הבנק בקופת פיצויים לטובתו. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים מיום סיום עבודתו מהם שלושה בתשלום. משכורתו של מר מלכין צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן, במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת אותה.

נועם קוטאי - מועסק בבנק מיום 1 באוקטובר 1986 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 9/2005 לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר קוטאי לפיצויי פיטורין רגילים בסך 100% משכרו האחרון בניכוי ערך פדיון הפיצויים בקופות אליהן הפריש הבנק כספים לטובתו או ערך פדיון הפיצויים, כגבוה ביניהם. במקרה של פיטורין יהיה זכאי לעוד 100% משכרו האחרון. עפ"י המלצת המנכ"ל, הדירקטוריון מוסמך להגדיל את שיעור פיצויי הפיטורין שישולמו במקרה של פיטורין ב- 50% נוספים.

במקרה של התפטרות, הדירקטוריון יוכל לאשר הגדלת פיצויי הפיטורין בשיעור של 100% נוספים במקרה של פיטורים, יהיה זכאי לתקופת הסתגלות של 6 חודשים מעבר לתקופת ההודעה המוקדמת. משכורתו של מר קוטאי צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. סיום החוזה בגיל פרישה לא יחשב פיטורין.

דורון כליף - מועסק בבנק מיום 4 במאי 1986 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 4/2002 לתקופה בלתי קצובה.

כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.

עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר כליף לפיצויי פיטורין רגילים בסך 100% משכרו האחרון בניכוי ערך פדיון הפיצויים בקופות אליהן הפריש הבנק כספים לטובתו או ערך פדיון הפיצויים, כגבוה ביניהם. במקרה של פיטורין יהיה זכאי לעוד 100% משכרו האחרון. עפ"י המלצת המנכ"ל הדירקטוריון מוסמך להגדיל את שיעור פיצויי הפיטורין שישולמו במקרה של פיטורין ב- 50% נוספים.

במקרה של התפטרות, הדירקטוריון יוכל לאשר הגדלת פיצויי הפיטורין בשיעור של 100% נוספים. במקרה של פיטורים, יהיה זכאי לתקופת הסתגלות של 6 חודשים מעבר לתקופת ההודעה המוקדמת. משכורתו של מר כליף צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. סיום החוזה בגיל פרישה לא יחשב פיטורין.

ברוך גרנות - מועסק בבנק מיום 1 במרץ 1981 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 1/1997 לתקופה בלתי קצובה.

כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.

עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר גרנות לפיצויי פיטורין רגילים בסך 100% משכרו האחרון בניכוי ערך פדיון הפיצויים בקופות אליהן הפריש הבנק כספים לטובתו או ערך פדיון הפיצויים, כגבוה ביניהם. במקרה של פיטורין יהיה זכאי לעוד 100% משכרו האחרון. עפ"י המלצת המנכ"ל, הדירקטוריון מוסמך להגדיל את שיעור פיצויי הפיטורין שישולמו במקרה של פיטורין ב- 50% נוספים.

במקרה של התפטרות, הדירקטוריון יוכל לאשר הגדלת פיצויי הפיטורין בשיעור של 100% נוספים.
 במקרה של פיטורים, יהיה זכאי לתקופת הסתגלות של 6 חודשים מעבר לתקופת ההודעה המוקדמת.
 משכורתו של מר גרנות צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.
 סיום החוזה בגיל פרישה לא יחשב פיטורין.

שכר רואי החשבון המבקרים (1) (2) (3)

2013	2014	
אלפי ש"ח		
		עבור פעילות הביקורת (4):
1,423	1,366	רואה חשבון המבקרים
		עבור שירותים אחרים:
190	286	רואה חשבון המבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר עבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999.
- (2) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, ביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי, ביקורת דוחות מס וסקירת דוחות ביניים.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים הינם מנכ"ל הבנק מר יעקב מלכין והחשבונאי הראשי מר עופר סלפטר האחראי על החטיבה לחשבונאות.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים המכילות את הוראות SOX 302 ו-404 מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות כל מנהלי החטיבות בבנק ורואי החשבון המבקרים של הבנק. הועדה דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על הנתונים בדוחות הכספיים וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דוח כספי ומעקב אחר תיקונם. הדוחות הכספיים מוצגים לחברי וועדת הגילוי במלואם ומתקיים דיון בסוגיות מהותיות ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

דירקטוריון הבנק אחראי על בקרת העל בבנק ומאשר את הדוחות הכספיים של הבנק. דירקטוריון הבנק קבע כי ועדת ביקורת ומאזן (להלן: "ועדת הביקורת"), תבחן את הדוחות הכספיים ותמליץ בפניו על אישור הדוחות. הוועדה מונה 7 חברים, מהם 5 דירקטורים חיצוניים. 4 מחברי הוועדה הם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בדיוני הוועדה בנושא דוחות כספיים משתתפים, בנוסף לחבריה, גם רואי החשבון המבקרים של הבנק, סומך חייקין רואי חשבון ומופיעים בפניה המנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי.

ועדת הביקורת דנה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של הבנק ובכלל זה, בהיקף הפרשות להפסדי אשראי, בדוח הסקירה של רואי החשבון המבקרים, המדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי ונאותות הדיווח ועוד.

במסגרת הליך אישור הדוחות, מקבלים הדירקטורים חברי ועדת הביקורת את טיוטת הדוחות הכספיים ודו"ח הדירקטוריון לפני ישיבת הוועדה וכן חומר עזר, מצגות ומידע נוסף. במהלך הישיבה המתכנסת לדיון בדוחות הכספיים, ניתנת לדירקטורים האפשרות להפנות שאלות לחברי ההנהלה המופיעים בפניה ולרואי החשבון המבקרים של הבנק, ולהעיר את הערותיהם לדוחות קודם שימליצו בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

בין היתר, מקבלת ועדת הביקורת דוח ומקיימת דיון, על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו. כמו כן, מקבלת הוועדה דוח על כל תרמית, אם וככל שנמצאה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, מידע זה נמסר גם ליו"ר הדירקטוריון, כנדרש בהוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים (הצהרה לגבי גילוי). בתום הדיון ממליצה הוועדה בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

חברי הדירקטוריון מקבלים טיוטת הדוחות הכספיים מספר ימים לפני הישיבה הדנה בדוחות הכספיים. בישיבה זו, משתתפים כל חברי הנהלת הבנק ורואי החשבון המבקרים. במסגרת הדיון במליאה מציג המנכ"ל את תוצאות הפעילות שהוצגו בדוחות הכספיים וכן מידע מפורט ונתוני עזר נוספים. בדיון משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים ככל שנשאלו. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש דצמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 בדצמבר 2014 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך שנת 2014 לא חל כל שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

יעקב מלכין
מנהל כללי

סמדר ברבר-צדיק
יו"ר הדירקטוריון

רמת גן, 22 בפברואר 2015

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו*

סקירת ההנהלה נערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכוללת הדיווחים הבאים:

תוספת א' מאזן מאוחד – מידע רב תקופתי

תוספת ב' דוח רווח והפסד מאוחד – מידע רב תקופתי

תוספת ג' שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית - מאוחד

תוספת ד' חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד

תוספת ה' סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

תוספת ו' חשיפות למדינות זרות – מאוחד

תוספת ז' מאזן מאוחד לסוף כל רבעון – מידע רב רבעוני

תוספת ח' דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון – מידע רב רבעוני

* כל הפעילות בישראל בלבד.

סקירת ההנהלה תוספת א'
מידע רב תקופתי

מאזן מאוחד לשנים 2010-2014

סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר					
2010	2011	2012	2013	2014	
					נכסים
2,850.0	2,111.9	2,841.3	3,426.9	3,356.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,964.1	2,419.7	2,024.8	1,249.8	1,821.4	ניירות ערך
10,341.9	10,836.1	11,475.5	11,524.2	11,513.7	אשראי לציבור
(266.7)	(121.5)	(127.9)	(97.7)	(140.4)	הפרשה להפסדי אשראי
10,075.2	10,714.6	11,347.6	11,426.5	11,373.3	אשראי לציבור, נטו
13.0	10.4	2.8	23.5	37.0	אשראי לממשלה
127.0	112.6	99.9	91.1	85.6	בניינים וציוד
26.9	19.2	10.2	8.5	29.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
78.3	97.3	104.4	138.1	199.1	נכסים אחרים
15,134.5	15,485.7	16,431.0	16,364.4	16,902.4	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
11,609.3	12,215.6	12,762.2	12,558.3	13,072.7	פקדונות הציבור
522.9	155.9	242.6	205.2	201.5	פקדונות מבנקים
246.8	235.4	219.7	254.3	290.0	פקדונות הממשלה
557.6	633.4	748.7	814.3	777.1	כתבי התחייבות נדחים
72.2	67.0	68.4	45.7	50.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,276.0	1,278.6	1,353.0	1,383.3	1,377.6	התחייבויות אחרות(1)
14,284.8	14,585.9	15,394.6	15,261.1	15,769.1	סך כל ההתחייבויות
849.0	899.0	1,036.4	1,103.3	1,133.3	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
0.7	0.8	-	-	-	זכויות שאינן מקנות שליטה
849.7	899.8	1,036.4	1,103.3	1,133.3	סך כל ההון
15,134.5	15,485.7	16,431.0	16,364.4	16,902.4	סך כל ההתחייבויות וההון

(1)מזה:

2010	2011	2012	2013	2014
1.0	6.2	10.1	14.5	17.5

הפרשה להפסדי אשראי בגין
מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סקירת ההנהלה תוספת ב'
מידע רב תקופתי

דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנים 2010-2014
סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010	2011	2012	2013	2014	
578.5	720.8	673.8	587.2	483.2	הכנסות ריבית
209.3	283.3	223.6	154.7	67.2	הוצאות ריבית
369.2	437.5	450.2	432.5	416.0	הכנסות ריבית, נטו
24.7	29.9	27.5	26.3	56.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
344.5	407.6	422.7	406.2	359.1	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(12.9)	(24.6)	17.0	40.8	10.0	הכנסות שאינן מריבית
220.4	219.4	225.4	234.2	226.1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2.7	7.2	2.1	1.5	1.8	הכנסות אחרות
210.2	202.0	244.5	276.5	237.9	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
282.0	279.9	280.5	296.0	289.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
94.2	86.4	83.1	81.7	82.3	משכורות והוצאות מלוח
138.2	135.4	139.7	146.2	153.5	אחזקה ופחת בניינים וציוד
514.4	501.7	503.3	523.9	525.1	הוצאות אחרות
40.3	107.9	163.9	158.8	71.9	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
16.5	33.8	57.7	55.7	27.7	רווח לפני מיסים
23.8	74.1	106.2	103.1	44.2	הפרשה למסים על הרווח
23.8	74.1	106.2	103.1	44.2	רווח לאחר מסים
23.8	74.1	106.2	103.1	44.2	רווח נקי :
-	(0.1)	-	-	-	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
23.8	74.0	106.2	103.1	44.2	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
0.19	0.58	0.84	0.81	0.35	רווח נקי לבעלי מניות הבנק
1.88	5.84	8.38	8.14	3.49	רווח נקי לבעלי מניות הבנק
9.39	29.21	41.91	40.68	17.44	רווח נקי לבעלי מניות הבנק

סקירת ההנהלה תוספת ג'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית - מאוחד סכומים מדווחים

חלק א- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

2012			2013			2014			
שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית מיליוני ש"ח	יתרה(2) ממוצעת	שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית מיליוני ש"ח	יתרה(2) ממוצעת	שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית מיליוני ש"ח	יתרה(2) ממוצעת	
(6) 5.52%	554.2	10,040.0	(6) 4.80%	496.3	10,329.1	(6) 4.26%	438.1	10,275.9	נכסים נושאי ריבית
-	-	4.9	-	-	7.4	-	-	30.2	אשראי לציבור (3)
2.91%	9.4	323.0	3.25%	10.6	326.6	1.93%	7.6	393.1	אשראי לממשלה
2.32%	40.8	1,758.2	1.41%	26.8	1,907.1	0.61%	13.6	2,244.6	פקדונות בבנקים
									פקדונות בבנק ישראל
3.22%	66.8	2,075.5	3.10%	52.0	1,678.7	1.82%	23.2	1,277.0	אגח מוזקות לפדיון זמניות
3.13%	0.2	6.4	1.54%	0.8	52.1	1.27%	0.1	7.9	למכירה (4)
218.18%	2.4	1.1	16.28%	0.7	4.3	15.00%	0.6	4.0	אגח למסחר
4.74%	673.8	14,209.1	4.10%	587.2	14,305.3	3.39%	483.2	14,232.7	נכסים אחרים
-	-	1,125.6	-	-	1,183.2	-	-	1,184.3	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	502.9	-	-	530.8	-	-	643.8	חיובים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
4.25%	673.8	15,837.6	3.67%	587.2	16,019.3	3.01%	483.2	16,060.8	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5)
									סך כל הנכסים
התחייבויות נושאות ריבית									
פקדונות הציבור									
1.23%	3.0	243.9	0.77%	1.4	181.2	0.24%	0.3	122.5	לפי דרישה
1.80%	172.4	9,587.8	1.14%	101.6	8,904.8	0.40%	32.2	8,075.2	לזמן קצוב
1.87%	4.0	214.2	1.02%	2.2	216.6	0.36%	0.7	194.5	פקדונות הממשלה
0.48%	0.6	123.9	0.94%	1.3	137.8	0.38%	0.5	131.8	פקדונות מבנקים
6.17%	43.0	696.6	6.19%	48.0	775.3	4.13%	33.4	808.2	כתבי התחייבות נדחים
-	0.6	-	-	0.2	-	0.63%	0.1	15.8	התחייבויות אחרות
2.06%	223.6	10,866.4	1.51%	154.7	10,215.7	0.72%	67.2	9,348.0	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	2,691.0	-	-	3,329.6	-	-	4,201.0	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	1,125.6	-	-	1,183.2	-	-	1,184.3	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	244.8	-	-	268.9	-	-	231.1	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (7)
1.50%	223.6	14,927.8	1.03%	154.7	14,997.4	0.45%	67.2	14,964.4	סך כל ההתחייבויות
-	-	909.8	-	-	1,021.9	-	-	1,096.4	סך כל האמצעים ההוניים
1.41%	223.6	15,837.6	0.97%	154.7	16,019.3	0.42%	67.2	16,060.8	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.68%			2.59%			2.67%			פער הריבית
3.17%	450.2	14,209.1	3.02%	432.5	14,305.3	2.92%	416.0	14,232.7	תשואה נטו (8) על נכסים נושאי ריבית

הערות לעמודים 133 עד 134 ראה עמוד 135.

סקירת ההנהלה תוספת ג' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית¹ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית - מאוחד
סכומים מדווחים

חלק ב - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

2012			2013			2014			
שיעור הכנסות (הוצאות) הכנסה (הוצאה)	יתרה(2) ממוצעת ריבית	מיליוני ש"ח	שיעור הכנסות (הוצאות) הכנסה (הוצאה)	יתרה(2) ממוצעת ריבית	מיליוני ש"ח	שיעור הכנסות (הוצאות) הכנסה (הוצאה)	יתרה(2) ממוצעת ריבית	מיליוני ש"ח	
4.74%	545.3	11,496.3	3.92%	473.4	12,073.6	3.40%	415.3	12,200.0	מטבע ישראלי לא צמוד
(1.41%)	(110.6)	7,831.0	(0.69%)	(51.7)	7,447.9	(0.29%)	(19.1)	6,594.7	סך נכסים נושאי ריבית
3.33%	434.7	3,665.3	3.23%	421.7	4,625.7	3.11%	396.2	5,605.3	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
4.87%	100.1	2,056.2	5.56%	89.6	1,612.0	3.13%	44.0	1,406.3	מטבע ישראלי צמוד למדד
(4.79%)	(110.0)	2,296.3	(4.71%)	(102.2)	2,169.6	(2.26%)	(47.2)	2,090.7	סך נכסים נושאי ריבית
0.08%	(9.9)	(240.1)	0.85%	(12.6)	(557.6)	0.87%	(3.2)	(684.4)	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
4.33%	28.4	656.6	3.91%	24.2	619.7	3.82%	23.9	626.4	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
(0.41%)	(3.0)	739.1	(0.13%)	(0.8)	598.2	(0.14%)	(0.9)	662.6	סך נכסים נושאי ריבית
3.92%	25.4	(82.5)	3.78%	23.4	21.5	3.68%	23.0	(36.2)	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית
4.74%	673.8	14,209.1	4.10%	587.2	14,305.3	3.39%	483.2	14,232.7	סך פעילות בישראל
(2.06%)	(223.6)	10,866.4	(1.51%)	(154.7)	10,215.7	(0.72%)	(67.2)	9,348.0	סך נכסים נושאי ריבית
2.68%	450.2	3,342.7	2.59%	432.5	4,089.6	2.67%	416.0	4,884.7	סך התחייבויות נושאות ריבית
									פער הריבית

חלק ג - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית (9)

2013 לעומת 2012			2014 לעומת 2013			
גידול (קטון) הנובע משינוי שינוי נטו	מחיר	כמות	גידול (קטון) הנובע משינוי שינוי נטו	מחיר	כמות	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
(57.9)	(71.8)	13.9	(58.2)	(55.9)	(2.3)	נכסים נושאי ריבית
(28.7)	(18.7)	(10.0)	(45.8)	(45.6)	(0.2)	אשראי לציבור
(86.6)	(90.5)	3.9	(104.0)	(101.5)	(2.5)	נכסים נושאי ריבית אחרים
						סך כל הכנסות הריבית
72.4	63.9	8.5	70.5	67.0	3.5	התחייבויות נושאות ריבית
(3.5)	(4.9)	1.4	17.0	14.3	2.7	פקדונות הציבור
68.9	59.0	9.9	87.5	81.3	6.2	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
						סך כל הוצאות הריבית

הערות לעמודים 133 עד 134 ראה עמוד 135.

סקירת ההנהלה תוספת ג' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית¹ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית - מאוחד
סכומים מדווחים

הערות לעמודים 133 עד 134 :

1. הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
2. על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במטבע ישראלי לא צמוד- על בסיס יתרות יומיות).
3. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
4. מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכתה/ נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/ הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון עצמי במסגרת רווח כולל מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן"

	2012	2013	2014	
לא צמוד	(1.3)	0.7	2.4	
צמוד מדד	4.5	3.8	0.9	
מטח וצמוד מטח	41.6	41.9	30.8	
	44.8	46.4	34.1	

5. לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
6. עמלות בסך 33.5, 13.0 ו- 13.3 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית לשנים 2014, 2013 ו-2012, בהתאמה.
7. לרבות מכשירים נגזרים.
8. תשואה נטו- הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
9. השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

סקירת ההנהלה תוספת ד'

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2014 - מאוחד

סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)

מעל עם דרישה עד חודש עד חודש	מעל עד 10 עד 10 עד 20 שנה	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד עד 3 חודשים	מעל עד חודש
מטבע ישראלי לא צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
(13.4)	297.2	130.0	67.3	529.3	674.1	12,437.2
נכסים פיננסיים (1)						
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט						
-	-	-	-	91.6	25.6	9.1
אופציות)						
אופציות (במונחי נכס הבסיס)						
-	-	-	-	-	-	0.1
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
-	-	-	-	-	-	-
(13.4)	297.2	130.0	67.3	620.9	699.7	12,446.4
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
(0.5)	10.1	8.8	236.7	326.9	299.6	11,452.3
התחייבויות פיננסיות (1)						
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט						
-	19.6	1.4	1.5	469.0	664.0	10.0
אופציות)						
אופציות (במונחי נכס הבסיס)						
-	-	-	-	-	-	1.0
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
-	-	-	-	-	-	-
(0.5)	29.7	10.2	238.2	795.9	963.6	11,463.3
סך כל השווי ההוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
-	-	-	-	-	-	-
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית						
(12.9)	267.5	119.8	(170.9)	(175.0)	(263.9)	983.1
במגזר						
747.7	760.6	493.1	373.3	544.2	719.2	983.1
החשיפה המצטברת במגזר						

הערות לעמודים 136 עד 143 ראה עמוד 142.

31 בדצמבר 2013

משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן
ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים	
0.12	3.11%	13,760.4
0.17		40.3
-		4.2
-		-
⁽²⁾ 0.12	3.11%	13,804.9
0.08	1.47%	11,649.2
0.39		1,336.4
-		4.2
-		-
⁽²⁾ 0.11	1.47%	12,989.8

משך חיים	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה
ממוצע אפקטיבי בשנים	באחוזים			
0.23	1.52%	14,214.3	87.8	-
0.56		126.3	-	-
-		4.1	-	-
-		-	-	-
⁽²⁾ 0.23	1.52%	14,344.7	87.8	-
0.06	0.59%	12,333.7	-	(0.2)
0.46		1,165.5	-	-
-		4.1	-	-
-		-	-	-
⁽²⁾ 0.09	0.59%	13,503.3	-	(0.2)
			-	-
			0.2	
			747.9	

סקירת ההנהלה תוספת ד'

(המשך)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2014 - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

מעל עד 10 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל עם דרישה עד חודש	
מטבע ישראלי צמוד למדד							
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
15.9	261.6	307.8	304.3	413.3	37.4	52.8	נכסים פיננסיים(1)
-	-	-	-	150.1	199.5	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
15.9	261.6	307.8	304.3	563.4	236.9	52.8	סך כל השווי ההוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
49.6	458.4	495.5	474.7	329.8	40.5	75.0	התחייבויות פיננסיות(1)
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
49.6	458.4	495.5	474.7	329.8	40.5	75.0	סך כל השווי ההוגן
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים פיננסיים, נטו
(33.7)	(196.8)	(187.7)	(170.4)	233.6	196.4	(22.2)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(180.8)	(147.1)	49.7	237.4	407.8	174.2	(22.2)	החשיפה המצטברת במגזר

הערות לעמודים 136 עד 143 ראה עמוד 142.

סקירת ההנהלה תוספת ד'

(המשך)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2014 - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

מל	מל 3	מל 5	מל 10	מל 20	מל 30	מל 60	מל 90	מל 120
עם דרישה	עד 3 חודשים	עד 5 שנים	עד 10 שנים	עד 20 שנים	עד 30 שנים	עד 60 שנים	עד 90 שנים	עד 120 שנים
מטבע חוץ (3)								
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
156.2	241.0	72.3	59.5	68.9	156.7	-	-	-
נכסים פיננסיים (1)								
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)								
249.4	802.0	330.1	-	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)								
0.8	-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
406.4	1,043.0	402.4	59.5	68.9	156.7	-	-	-
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
1,202.0	105.4	105.7	0.1	-	-	-	-	-
התחייבויות פיננסיות (1)								
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)								
117.2	15.0	171.2	181.4	63.9	164.5	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)								
0.8	-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים								
1,320.0	120.4	276.9	181.5	63.9	164.5	-	-	-
סך כל השווי ההוגן								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים, נטו								
(913.6)	922.6	125.5	(122.0)	5.0	(7.8)	-	-	-
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר								
(913.6)	9.0	134.5	12.5	17.5	9.7	9.7	-	-

הערות לעמודים 136 עד 143 ראה עמוד 142.

סקירת ההנהלה תוספת ד'

(המשך)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2014 - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

מעל עד 10 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל עד דרישה עד חודש	
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית							
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
2.5	715.5	506.7	431.1	1,014.9	952.5	12,646.2	נכסים פיננסיים(1)
-	-	-	-	571.8	1,027.1	258.5	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	0.9	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
2.5	715.5	506.7	431.1	1,586.7	1,979.6	12,905.6	סך כל השווי ההוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
49.1	468.5	504.3	711.5	762.4	445.5	12,729.3	התחייבויות פיננסיות(1)
-	184.1	65.3	182.9	640.2	679.0	127.2	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	1.8	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
49.1	652.6	569.6	894.4	1,402.6	1,124.5	12,858.3	סך כל השווי ההוגן
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים פיננסיים, נטו
(46.6)	62.9	(62.9)	(463.3)	184.1	855.1	47.3	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
576.6	623.2	560.3	623.2	1,086.5	902.4	47.3	החשיפה המצטברת במגזר

הערות לעמודים 136 עד 143.

1. למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
2. ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
3. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

31 בדצמבר 2013							
משך	שיעור	סך הכל שווי	משך	שיעור	סך הכל שווי	ללא	מכל
חיים	תשואה	הוגן	חיים	תשואה	הוגן	תקופת	שנה
ממוצע	פנימי		ממוצע	פנימי		פרעון	20
אפקטיבי	באחוזים	בשנים	אפקטיבי	באחוזים	בשנים		
0.50	2.81%	15,926.6	0.54	2.09%	16,365.1	90.9	-
0.23		1,897.2	0.28		1,857.4	-	-
-		4.3	-		4.9	-	-
-		-	-		-	-	-
⁽²⁾ 0.47	2.81%	17,828.1	⁽²⁾ 0.51	2.09%	18,227.4	90.9	-
0.60	1.29%	15,150.1	0.52	0.99%	15,670.4	-	(0.2)
0.96		1,935.2	1.37		1,878.7	-	-
-		4.3	-		4.9	-	-
-		-	-		-	-	-
⁽²⁾ 0.64	1.29%	17,089.6	⁽²⁾ 0.61	0.99%	17,554.0	-	(0.2)
							0.2
							576.8

סקירת ההנהלה תוספת ה'

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

פעילות בישראל בלבד

ליום 31 בדצמבר 2014

הפסדי אשראי (4)			חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)				סיכון אשראי כולל (1)			
יתרת	הוצאות	מחיקות	מזה:			דירוג				
ההפרשה	בגין	חשבוניות	סך הכל	בעייתי (6)	חובות (2)	ביצוע	סך הכל	סך הכל	ציבור מסחרי	
הפסדי	הפסדי	אשראי	פגום	פגום	פגום	אשראי (5)	בעייתי (6)	בעייתי (6)	חלקאות	
אשראי	אשראי	נטו	פגום	פגום	פגום	אשראי (5)	בעייתי (6)	בעייתי (6)	תעשייה	
3.6	(1.3)	0.3	9.5	12.8	130.8	152.4	12.8	108.7	152.4	בניו ונדל"ן - בינוי
30.7	(2.9)	3.1	41.5	50.0	808.6	1,063.6	50.0	938.0	1,090.3	בניו ונדל"ן - נדל"ן
16.5	0.5	(1.5)	9.5	41.2	350.5	872.3	41.2	796.9	881.4	חשמל ומים
0.5	(0.1)	(1.2)	2.2	2.5	145.3	149.9	2.5	146.2	154.9	מסחר
0.6	0.1	0.6	1.7	1.7	78.5	82.8	1.7	140.9	152.6	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
18.9	6.1	14.2	46.6	67.9	1,034.0	1,232.2	67.9	1,052.6	1,232.2	תחבורה ואחסנה
7.9	(0.1)	7.1	28.2	33.8	208.0	242.0	33.8	162.9	242.1	תקשורת ושרותי מחשב
3.1	(0.1)	2.0	4.0	10.5	135.3	162.8	14.3	134.0	166.6	שרותים פיננסיים
1.2	1.3	(0.2)	4.3	5.2	136.2	238.4	5.2	218.2	238.7	שרותים עסקיים אחרים
0.2	0.1	-	0.5	0.5	17.3	21.5	0.5	16.0	21.5	שרותים ציבוריים וקהילתיים
3.7	2.1	2.0	6.3	8.2	293.5	400.2	8.2	343.7	405.5	סך הכל מסחרי
1.5	1.5	2.2	5.6	9.3	485.6	572.0	9.3	529.2	572.0	אנשים פרטיים
88.4	7.2	28.6	159.9	243.6	3,823.6	5,190.1	247.4	4,587.3	5,310.2	הלוואות לדירוג
0.6	(0.3)	(0.6)	0.9	1.7	196.1	196.1	1.7	167.3	196.1	אנשים פרטיים - סך הכל ציבור - פעילות בישראל
68.9	4.3	28.9	35.3	79.0	7,494.0	11,376.1	79.0	10,464.7	11,381.3	בנקים בישראל
157.9	11.2	56.9	196.1	324.3	11,513.7	16,762.3	328.1	15,219.3	16,887.6	ממשלה בישראל
-	-	-	-	-	498.7	498.7	-	675.9	675.9	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	37.0	37.8	-	1,598.5	1,598.5	בישראל
157.9	11.2	56.9	196.1	324.3	12,049.4	17,298.8	328.1	17,493.7	19,162.0	

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 12,049.4 מיליון ש"ח, 1,816.6 מיליון ש"ח, 29.8 מיליון ש"ח, 5,266.2 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה תוספת ה'

(המשך)

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

פעילות בישראל בלבד

ליום 31 בדצמבר 2013

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			מזה:			סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
יתרת	הוצאות	מחיקות	מזה:	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
ההפרשה	בגין	חשבוניות	פגום	פגום	פגום	פגום	פגום	פגום	
להפסדי	הפסדי	נטו	פגום	פגום	פגום	פגום	פגום	פגום	
אשראי	אשראי	אשראי	פגום	פגום	פגום	פגום	פגום	פגום	
2.0	3.8	1.9	7.8	9.8	150.3	169.5	9.8	169.5	ציבור מסחרי
24.7	16.0	16.5	33.3	47.9	823.2	948.8	47.9	953.4	חקלאות
18.5	5.4	3.7	10.9	13.5	388.8	956.4	13.5	966.2	תעשייה
1.6	(0.3)	(1.0)	2.6	3.1	208.7	211.6	3.1	217.3	בינוי ומדל"ן - בינוי
0.1	(1.4)	(1.5)	0.1	0.1	101.9	106.9	0.1	178.0	בינוי ומדל"ן - מדל"ן
10.8	10.4	4.1	31.7	61.4	962.5	1,088.8	61.4	1,089.4	חשמל ומים
0.7	2.0	1.2	6.0	11.7	222.6	254.1	11.7	254.7	מסחר
1.0	0.8	(0.5)	1.2	2.3	153.8	173.8	12.2	184.7	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
2.7	4.3	3.9	4.8	5.9	145.1	204.4	5.9	205.4	תחבורה ואחסנה
0.3	-	0.2	0.5	0.6	24.4	27.4	0.6	31.9	תקשורת ושירותי מחשב
3.8	0.4	(0.9)	6.9	10.1	293.7	380.5	10.1	392.4	שירותים פיננסיים
0.8	1.0	0.3	2.6	5.2	534.4	606.9	5.2	606.9	שירותים עסקיים
67.0	42.4	27.9	108.4	171.6	4,009.4	5,129.1	181.5	5,249.8	אחרים
0.9	(1.0)	(0.6)	1.0	1.8	208.6	208.6	1.8	208.6	שירותים ציבוריים וקהילתיים
44.3	10.7	(1.0)	29.7	71.5	7,306.2	10,779.2	71.5	10,779.8	סך הכל מסחרי
112.2	52.1	26.3	139.1	244.9	11,524.2	16,116.9	254.8	16,238.2	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	491.1	491.1	-	532.2	הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	23.5	23.5	-	1,153.6	אנשים פרטיים - אחר
112.2	52.1	26.3	139.1	244.9	12,038.8	16,631.5	254.8	17,924.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
									בנקים בישראל
									ממשלה בישראל
									סך הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 12,038.8 מיליון ש"ח, 1,249.1 מיליון ש"ח, 4.7 מיליון ש"ח, 4,631.4 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה תוספת ו'

חשיפות למדינות זרות – מאוחד (1)

סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך

ליום 31 בדצמבר 2014							המדינה	
חשיפה חוץ מאזנית (4),(3),(2)			חשיפה מאזנית (4)(2)			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)		מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי		סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	לאחרים	
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה							
-	5.9	-	11.3	-	-	5.9	ספרד	
-	2.5	-	4.0	-	-	2.5	איטליה	
-	-	-	0.3	-	-	-	פורטוגל	
-	0.5	-	2.3	-	-	0.5	אירלנד	
-	0.1	-	-	-	-	0.1	יוון	
0.1	219.8	-	187.1	-	-	219.9	אחרות	
סך כל החשיפות למדינות זרות							228.9	
0.1	228.8	-	205.0	-	-	228.9		
-	12.9	-	37.4	-	-	12.9	סך החשיפות למדינות LDC	

ליום 31 בדצמבר 2013							המדינה	
חשיפה חוץ מאזנית (3),(2)			חשיפה מאזנית (2)			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)		מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי		סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	לאחרים	
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה							
-	5.2	-	-	-	-	5.2	ספרד	
-	3.0	-	6.9	-	-	3.0	איטליה	
-	0.2	-	-	-	-	0.2	פורטוגל	
-	1.0	-	-	-	-	1.0	אירלנד	
0.1	136.1	-	48.6	-	-	136.2	אחרות	
סך כל החשיפות למדינות זרות							145.6	
0.1	145.5	-	55.5	-	-	145.6		
-	13.6	-	14.6	-	-	13.6	סך החשיפות למדינות LDC	

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ולשל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) מרבית הסיכון מובטחת בביטוח אשראי בחברות ביטוח.

חשיפות למדינות זרות – מאוחד (1)

סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)

חלק ב' – מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% ובין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% ובין 20% מההון, לפי הנמוך

בימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013 לא קיימת חשיפה למדינות זרות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% ובין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% ובין 20% מההון, לפי הנמוך.

חלק ג' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות ביום 31 בדצמבר 2014 ו-2013

סכום החשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות בתקופות המדווחות זניח.

סקירת ההנהלה תוספת ז'

מאזנים מאוחדים לסוף רבעון בשנים 2013-2014

סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)

2013				2014				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
								נכסים
2,744.3	2,448.3	2,036.8	3,426.9	3,205.2	2,799.5	2,875.7	3,356.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,526.6	1,986.2	2,329.9	1,249.8	1,177.9	1,116.3	1,566.7	1,821.4	ניירות ערך
11,601.1	11,601.2	11,598.9	11,524.2	11,597.6	11,563.9	11,548.1	11,513.7	אשראי לציבור
(142.0)	(131.6)	(138.1)	(97.7)	(97.7)	(105.9)	(104.6)	(140.4)	הפרשה להפסדי אשראי
11,459.1	11,469.6	11,460.8	11,426.5	11,499.9	11,458.0	11,443.5	11,373.3	אשראי לציבור, נטו
10.1	4.6	6.0	23.5	27.6	39.2	37.7	37.0	אשראי לממשלה
97.1	93.9	91.7	91.1	90.2	88.6	86.7	85.6	בניינים וציוד
6.6	8.5	9.5	8.5	6.2	4.8	33.0	29.8	נכסים בגין מכשירים
114.6	116.0	123.7	138.1	129.0	191.6	171.3	199.1	נכסים אחרים
15,958.4	16,127.1	16,058.4	16,364.4	16,136.0	15,698.0	16,214.6	16,902.4	סך כל הנכסים
								התחייבויות והון
12,347.6	12,437.4	12,197.7	12,558.3	12,301.1	11,819.2	12,297.9	13,072.7	פקדונות הציבור
121.3	172.7	235.6	205.2	218.4	235.5	200.1	201.5	פקדונות מבנקים
217.0	226.4	299.6	254.3	274.7	286.2	292.2	290.0	פקדונות הממשלה
745.3	796.3	809.0	814.3	806.1	804.7	810.0	777.1	כתבי התחייבות נדחים
61.0	44.7	53.7	45.7	37.9	45.4	48.8	50.2	נגזרים
1,415.4	1,382.5	1,371.3	1,383.3	1,370.5	1,370.4	1,421.0	1,377.6	התחייבויות אחרות(1)
14,907.6	15,060.0	14,966.9	15,261.1	15,008.7	14,561.4	15,070.0	15,769.1	סך כל ההתחייבויות
								הון המיוחס לבעלי מניות
1,050.8	1,067.1	1,091.5	1,103.3	1,127.3	1,136.6	1,144.6	1,133.3	הבנק
15,958.4	16,127.1	16,058.4	16,364.4	16,136.0	15,698.0	16,214.6	16,902.4	סך כל ההתחייבויות והון

2013				2014				(1)מזה:
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
								אשראי בגין סיכון
10.9	14.7	14.0	14.5	15.3	15.2	18.0	17.5	אשראי חוץ מאזני

סקירת ההנהלה תוספת ח'

דוחות רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2013-2014

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

שנת 2013				שנת 2014				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
146.0	152.8	158.8	129.6	128.4	129.7	117.4	107.7	הכנסות ריבית
34.7	44.4	54.2	21.4	7.6	27.2	21.1	11.3	הוצאות ריבית
111.3	108.4	104.6	108.2	120.8	102.5	96.3	96.4	הכנסות ריבית, נטו
6.3	6.8	5.4	7.8	3.0	4.8	7.3	41.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
105.0	101.6	99.2	100.4	117.8	97.7	89.0	54.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית								
25.1	10.1	-	5.6	0.7	(1.1)	6.8	3.6	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
56.2	60.0	56.7	61.3	57.7	53.9	56.1	58.4	עמלות
-	0.7	0.3	0.5	0.4	0.4	0.5	0.5	הכנסות אחרות
81.3	70.8	57.0	67.4	58.8	53.2	63.4	62.5	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
75.6	74.0	70.2	76.2	77.5	70.9	70.4	70.5	משכורות והוצאות נלוות
21.1	20.2	20.5	19.9	20.4	18.8	22.0	21.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
35.9	36.1	35.4	38.8	37.5	37.7	38.9	39.4	הוצאות אחרות
132.6	130.3	126.1	134.9	135.4	127.4	131.3	131.0	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
53.7	42.1	30.1	32.9	41.2	23.5	21.1	(13.9)	רווח לפני מיסים
19.5	14.7	9.7	11.8	15.8	9.6	8.8	(6.5)	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי :								
34.2	27.4	20.4	21.1	25.4	13.9	12.3	(7.4)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי למניה בש"ח								
0.27	0.22	0.16	0.16	0.20	0.11	0.10	(0.06)	רווח למניה רגילה בת 0.0001 ש"ח
2.70	2.16	1.61	1.67	2.00	1.10	0.97	(0.58)	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
13.50	10.81	8.05	8.32	10.02	5.48	4.85	(2.91)	רווח למניית יסוד בת 0.005 ש"ח
								רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

**הצהרת מנכ"ל והחשבונאי הראשי
הצהרה**

אני, יעקב מלכין מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק"), לשנת 2014 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי⁽¹⁾. וכן:
- א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
- ב. קבענו בקרה פנימית על דוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דוח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
- ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.
- ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיוח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיוח כספי; וכן,
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיוח כספי; וכן,
- א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיוח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
- ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיוח כספי.
- אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יעקב מלכין - מנכ"ל

22 בפברואר 2015

(1) כהגדרתם בהוראות הדיוח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה

אני, עופר סלפטר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק"), לשנת 2013 (להלן: "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי⁽¹⁾. וכן:

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.

ב. קבענו בקרה פנימית על דוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דוח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי; וכן,

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

עופר סלפטר – סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

22 בפברואר 2015

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק אוצר החייל בע"מ אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה- Committee Of Sponsoring Organizations of Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2014, הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק סומך חייקין, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד מספר 141 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014.

עופר סלפטר
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

יעקב מלכין
מנהל כללי

סמיר ברבר צדיק
יו"ר הדירקטוריון

רמת גן, 22 בפברואר 2015

תוכן העניינים

דוחות כספיים שנתיים

עמוד

155	דוחות רואי החשבון המבקרים
159	מאזן
160	דוח רווח והפסד
161	דוח על הרווח הכולל
162	דוח על השינויים בהון
163	דוח על תזרימי המזומנים
165	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אוצר החייל בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק אוצר החייל בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שנעשאו נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחזדים - לימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחזדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014, והדוח שלנו, מיום 22 בפברואר 2015, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, וכן הפניית תשומת לב לאמור לביאור 17. ב' (2) ב' (3) לדוחות הכספיים בדבר בקשה לאשר תובענה ייצוגית כנגד הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 בפברואר 2015

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אוצר החייל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק אוצר החייל בע"מ וחברת הבת (להלן ביחד - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד לימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לביאור 17 ב. (2) ב' (3) לדוחות הכספיים בדבר בקשה לאשר תובענה ייצוגית כנגד הבנק.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) של ה- COSO Committee of Sponsoring Organizations Commission of the Treadway, והדוח שלנו מיום 22 בפברואר 2015, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

22 בפברואר 2015

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2013	2014		
נכסים			
3,426.9	3,356.2	2	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,249.8	1,821.4	13, 3	ניירות ערך(1)
11,524.2	11,513.7	4	אשראי לציבור
(97.7)	(140.4)	4	הפרשה להפסדי אשראי
11,426.5	11,373.3		אשראי לציבור, נטו
23.5	37.0	5	אשראי לממשלה
91.1	85.6	7	בניינים וציוד
8.5	29.8	17, א, 17ב	נכסים בגין מכשירים נגזרים
138.1	199.1	8	נכסים אחרים
16,364.4	16,902.4		סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
12,558.3	13,072.7	9	פקדונות הציבור
205.2	201.5	10	פקדונות מבנקים
254.3	290.0		פקדונות הממשלה
814.3	777.1	11	כתבי התחייבות נדחים
45.7	50.2	17, א, 17ב	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,383.3	1,377.6	17, 12	התחייבויות אחרות(2)
15,261.1	15,769.1		סך כל ההתחייבויות
1,103.3	1,133.3	12א	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
16,364.4	16,902.4		סך כל ההתחייבויות והון

(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן וניירות ערך אשר שועבדו למלווים, ראה ביאור 3, "ניירות ערך" וביאור 13, "שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות", להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים בסך מיליון 17.5 ש"ח ו- 14.5 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014, וב-31 בדצמבר 2013, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עופר סלפטר
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

יעקב מלכין
מנהל כללי

סמדר ברבר-צדיק
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח: 22 בפברואר 2015

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

2012	2013	2014	ביאור	
673.8	587.2	483.2	19	הכנסות ריבית
223.6	154.7	67.2	19	הוצאות ריבית
450.2	432.5	416.0		הכנסות ריבית, נטו
27.5	26.3	56.9	4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
422.7	406.2	359.1		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
17.0	40.8	10.0	20	הכנסות מימון שאינן מריבית
225.4	234.2	226.1	21	עמלות
2.1	1.5	1.8	22	הכנסות אחרות
244.5	276.5	237.9		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
280.5	296.0	289.3	23	משכורות והוצאות גלויות
83.1	81.7	82.3	7	אחזקה ופחת בניינים וציוד
139.7	146.2	153.5	24	הוצאות אחרות
503.3	523.9	525.1		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
163.9	158.8	71.9		רווח לפני מיסים
57.7	55.7	27.7	25	הפרשה למסים על הרווח
106.2	103.1	44.2		רווח נקי : המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח בסיסי למניה בש"ח
				רווח למניה רגילה בת 0.0001 ש"ח
0.84	0.81	0.35		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח למניית בכורה בת 0.001 ש"ח
8.38	8.14	3.49		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח למניית יסוד בת 0.005 ש"ח
41.91	40.68	17.44		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

2012	2013	2014	
106.2	103.1	44.2	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
48.7	(39.1)	(22.8)	למכירה לפי שווי הוגן נטו
(17.5)	12.9	8.6	השפעת המס המתייחס
31.2	(26.2)	(14.2)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
137.4	76.9	30.0	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך כל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרן הון מפרמיה	הון המניות הנפרע	
899.8	0.8	899.0	500.6	20.6	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 1 בינואר 2012
106.2	-	106.2	106.2	-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(0.8)	(0.8)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה בת
31.2	-	31.2	-	31.2	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1,036.4	-	1,036.4	606.8	51.8	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
103.1	-	103.1	103.1	-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(10.0)	-	(10.0)	(10.0)	-	-	-	-	דיבידנד
(26.2)	-	(26.2)	-	(26.2)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1,103.3	-	1,103.3	699.9	25.6	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
44.2	-	44.2	44.2	-	-	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(14.2)	-	(14.2)	-	(14.2)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1,133.3	-	1,133.3	744.1	11.4	377.8	358.7	19.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2012	2013	2014
תזרימי מזומנים לפעילות שוטפת			
רווח נקי לתקופה	106.2	103.1	44.2
התאמות:			
פחת על בניינים וציוד	15.9	14.3	13.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי	27.5	26.3	56.9
הפסד (רווח) משינוי ערך וממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון	(20.8)	(22.5)	(31.3)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	(0.4)	(1.8)	(0.9)
הפסד ממימוש בניינים וציוד	-	-	0.1
מיסים נדחים, נטו	(7.5) (*)	(9.2)	(11.1)
פיצויי פרישה - גידול בעודף היעודה על העתודה	(0.4)	(0.1)	(3.7)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	43.0	48.2	33.4
התאמות בגין הפרשי שער חליפין	(0.2)	0.3	(0.3)
שינוי נטו בכסים שוטפים:			
פקדונות בבנקים	(14.6)	(95.8)	2.4
אשראי לציבור	(656.6)	(100.8)	(0.7)
אשראי לממשלה	7.6	(20.7)	(13.5)
ניירות ערך למסחר	(146.7)	146.1	(3.5)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	9.0	4.2	(23.6)
נכסים אחרים	(17.1) (*)	(11.6)	(41.3)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
פקדונות מבנקים	86.7	(37.4)	(3.7)
פקדונות הציבור	546.6	(203.9)	514.4
פקדונות הממשלה	(15.7)	34.6	35.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1.4	(22.8)	(3.8)
התחייבויות אחרות	70.9	26.0	(5.0)
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת	34.8	(123.5)	558.3

* סווג מחדש

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על תזרימי המזומנים מאוחד (המשך)
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2013	2014	
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(10.1)	-	-	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
-	5.1	0.9	תמורה מפדיון איגרות חוב מוחזקות לפדיון
(1,942.3)	(1,700.8)	(1,497.3)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,362.2	2,097.4	934.6	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
201.7	210.0	13.7	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(3.2)	(5.5)	(8.2)	רכישת בניינים וציוד
608.3	606.2	(556.3)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
150.0	94.0	-	הנפקת כתבי התחייבות נדחים
-	(10.0)	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(0.8)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה בת
(77.7)	(76.6)	(70.6)	פדיון כתבי התחייבות נדחים
71.5	7.4	(70.6)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
714.6	490.1	(68.6)	גידול (קטון) במזומנים
1,969.2	2,684.0	3,173.8	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
0.2	(0.3)	0.3	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
2,684.0	3,173.8	3,105.5	יתרת מזומנים לסוף התקופה
			ריבית ומיסים ששולמו /או התקבלו:
758.9	685.6	569.2	ריבית שהתקבלה
322.6	251.6	191.7	ריבית ששולמה
0.6	-	-	דיבידנדים שהתקבלו
89.1	71.4	90.1	מיסים על הכנסה ששולמו
10.5	10.0	4.3	מיסים על הכנסה שהתקבלו

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014

פירוט הביאורים

עמוד	
168	1. עיקרי המדיניות החשבונאית
194	2. מזומנים ופיקדונות בבנקים
195	3. ניירות ערך
	4. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
198	א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים – הפרשה להפסדי אשראי
	ב. חובות:
201	1. איכות אשראי ופיגורים
	2. מידע נוסף על חובות פגומים:
203	א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
204	ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית
205	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
207	ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה
208	5. אשראי לממשלה
208	6. השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה
209	7. בניינים וציוד
210	8. נכסים אחרים
210	9. פיקדונות הציבור
211	10. פיקדונות מבנקים
212	11. כתבי התחייבות נדחים
213	12. התחייבויות אחרות
213	12א. הון
215	12ב. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים
220	13. שעבודים, תנאים מגבילים וביטחונות
221	14. זכויות עובדים
224	15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
226	16. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון
231	17. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
235	17א. מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
236	17ב. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
242	17ג. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
246	17ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן
249	17ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
250	17ו. מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3
251	17ז. מידע בדבר רגישות מדידת השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים
252	18. בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק
256	19. הכנסות והוצאות ריבית
257	20. הכנסות מימון שאינן מריבית
258	21. עמלות
258	22. הכנסות אחרות
258	23. משכורות והוצאות נלוות
259	24. הוצאות אחרות
260	25. הפרשה למיסים על הרווח
264	26. רווח למניה רגילה

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014

פירוט הביאורים

עמוד
265
269
270

.27 מגזרי פעילות
.28 רווח כולל אחר מצטבר
הצהרת אקטואר

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) בנק אוצר החייל בע"מ הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2014 כוללים את אלה של הבנק ושל חברה בת שלו (להלן - "הבנק"). הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. בשנת 2014 אין הבדל בין דוחות הבנק ובין הדוחות המאוחדים (בשנת 2012 השוני זניח).

הבנק נשלט שליטה ישירה על ידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק הבינלאומי" או "החברה האם" לפי העניין) ועל ידי חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ (להלן - "חבר"). בהיתר השליטה שקיבלו הבנק הבינלאומי וחבר הותר שיתוף פעולה ביניהם בתנאים מגבילים ונקבעו תנאים נוספים באשר לשליטה, למניעת תחרות ולשירותים אותם יקבל הבנק.

הביאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו, פרט למקרים בהם צוין בביאור כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאוחד בלבד. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 22 בפברואר 2015.

(2) הגדרות

דוחות כספיים אלה:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי ASC 168 (FAS 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים - תקן המחליף את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 162. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות, לרבות שותפות או מיזם משותף, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה התאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים. מטבע הפעילות של הבנק הינו שקל.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כהגדרתם ב-IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, למעט בעלי עניין.

בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק נערכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

- **בנושאים שבליבת העסק הבנקאי** - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והפרשות, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.

- **בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי** - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

- (א) במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- (ב) במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- (ג) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- (ד) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- (ה) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח ומעוגלים למאות אלפי ש"ח הקרובים, למעט אם צוין אחרת.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות מוחזקות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות שעד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

(5) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות רבית

החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות רבית (ASC 310-20), אשר, בין היתר, קובע כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

עמלות ליצירת אשראי

עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, לא מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה. הכנסות מעמלות כאמור נזקפות לפי שיטת הרבית האפקטיבית ומדווחות כחלק מהכנסות ריבית.

עמלות הקצאת אשראי

עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות.

שינוי בתנאי חוב

במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך, בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים, או האם מדובר בשינוי מטבע של ההלוואה. במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

עמלות פירעון מוקדם

עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

השפעה מיישום לראשונה

כאמור הבנק מיישם הוראות חדשות אלו החל מיום 1 בינואר 2014, זאת בהתאם להוראות המעבר ולהנחיות הפיקוח על הבנקים. יישום ההוראה הינו בדרך של מכאן ולהבא, כאשר במסגרת יישום ההוראה שינה הבנק את אופן ההכרה בהכנסה ואת סיווגן של עמלות הנ"ל כחלק מהכנסות ריבית או הכנסות מעמלות, זאת בהתאם למהות העמלה, התאמת תשואה או עמלה אחרת.

להלן הגילוי להשפעה של יישום הוראה זו על הכנסות הרבית נטו, ההכנסות שאינן מרבית (עמלות) והרווח הנקי של הבנק לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
השפעה			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	מיישום ההוראה בדבר מדידת הכנסות ריבית	בהתאם להוראה בדבר מדידת הכנסות ריבית	
(במיליוני ש"ח)			
462.0	21.2	483.2	הכנסות ריבית
249.1	(23.0)	226.1	עמלות
45.3	(1.1)	44.2	רווח נקי

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

דוחות הכספיים לשנת 2014 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. הוראה בנושא "דוח על הרווח הכולל".
2. הוראה בנושא "קיצוז נכסים והתחייבויות".
3. הוראה בנושא "גילוי על פיקדונות".
4. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים.
5. גילויים מסוימים מתוקף הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20 אשר נדרש ליישם לראשונה החל מיום 1 בינואר 2013.
6. מכתב המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור".
7. עדכונים לביאור ניירות ערך שנקבעו בחוזר המפקח בדבר שילוב מכתבי הפיקוח בהוראות הדיווח.
8. עדכונים בקשר להצגת ביאור נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון (ראה ביאור 16 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון).

המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שמפורטת בסעיף ד' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של הבנק ושלוחותיו לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה. להלן פריטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר			
2012	2013	2014	2012	2013	2014	
%	%					
(2.3)	(7.0)	12.0	3.733	3.471	3.889	שער החליפין של הדולר של ארה"ב (בש"ח)
(0.4)	(2.8)	(1.2)	4.921	4.782	4.725	שער החליפין של האירו (בש"ח)
						מדד המחירים לצרכן -
						לחודש נובמבר (בנקודות)
1.4	1.9	(0.1)	105.5	107.5	107.4	
1.6	1.8	(0.2)	105.7	107.6	107.4	לחודש דצמבר (בנקודות)

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(2) בסיס האיחוד

הבנק מיישם לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת משיגה שליטה על הנרכשת. הבנק שולט בנרכש כאשר הוא חשוף, או בעל זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותו בנרכשת ויש לו את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלו בנרכשת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על ידי הבנק ועל ידי אחרים. בדוחות הכספיים לשנת 2014 פעילות זו אינה קיימת.

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות הבנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק.

עסקאות בין חברתיות

יתרות הדדיות בבנק והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

(א) הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים המוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה.

(ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.

(ג) ניירות ערך - ראה סעיף ד. (5) להלן.

(ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ד. (6) להלן.

(ה) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015, הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנוגע לחישוב הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שאינו לדיור ובפרט בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה. ראה ביאור 1 (8).

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות אגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- (1) אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- (2) כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות של מועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את השפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא יפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסינון אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).
ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הלוואות לדיור

היקף ההלוואות לדיור בבנק אינו משמעותי ומהווה כ-1.7% מסיכון האשראי המאזני לציבור. ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. במועד תחילת יישום ההוראה החדשה, נכנס לתוקף תיקון לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות, המרחיב את תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור לכלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים של קרן וריבית והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.

בנוסף, הבנק מיישם את הוראות מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור. הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות וכי החל מיום 30 ביוני 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

אשראי אחר

ההפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על הנחיות המפורטות בהוראות הדיווח לציבור. חישוב ההפרשה מבוסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, תוך חלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי בטווח של 5 שנים שהסתימו במועד הדיווח.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

שיעורי הפסדי העבר מייצגים מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל בשנים אלו (החל מיום 1 בינואר 2011) או שיעורי ההפרשה ביחס ליתרה הממוצעת של החובות. הבנק משתמש בשיעור ההפסדים אשר מהווה ממוצע של שיעורי הפסדי העבר בטווח השנים כאמור לעיל. בנוסף לממוצע שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, כאמור לעיל, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות בקשר לאשראי לציבור הבנק לזקח בחשבון נתונים נוספים (התאמות איכותיות). לעניין זה, בקשר לאשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי, למעט סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב רבית, נקבע כי שיעור ההתאמות האיכותיות בגין גורמים איכותיים הרלוונטיים לסיכוי הגבייה לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי.

בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק לא שומר הפרשה כללית ונוספת, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

הפרשה קבוצתית בגין אשראי צרכני לאנשים פרטיים

ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות הדיווח בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים". בהתאם לחוזר בקביעת הפרשה להפסדי אשראי על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי להביא בחשבון, בין היתר, הן את הפסדי העבר, אשר יחושבו בהתאם לממוצע הפסדי העבר בחמש השנים האחרונות, והן את ההתאמות בגין הגורמים האיכותיים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, בשיעור שלא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני הלא פגום. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב רבית. כמו כן, נקבע כי תאגידים בנקאיים אשר שיעורי הפסד השנתיים שלהם נמוכים במיוחד יישמו שיעור התאמה איכותי שלא יפחת מ-0.5% מיתרת האשראי כאמור. הבנק פועל בהתאם להיתר מבנק ישראל במסגרת המותר לבנקים בעלי שיעור הפסד נמוך כאמור.

בהתאם לאמור בחוזר, הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות ונערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית חישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם התאמה איכותי כנדרש בהוראות. כתוצאה מיישום גודלה ההפרשה להפסדי אשראי בסך של כ-23.1 מיליון ש"ח, לפני מס. הגידול ביתרות ההפרשה נזקף לרווח והפסד.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים גלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנסכ אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון, הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית של כל יתרת ההפרשה להפסדי אשראי. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף ד. (3) לעיל.

לגבי חובות שנבחנים ומפורשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20

הבנק מיישם את ההוראות חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרונות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף, יש לתת גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיוור. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור, אנשים פרטיים - אחר ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לזוים בישראל לפעילות לזוים בחו"ל, במידה שמהותי.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 בדרך של מכאן ולהבא. חלק מדרישות הגילוי החדשות בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2013. בנוסף, החל מהדוח לשנת 2014 הבנק מיישם דרישות גילוי נוספות בדבר דירוג אשראי. לגבי גילויים חדשים כאמור, לא נדרש הבנק לכלול מידע השוואתי. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה למעט עדכון מתכונת הגילוי בביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

(5) ניירות ערך

- ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:
- אגרות חוב מוחזקות לפדיון - אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.
- הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- השקעותיו של הבנק בקרנות השקעה פרטיות מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.
- עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ד. (7) להלן.
- לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ד. (8) להלן.

(6) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ וסיכונים ריבית, וכן נגזרים שאינם משמשים לגידור, לרבות נגזרים משובצים שהופרדו.

חשבונאות גידור

במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

גידור שווי הוגן

כאשר נגזר משמש כמכשיר המגדר את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן לייחס אותה לסיכון מסוים, שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

נגזרים שאינם משמשים לגידור

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים משובצים שהופרדו ושאין משמשים לגידור

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכונים אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחזזה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-15), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון כתוצאה משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירה במדידה לפי שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

(7) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS. שווי הוגן מוגדר כסכום/מחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב- ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 18, "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(8) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו. לעניין זה, ירידת דירוג משמעותית תחשב כירידת דירוג הנייר מתחת לדירוג השקעה;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי אגרות חוב - העלות המופחתת), ומשך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו הינה מעל 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים.

- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של אגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקק בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

אשראי לציבור ויתרות חוב

ראה באור ד. (4) לעיל.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(9) קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בהתאם להוראות, הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
  - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
  - גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).
- הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז. כמו כן, הבנק מקיזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאינן לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

הבנק לא מקיזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים בנק רשאי לקיזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה בטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב בטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבות נטו (master netting arrangement).

עם זאת, בהתאם להוראות בנק אינו רשאי לקיזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים. לאור זאת, הבנק לא מקיזז מאזנית סכומים אלו.

(10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10), העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה. החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את עדכון תקינה חשבונאית - ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, שמהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC 860). בהתאם לעדכון הערכת קיום שליטה אפקטיבית מתמקדת בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא מובאים בחשבון: (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר; וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים הבנק קובע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה; וכן
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאלית ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם.

טיפול בהשאלה ובשאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס. הכנסות על בסיס צבירה בגין ניירות ערך אלו נרשמות כהכנסות ריבית מאשראי ושינויים בשווי ההוגן (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) נרשמים במסגרת הכנסות מימון שאינן מריבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

(11) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מסים" בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השיר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו:

- בניינים ומקרקעין 50 - 25 שנים.
- ריהוט וציוד 17 - 7 שנים.
- כלי רכב 5 שנים.
- שיפורים במושכר 18 - 7 שנים.
- ציוד IT 8 - 3 שנים.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השיר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

(12) חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממינהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים בהן נושא הבנק באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת מאחר והם מהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משווי ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה.

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.

דמי חכירה ששולמו מראש למינהל מקרקעי ישראל בגין חכירות של קרקעות המסווגות כחכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש, ונזקפים לדוח רווח והפסד לאורך תקופת החכירה. תקופת החכירה וסכומי ההפחתות מביאים בחשבון אופציה להארכת תקופת החכירה, במידה ובמועד ההתקשרות בחכירה היה וודאי באופן סביר שהאופציה תמומש. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

תשלומי חכירה מינימאליים, המשתלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצית לכל תקופה מתקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתית קבוע על היתרה הנותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה המינימאליים מתעדכנים, בגין דמי חכירה מותנים, כאשר ההתניה מתבררת.

(13) נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי התוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו:

עלויות תוכנה - 5 שנים

האומדנים בדבר שיטת ההפחתה, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בסוף כל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או למותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

(14) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה).

בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוקצה בין הבעלים של הבנק לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה. כאשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

(15) נכסים לא שוטפים וקבוצות מימוש המוחזקים למכירה או לחלוקה

נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש המורכבות מנכסים והתחייבויות) שהשבתם צפויה בעיקרה בדרך של מכירה או חלוקה ולא בדרך של שימוש מתמשך (למעט נכסים שנתפסו בגין חובות פגומים), מסווגים כנכסים המוחזקים למכירה, אם צפוי ברמה גבוהה שישבו בעיקר באמצעות עסקת מכירה ולא באמצעות שימוש מתמשך. מיד לפני סיווגם כמוחזקים למכירה או לחלוקה, נמדדים הנכסים (או המרכיבים של קבוצת מימוש) על פי המדיניות החשבונאית של הבנק. לאחר מכן נמדדים הנכסים (או המרכיבים של קבוצת המימוש), לפי הנמוך מבין הערך בספרים או השווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה.

(16) זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד-מעביד קיימות בבנק עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין מענק ותק, פיצויי פיטורין עודפים, ביטוח חיים, הטבות לגימלאים ופנסיה מחושבות על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. לעדכון ההוראות ראה באור 1.ה.1. שיעור התמותה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון. שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה.

התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. ראה באור 14.

הנחיות והבהרות בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בנושא בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בפרט, לפי המכתב, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

(17) עסקאות תשלום מבוסס מניות

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקק כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקק כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל. בדוחות כספיים אלו אין לסעיף זה השפעה בהעדר עסקאות מסוג זה.

(18) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
  2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
  3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
- תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.
- במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.
- בביאור 17 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגינה הפרשה. בתביעות ותלויות שהתממשותן מוערכת כקלושה (פחות מ-20%) ניתן גילוי אם החשיפה הגלומה בהן הינה מהותית, בהתייחס להון העצמי של הבנק.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(19) הוצאות מסים על ההכנסה

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המסים נובעים מצירוף עסקים, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. אולם, הבנק לא מכיר במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים:

- ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס,
- הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה והבנק שולט במועד היפוך הפרש, וכן צפוי שהם לא יתהפכו בעתיד הנראה לעין, בין אם בדרך של מימוש ההשקעה ובין אם בדרך של חלוקת דיבידנדים בגין ההשקעה.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הבנק צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הבנק מביא בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה. במידה ואין זה צפוי שלבנק תהיה הכנסה חייבת מספיקה נכסי מסים נדחים נטו לא יעלו על סכום הפרשים זמניים החייבים במס.

קיצוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק מקזז נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז של נכסים והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה. הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים על ידי. תוספת מס זו לא נכללת בדוחות הכספיים, כאשר מדיניות חברות מוחזקות היא שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לחברה המקבלת, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לחברה, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שעשוי הבנק להתחייב בה, בגין חלוקת הדיבידנד.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

(20) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(21) דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על אפיון של מגזרי לקוחות והיא כוללת את המוצרים הבנקאיים המשרתים לקוחות אלו.

(22) גילויים בהקשר לצד קשור

IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור.

בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ו שליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.

(23) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקף הבנק את הפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

נטילת התחייבות או ויתור

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שווי ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שווי ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של ויתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הלוואות, לרבות פקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון.

בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים הם מוצגים בשווי הוגן.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

כמו כן, ביום 11 בינואר 2015 פרסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות מתכונת גילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהם אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, יפנה לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. בהתאם לחוזר, דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל יהיה גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

בנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
  - רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
  - הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוטרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
  - רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013, ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויפחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
  - השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי ותק), תיזקף לעודפים.
- בנוסף, החוזר מעדכן את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כמו כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. הבנק נערך לאימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. הבנק מיפה את כל הטבות העובדים, ובחן את אופן מדידתם בהתאם לכללי החשבונאות בארה"ב ובהתאם לחוזרים והנחיות הפיקוח על הבנקים. לאחר שנקבע אופן המדידה, בוצעו החישובים הנדרשים על ידי אקטואר חיצוני.

עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה – פנסיה, פיצויים והטבות אחרות – תכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ופרישה.
- הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס תקופתי ומעדכן הנחות אלה בעת הצורך.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים.

הטבות לאחר פרישה – תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הבנק להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים: מענקי ותק

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה ופרישה.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
- היעדרויות מזכות בפיצוי – חופשה ומחלה
- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
- במקרים בהם הבנק צובר התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו במהלך השירות השוטף, ההתחייבות תימדד תוך שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.

השינויים העיקריים ביחס למדיניות החשבונאית המיושמת כיום בדוחות הכספיים

- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
- בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתיגרם בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שמיישם הבנק כיום בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ד.1(16).

להערכת הבנק, ההשפעה הצפויה ליום 1 בינואר 2015 בגין יישום הכללים החדשים הינה גידול/קיטון בנכסים בסך של כ- 6.0 מיליון ש"ח, גידול/קיטון בהתחייבויות בסך של כ- 15.8 מיליון ש"ח וגידול/קיטון בהון העצמי בסך של כ- 9.8 מיליון ש"ח לאחר מס. למרות ההשפעה המהותית לרעה על ההון העצמי של הבנק, לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל 3, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד כולל אחר מצטבר הנובעת מהתאמות בגין הטבות לעובדים, והסכום שנזקף ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013 בגין השפעת האימוץ

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לראשונה, לא יובאו בחשבון באופן מיידי אלא יהיו כפופים להוראות מעבר, כך שהשפעתם תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018. לגילוי על אומדן ההשפעה הצפויה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2014 ראה באור 12 ב'. שיעור ההיוון הממוצע אשר נעשה בו שימוש לצורך אומדן זה הינו שיעור ההיוון המבוסס על עקום ריבית צמוד מדד של אג"ח ממשלתי בישראל ובתוספת המרווח הבינלאומי שנקבע בהתבסס על הפרש הממוצע בין שיעורי התשואה לפדיון על איגרות חוב של קונצרנים בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

(2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 6 באוקטובר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון. זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. לצורך כך נדרש ליישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבות והון";
- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן
- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, נדרש להתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משובצים. במקביל לפרסום החוזר כאמור, פרסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רובד 1 לפי הוראות באזל 3 ולפי הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל 3) כהתחייבות שתימדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ.

הבנק יישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2015, כאשר בעת היישום לראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בנושאים בקודיפיקציה אשר פורטו לעיל, לרבות תיקון מספרי השוואה ככל שרלבנטי. יישום התקן לא צפוי להשפיע השפעה מהותית על עיסקי הבנק.

(3) חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.

התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב- ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים אלא לכלול מספרי השוואה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. כמו כן, לא נדרש גילוי על מגזר ניהול פיננסי.

ביאור 1- עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספר השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.
- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן. יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי.

(4) אימוץ כללי החשבונאית המקובלים בבנקים בארה"ב

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידי בנקאיים. בהתאם לחוזר, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט IAS 19 בדבר הטבות עובדים אשר יישומו נדחה למועד מאוחר יותר. בנושאים שבליבת העסק הבנקאי, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי תתקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית. במהלך ינואר 2014 הובהר על ידי הפיקוח על הבנקים כי תאגידי בנקאיים לא יידרשו לאמץ את כללי ה-IFRS אלא לאמץ באופן מלא את כללי התקינה החשבונאית האמריקאית, המיושמים על ידי בנקים בארה"ב. עם זאת יצוין כי טיטה בנושא טרם הועברה לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות.

(5) הכרה מהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בדצמבר 2014 פורסמה טיוטת חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. הטיטה מעדכנת את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לטיטה החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר בטיטה, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפידציה. הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים, וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר.

ביאור 2 – מזומנים ופיקדונות בבנקים

31 בדצמבר		
2013	2014	
2,935.8	2,857.5	מזומנים ופיקדונות בבנק ישראל
491.1	498.7	פיקדונות בבנקים מסחריים
3,426.9	3,356.2	סך הכל
3,173.8	3,105.5	מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים

הערה: בנושא שיעבודים ראה ביאור 13, "שיעבודים, תנאים מגבילים וביטחונות".

ביאור 3 – ניירות ערך

31 בדצמבר 2014

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
157.4	157.4	9.5	-	166.9
1.4	1.4	-	-	1.4
38.2	38.2	3.6	-	41.8
197.0	197.0	13.1	-	210.1

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
ב. ניירות ערך זמינים למכירה אגרות חוב -				
1,403.3	1,387.2	17.8	(1.7)	1,403.3
130.7	130.7	0.1	(0.1)	130.7
75.8	77.5	0.4	(2.1)	75.8
1,609.8	1,595.4	18.3	(3.9)	1,609.8
4.8	0.7	4.1	-	4.8 ⁽²⁾
1,614.6	1,596.1	22.4 ⁽³⁾	(3.9)	1,614.6 ⁽²⁾

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ג. ניירות ערך למסחר				
4.8	4.7	0.1	(4) ⁽⁴⁾	4.8 ⁽⁴⁾
5.0	5.1	-	(4) ⁽⁴⁾	5.0 ⁽⁴⁾
9.8	9.8	0.1	(4) ⁽⁴⁾	9.8 ⁽⁴⁾
1,821.4	1,802.9	35.6	(4.0)	1,834.5 ⁽²⁾

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.7 מיליון ש"ח.
 (3) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות:

- פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב וכן, פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות – ראה ביאור 19 ו- 20.
- ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך, כאמור בתוספת ו' שבסקירת הנהלה בדבר "חשיפות למדינות זרות".
- בנושא שעבודים ראה ביאור 13, "שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות".

ביאור 3 – ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2013

(מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
160.8	160.8	11.3	-	172.1
2.1	2.1	0.1	-	2.2
39.3	39.3	2.0	(0.6)	40.7
202.2	202.2	13.4	(0.6)	215.0
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון				

רווח כולל אחר מצטבר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הפסדים		
ב. ניירות ערך זמינים למכירה אגרות חוב -					
969.3	935.7	33.6	-	969.3	של ממשלת ישראל
72.2	64.5	7.7	-	72.2	של אחרים בישראל
1,041.5	1,000.2	41.3	-	1,041.5	
0.7	0.7	-	-	0.7	מניות ⁽²⁾
1,042.2	1,000.9	41.3	-	1,042.2	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה ⁽³⁾

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
		שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
ג. ניירות ערך למסחר					
5.4	5.4	-	(4)	5.4	אגרות חוב של אחרים בישראל
5.4	5.4	-	(4)	5.4	סך כל ניירות הערך למסחר
1,249.8	1,208.5	54.7	(0.6)	1,262.6	סך כל ניירות הערך ⁽²⁾

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.7 מיליון ש"ח.

(3) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות:

- פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב וכן, פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות – ראה ביאור 19 ו-20.

- ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך, כאמור בתוספת ו' שבסקירת הנהלה בדבר "חשיפות למדינות זרות".

- בנושא שעבודים ראה ביאור 13, "שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות".

ביאור 3 – ניירות ערך (המשך)

ד. מידע לגבי אגרות חוב פגומות

31 בדצמבר		
2013	2014	
9.9	3.8	יתרת חוב רשומה של אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו (*)

31 בדצמבר 2014								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
סה"כ	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סה"כ	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	
	20%-40%	0-20%			20%-40%	0-20%		
-	-	-	-	1.7	-	1.7	655.1	אגרות חוב של ממשלת ישראל
-	-	-	-	0.1	-	0.1	50.3	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	-	2.1	1.3	0.8	68.1	של אחרים בישראל
-	-	-	-	3.9	1.3	2.6	773.5	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ביום 31 בדצמבר 2013 לא היו לבנק ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2013			2014		
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
127.9	55.1	72.8	97.7	44.0	53.7
21.9	(1.4)	23.3	53.9	27.0	26.9
(114.2)	(37.9)	(76.3)	(73.9)	(37.3)	(36.6)
62.1	35.9	26.2	62.7	33.3	29.4
(52.1)	(2.0)	(50.1)	(11.2)	(4.0)	(7.2)
97.7	51.7	46.0	140.4	67.0	73.4
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה - חובות					

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני

10.1	1.4	8.7	14.5	1.2	13.3	יתרת הפרשה לתחילת שנה
4.4	(0.2)	4.6	3.0	1.3	1.7	גידול (קיטון) בהפרשה
יתרת הפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
14.5	1.2	13.3	17.5	2.5	15.0	
סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים						
112.2	52.9	59.3	157.9	69.5	88.4	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			
הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			
סך הכל	פרטי	מסחרי	
121.5	58.8	62.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
23.6	5.3	18.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(67.1)	(38.3)	(28.8)	מחיקות חשבונאיות
49.9	29.3	20.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(17.2)	(9.0)	(8.2)	מחיקות חשבונאיות נטו
127.9	55.1	72.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה - חובות

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני

6.2	1.3	4.9	יתרת הפרשה לתחילת שנה
3.9	0.1	3.8	גידול (קיטון) בהפרשה
			יתרת הפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
10.1	1.4	8.7	
			סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
138.0	56.5	81.5	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2013					31 בדצמבר 2014				
בנקים		אשראי לציבור			בנקים		אשראי לציבור		
וממשלות	סך הכל	סך הכל	פרטי	מסחרי	וממשלות	סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל
3,383.0	514.6	2,868.4	110.1	2,758.3	3,350.4	535.7	2,814.7	103.1	2,711.6
8,655.8	-	8,655.8	7,404.7	1,251.1	8,699.0	-	8,699.0	7,587.0	1,112.0
12,038.8	514.6	11,524.2	7,514.8	4,009.4	12,049.4	535.7	11,513.7	7,690.1	3,823.6
יתרת חוב רשומה של חובות*									
שנבדקו על בסיס פרטי									
שנבדקו על בסיס קבוצתי									
סך הכל חובות									
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*									
שנבדקו על בסיס פרטי									
שנבדקו על בסיס קבוצתי									
סך הכל הפרשה להפסדי									
אשראי									

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2014						פעילות לווים בישראל
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)		לא פגומים (3)	לא פגומים		לא בעייתיים
-	0.4	350.5	8.3	2.6	339.6	ציבורי - מסחרי
0.1	-	145.3	2.2	0.3	142.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	17.3	0.5	-	16.8	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
0.5	8.8	3,310.5	136.7	42.5	3,131.3	מסחרי אחר
0.6	9.2	3,823.6	147.7	45.4	3,630.5	סך הכל מסחרי
-	-	196.1	0.9	0.8	194.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1.0	12.8	7,494.0	34.9	40.4	7,418.7	אנשים פרטיים - אחר
1.6	22.0	11,513.7	183.5	86.6	11,243.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	498.7	-	-	498.7	בנקים בישראל
-	-	37.0	-	-	37.0	ממשלת ישראל
1.6	22.0	12,049.4	183.5	86.6	11,779.3	סך הכל פעילות בישראל

31 בדצמבר 2013						פעילות לווים בישראל
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)		לא פגומים (3)	לא פגומים		לא בעייתיים
0.4	0.6	388.8	9.7	2.4	376.7	ציבורי - מסחרי
-	0.2	208.7	2.6	0.5	205.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	24.4	0.5	0.1	23.8	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
0.6	9.2	3,387.5	89.4	45.5	3,252.6	מסחרי אחר
1.0	10.0	4,009.4	102.2	48.5	3,858.7	סך הכל מסחרי
-	-	208.6	1.0	0.8	206.8	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.8	14.9	7,306.2	29.3	38.5	7,238.4	אנשים פרטיים - אחר
1.8	24.9	11,524.2	132.5	87.8	11,303.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	491.1	-	-	491.1	בנקים בישראל
-	-	23.5	-	-	23.5	ממשלת ישראל
1.8	24.9	12,038.8	132.5	87.8	11,818.5	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסיימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי – ראה ביאור 4.ב.2.ג. להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. כל החובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹ (המשך)

איכות האשראי – מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). מחיקה חשבונאית מתבצעת לכל המאוחר עד שנתיים מיום סיווג החוב כפגום בהתאם להוראה, למעט במקרים בהם הועבר החוב לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הביטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2014					פעילות לזוים בישראל
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים		יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
		בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)		
131.2	8.3	6.9	0.7	1.4	ציבורי - מסחרי
2.9	2.2	2.2	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.1	0.5	0.2	0.2	0.3	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
270.8	136.7	74.3	30.7	62.4	שרותים פיננסיים
407.0	147.7	83.6	31.6	64.1	מסחרי אחר
0.9	0.9	0.9	-	-	סך הכל מסחרי
143.3	34.9	25.6	8.2	9.3	אנשים פרטיים - הלואות לדיור
551.2	183.5	110.1	39.8	73.4	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל*
-	-	-	-	-	בנקים
-	-	-	-	-	ממשלה
551.2	183.5	110.1	39.8	73.4	סך הכל פעילות בישראל*
543.8	180.1	106.7	39.8	73.4	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
90.0	41.7	38.4	2.9	3.3	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

31 בדצמבר 2013					פעילות לזוים בישראל
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים		יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
		בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)		
105.3	9.7	6.9	1.0	2.8	ציבורי - מסחרי
3.1	2.6	0.2	0.9	2.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.0	0.5	0.1	0.2	0.4	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
222.0	89.4	57.9	17.8	31.5	שרותים פיננסיים
332.4	102.2	65.1	19.9	37.1	מסחרי אחר
1.0	1.0	1.0	-	-	סך הכל מסחרי
147.1	29.3	20.7	7.6	8.6	אנשים פרטיים - הלואות לדיור
480.5	132.5	86.8	27.5	45.7	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל*
-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
471.9	128.7	83.0	27.5	45.7	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
73.4	22.9	20.0	1.5	2.9	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות¹ (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לוחים בישראל
יתרה	הכנסות	ממוצעת של חובות פגומים (2)	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2)	ציבורי - מסחרי
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	ריבית שנרשמו (3)					
0.4	0.4	13.5	-	-	7.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	2.9	-	-	1.9	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	0.5	-	-	0.6	שרותים פיננסיים
4.8	4.8	101.1	3.0	3.0	90.8	מסחרי אחר
5.2	5.2	118.0	3.0	3.0	100.9	סך הכל מסחרי
-	-	0.9	-	-	0.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
2.5	2.5	45.8	0.6	0.6	28.0	אנשים פרטיים - אחר
7.7 (4)	7.7	164.7	3.6 (4)	3.6	129.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

2012

174.0	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
5.2	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום *
20.3	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי
5.2	*מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 20.0 מיליון ש"ח.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2014					פעילות לווים בישראל
סך הכל (3)	צובר (2) לא בפיגור	צובר (2) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר (2) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	ציבורי - מסחרי
1.8	0.2	-	-	1.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.8	1.7	-	-	0.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.2	0.1	-	-	0.1	שרותים פיננסיים
22.5	2.5	-	-	20.0	מסחרי אחר
26.3	4.5	-	-	21.8	סך הכל מסחרי
15.4	2.1	-	-	13.3	אנשים פרטיים - אחר
41.7	6.6	-	-	35.1	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
41.7	6.6	-	-	35.1	סך הכל פעילות בישראל

31 בדצמבר 2013					פעילות לווים בישראל
סך הכל (3)	צובר (2) לא בפיגור	צובר (2) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר (2) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	ציבורי - מסחרי
0.8	0.3	-	-	0.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.4	1.4	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.2	-	-	-	0.2	שרותים פיננסיים
10.7	1.7	-	-	9.0	מסחרי אחר
13.1	3.4	-	-	9.7	סך הכל מסחרי
9.8	2.1	-	-	7.7	אנשים פרטיים - אחר
22.9	5.5	-	-	17.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
22.9	5.5	-	-	17.4	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

לא קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי לימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות¹ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
רשומה לאחר ארגון	רשומה לפני ארגון	מס' חוזים	רשומה לאחר ארגון	רשומה לפני ארגון	מס' חוזים
4.1	4.2	8	0.9	1.2	5
-	-	-	0.1	0.1	1
0.1	0.1	1	-	-	-
22.8	26.5	100	14.2	18.2	117
27.0	30.8	109	15.2	19.5	123
6.5	7.5	266	11.2	11.7	236
33.5	38.3	375	26.4	31.2	359

פעילות לווים בישראל

ציבורי- מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
שרותים פיננסיים					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ²			
שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב	מס' חוזים
-	1	0.4	4
2.5	25	6.8	37
2.5	26	7.2	41
0.4	13	0.8	18
2.9	39	8.0	59

פעילות לווים בישראל

ציבורי- מסחרי			
בינוי ונדל"ן - בינוי			
מסחרי - אחר			
סך הכל מסחרי			
אנשים פרטיים - אחר			
סך הכל ציבור - פעילות בישראל			

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 4 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכום אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2013 (*)			31 בדצמבר 2014				
סיכון אשראי חוץ מאזני (1,3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	סיכון אשראי חוץ מאזני (1,3)	אשראי (1)	מספר לווים (2)	תקרת האשראי - באלפי ש"ח	
96.5	78.5	40,770	99.7	71.9	39,635	עד 10	
204.4	169.9	23,603	217.8	155.3	23,337	עד 20	
506.1	476.5	32,063	543.6	437.9	31,799	עד 40	
934.7	1,229.6	36,368	1,004.3	1,130.0	35,705	עד 80	
990.8	1,960.0	26,399	1,087.1	1,941.5	26,952	עד 150	
664.4	2,507.6	15,269	823.8	2,640.2	16,585	עד 300	
239.3	1,650.7	4,648	285.8	1,709.4	4,934	עד 600	
97.9	911.5	1,268	180.8	959.9	1,404	עד 1,200	
42.3	304.8	226	107.4	280.5	249	עד 2,000	
57.8	379.3	161	125.9	421.6	194	עד 4,000	
132.1	363.9	92	140.3	342.9	88	עד 8,000	
129.1	648.1	62	108.1	492.7	51	עד 20,000	
143.7	402.3	20	143.6	660.8	30	עד 40,000	
355.2	561.2	14	384.7	390.1	11	עד 169,400 (4)	
4,594.3	11,643.9	180,963	5,252.9	11,634.7	180,974	סך הכל	

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.

(4) בשנת 2013 עד 123,600.

(*) סווג מחדש

ביאור 5 – אשראי לממשלה

31 בדצמבר		
2013	2014	
23.5	37.0	אשראי אחר
23.5	37.0	סך כל האשראי לממשלת ישראל

ביאור 6 – השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה

א. הרכב

חברה מאוחדת		
31 בדצמבר 2013	31 בדצמבר 2014	
28.9	31.8	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
		השקעות אחרות
12.0	7.5	כתבי התחייבות נדחים
40.9	39.3	סך כל ההשקעות

ב. פרטים על חברה בת מאוחדת

תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי		השקעה במניות לפי שווי מאזני		החלק בזכויות ההצבעה		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		פרטים על החברה		
2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	
				%		%		%		
חברה בת שאוחדה בדוח הכספי של הבנק										
השקעות בנכסים חברת נכסים של אוצר החייל בע"מ והשכרתם לבנק										
2.7	2.9	40.9	39.3	100	100	100	100			
2.7	2.9	40.9	39.3							סך הכל

ביאור 7 – בניינים וציוד

1.

			עלות נכסים
סך הכל	צידוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)	
416.6	152.2	264.4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
5.5	0.9	4.6	תוספות
(0.3)	(0.3)	-	גריעות
421.8	152.8	269.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
8.2	0.8	7.4	תוספות
(0.2)	(0.1)	(0.1)	גריעות
429.8	153.5	276.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
			פחת
316.7	140.7	176.0	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
14.3	3.2	11.1	פחת לשנה
(0.3)	(0.3)	-	גריעות
330.7	143.6	187.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
13.6	2.6	11.0	פחת לשנה
(0.1)	(0.1)	-	גריעות
344.2	146.1	198.1	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
			הערך בספרים
99.9	11.5	88.4	ליום 31 בדצמבר 2012
91.1	9.2	81.9	ליום 31 בדצמבר 2013
85.6	7.4	78.2	ליום 31 בדצמבר 2014
10.69%	7.48%		שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2014
10.64%	7.08%		שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2013

2. פרטים בדבר זכויות במקרקעין בבנק

			מועדי סיום תקופת החכירה (בשנים)
ליום 31 בדצמבר			
2013	2014		
52.8	50.0		זכויות בבעלות(1)
0.5	0.5	2025-2042	זכויות החכורות בחכירה מימונית: מהונת

(1) חלק מזכויות מקרקעין בבעלות בישראל בסך של 44.9 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2013 מיליוני- 47.1 מיליוני ש"ח), טרם נרשמו על שם הבנק בלשכות רישום המקרקעין.

ביאור 8 – נכסים אחרים

ההרכב:

31 בדצמבר		
2013	2014	
73.3	84.4	מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 25 א.3.)
9.1	64.8	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
22.7	22.9	הוצאות מראש
29.6	25.5	הכנסות לקבל
0.5	0.3	הוצאות הנפקה של כתבי התחייבות נדחים
2.9	1.2	חייבים אחרים ויתרות חובה
138.1	199.1	סך כל הנכסים האחרים

ביאור 9 – פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		
2013	2014	
		פקדונות לפי דרישה
3,740.6	5,315.4	אינם נושאים ריבית
170.2	138.2	נושאים ריבית
3,910.8	5,453.6	סה"כ לפי דרישה
8,647.5	7,619.1	לזמן קצוב ⁽¹⁾
12,558.3	13,072.7	סך כל פיקדונות הציבור⁽²⁾
-	-	(1) מזה: פקדונות שאינם נושאים ריבית
		(2) מזה:
10,648.1	11,013.4	פיקדונות של אנשים פרטיים
1.4	12.5	פיקדונות של גופים מוסדיים
1,908.8	2,046.8	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

31 בדצמבר		
2013	2014	
יתרה	יתרה	
9,270.3	9,747.0	תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
2,337.0	2,286.0	עד 1
547.6	823.1	מעל 1 עד 10
403.4	216.6	מעל 10 עד 100
12,558.3	13,072.7	מעל 100 עד 170
		סך הכל

ביאור 10 – פיקדונות מבנקים

31 בדצמבר		
2013	2014	בישראל
		בנקים מסחריים:
178.1	177.8	פקדונות לפי דרישה
22.2	20.4	פקדונות לזמן קצוב
4.9	3.3	קיבולים
205.2	201.5	סך כל הפקדונות מבנקים

ביאור 11 – כתבי התחייבות נדחים

א. הרכב:

31 בדצמבר		שיעור תשואה פנימי**	משך חיים ממוצע*	
2013	2014			
				כתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות (1) :
86.5	87.3	7.81%	1.90	במטבע ישראלי לא צמוד
727.8	689.8	3.32%	3.48	במטבע ישראלי צמוד למדד
814.3	777.1			סך כל כתבי ההתחייבות הנדחים
814.3	777.1			מזה כתבי התחייבות נדחים

* משך חיים ממוצע הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
** שיעור תשואה פנימי הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

(1) מזה: רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בסך 246.9 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2013 – 246.1 מיליוני ש"ח).

ב. פרטים נוספים לגבי כתבי התחייבות נדחים

כתבי ההתחייבות שהנפיק הבנק אינם ניתנים להמרה במניות ואינם מקנים זכות לרכישת מניות. זכויותיהם בעת פירוק נדחות מפני התחייבויות אחרות.

כתבי התחייבות רשומים למסחר- בהתאם להסכם עם הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן: "הבינלאומי הנפקות") חברה בת בבעלות מלאה של הבנק הבינלאומי, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות שתנפיק הבינלאומי הנפקות לציבור עבור הבנק וכל ההוצאות הכרוכות בהנפקה כאמור. כמו כן התחייב הבנק כי תמורת ההנפקה תופקד בבנק בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם. יתרת כתבי ההתחייבות הרשומים למסחר ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב- 246.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל 246.1 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

כתבי התחייבות שאינם רשומים למסחר- מרבית מחזיקי כתבי ההתחייבות שאינם סחירים הינם גופים מוסדיים, כגון קופות גמל וקרנות השתלמות. סך כל כתבי ההתחייבות אלו הגיע ביום 31 בדצמבר 2014 ל-322.2 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2013 ל- 359.9 מיליון ש"ח). סך כתבי ההתחייבות שהונפקו לחברה האם ואינם רשומים למסחר הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014 ב- 208.0 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2013 – 208.3 מיליון ש"ח).

הנפקת כתבי התחייבות נדחים

בשנת 2014 לא הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים. יתרת כתבי ההתחייבויות הנדחים שנכללו ברובד השני של ההון בחישוב יחס ההון המזערי ליום 31 בדצמבר 2014 משוקללים, בהתאם להוראת בנק ישראל, בהתחשב בתקופה שנותרה לפירעונם הסתכמה ב- 407.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 535.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

ביאור 12 – התחייבויות אחרות

הרכב:

31 בדצמבר		
2013	2014	
86.5	72.6	הפרשה למשכורות ולהוצאות נלוות
25.7	22.0	עודף העתודה לפיצויי פרישה על היעודה (ראה באור 14 ד)
11.8	8.6	הכנסות מראש
1,171.6	1,183.2	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
87.7	91.2	זכאים אחרים ויתרות זכות
1,383.3	1,377.6	סך כל ההתחייבויות האחרות

ביאור 12א – הון

א. הון המניות

הון המניות ליום 31 בדצמבר 2014 וליום 31 בדצמבר 2013 (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע	רשום		
0.0002	0.0002	בת 0.0002 ש"ח	מניית הכרעה
0.0002	0.0002	בנות 0.0001 ש"ח	מניות נדחות
1.5000	1.5000	בנות 0.0050 ש"ח	מניות מיסדים
4,629.7066	4,641.7398	בנות 0.0001 ש"ח	מניות רגילות
8,040.0000	8,040.0000	בנות 0.001 ש"ח	מניות בכורה 30% צוברות ומשתתפות
12,671.2070	12,683.2402		סך כל הון המניות

כל המניות שהונפקו רשומות על שם.

ב. הזכויות הנלוות למניות

מניית הכרעה

מוחזקת בידי שר הביטחון, אינה ניתנה להעברה, מקנה זכות ל-240 קולות באסיפת בעלי מניות (מייסדים). בנושאים מהותיים השנויים במחלוקת וכן זכות לקבל את ערכה הנקוב בעת פירוק הבנק.

מניית נדחית

מקנה זכות לקבל את ערכה הנקוב בעת פירוק הבנק וללא כל זכות נלווית אחרת.

מניות מיסדים

מקנה זכות להצביע באסיפות בעלי מניות, למנות את חברי הדירקטוריון, לקבל דיבידנד באופן שוטף ובעת פירוק לפי חלקה היחסי בהון המניות הנפרע של הבנק.

מניית רגילה

מקנה זכות לקבל דיבידנד באופן שוטף ובעת פירוק לפי חלקה היחסי בהון המניות הנפרע של הבנק.

מניית בכורה, 30% צוברת ומשתתפת

אינה ניתנת לפידיון ומקנה זכות לקבל דיבידנד בכורה ומצטבר בשיעור של 30% לשנה מערכה הנקוב (לפני חלוקת כל דיבידנד אחר), מעבר לדיבידנד הבכורה האמור, כמוה כמניית רגילה לכל ענין.

ביאור 12א – הון (המשך)

ג. דיבידנדים

(1) מגבלות בחלוקת הדיבידנדים

בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידי בנקאיים בישראל לפיה לא יחולק דיבידנד.

ביום 15 בינואר 2013 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידי בנקאיים. לאור דרישות שנוספו בשנים האחרונות להוראות הדיווח לציבור המחייבות לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, עודכנו המבחנים לחלוקת דיבידנד. בהתאם לעדכון, "רווחים ראויים לחלוקה" כוללים את מרכיבי רווח כולל אחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד (אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח) בין היתר כאשר:

- יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר אינה חיובית או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום ליתרת עודפים כאמור.
  - אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל.
  - כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.
- בתיקון אף נקבע כי הבנק לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר. התיקון נכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2013.

כמו כן, במכתב המפקח על הבנקים בנושא מדיניות הון לתקופת ביניים, נקבע כי לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5% או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל. בנוסף, במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל 3- יחסי הון ליבה מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה ביאור 12ב להלן).

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורי של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

(2) חלוקת דיבידנד

להלן פרוט הדיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	
10.0	-	0.79 ש"ח למניה רגילה
*	-	0.002 ש"ח למניות בכורה
10.0	-	סך הכל

* סכום קטן מ-0.05 מיליון ש"ח.

ביאור 12ב – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידי פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל 3. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון (להלן: "החוזר"). החוזר קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3. בהתאם לכך, במסגרת הביאור על הלימות ההון בדוחות הכספיים לשנת 2014, נכלל הגילוי על מספרי השוואה לתקופות קודמות הערוכים בהתאם להוראות באזל 2 כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים, וכן הגילוי על מספרי השוואה מבוקרים ליום 1 בינואר 2014 הערוכים בהתאם להוראות באזל 3.

ביאור 12ב – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

א. בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2013 (באזל 2)** (מבוקר)	1 בינואר 2014 (באזל 3)* (מבוקר)	31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
1,075.2			הון ליבה
-	1,100.6	1,130.4	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
572.9	512.8	524.7	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,648.1	1,613.4	1,655.1	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
10,047.4	10,225.9	10,503.4	סיכון אשראי
40.4	52.8	57.5	סיכונים שוק
1,114.8	1,114.8	1,090.0	סיכון תפעולי זהירות מספר תקוע בסיכון התפעולי 2014
11,202.6	11,393.5	11,650.9	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון ליבה			
9.60%	9.66%	9.70%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.71%	14.16%	14.21%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
7.50%	-	-	יחס הון ליבה המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
-	9.00%	9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים***
9.00%	12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים***

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1.1.2014.

** מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון", שחלו עד ליום 31.12.2013.

*** יחסי ההון הנדרשים לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015 תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח. דרישה נוספת זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס הון ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.02% ו- 12.52%, בהתאמה. בנוגע לדרישות נוספות בנושא הלימות הון ראה סעיף ד' להלן.

הערה לעניין החישובים לצורך באזל 3:

התאמות פיקוחיות וניכויים – בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", נכסי הסיכון וההתאמות הפיקוחיות מוצגים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

ביאור 12 ב – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2013 (באזל 2)**	1 בינואר 2014 (באזל 3)*	31 בדצמבר 2014	
1,103.3	1,103.3	1,133.3	1. הון עצמי רובד 1 הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
-	-	-	דיבידנד שהוכרז
-	(2.5)	(2.5)	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
1,103.3	1,100.8	1,130.8	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(28.1)	(0.2)	(0.4)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(28.1)	(0.2)	(0.4)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
1,075.2	1,100.6	1,130.4	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2. הון רובד 2			
572.9	431.0	410.1	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
-	81.8	114.6	הון רובד 2: הפרשות לפני ניכויים
572.9	512.8	524.7	סך הכל רובד 2

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1.1.2014.

** מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון", שחלו עד ליום 31.12.2013.

הערה - לעניין החישובים לצורך באזל 3: התאמות פיקוחיות וניכויים - בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי". נכסי הסיכון וההתאמות הפיקוחיות מוצגים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2014 (באזל 3)	1 בינואר 2014	
9.66%	9.62% *	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
0.00%	0.08%	השפעת הוראות המעבר
9.66%	9.70%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

* לרבות השפעה צפויה של אימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, לפי נתונים צפויים ליום 1 בינואר 2015.

ביאור 12 ב – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ד. מגבלות על הלוואות לדיור

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור", אשר כולל, בין היתר, דרישות חדשות בנושא הלימות הון:

- מגבלת משקל סיכון על הלוואות העולות על 5 מיליון ש"ח
- הלוואה העולה על 5 מיליון ש"ח, העומדת בתנאי קבלת משקל סיכון מופחת (35%/50%) לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ("חובות בביטחון נכס למגורים"), תשוקלל ב-100%, החל מיום 1 באוקטובר 2014.
- במידה וסכום הלוואה יורד אל מתחת ל-5 מיליון ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לסעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ובהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן הלוואה.
- עדכון משקל סיכון מוגבר להלוואות ממונפות בריבית משתנה
- החל מיום 1 בינואר 2015, תאגידים בנקאיים רשאים להפחית את משקל הסיכון של 100% ביחס להלוואות ממונפות בריבית משתנה אשר ניתנו בין התאריכים 26 באוקטובר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, ל-75%.

ה. יעד הלימות הון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה, לשמור על הלימות הון בהתאם ליעד ההון הנדרש לצרכי העיסוקים ובכפוף למגבלות שהוגדרו על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. במהלך חודש דצמבר 2014 אישרו ההנהלה והדירקטוריון של הבנק את המסמך המרכז את המצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (מסמך ה-ICAAP) על בסיס נתוני ה-30 ביוני 2014. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בחברה האם שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק.

במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו על מנת להלוות את פרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים שבוצעו בבנק להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם. תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק מצביעות כי לבנק הון מספק כדי לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון.

בהמשך לבחינה החליט דירקטוריון הבנק כי בשנת 2015 לא יפחת יחס ההון הכולל של הבנק מ-12.5% וכי יחס ההון הראשוני לא יפחת מ-9.3%. לאימוץ הוראות באזל 3 בישראל והוראות ניהול בנקאי תקין 329 בדבר "מגבלות למתן הלוואות לדיור", כאמור לעיל אין השפעה אפקטיבית על המגבלות החלות על הבנק.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל 3 בישראל, ביום 28 במרץ 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל 3 – יחסי הון ליבה מינימאליים הדורשת מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% (במקום 7.5% הקיים היום) וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון עצמי רובד 1 המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% וביחס הון כולל של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שיידרש מהבנק הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי הוא 12.5%. בנוסף, הבנק נדרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ב-1% מיתרת הלוואות לדיור כאמור לעיל. בהתאם לכך יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שיידרש מהבנק הוא 9.02% ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.52%.

חלוקת דיבידנד תתאפשר במידה שלא תפגע ביכולתו של הבנק לעמוד בדרישות ההון החדשות.

ביאור 12ב – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ו. דיווח על יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין - 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות. יחס כיסוי הנזילות יונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראת שעה – יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות (להלן: "החוזר"). במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות.

בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי החל מיום 1 באפריל 2015 יתווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במאוחד ובסולו (בכפוף לתחולה) במסגרת ביאור 3 (רבעוני) וביאור 13 (שנתי) אשר שמותיהם ישונו ל"ביאור הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים".

ביאור 13 – שעבודים, תנאים מגבילים וביטחונות

להבטחת אשראי שהבנק מקבל מבנק ישראל לצורך השתתפות בסליקה במערכת זה"ב, שעבד הבנק בחודש יולי 2007 לטובת בנק ישראל בשעבוד שוטף בדרגה ראשונה אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה מדינה התשל"ט – 1979 או אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה קצר מועד התשמ"ד – 1984, הנסחרות בבורסה לניירות ערך בע"מ, וכל הזכויות הנובעות ו/או הקשורות אליהן, לרבות התמורה הכספית ממכירתם, אשר תרשמה או תופקדנה מעת לעת בחשבון בטוחות המנוהל במסלקת הבורסה על שם בנק ישראל ועבורו. שיעבוד זה הינו בלתי תלוי בבטוחות או ערובות אחרות שבנק ישראל קיבל או יקבל מהבנק. להלן פירוט יתרות פקדונות ואגרות חוב משועבדות כבטוחה:

2013		2014		
פקדונות	אגרות חוב	פקדונות בבנק	אגרות חוב	
בבנק ישראל	משועבדות	ישראל	משועבדות	
2,802.4	49.6	2,728.5	49.9	יתרה ליום 31 בדצמבר
2,228.7	214.7	2,607.4	49.7	יתרה שנתית ממוצעת
3,179.8	464.0	3,664.4	49.9	היתרה המירבית במשך השנה

ביאור 14 – זכויות עובדים

עובדים קבועים זמניים – אשר תנאי עבודתם מוסדרים באופן קולקטיבי, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק ובין ארגון עובדי הבנק.

עובדים בחוזה אישי – עובדים אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

עובדים בכירים בחוזה אישי – חברי הנהלת הבנק, אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

ב. תנאי העבודה של עובדים קבועים זמניים

מעבר לשכר השוטף זכאים עובדי הבנק להטבות הבאות:

1. הסכמים עם ארגון העובדים

יחסי העבודה בבנק מוסדרים באמצעות הסכם קיבוצי מורחב שנחתם ב-1965 עם נציגות העובדים - ועד העובדים הארצי והסתדרות העובדים הכללית החדשה, המתעדכן מדי תקופה בהסכמי שכר שנתיים. לבנק "ספר תפקוד" הקובע את רשימת התפקידים בטווחי השכר שלהם ונלווי השכר הצמודים אליהם.

בחדש מרץ 2014 הגיעו הנהלת הבנק ונציגות העובדים להסכם על תנאי העסקה בבנק. תוקף ההסכם עד 31 במרץ 2016 ובמסגרתו התחייבה נציגות העובדים לשקט תעסוקתי עד למועד זה.

2. מענק שנתי

עד וכולל שנת 2013 שילם הבנק מענקים לפי הסכם קיבוצי שנחתם בשנת 2010. בהתאם להסכם, זכאים היו עובדי הבנק למענק שנתי הנקבע על פי תשואת הרווח הנקי להון. המדרגה הבסיסית לחלוקת המענק הינה החל משיעור תשואה של 7.5%, והוא יחולק בהתאם לביצועי העובדים ובהתאם למודל הצטיינות. בדוחות הכספיים לשנת 2014 לא נכללה הפרשה למענק.

ג. תנאי העסקת עובדים בחוזים אישיים

במסגרת ההסכמים נקבע שכר העבודה הבסיסי, הפרשות לפנסיה ולקרן השתלמות, הטבות שונות, מענקים ותנאי פרישה. פרטים על תנאי הפרישה בחוזים לעובדים בכירים ראה להלן.

ד. פיצויי פרישה ופנסיה

1. פנסיה

זכויות הפנסיה של העובדים מובטחות מאז 1994 בתוכניות פנסיה מקיפה בשיתוף עם קרנות פנסיה מוכרות באמצעות הפקדות שוטפות על שם העובד. זכויות הפנסיה הנצברות בקרנות הפנסיה תלויות בגילו של העובד במועד ההפקדה ובוותק שצבר. לגבי התקופה עד הצטרפות הבנק ועובדיו להסדר הפנסיה חייב הבנק בפיצויי פרישה בהתאם לחוק פיצויי פיטורין (ראה סעיף ד. 2)(א)(1) להלן).

2. פיצויים

א. פיצויי פרישה

(1) התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו מכוסה על ידי הפקדות חודשיות סדירות על שם העובדים בקופות גמל לקצבה ולפיצויים, על ידי הפקדות שהופקדו בעבר על שם הבנק בקופות גמל למקרים בהם נדרש הבנק לשאת בתשלומים נוספים, ועל ידי יתרת הפרשה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן. הסכומים שהופקדו על שם העובדים אינם כלולים במאזן מאחר שאינם בשליטת הבנק.

(2) יחסי עבודה של מספר עובדים וביניהם חברי הנהלת הבנק מעוגנים בחוזים אישיים. התנאים העיקריים הכלולים בחוזים האישיים של חמשת העובדים הבכירים או בעלי השכר הגבוה מפורטים בדוח הדירקטוריון בפרק "שכר יו"ר הדירקטוריון והעובדים הבכירים". התנאים הכלליים המפורטים להלן משותפים לחוזים של חברי ההנהלה (למעט חוזה העסקת המנכ"ל):

ביאור 14 – זכויות עובדים (המשך)

- עם סיום העסקתם בבנק, זכאים עובדים אלה לשיחורור כספי הפיצויים שנצברו לזכותם והשלמתם, אם נדרש, לשיעור של 100% משכרם האחרון וכן במקרה של פיטורין לתוספת בשיעור 100% נוספים משכרם האחרון. עפ"י המלצת המנכ"ל, הדירקטוריון מוסמך להגדיל את שיעור פיצויי הפיטורין שישולמו במקרה של פיטורין ב- 50% נוספים.

- במקרה של התפטרות יהיה זכאי המנהל לשחרור כספי הפיצויים שנצברו לזכותו. הדירקטוריון יוכל לאשר הגדלת פיצויי הפיטורין בשיעור של 100% נוספים.

- בעת פיטורין זכאים עובדים אלה לשכר בגין 6 חודשי הסתגלות.

- דין פרישת עובדים אלה, עקב שינוי במעמדם, הנובע משינוי המבנה הארגוני של הבנק או פרישה עקב סיבות בריאות מהותיות או עקב פטירה, יהיה כדין פיטורין.

- סיום החוזה בגיל פרישה לא יחשב פיטורין.

(3) הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק נחתם לתקופה לא קצובה. תנאי העסקתו אושרו על ידי הדירקטוריון בחודש נובמבר 2013.

התנאים אשר אושרו כוללים את השכר השוטף והנלווה. במקרה של סיום העסקה זכאי המנכ"ל לשחרור כספי הפיצויים וכן לתשלום בעד תקופה של 3 חודשי הגבלת תחרות.

(4) הסכום הנדרש עפ"י החוזים האמורים להשלמת פיצויים לעובדים הבכירים ולמנכ"ל מעבר לנצבר להם בקופת הגמל והקצבה, במקרה של פיטורין, כלול במלואו בעתודה לפיצויי פרישה.

(ב). פיצויים מוגדלים

העתודה לפיצויי פיטורין חושבה לגבי פיצויים מוגדלים שישולמו לעובדים קבועים שיפוטרו, מעבר להתחייבות הבסיסית של הבנק המכוסה בהפקדות בקופות פיצויים אישיות על שמם. שיעור מקבלי הפיצויים המוגדלים הוערך על ידי ההנהלה בכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון. ההפרשה הוצגה על בסיס חישוב אקטוארי. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, כלולים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות כספיים אלו. יתרת ההפרשה בגין פיצויים מוגדלים כאמור ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב- 9.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 9.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

סכומי העתודה והיעודה לפיצויי פיטורין, פיצויי פרישה כמוצג במאזן הבנק, הם כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר		
2013	2014	
36.3	32.9	סכום העתודה
(10.6)	(10.9)	סכום היעודה (1)
25.7	22.0	עודף העתודה על היעודה
25.7	22.0	עודף העתודה שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"

(1) הבנק אינו רשאי למשוך את כספי היעודה אלא לצורך תשלום פיצויי פרישה בלבד.

ה. הטבות אחרות

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם ולאחר פרישתם. התחייבות הבנק בשל הטבות אלו (למעט הפרשה לחופשה) חושבה על בסיס אקטוארי.

(1). הפרשה לחופשה

עובדי הבנק זכאים על פי החוק לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון ועל בסיס ימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת הוצאות הנלוות. בסעיף התחייבות אחרות - הפרשה למשכורות והוצאות נלוות (ראה ביאור 12) כלולה הפרשה בגין חופשה שטרם נוצלה, בסך 8.9 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2013 – 8.1 מיליון ש"ח).

ביאור 14 – זכויות עובדים (המשך)

2. מענקי ותק

עובדים קבועים זכאים למענק חד פעמי עם השלמת 20 שנות עבודה. ההפרשה הוצגה על בסיס חישוב אקטוארי. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, מצורפים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות אלו. יתרת ההפרשה בגין המענק ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב- 3.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 3.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

במלאת לעובד 25 שנות ותק זכאים העובדים ובני זוגם להשתתפות בנופש שנתי ובמימון הבנק. ההפרשה הוצגה על בסיס חישוב אקטוארי. פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, כלולים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות כספיים אלו. יתרת ההפרשה בגין השתתפות בתשלום כאמור ביום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב- 15.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 11.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

3. הטבות אחרות בתום תקופת ההעסקה ולאחריה

עובדים שהגיעו לגיל פרישה זכאים לתשלום חד פעמי במועד הפרישה בגין פדיון ימי מחלה על פי מפתח נהוג של המרת ימי מחלה בפדיון וכן להטבות כספיות בכל שנה ממועד הפרישה הכוללות: תלושי ביגוד, שי לחג, נופש שנתי ומינוי לתיאטרון. ההפרשה למענק בגין פדיון ימי מחלה וההטבות הכספיות הנוספות חושבה על בסיס חישוב אקטוארי. יתרת ההפרשה בגין זכויות עובדים עם סיום תקופת ההעסקה ולאחריה ביום 31 בדצמבר 2014 מסתכמת ב- 30.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 33.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

פרטים נוספים בדבר האוכלוסייה הזכאית, המשתנים אשר שימשו לחישוב ורגישות התוצאה המחושבת לשינויים בפרמטרים, כלולים בחוות דעת האקטואר המצורפת לדוחות כספיים אלו.

ו. מדיניות התגמול

עובדי הבנק מועסקים בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד משנת 1965, אשר מתעדכן מעת לעת בהסכמי שכר תקופתיים. עובדי הבנק זכאים להטבות שונות מעבר לשכרם וביניהן: השתתפות בשכר לימוד, השתתפות בביטוח רפואי, שי לחגים ולאירועים אישיים, ומענקי וותק. בנוסף, מדיניות הבנק הינה לקשור בין ביצועי הבנק לבין תגמול העובדים בהתאם להסכם הקיבוצי שנחתם עם ארגון העובדים.

וועדת התגמול של הדירקטוריון הינה הגוף העיקרי שפקח בשנת 2014 על נושא התגמול בבנק. בחודש ספטמבר 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול של כלל עובדי הבנק ונושאי המשרה.

מדיניות התגמול שאושרה אימצה את הוראת בנק ישראל בנושא מדיניות התגמול בתאגיד בנקאי (הוראת ניהול בנקאי תקן 301A) והובאה לדיון בוועדת התגמול של הדירקטוריון. ועדת התגמול המליצה על מדיניות תגמול ביחס לכלל העובדים בהתאם לנדרש על פי ההוראה, כאשר מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק מהווה חלק ממנה. בבנק 23 נושאי משרה בכירה כהגדרתם בהוראה 301A בהם 15 דירקטורים, מנכל, 5 חברי הנהלה ו-2 נושאי משרה בכירה נוספים כהגדרתם בהוראה 301A שהינם מנהלים שכל תגמולם נקבע על פי הסכם קיבוצי והוחרגו מהגדרת עובדים מרכזיים.

במדיניות התגמול נקבעו כללים שמטרתם להבטיח כי הסדרי התגמול בבנק יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים, עם המטרות ארוכות הטווח של הבנק ועם הצורך להבטיח את יכולתו של הבנק לגייס ולשמר את כח האדם הניהולי האיכותי הדרוש לו להמשך פיתוחו והצלחתו העסקיים.

שיעור התשואה להון בשנת 2014 הסתכם ב- 3.91%. תשלום המענק מותנה בתשואה להון בשיעור מינימלי של 7.5% לכלל העובדים, ו-8.5% לעובדים הבכירים.

בדוחות אלה לא נכללו הפרשות למענקים בגין שנת 2014 וכל שפורט לעיל מתייחס אל הכללים שנקבעו ויישמו עם הבשלת התנאים.

ביאור 15 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2014						
(מבוקר)						
נכסים	מטבע ישראלי		מטבע חוץ(1)		פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר	ארה"ב		
מזומנים ופקדונות בבנקים	253.2	3,008.8	58.7	35.5	-	3,356.2
ניירות ערך	478.5	975.1	176.2	186.8	4.8	1,821.4
אשראי לציבור,נטו ⁽³⁾	648.8	10,425.7	210.9	87.9	-	11,373.3
אשראי לממשלה	-	37.0	-	-	-	37.0
בניינים וציוד	-	-	-	-	85.6	85.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	-	0.6	25.1	0.1	4.0	29.8
נכסים אחרים	65.3	110.6	-	-	23.2	199.1
סך כל הנכסים	1,445.8	14,557.8	470.9	310.3	117.6	16,902.4
התחייבויות						
פקדונות הציבור	1,133.2	10,577.7	994.3	367.5	-	13,072.7
פקדונות מבנקים	20.5	177.2	3.5	0.3	-	201.5
פקדונות הממשלה	-	253.9	32.6	3.5	-	290.0
כתבי התחייבות נדחים	689.8	87.3	-	-	-	777.1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	-	13.5	16.4	17.2	3.1	50.2
התחייבויות אחרות	35.4	1,321.6	12.0	-	8.6	1,377.6
סך כל ההתחייבויות	1,878.9	12,431.2	1,058.8	388.5	11.7	15,769.1
הפרש	(433.1)	2,126.6	(587.9)	(78.2)	105.9	1,133.3
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,025.4)	349.6	588.6	87.2	-	-
סך הכל	(83.5)	1,101.2	0.7	9.0	105.9	1,133.3

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה. (לא צמוד – 134.8 מיליוני ש"ח, צמוד – 2.9 מיליוני ש"ח, דולר – 2.2 מיליוני ש"ח, אחר – 0.5 מיליוני ש"ח).

ביאור 15 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2013						
(מבוקר)						
נכסים	סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ(1)		מטבע ישראלי	
			אחר	דולר ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,426.9	-	25.2	12.3	255.7	3,133.7
ניירות ערך	1,249.8	0.7	108.1	281.9	328.1	531.0
אשראי לציבור,נטו ⁽³⁾	11,426.5	-	81.7	145.4	893.0	10,306.4
אשראי לממשלה	23.5	-	-	-	-	23.5
בניינים וציוד	91.1	91.1	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	8.5	3.7	0.7	2.7	0.6	0.8
נכסים אחרים	138.1	23.2	-	-	9.4	105.5
סך כל הנכסים	16,364.4	118.7	215.7	442.3	1,486.8	14,100.9
התחייבויות						
פקדונות הציבור	12,558.3	-	338.9	918.3	1,399.4	9,901.7
פקדונות מבנקים	205.2	-	4.7	1.6	22.2	176.7
פקדונות הממשלה	254.3	-	3.2	3.1	-	248.0
כתבי התחייבות נדחים	814.3	-	-	-	727.8	86.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	45.7	2.9	11.3	18.4	-	13.1
התחייבויות אחרות	1,383.3	11.8	-	6.9	10.7	1,353.9
סך כל ההתחייבויות	15,261.1	14.7	358.1	948.3	2,160.1	11,779.9
הפרש	1,103.3	104.0	(142.4)	(506.0)	(673.3)	2,321.0
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	160.4	516.5	607.1	(1,284.0)
סך הכל	1,103.3	104.0	18.0	10.5	(66.2)	1,037.0

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה. (לא צמוד – 90.9 מיליוני ש"ח, צמוד - 4.1 מיליוני ש"ח, דולר - 2.0 מיליוני ש"ח, אחר - 0.7 מיליוני ש"ח).

ביאור 16 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1)

31 בדצמבר 2014							
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים							
מעל שלוש מעל ארבע		מעל שלושה חודשים		מעל חודש ועד			
ועד	ועד	מעל שנתיים ועד	מעל שנה ועד	חודשים (6) שנה (6)	ועד	ועד	עם דרישה ועד חודש (6)
חמש שנים	ארבע שנים	שלוש שנים	שנתיים		שלושה חודשים (6)	ועד	ועד חודש (6)
							מטבעי ישראלי (לרבות צמוד מדד וצמוד מט"ח)
933.2	1,063.9	1,464.1	1,903.4	2,498.7	1,672.4	4,358.4	נכסים*
279.4	92.2	189.6	476.8	938.2	624.9	11,542.3	התחייבויות**
653.8	971.7	1,274.5	1,426.6	1,560.5	1,047.5	(7,183.9)	הפרש
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות) (0.1)
-	-	-	-	(294.9)	(381.3)		
							הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים (7,184.0)
653.8	971.7	1,274.5	1,426.6	1,265.6	666.2		
							מטבע חוץ ⁽³⁾
74.5	17.0	18.1	65.9	120.0	244.7	108.6	נכסים*
5.1	5.9	6.1	15.1	120.4	108.3	1,191.9	התחייבויות**
69.4	11.1	12.0	50.8	(0.4)	136.4	(1,083.3)	הפרש
64.1	8.5	9.5	46.3	(22.7)	87.0	(827.2)	מזה : הפרש - בדולר
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות) 0.1
-	-	-	-	294.9	381.3		
							הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים (1,083.2)
69.4	11.1	12.0	50.8	294.5	517.7		

הערות לעמודים 226 עד 229 ראה עמוד 230.

ביאור 16 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

שיעור תשואה חוזי(5)	יתרה מאזנית(4)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשר		
	סך הכל	ללא תקופת פרעון(2)		מעל עשרים שנה	ועד עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנים
באחוזים						
2.73%	16,012.9	218.3	16,695.5	5.1	424.0	2,372.3
2.27%	14,322.7	37.1	14,399.2	-	41.6	214.2
	1,690.2	181.2	2,296.3	5.1	382.4	2,158.1
	(675.8)	-	(676.3)	-	-	-
	1,014.4	181.2	1,620.0	5.1	382.4	2,158.1
3.26%	771.9	9.4	861.3	-	-	212.5
0.17%	1,434.7	-	1,466.1	-	-	13.3
	(662.8)	9.4	(604.8)	-	-	199.2
3.60%	(584.6)	8.5	(557.2)	-	-	77.3
	675.8	-	676.3	-	-	-
	13.0	9.4	71.5	-	-	199.2

ביאור 16 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

31 בדצמבר 2014							סך הכל
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים							
מעל חודש ועד	מעל שלושה חודשים ועד	מעל שנתיים ועד	מעל שנה ועד	מעל שלושה חודשים ועד	מעל שלושה חודשים ועד	מעל חודש ועד	נכסים
1,007.7	1,080.9	1,482.2	1,969.3	2,618.7	1,917.1	4,467.0	*
284.5	98.1	195.7	491.9	1,058.6	733.2	12,734.2	**
723.2	982.8	1,286.5	1,477.4	1,560.1	1,183.9	(8,267.2)	הפרש
667.9	939.7	1,377.9	1,802.7	2,206.5	1,876.6	1,305.7	* מזה: אשראי לציבור
(20.1)	(57.3)	(58.2)	(243.5)	(708.0)	(492.9)	(11,391.4)	** מזה: פיקדונות הציבור

31 בדצמבר 2013							סך הכל
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים							
מעל חודש ועד	מעל שלושה חודשים ועד	מעל שנתיים ועד	מעל שנה ועד	מעל שלושה חודשים ועד	מעל שלושה חודשים ועד	מעל חודש ועד	נכסים
722.9	1,108.3	1,689.1	2,155.5	2,286.0	1,800.1	4,680.5	*
85.5	172.4	389.0	348.1	1,217.1	877.0	11,753.4	**
637.4	935.9	1,300.1	1,807.4	1,068.9	923.1	(7,072.9)	הפרש
652.6	1,026.7	1,499.2	1,883.4	2,244.6	1,757.1	1,439.5	* מזה: אשראי לציבור
51.7	50.3	173.0	161.5	934.0	633.6	10,469.4	** מזה: פיקדונות הציבור

הערות לעמודים 226 עד 229 ראה עמוד 230.

ביאור 16 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

שיעור תשואה (חוזי(5)	יתרה מאזנית(4)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשר		מעל חמש ועד עשר שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון(2)		מעל עשרים שנה	ועד עשרים שנה	
2.77%	16,784.8	227.7	17,556.8	5.1	424.0	2,584.8
2.24%	15,757.4	37.1	15,865.3	-	41.6	227.5
	1,027.4	190.6	1,691.5	5.1	382.4	2,357.3
3.10%	11,373.3	143.4	12,028.7	4.0	412.3	1,435.4
0.46%	13,072.7	-	(13,069.9)	-	(17.8)	(80.7)

שיעור תשואה (חוזי(5)	יתרה מאזנית(4)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשר		מעל חמש ועד עשר שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון(2)		מעל עשרים שנה	ועד עשרים שנה	
3.37%	16,245.7	200.5	17,142.2	5.6	474.7	2,219.5
2.43%	15,246.4	35.6	15,368.3	-	62.7	463.1
	999.3	164.9	1,773.9	5.6	412.0	1,756.4
3.60%	11,426.5	127.2	3.9		392.2	1,305.6
0.73%	12,558.3	-	-		20.5	84.0

ביאור 16 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון(1) (המשך)

הערות לעמודים 226 עד 229:

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החזוי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 143.8 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (בשנת 2013 – 127.3 מיליון ש"ח).
- (3) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (4) כפי שנכללה בביאור מס' 15 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
- (5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (6) סכומי אשראי בתנאי חח"ד וסכומי החריגה ממסגרת חח"ד שנכללו הם 999.7 מיליוני ש"ח ו-48.7 מיליוני ש"ח בהתאמה (ביום 31 בדצמבר 2013 – 1,008.2 מיליוני ש"ח ו-26.7 מיליוני ש"ח בהתאמה). סכומי האשראי בתנאי חח"ד מוינו לפי תקופת המסגרת שנקבעה וסכומי החריגה ממסגרת החח"ד מוינו לטור "ללא תקופת פירעון".

ביאור 17 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ – מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה

31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2013	2014	2013	2014	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים (1)		
0.1	-	9.5	9.4	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי :
2.6	3.2	66.4	74.8	אשראי תעודות
2.3	4.2	235.2	326.9	ערבויות להבטחת אשראי
1.6	2.0	154.5	167.6	ערבויות לרוכשי דירות
0.5	0.9	2,162.9	2,437.1	ערבויות והתחייבויות אחרות
				מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
1.1	1.0	1,373.5	1,471.3	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
0.9	1.9	437.2	715.5	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
5.4	4.3	491.6	400.5	התחייבויות להוצאת ערבויות
-	-	174.6	150.9	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

לבנק קיימות התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות, לסוף תקופת הדיווח כדלהלן:

(1) חוזי שכירות לזמן ארוך – דמי שכירות של בניינים

31 בדצמבר		
2013	2014	
17.1	18.0	בשנה הראשונה
14.9	15.8	בשנה השנייה
13.2	14.0	בשנה השלישית
11.3	11.5	בשנה הרביעית
8.9	11.3	בשנה החמישית
47.3	52.0	מעל חמש שנים
112.7	122.6	סך הכל

ביאור 17 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(2) תביעות משפטיות ובקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק

(א) הבנק צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדו לקוחותיו, לקוחותיו בעבר וכן צדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותו במהלך עסקים רגיל. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים. סכום החשיפה בגין תלויות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגינן הפרשה מסתכם ביום 31 בדצמבר בכ- 1.9 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2013- 0.8 מיליון ש"ח).

(ב) להלן פירוט של תובענות נגד הבנק שהסכום הנטען בהן הוא מהותי:

(1) ביום 1 בספטמבר 2013 הוגשה בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית בסכום של 253 מיליון ש"ח. טענת התובע היא כי הבנק אינו רשאי לגבות ריבית על אותו חלק מההלוואות הניתנות בערבות המדינה המובטח בפיקדון כספי. לטענת התובע הבנק אינו נושא בסיכון לגבי חלק זה והבנק אף עובר על האיסור שלא להתנות שירות בשירות. כמו כן טוען התובע כי הבנק אינו מבצע התאמת ביטחונות ומפחית את סכום הפיקדון כאשר האשראי נפרע.

(2) בחודש מארס 2014 הוגשה בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית בסכום של כ- 2 מיליארד ש"ח נגד הבנק ועוד ארבעה בנקים נוספים (מרכנתיל, מזרחי, איגוד ויהב).

סכום התביעה מתייחס לכל הבנקים. לטענת המבקשים הבנקים לא מספקים גילוי נאות ואף מטעים את לקוחותיהם בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי ההמרה אותם הם מספקים, כאשר הם מוכרים ללקוח מט"ח בשער הגבוה משער הקניה. ההפרש בין שער הקניה של הבנקים לשער המכירה ללקוח (המכונה בבקשה כ- "עמלת ייקור"), מהווה לטענת המבקשים "עמלת תיווך" הנגבית ללא גילוי באיזה מתעריפוני הבנקים. עוד טוענים המבקשים כי הבנקים פועלים כמקשה אחת על מנת להסתיר את "עמלת הייקור" הנטענת וכי קיים ביניהם הסדר כובל. בקשה זהה בסכום של 10.5 מיליארד ש"ח הוגשה גם כנגד חמשת הבנקים הגדולים ובהם החברה האם.

(3) ביום 11 באוגוסט 2014 התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית בסך של בין 1.5 מיליארד ש"ח ל- 3 מיליארד ש"ח. התובענה הוגשה נגד הבנק ו- 6 בנקים נוספים. עניינה של התובענה הוא העמלות אותן גובים הבנקים בגין העברה של מט"ח לחשבון וממנו. לטענת המבקש, בגין ביצוע העברות כאמור ועפ"י התעריפון שפרסם בנק ישראל, רשאים הבנקים לקבוע עמלת מינימום או עמלה באחוזים, הגבוה מבניהם ועד לתקרה שתקבע מראש (להלן "טווח העמלה"), יהא סכום ההעברה אשר יהא. בפועל, טוען המבקש, כל הבנקים הנתבעים קובעים טווח עמלה מדורג, אשר תלוי בסכום ההעברה. בפועלם, כך, טוען המבקש, מפרים הבנקים שורה של חיקוקים, הוראות ניהול בנקאי תקין, חובות החלות עליהם וכיו"ב. עוד טוען המבקש כי העובדה כי 7 בנקים פועלים באופן זהה, מהווה ראיה לכאורה לקיומו של הסדר כובל בין הבנקים.

לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי התביעה ולפיכך לא נערכה בגינה כל הפרשה.

(4) ביום 20 באוקטובר 2014 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעניינה דמי הניהול הנגבים בכל הבנקים בקבוצת הבינלאומי (להלן כולם ביחד: "הבנק") בגין ניהול פיקדון ניירות ערך בארץ ובחו"ל (להלן: "דמי הניהול"). לטענת המבקשים, בשנים 2007-2012, הנוסחה בה עשה הבנק שימוש לצורך גביית דמי הניהול (להלן: "הנוסחה הראשונה"), שונה מהנוסחה בה היה עליו לעשות שימוש ועליה ניתן גילוי, בתעריפון הבנק. לטענת המבקשים, כתוצאה משימוש בנוסחה הראשונה, נוצרו עיוותים חוזרים ונשנים לרעת הלקוחות, כך שבפועל הבנק חייב את הלקוחות בדמי ניהול, אשר שיעורם האפקטיבי עלה על שיעור דמי הניהול הרבעוני אותו מותר היה לבנק לגבות בהתאם לתעריפון.

לטענת המבקשים, ברבעון השלישי לשנת 2013, חדל הבנק לעשות שימוש בנוסחה הראשונה והחל מאותו מועד, אינו גובה דמי ניהול ביתר.

לטענת המבקשים, הנזק הכספי המצרפי הנומינאלי שנגרם לחברי הקבוצה בצירוף נזקים לא ממוניים עולה על 40 מיליון ש"ח, אולם הם העמידו את הבקשה על סך של 30 מיליון ש"ח בלבד.

לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי התביעה ולפיכך לא נערכה בגינה כל הפרשה.

ביאור 17 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

3) קיימת התחייבות תלויה מכח הסכם בין מסלקת הבורסה וחברי הבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ, הדן במתן שיפוי באופן הדדי בין החברים למסלקת הבורסה כנגד כל הפסד, שעלול להיגרם לה, אם חבר כלשהו לא ישלם או לא ימסור למסלקת הבורסה את חובו, כולו או מקצתו, או את ניירות הערך הניסלקים, כולם או מקצתם, שהוא חייב לשלם או למסור, וכן אם המסלקה שילמה את החוב, שלא שולם כאמור, או רכשה את ניירות הערך הניסלקים שלא נמסרו ומסרה אותם למקבל המיועד שהם מגיעים לו. החל מחודש יוני 2010 חדל הבנק מלשמש כחבר במסלקת הבורסה וכחבר במסלקת מעו"ף.

הואיל והבנק חדל מלשמש כחבר מסלקת הבורסה, נחתם בינו לבין הבנק הבינלאומי הסכם, לפיו הבנק הבינלאומי יתן לבנק את השירותים הקשורים בני"ע וסליקתם עבורו ועבור לקוחותיו. במסגרת זו הבנק הבינלאומי אחראי כלפי הבורסה לסליקת ני"ע של הבנק ולקוחותיו ולהתחייבויות הכספיות הנובעות מהן. הבנק התחייב כלפי הבינלאומי בערבות בלתי מוגבלת לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק הבינלאומי לבורסה, בגין פעילות הבנק ולקוחותיו, התחייבות זו תעמוד בתוקפה בכל עת שתהיה התחייבות כאמור כלפי מסלקת הבורסה.

4) מסלקת מעו"ף הקימה קרן סיכונים (להלן - "הקרן"), שסכומה יקבע מעת לעת על ידי דירקטוריון המסלקה. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן, לרבות הבנק נגזר מהיקף פעילותו במסלקה עבור לקוחותיו (ועבור עצמו במידה שהייתה כזאת). כל אחד מהבנקים החברים במסלקת מעו"ף התחייב כלפי המסלקה, לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו. הסכום ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות הבנק וחברות מאוחדות שלו בגין אופציות מעו"ף מוצג במאזן בסעיפים נכסים אחרים והתחייבויות אחרות בסכום זהה על פי השווי ההוגן.

הואיל והבנק חדל להיות חבר במסלקת מעו"ף, מבוצעת פעילותו ופעילות לקוחותיו באמצעות הבנק הבינלאומי על פי הסכם שנחתם בין הצדדים. להבטחת הסיכונים שתוארו לעיל בגין פעילותו ופעילות לקוחותיו באמצעות הבנק הבינלאומי התחייב הבנק במסגרת ההסכם שרותי סליקה במעו"ף לבנק הבינלאומי בערבות בלתי מוגבלת בסכום להשלים כל סכום הנובע מהתחייבות הבנק הבינלאומי למסלקת מעו"ף, בגין פעילות הבנק ולקוחותיו. ההתחייבות תעמוד בתוקף בכל עת שתעמוד התחייבות הבנק הבינלאומי בגין הסיכונים לעיל.

5) בחודש יולי 2007 נחתם בין בנק ישראל ובין הבנק חוזה להשתתפות בסליקה במערכת זה"ב בישראל (RTGS), להבטחת אשראי שהבנק יקבל מבנק ישראל לצורך השתתפות במערכת זה"ב, שעבד הבנק בשעבוד שוטף בדרגה ראשונה אגרות חוב הנסחרות בבורסה לני"ע בתל אביב בע"מ, וכל הזכויות הנובעות ו/או הקשורות אליהן, לרבות התמורה הכספית ממכירתן. יתרתן ביום 31 בדצמבר 2014 כ- 49.9 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2013 כ- 49.6 מיליון ש"ח). שעבוד זה הינו בלתי תלוי בבטוחות או ערובות אחרות שבנק ישראל קיבל או יקבל מהבנק.

הואיל והבנק חדל לשמש כחבר מסלקת בורסה הוסכם כי הבנק יקבל מהבנק הבינלאומי את כל השירותים בקשר עם העמדת בטוחות מחבר סולק, כנדרש בחוזה מערכת הבטוחות בין בנק ישראל ומסלקת הבורסה.

6) הבנק התחייב לשפות נושאי משרה בבנק כמשמעו בחוק החברות התשנ"ט - 1999. סכום השיפוי שיעמיד הבנק מכח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי לא יעלה על 33% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפי מועד השיפוי בפועל.

ביאור 17 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(7) הסכמים מהותיים

שירותי תפעול

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות חברת מת"ף- חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. חלק מהשירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. מת"ף נותנת שירותי מיחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד, קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלקה דואר ועוד). שירותי המיחשוב ניתנים לכל הבנקים בקבוצת הבנק הבינלאומי. מת"ף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המיחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גירסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודוחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחיידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרוייקטים עתידיים.

הבנק משלם לחברת מת"ף חלק מהוצאותיה הכוללות את עלויות התפעול והפחת השוטפים המיוחס לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה ואת עלויות הסבת מערך המיחשוב המיוחסות לו בהתאם לפריסה רב שנתית. החל ממועד ההסבה הבנק אינו משקיע ואינו מהוון השקעות בחומרה ובפיתוח למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מת"ף על פי דרישת הבנק ולשימוש הבלעדי.

הוצאות המחשב ששולמו לחברת מת"ף בגין שירות עיבוד הנתונים כאמור, הסתכמו בשנת 2014 ב- 91.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 81.4 מיליון ש"ח בשנת 2013.

הסכם "חבר"

הבנק רואה באוכלוסיית מערכת הביטחון את ליבת העסקים בבנקאות האישית. הסכם שנחתם עם אירגון חבר מסדיר את התנאים לניהול חשבונותיהם של עמיתי האירגון בבנק. בחודש פברואר 2014 חודש ההסכם עם האירגון לתקופה של ארבע וחצי שנים עד אמצע שנת 2018.

מרכז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון

בחודש דצמבר 2008 זכה הבנק במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון שקיים משרד הביטחון. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי לעובדי מערכת הביטחון, אוכלוסייה הכוללת את אנשי הקבע וגמלאי צה"ל, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון וגמלאיו, יחידות הסמך של משרד הביטחון וגמלאיהן ואת הזכאים לקיצבאות שיקום.

ללא התמחרות אך כחלק מתנאי המכרז, נכללו גם הזכויות להפעלת סניפי בנק במחנות צה"ל ודמי השכירות שישולמו בגין השימוש במתקנים אלו. תקופת ההסכם על פי המכרז הינה ל- 7 שנים החל מחודש יוני 2009.

במכרז נקבע, בין היתר, כי הבנק יעמיד הלוואות לאוכלוסייה שצוינה לעיל בהתאם להפניות שיפנה משרד הביטחון ובתנאי ריבית שיקבעו על ידו. על פי תנאי המכרז, משרד הביטחון ישלם לבנק או יקבל ממנו את ההפרש בין הריבית שישלם הלקוח ובין הריבית שהציע הבנק במכרז לגבי כל סוג של הלוואות. מרווח הבנק בגין הלוואות שיינתנו במסגרת המכרז נמוך מהמרווח בגין הלוואות רגילות.

הזכייה במכרז מאפשרת לבנק הזדמנויות עסקיות נוספות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

ביאור 17א – מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

1) הבנק חשוף לשינויים בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים ולסיכונים נזילות הנובעים משינויים בשעורי הריבית ומשינויים בשערי מטבע.

כחלק מן האסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים יש לבנק מכשיר פיננסי מיועד וכשיר לגידור וכן מכשירים נגזרים שונים שאינם מיועדים ליחס גידור כשיר.

2) נגזר שאינו מיועד ליחס גידור כשיר, נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. בין המכשירים נכללות עסקות מטבע FORWARD, אופציות על מטבע ועסקות החלפת ריבית.

3) ייתכן והבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך אם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע אם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. כאשר החוזה המארח נמדד לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן שלו מדווחים באופן שוטף בדוח רווח והפסד או כאשר הבנק אינו יכול לזהות ולמדוד באופן מהימן נגזר משובץ לצורך הפרדה מהחוזה המארח, החוזה בשלמותו נרשם במאזן לפי שווי הוגן.

4) הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת יחסי הגידור השונים. התייעוד כולל זיהוי ספציפי של הנכס, ההתחייבות, ההתקשרות האיתנה או העסקה החוזיה אשר יועדו כפריט המגודר וציון האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

5) הבנק קבע כי יפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:

א. יקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או תזרימי המזומנים של פריט מגודר.

ב. הנגזר יפקע, ימכר, יבוטל או ימומש.

ג. ההנהלה תבטל את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן.

חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, מתבססים על שיעורי הריבית, הנקבעים על ידי מנהל הסיכונים הקבוצתי של הבנק הבינלאומי, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי (ריבית סיטונאית), וכן על מחירים בשוק העולמי כפי שהם משתקפים במערכי המסחר והבקרה. במרבית המכשירים הפיננסיים הנגזרים (מכשירים כגון עסקות FORWARD, עסקות IRS) מחושב השווי ההוגן על פי מודל של הוון תזרים המזומנים הצפוי מהם. החישוב מתבצע במערכות ממוכנות.

כעיקרון אין לבנק חשיפה מהותית בגין אופציות ואולם, השווי ההוגן של אופציות ובכללן אלו שנעשו זז מול זז, מתבסס ברובו הגדול על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשערי החליפין, הריבית והמדדים הרלוונטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. נתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-ח שקל ונתוני התנודתיות של שערי החליפין מט"ח-ח נקבעים על פי הנתונים הנגזרים משוקי הכספים הבינלאומיים. חישוב השווי ההוגן מתבצע במערכות ממוכנות. יתרת מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, כולם מכשירים מסוג אופציות גלומות בפקדונות, אינה מהותית.

ביאור 17ב- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

31 בדצמבר 2014					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל מדד
172.0	-	-	-	172.0	-
172.0	-	-	-	172.0	-
א. נגזרים מגזרים ¹ Swaps					
סך הכל					
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
172.0	-	-	-	172.0	-
ב. נגזרים ALM ^{1,2} חוזי Forward					
1,234.5	-	-	884.0	-	350.5
452.8	-	-	-	452.8	-
1,687.3	-	-	884.0	452.8	350.5
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
452.8	-	-	-	452.8	-
ג. נגזרים אחרים ¹ חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
531.1	-	454.9	76.2	-	-
531.1	-	454.9	76.2	-	-
אופציות שנכתבו					
אופציות שנקנו					
40.8	-	18.9	21.9	-	-
40.4	-	18.9	21.5	-	-
אופציות שנכתבו					
אופציות שנקנו					
Swaps					
1,143.4	-	947.6	195.8	-	-
סך הכל					
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	-	-	-	-
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
0.1	-	-	0.1	-	-
3,002.8	-	947.6	1079.9	624.8	350.5
סך הכל					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 17ב- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים*

31 בדצמבר 2014						
סך הכל	חוזי סחורות		חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
	ואחרים	חוזים בגין מניות		אחר	שקל מדד	
					א. נגזרים מגדרים ¹	
0.2	-	-	-	0.2	שווי הוגן ברוטו חיובי	
8.4	-	-	-	8.4	שווי הוגן ברוטו שלילי	
					ב. נגזרים ALM ^{1,2}	
24.6	-	-	24.6	-	שווי הוגן ברוטו חיובי	
37.7	-	-	6.9	26.5	4.3	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ג. נגזרים אחרים ¹	
5.0	-	4.0	1.0	-	שווי הוגן ברוטו חיובי	
5.0	-	4.0	1.0	-	שווי הוגן ברוטו שלילי	
29.8	-	4.0	25.6	0.2	-	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ^{3,4}
51.1	-	4.0	7.9	34.9	4.3	סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ^{3,4}

(1) למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי בגין מכשירים נגזרים משובצים 0.9 מיליון ש"ח.

(4) מזה: היתרה מאזנית של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינה כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 17ב- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

31 בדצמבר 2013					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר
א. נגזרים מגזרים 1					
69.4	-	-	-	69.4	-
69.4	-	-	-	69.4	-
מה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
69.4	-	-	-	69.4	-
ב. נגזרים ALM^{1,2}					
1,529.6	-	-	924.3	-	605.3
295.1	-	-	-	295.1	-
1,824.7	-	-	924.3	295.1	605.3
מה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
295.1	-	-	-	295.1	-
ג. נגזרים אחרים 1					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
371.2	-	354.9	16.3	-	-
371.2	-	354.9	16.3	-	-
חוזי אופציה אחרים					
78.1	-	9.0	69.1	-	-
76.1	-	9.0	67.1	-	-
896.6	-	727.8	168.8	-	-
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
0.2	-	-	0.2	-	-
2,790.9	-	727.8	1,093.3	364.5	605.3
סך הכל					

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
 (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 17ב- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים*

31 בדצמבר 2013						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל מדד	
						א. נגזרים מגדרים 1
2.5	-	-	-	2.5	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
0.1	-	-	-	0.1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ב. נגזרים ALM ^{1,2}
1.4	-	-	0.8	-	0.6	שווי הוגן ברוטו חיובי
41.8	-	-	12.2	29.5	0.1	שווי הוגן ברוטו שלילי
						ג. נגזרים אחרים 1
4.6	-	3.7	0.9	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
4.6	-	3.7	0.9	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
8.5	-	3.7	1.7	2.5	0.6	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ^{3,4}
46.5	-	3.7	13.1	29.6	0.1	סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ^{3,4}

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי בגין מכשירים נגזרים משובצים 0.8 מיליון ש"ח.

(4) מזה: היתרה מאזנית של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינה כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 17ב- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2014			
בורסה	בנקים	אחרים	סך הכל
-	27.8	2.0	29.8
-	-	-	-
-	27.8	2.0	29.8
-	14.0	4.2	18.2
-	41.8	6.2	48.0
-	47.3	3.8	51.1

31 בדצמבר 2013			
בורסה	בנקים	אחרים	סך הכל
-	6.3	2.2	8.5
-	-	0.2	0.2
-	6.3	2.0	8.3
-	39.0	3.4	42.4
-	45.3	5.4	50.7
-	43.6	2.9	46.5

בשנים 2014, 2013 ו-2012 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

1. ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ביאור 17ב- פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ג. פרוט מועדי פרעון- סכומים נקובים: יתרות לסוף תקופה

31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
350.5	-	-	149.7	200.8	חוזי ריבית
624.8	188.5	225.6	210.7	-	-שקל מדד
1,079.9	-	-	361.6	718.3	-אחר
947.6	-	69.5	8.0	870.1	חוזי מטבע חוץ
3,002.8	188.5	295.1	730.0	1,789.2	חוזים בגין מניות
					סך הכל
31 בדצמבר 2013					
(מבוקר)					
2,790.9	142.6	225.5	388.4	2,034.4	סך הכל

ביאור ג' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2014					יתרה במאזן	
שווי הוגן (1)			רמה 1	רמה 2		
נכסים פיננסיים						
3,367.8	261.9	2,976.9	129.0	3,356.2	מזומנים ופקדונות בבנקים	
1,834.5	4.8	410.2	1,419.5	1,821.4	ניירות ערך (2)	
11,099.3	10,395.6	703.7	-	11,373.3	אשראי לציבור, נטו	
37.0	-	37.0	-	37.0	אשראי לממשלה	
29.8	0.8	25.5	3.5	29.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
26.5	26.5	-	-	26.5	נכסים פיננסיים אחרים	
16,394.9	10,689.6	4,153.3	1,552.0 (3)	16,644.2	סך כל הנכסים הפיננסיים	
התחייבויות פיננסיות						
13,064.7	1,393.3	11,671.4	-	13,072.7	פקדונות הציבור	
205.3	23.6	181.7	-	201.5	פקדונות מבנקים	
290.0	-	290.0	-	290.0	פקדונות הממשלה	
840.4	581.0	-	259.4	777.1	כתבי התחייבויות נדחים	
50.2	4.3	42.4	3.5	50.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
1,270.9	567.2	703.7	-	1,272.1	התחייבויות פיננסיות אחרות	
15,721.5	2,569.4	12,889.2	262.9 (3)	15,663.6	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
4.2	4.2			4.2	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	

31 בדצמבר 2013					יתרה במאזן	
שווי הוגן (1)			רמה 1	רמה 2		
נכסים פיננסיים						
3,447.7	274.0	3,040.5	133.2	3,426.9	מזומנים ופקדונות בבנקים	
1,262.6	0.7	442.0	819.9	1,249.8	ניירות ערך (2)	
11,160.9	10,478.5 *	682.4	-	11,426.5	אשראי לציבור, נטו	
23.5	-	23.5	-	23.5	אשראי לממשלה	
8.5	1.3	4.2	3.0	8.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
31.9	31.9	-	-	31.9	נכסים פיננסיים אחרים*	
15,935.1	10,786.4	4,192.6	956.1 (3)	16,167.1	סך כל הנכסים הפיננסיים	
התחייבויות פיננסיות						
12,548.7	1,719.3	10,829.4	-	12,558.3	פקדונות הציבור	
209.7	26.0	183.7	-	205.2	פקדונות מבנקים	
254.3	-	254.3	-	254.3	פקדונות הממשלה	
887.9	618.8	-	269.1	814.3	כתבי התחייבויות נדחים	
45.7	0.1	42.6	3.0	45.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
1,250.3	567.9 *	682.4	-	1,253.0	התחייבויות פיננסיות אחרות*	
15,196.6	2,932.1	11,992.4	272.1 (3)	15,130.8	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
3.7	3.7			3.7	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	

*סווג מחדש

הערות בעמוד 243

ביאור ג17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

- (1) רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 3, "ניירות ערך".
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 2,846.2 מיליוני ש"ח ובסך 6,064.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה (שנת 2013-2,253.0 מיליוני ש"ח ו-4,474.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה), אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 17ד'ו'.

ביאור 17ג - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בנושא הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, איגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח;

ניתוח ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

פיקדונות, איגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

ביאור ג17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.
מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

מכשירים פיננסיים (למעט מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק.

ביאור 17ד- פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
					אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,403.3	1,403.3	-	-	335.8	1,067.5
					אגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל
130.7	130.7	-	-	-	130.7
					אגרות חוב של אחרים בישראל
75.8	75.8	-	-	32.6	43.2
1,609.8	1,609.8	-	-	368.4	1,241.4
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה					
					אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
4.8	4.8	-	-	-	4.8
					אגרות חוב של אחרים בישראל
5.0	5.0	-	-	-	5.0
9.8	9.8	-	-	-	9.8
סך כל ניירות ערך למסחר					
נכסים בגין מכשירים נגזרים :					
					חוזי ריבית שקל מדד
-	-	-	-	-	-
					חוזי ריבית אחרים
0.2	0.2	-	-	0.2	-
					חוזי מטבע חוץ
25.6	25.6	-	0.8	24.4	0.4
					חוזי מניות
4.0	4.0	-	-	0.9	3.1
29.8	29.8	-	0.8	25.5	3.5
סך כל הנכסים בגין מכשירים נגזרים					
1,649.4	1,649.4	-	0.8	393.9	1,254.7
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :					
					חוזי ריבית שקל מדד
4.3	4.3	-	4.3	-	-
					חוזי ריבית אחרים
34.9	34.9	-	-	34.9	-
					חוזי מטבע חוץ
7.9	7.9	-	-	7.5	0.4
					חוזי מניות
4.0	4.0	-	-	0.9	3.1
51.1	51.1	-	4.3	43.3	3.5
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
51.1	51.1	-	4.3	43.3	3.5
סך כל התחייבויות					

ביאור 17ד- פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2013 (מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)		מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
969.3	969.3	-	-	380.1	589.2
72.2	72.2	-	-	21.2	51.0
1,041.5	1,041.5	-	-	401.3	640.2
אגרות חוב של ממשלת ישראל					
אגרות חוב של אחרים בישראל					
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה					
5.4	5.4	-	-	-	5.4
אגרות חוב של ממשלת ישראל למסחר					
נכסים בגין מכשירים נגזרים :					
0.6	0.6	-	0.6	-	-
2.5	2.5	-	-	2.5	-
1.7	1.7	-	0.7	0.9	0.1
3.7	3.7	-	-	0.8	2.9
8.5	8.5	-	1.3	4.2	3.0
סך כל הנכסים בגין מכשירים נגזרים					
1,055.4	1,055.4	-	1.3	405.5	648.6
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :					
0.1	0.1	-	0.1	-	-
29.6	29.6	-	-	29.6	-
13.1	13.1	-	-	13.0	0.1
3.7	3.7	-	-	0.8	2.9
46.5	46.5	-	0.1	43.4	3.0
סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
46.5	46.5	-	0.1	43.4	3.0
סך כל התחייבויות					

ביאור 17ד- פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות
	שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים רמה 3	נצפים משמעותיים רמה 2	מחירים מצוטטים בשוק פעיל רמה 1	
-	3.4	3.4	-	-	
	4.1	4.1			

31 בדצמבר 2013 (מבוקר)

סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
	שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים רמה 3	נצפים משמעותיים רמה 2	מחירים מצוטטים בשוק פעיל רמה 1	
-	3.8	3.8	-	-	

ג. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

במהלך השנים 2014 ו-2013 לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

ביאור 17 – שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

רווחים (הפסדים) בתקופה שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014		רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו (2)(1)		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2014
מכשירים	המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו (2)(1)	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2014
נכסים						
נכסים בגין מכשירים נגזרים :						
0.8	0.8	(4.2)	0.2	4.1	0.7	חוזי מטבע חוץ
-	-	(0.3)	-	(0.3)	0.6	חוזי ריבית שקל - מדד
0.8	0.8	(4.5)	0.2	3.8	1.3	סך כל הנכסים
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :						
4.3	4.3	(5.0)	-	9.2	0.1	חוזי ריבית שקל - מדד
4.3	4.3	(5.0)	-	9.2	0.1	סך כל ההתחייבויות

לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

רווחים (הפסדים) בשנת 2013 שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2013		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013		רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו (2)(1)		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2013
מכשירים	המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2013	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו (2)(1)	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2013
נכסים						
נכסים בגין מכשירים נגזרים :						
0.7	0.7	(4.3)	0.5	4.0	0.5	חוזי מטבע חוץ
0.6	0.6	(1.8)	-	0.7	1.7	חוזי ריבית שקל - מדד
1.3	1.3	(6.1)	0.5	4.7	2.2	סך כל הנכסים
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :						
(0.1)	0.1	(1.3)	-	(0.3)	1.7	חוזי ריבית שקל - מדד
(0.1)	0.1	(1.3)	-	(0.3)	1.7	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן ריבית". רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

ביאור 17 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2014				
ממוצעים	טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
2.05%	1.25%-5.71%	0.8	סיכון אשראי צד נגדי	1 היוון תזרימי מזומנים חוזי מטבע חוץ
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
0.74%	(0.20%)-4.04%	4.3	ריבית צמודה למדד	1 היוון תזרימי מזומנים חוזי ריבית שקל - מדד
31 בדצמבר 2013				
ממוצעים	טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
1.87%	1.25%-5.21%	0.7	סיכון אשראי צד נגדי	1 היוון תזרימי מזומנים חוזי מטבע חוץ*
0.81%	(1.23%)-0.26%	0.6	ריבית צמודה למדד	1 היוון תזרימי מזומנים חוזי ריבית שקל - מדד
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
0.81%	(1.23%)-0.93%	0.1	ריבית צמודה למדד	1 היוון תזרימי מזומנים חוזי ריבית שקל - מדד

ביאור 17 - מידע בדבר רגישות מדידות השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים

לשם מדידת שוויים ההוגן של נכסים והתחייבויות שנכללו ברמה 3, משתמש הבנק בטכניקת הערכה של היוון תזרימי מזומנים. שיעור ההיוון המשמש את הבנק מורכב מריבית חסרת סיכון הנצפית בשוק, כגון: ריבית ליבור, ריבית בנק ישראל וריבית של אג"ח ממשלתית בתוספת פרמיית הסיכון המשקפת את סיכון האשראי של הצד הנגדי והנקבעת בהתאם להנחות הבנק.

גידול/קטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי מן הערך בו הוצגה.

ביאור 18 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו

חברות אם, בעל שליטה וחברות בנות

א. יתרות*

31 בדצמבר 2014										
מי שהיה בעל עניין		בעלי עניין								
בעת שנעשתה העסקה		מחזיקי מניות								
אחרים		אחרים (2)		אנשי מפתח ניהוליים (1)		בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת		בעלי שליטה		
יתרה	הגבוהה	יתרה	הגבוהה	יתרה	הגבוהה	יתרה	הגבוהה	יתרה	הגבוהה	
ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	
בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	
(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	
43.4	43.4	70.6	66.8	-	-	-	-	615.5	242.9	נכסים
0.3	0.3	17.6	17.2	2.4	2.1	-	-	-	-	פקדונות בבנקים
-	-	(0.1)	(0.1)	-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
0.3	0.3	17.5	17.1	2.4	2.1	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
-	-	9.2	5.1	-	-	-	-	66.9	27.9	אשראי לציבור, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים - חייבים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחרים ויתרות חובה
-	-	70.7	47.9	19.3	11.4	11.4	9.7	-	-	התחייבויות
-	-	30.4	25.4	-	-	-	-	102.0	42.1	פקדונות הציבור
-	-	249.1	246.9	-	-	-	-	210.0	208.1	פקדונות מבנקים
-	-	0.4	0.3	14.5	14.5	-	-	75.9	73.0	כתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	-	-	83.1	83.1	294.7	294.7	התחייבויות אחרות -
0.1	0.1	8.6	8.5	1.3	1.2	-	-	14.7	12.5	זכאים אחרים ויתרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מניות (כלול בהון) (4)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סיכון אשראי במכשירים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פיננסיים חוץ מאזניים (5)

- (1) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.
- (2) תאגידי, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
- (3) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (4) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.
- (5) סיכונים אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

*למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 18. ה להלן.

ביאור 18 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)
א. יתרות* (המשך)

31 בדצמבר 2013										
מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		בעלי עניין								
		אחרים (2)		אנשי מפתח ניהוליים (1)		בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת		בעלי שליטה		מחזיקי מניות
אחרים	יתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	היתרה ליום 31 דצמבר (3)	
נכסים										
										פיקדונות בבנקים
	43.3	43.3	69.3	66.2	-	-	-	-	326.8	202.2
	0.5	0.5	20.3	8.6	3.8	2.0	-	-	-	-
	-	-	(0.1)	-	-	-	-	-	-	-
	0.5	0.5	20.2	8.6	3.8	2.0	-	-	-	-
	-	-	11.6	11.6	-	-	-	-	13.6	6.4
	-	-	22.2	9.0	12.3	5.4	35.1	2.0	-	-
	-	-	32.6	23.1	-	-	-	-	108.6	46.9
	-	-	249.0	246.1	-	-	-	-	208.2	208.2
	-	-	0.4	0.4	**	18.6	18.6	-	83.1	65.8
	-	-	-	-	-	-	-	90.7	90.7	287.1
	0.5	0.5	0.8	0.7	1.6	1.3	-	-	**	42.3
										37.1

- (1) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.
 (2) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (3) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
 (4) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.
 (5) סיכונים אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 18. ה. להלן.
 ** סווג מחדש

ביאור 18 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

בעלי עניין

אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	מחזיקי מניות		הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (3)
		בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת		
		בעלי שליטה	בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת	
(8.9)	- ***	-	(0.1)	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	56.6	הוצאות תפעוליות ואחרות (4)
19.0	(12.3)	-	(104.4)	סך הכל
10.1	(12.3)	-	(47.9)	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

בעלי עניין

אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	מחזיקי מניות		הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (3)
		בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת		
		בעלי שליטה	בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת	
(14.8)	(0.1) ***	-	(4.1)	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	3.0	הוצאות תפעוליות ואחרות (4)
15.1 **	(15.6)	-	(95.1)	סך הכל
0.3	(15.7)	-	(96.2)	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

בעלי עניין

אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	מחזיקי מניות		הכנסות (הוצאות) ריבית נטו (3)
		בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת		
		בעלי שליטה	בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת	
(13.0)	(0.2)	(0.1)	(0.3)	הכנסות שאינן מריבית
-	-	-	(11.3)	הוצאות תפעוליות ואחרות (4)
8.3	(14.9)	-	(88.3)	סך הכל
(4.7)	(15.1)	(0.1)	(99.9)	

(1) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(2) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (3) פירוט בביאור 18. ד. להלן.
 (4) פירוט בביאור 18. ג. להלן.

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה 18. ה. להלן.

** סווג מחדש

*** סכום קטן מ 0.05 מיליון ש"ח.

**ביאור 18 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)
ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין מהבנק***

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014
בעלי עניין

מחזיקי מניות			
בעלי השפעה מהותית או שליטה			
אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	משותפת	בעלי שליטה
-	9.8	-	-
-	9	-	-
-	2.5	-	-
-	17	-	-
(19.0)	-	-	104.4
2	-	-	1

בעלי עניין המועסקים בבנק
סך ההטבות (***)
מספר מקבלי ההטבות

דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
סך ההטבות
מספר מקבלי ההטבות

בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
סך ההטבות
מספר מקבלי ההטבות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013
בעלי עניין

מחזיקי מניות			
בעלי השפעה מהותית או שליטה			
אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)**	משותפת	בעלי שליטה
-	12.9	-	-
-	10	-	-
-	2.7	-	-
-	17	-	-
(15.1)	-	-	95.1
2	-	-	1

בעלי עניין המועסקים בבנק
סך ההטבות (***)
מספר מקבלי ההטבות

דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
סך ההטבות
מספר מקבלי ההטבות

בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
סך ההטבות
מספר מקבלי ההטבות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012
בעלי עניין

מחזיקי מניות			
בעלי השפעה מהותית או שליטה			
אחרים (2)	אנשי מפתח ניהוליים (1)	משותפת	בעלי שליטה
-	12.5	-	-
-	9	-	-
-	2.4	-	-
-	17	-	-
(8.3)	-	-	88.3
2	-	-	1

בעלי עניין המועסקים בבנק
סך ההטבות (***)
מספר מקבלי ההטבות

דירקטורים שאינם מועסקים בבנק
סך ההטבות
מספר מקבלי ההטבות

בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
סך ההטבות
מספר מקבלי ההטבות

הערות בעמוד 255

ביאור 18 – בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

הערות:

- (1) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.
 (2) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 * למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 18.ה להלן.
 ** סווג מחדש
 ***מזה: הטבות עובד לזמן קצר: 10.0, 11.9, 12.0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך: (0.2), 0, 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין: 0, 1.0, 0.5 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות של הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

2012	2013	2014	
0.9	0.1	0.1	א. בגין נכסים מאשראי לציבור
3.6	4.8	7.9	מפקדונות בבנקים
(1.0)	(0.3)	(0.1)	ב. בגין התחייבויות על פקדונות הציבור
(1.3)	(1.4)	(1.0)	על פיקדונות מבנקים
(15.7)	(22.2)	(15.9)	על כתבי התחייבות נדחים
(0.1)	-	-	על התחייבויות אחרות
(13.6)	(19.0)	(9.0)	סך כל הכנסות ריבית, נטו

*למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 18.ה להלן.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחדות שלו.
 הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים הנהוגים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.
 היתרות עם צדדים קשורים אינן מובטחות למעט הלוואות משכנתא והלוואות למימון המובטחות בשיעבוד על הנכס הממומן.
 לא בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 19 – הכנסות והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	2014
א. הכנסות ריבית (1)		
554.2	496.3	438.1
מאשראי לציבור		
40.8	26.8	13.6
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים		
9.4	10.6	7.6
מפקדונות בבנקים		
67.0	52.8	23.3
מאגרות חוב		
2.4	0.7	0.6
מנכסים אחרים		
673.8	587.2	483.2
ב. הוצאות ריבית		
175.4	103.0	32.5
על פקדונות הציבור		
4.0	2.2	0.7
על פקדונות הממשלה		
-	-	-
על פקדונות מבנק ישראל		
0.6	1.3	0.5
על פקדונות מבנקים		
43.0	48.0	33.4
על כתבי התחייבות נדחים		
0.6	0.2	0.1
על התחייבויות אחרות		
223.6	154.7	67.2
סך כל הוצאות הריבית		
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית (2)		
-	(1.2)	(2.3)
הכנסות ריבית		
-	-	-
הוצאות ריבית		
-	(1.2)	(2.3)
סך הכל בגין מכשירים נגזרים ופעולות גידור		
ד. פרוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב		
7.2	8.4	4.1
מוחזקות לפידיון		
59.6	43.6	19.1
זמינות למכירה		
0.2	0.8	0.1
למסחר		
67.0	52.8	23.3
סך הכל כלול בהכנסות ריבית		

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א' וב'.

ביאור 20 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
56.7	(35.9)	(25.9)	א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
56.7	(35.9)	(25.9)	א.1. מפעילות במכשירים נגזרים הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים (1) ALM
			סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
23.1	41.5	38.0	א.2. מהשקעות באגרות חוב
-	-	(1.3)	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (2)
23.1	41.5	36.7	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
			סך הכל מהשקעה באג"ח
(72.2)	33.0	4.5	א.3. הפרשי שער, נטו
-	-	0.6	א.4. דיבידנד ממניות זמינות למכירה
7.6	38.6	15.9	סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
1.6	1.2	0.9	ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר
0.8	1.0	0.2	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
2.4	2.2	1.1	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו (3)
			סך הכל מפעילויות מסחר (4)
			פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת הסיכון
			חשיפת ריבית
10.0	40.8	17.0	סך הכל

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (2) בשנים 2014, 2013 ו-2012 לא בוצעו הפרשות לירידת ערך.
 (3) מזה חלק הרווחים / (ההפסדים) - 0 (בשנים 2013 ו-2012 - 0 ו-0.1 מיליון ש"ח בהתאמה) הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך 9.8 מיליון ש"ח (בשנים 2013 ו-2012 - 5.4 מיליון ש"ח ו-149.8 מיליון ש"ח, בהתאמה).
 (4) להכנסות מריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר, ראה באור 19.

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

ביאור 21 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
56.8	55.5	51.0	ניהול חשבון
32.9	31.3	28.1	כרטיסי אשראי
64.5	65.8	68.1	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים
10.9	15.6	23.7	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
39.7	44.1	31.4	טיפול באשראי
11.7	12.7	13.3	הפרשי המרה
2.9	2.9	4.2	פעילות סחר חוץ
6.0	6.3	6.3	עמלות אחרות
225.4	234.2	226.1	סך כל העמלות

ביאור 22 – הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
1.1	0.3	0.2	רווחים מקופות פיצויים
-	-	0.1	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
1.0	1.2	1.5	אחרות
2.1	1.5	1.8	סך כל ההכנסות האחרות

ביאור 23 – משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
194.3	201.2	190.8	משכורות
49.7	54.8	54.4	ביטוח לאומי ומס שכר
28.8	31.7	34.8	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות וחופשה
0.8	0.9	0.9	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון
6.9	7.4	8.4	הוצאות נלוות אחרות
280.5	296.0	289.3	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות

ביאור 24 – הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012 (*)	2013 (*)	2014	
17.7	17.7	14.2	שיווק ופרסום
10.3	9.4	9.2	תקשורת (דואר, טלפון, משלוחים וכו')
* 85.6	* 91.7	100.7	מחשב (למעט משכורות, פחת והפחתות)
2.7	2.4	2.5	משרדיות
2.0	1.4	2.4	ביטוח
3.2	4.8	4.4	שירותים מקצועיים (ייעוץ משפטי ואחר, ביקורת, שמאות וכו')
2.4	2.7	2.5	שכר חבר הדירקטוריון והחזר הוצאות לדירקטורים
1.4	1.8	1.8	הדרכה, השתלמויות וכו'
* 5.3	* 5.2	5.9	עמלות
9.1	9.1	9.9	אחרות
139.7	146.2	153.5	סך כל ההוצאות האחרות

* סווג מחדש

ביאור 25 – הפרשה למיסים על הרווח

1. הרכב הסעיף

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
69.0	64.9	39.9	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון (1)
(3.8)	-	(1.1)	מיסים שוטפים בגין שנים קודמות
65.2	64.9	38.8	סך כל המיסים השוטפים
בתוספת (בניכוי):			
(9.6)	(9.1)	(11.7)	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
2.1	(0.1)	0.6	מיסים נדחים בגין שנים קודמות
(7.5)	(9.2)	(11.1)	סך כל המיסים הנדחים**
57.7	55.7	27.7	הפרשה למיסים על ההכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
(6.7)	(4.6)	(11.5)	**מיסים נדחים
(1.2)	(5.0)	-	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים (2)
0.4	0.4	0.4	שינוי בשיעור המס
(7.5)	(9.2)	(11.1)	מיסים נדחים שסווגו מחדש מהון לרווח והפסד
			סך כל המיסים הנדחים

2. התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על תאגיד בנקאי ובין הפרשה למיסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2012		2013		2014		
שיעור	סכום המס	שיעור	סכום המס	שיעור	סכום המס	
35.53%	-	36.22%	-	37.71%	-	שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי
	58.2		57.5		27.1	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
מס (חסכון במס) בגין:						
(0.73%)	(1.2)	(3.15%)	(5.0)	-	-	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
(1.04%)	(1.7)	(0.06%)	(0.1)	(0.70%)	(0.5)	מיסים בגין שנים קודמות
1.34%	2.2	2.08%	3.3	1.95%	1.4	הוצאות אחרות לא מוכרות (קנסות, הוצאות עודפות)
0.12%	0.2	(0.06%)	(0.1)	(0.14%)	(0.1)	הפרשי פחת, תאום פחת ורווח הון
-	-	0.06%	0.1	(0.28%)	(0.2)	אחר
35.20%	57.7	35.08%	55.7	38.53%	27.7	הפרשה למיסים על ההכנסה

1. שומות סופיות הוצאו לתאגיד הבנקאי עד וכולל שנת המס 2009.

2. א) מימוש המיסים הנדחים מבוסס על פירעון ההתחייבויות העתידיות בכפוף להכרה של רשויות המס בהוצאות, והם מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים במועד ההיפוך.
ב) שינויים בשנת הדיווח ביתרת מיסים נדחים שאינם כלולים בדוח רווח והפסד הסתכמו ב- (8.6) מיליון ש"ח.

ביאור 25 – הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

3. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

א. היתרה

מיסים נדחים לקבל			
שיעור מס ממוצע	31 בדצמבר		
	2013	2014	
37.3%	37.7%	36.6	49.5
37.7%	37.7%	21.6	22.6
37.7%	37.7%	9.7	8.3
23.9%	23.9%	0.8	0.6
37.4%	37.7%	4.6	3.4
36.5%	36.7%	73.3	84.4

ב. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפריטים הבאים:

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2014

סך הכל	אחרים	הטבות לעובדים	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת		הפרשה להפסדי אשראי	
			פחת	נכסים לא כספיים בני פחת		
73.3	4.6	31.3	0.8	36.6	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2014	
11.5	(1.2)	(0.4)	(0.2)	13.3	שינויים אשר מקפו לרו"ה	
(0.4)	-	-	-	(0.4)	שינויים אשר מקפו מהון לרו"ה	
84.4	3.4	30.9	0.6	49.5	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014	
84.4	3.4	30.9	0.6	49.5	נכס מס נדחה	
84.4					יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014	
-	-	-	-	-	התחייבויות מס נדחה יתרות הניתנות לקיזוז	
-	-	-	-	-	התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014	

ביאור 25 – הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ב. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפריטים הבאים: (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סך הכל	אחרים	הטבות לעובדים	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת	הפרשה להפסדי אשראי	
64.1	2.9	28.3	0.8	32.1	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2013
4.6	1.6	1.5	-	1.5	שינויים אשר מן קפו לרו"ה
(0.4)	-	-	-	(0.4)	שינויים אשר מן קפו מהון לרו"ה
5.0	0.1	1.5	-	3.4	השפעת השינוי בשיעור המס
73.3	4.6	31.3	0.8	36.6	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2013
73.3	4.6	31.3	0.8	36.6	נכס מס נדחה
73.3	-	-	-	-	יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2013
-	-	-	-	-	התחייבויות מס נדחה יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2013

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

סך הכל	אחרים	הטבות לעובדים	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת	הפרשה להפסדי אשראי	
56.6	4.9	27.0	1.1	23.6	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2012
6.7	(2.0)	0.7	(0.3)	8.3	שינויים אשר מן קפו לרו"ה
(0.4)	-	-	-	(0.4)	שינויים אשר מן קפו מהון לרו"ה
1.2	-	0.6	-	0.6	השפעת השינוי בשיעור המס
64.1	2.9	28.3	0.8	32.1	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012
64.1	2.9	28.3	0.8	32.1	נכס מס נדחה
64.1	-	-	-	-	יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012
-	-	-	-	-	התחייבויות מס נדחה יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

ביאור 25 – הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

4. שינויי חקיקה בתחום המס

א. מס חברות

להלן שיעורי מס החברות הרלוונטיים לבנק בשנים 2012-2014:

2012 – 25%
2013 – 25%
2014 – 26.5%

ביום 5 באוגוסט 2013 עבר בכנסת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014) התשע"ג-2013, אשר קבע, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות החל משנת 2014 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 26.5%.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס המוצגים בטבלה לעיל.

ב. מס ערך מוסף וביטוח לאומי

ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג - 2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2013 לשיעור של 36.21%, ובשנת 2014 ואילך עלה לשיעור של 37.71%.

ביום 27 בינואר 2014 התקבל בכנסת החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014 (להלן - "החוק"). על פי החוק, שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק ירד ל- 6.75% בשנת 2014 ול- 7.25% בשנת 2015 (במקום 7% ו- 7.5%, בהתאמה). החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך, יעמוד השיעור האמור על 7.5% מהשכר הממוצע. השינוי האמור הביא לגידול בסכום לא מהותי ביתרות ההתחייבויות בגין הטבות עובד לטווח קצר.

ביאור 26 – רווח למניה רגילה

רווח בסיסי למניה

(1) רווח המיוחס לבעלי המניות של הבנק

חישוב הרווח הבסיסי למניה ליום 31 בדצמבר 2013 התבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות, באופן הבא:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
106.2	103.1	44.2	רווח בסיסי סך כל הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק

(2) ממוצע משוקלל של מספר המניות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	2013	2014	
12,671.2	12,671.2	12,671.2	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה ליום 31 בדצמבר

באלפי מניות 1 ע"ג.

ביאור 27 - מיגזרי פעילות

להלן פירוט מיגזרי הפעילות של הבנק

הפעילות העיסוקית מנוהלת באמצעות חמישה מיגזרי פעילות עיקריים, חלוקה המבוססת על פי מאפייני הלקוחות הנכללים בכל אחד מן המיגזרים.

חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לניתוח התוצאות העיסוקיות של הבנק ולצורך קבלת החלטות. נתוני תוצאות המיגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מיגזרי פעילות עיקריים".

להלן מאפייני הלקוחות והפעילות המרוכזים במסגרת מיגזרי הפעילות:

מיגזר בנקאות אישית – מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית.

מיגזר בנקאות פרטית – מספק מגוון שירותי בנקאות ויעוץ השקעות ללקוחות פרטיים בעלי עושר ופוטנציאל פיננסי המוערך כבינוני עד גבוה

מיגזר עסקים קטנים – מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לחברות ולעסקים קטנים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של עד כ- 5 מיליוני ש"ח.

מיגזר בנקאות עסקית – מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של מעל כ- 5 מיליוני ש"ח.

מיגזר ניהול פיננסי - המגזר כולל את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק – לרבות ניהול ניהול סיכוני השוק והנזילות בכללותם, את השינוי בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים, ואת התוצאות מניהול תיק הנוסטרו לרבות פעילות מול בנקים ובנק ישראל.

להלן הכללים העיקריים שישומו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המיגזרים:

הכנסות מימון - הפעילות עם ציבור הלקוחות במסגרת מערך הסניפים של הבנק, מזוכה במרווח פיננסי על ההלוואות שנתנו ללקוחות ועל הפיקדונות המופקדים על ידם. הרווח מפעילות מימון כולל את המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפיקדונות, והוא מחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין מחירי הכסף של הבנק בעת ביצוע העיסוק והנגזר ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במיגזרי ההצמדה הרלוונטיים. תוצאות הפעילות הנובעות מחשיפות מטבע נכללות במסגרת מיגזר הניהול הפיננסי.

הקצאת ההון וחישוב התשואה - מיגזרי הפעילות מזוכים בגין ריבית על ההון העצמי המיוחס למיגזר (ההון העצמי המיוחס חושב על בסיס נכסי הסיכון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-202 בדבר "מדידה והלימות הון" המשוייכים לכל מיגזר) ומחויבים בעלויות המימון העודפות, (מעבר לעלות גיוס המקורות), של כתבי ההתחייבות הנידחים המיוחסים למיגזר.

הפרשה להפסדי אשראי – נזקפת למיגזר הפעילות על פי האשראי בגינו נוצרה.

ההכנסות התפעוליות – נמדדות על בסיס ההכנסה בפועל.

הוצאות התפעוליות נמדדות כדלהלן:

שכר - נזקף לפי עלות המשרה בפועל.

הוצאות תפעוליות אחרות – נרשמות לפי הוצאה בפועל, או בשווה ערך ההוצאה.

עלויות עקיפות – כוללות זקיפת עלות יחידות המעניקות שירות ישיר ומזוהה לחטיבה הנמדדת, וכן עלות שירותים עקיפים הנזקפת בהתאם למפתח חלוקה מוסכם.

חיוב על שירותים בינמיגזריים – מיגזר אליו משייך לקוח המקבל שירותים ממיגזר אחר, מחוייב על פי השירותים שסיפק המיגזר האחר ללקוחותיו. בהתאם לכך מוקטנות העלויות של המיגזר מספק השירות ובמקביל מוגדלות עלויות המיגזר מקבל השירות. פעילות זו באה לביטוי בעלות שמשלם המיגזר העיסוקי למיגזר עסקים קטנים.

מיסים על ההכנסה – ההפרשה למס על הרווח בכל מיגזר חושבה על פי המס האפקטיבי בכל מיגזר.

נכסי סיכון - היתרה הממוצעת של נכסי הסיכון מוצגת בשנת 2014 על בסיס ההוראות למדידת נכסי סיכון על פי באזל.

ביאור 27 – מגזרי פעילות (המשך)

מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
416.0	24.8	78.6	87.0	22.6	203.0	הכנסות ריבית, נטו:
-	18.0	(11.3)	(6.8)	17.6	(17.5)	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
237.9	8.1	13.7	24.3	94.9	96.9	הכנסות שאינן מריבית:
-	-	-	-	-	-	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
653.9	50.9	81.0	104.5	135.1	282.4	סך ההכנסות
56.9	-	10.6	19.7	5.2	21.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
525.1	9.2	37.1	78.2	120.7	279.9	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (לרבות פחת) לחיצוניים
-	-	9.2	(9.2)	-	-	בינמגזרי
71.9	41.7	24.1	15.8	9.2	(18.9)	רווח לפני מיסים
27.7	16.1	9.3	6.1	3.5	(7.3)	הפרשה למיסים על הרווח
44.2	25.6	14.8	9.7	5.7	(11.6)	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
3.91%	21.50%	4.24%	4.65%	2.62%	(1.55%)	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)
16,060.8	4,687.7	2,190.6	1,661.3	1,560.3	5,960.9	יתרה ממוצעת של נכסים
14,964.4	1,501.4	712.1	1,049.2	5,780.1	5,921.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
11,567.2	838.6	2,459.0	1,469.5	1,529.2	5,270.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
13,782.0	-	463.0	350.0	11,312.0	1,657.0	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
327.2	-	69.0	77.8	17.4	163.0	הכנסות ריבית, נטו:
61.2	-	1.8	4.5	25.0	29.9	מרווח מפעילות מתן אשראי
27.6	42.8	(3.5)	(2.1)	(2.2)	(7.4)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
416.0	42.8	67.3	80.2	40.2	185.5	אחר
						סך כל ההכנסות מריבית, נטו

ביאור 27 – מגזרי פעילות (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
432.5	38.0	100.3	102.0	(2.6)	194.8	הכנסות ריבית, נטו:
-	1.1	(40.2)	(13.9)	52.4	0.6	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בינמגזרי
276.5	39.1	19.6	31.2	86.1	100.5	הכנסות שאינן מריבית:
-	-	-	-	-	-	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בינמגזרי
709.0	78.2	79.7	119.3	135.9	295.9	סך ההכנסות
26.3	-	8.0	21.0	0.6	(3.3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
523.9	8.7	34.0	75.8	119.9	285.5	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות (לרבות פחת)
-	-	9.5	(9.5)	-	-	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
158.8	69.5	28.2	32.0	15.4	13.7	רווח לפני מיסים
55.7	24.4	9.9	11.2	5.4	4.8	הפרשה למיסים על הרווח
103.1	45.1	18.3	20.8	10.0	8.9	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
9.65%	53.57%	5.48%	11.20%	5.82%	1.32%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)
16,019.3	4,638.5	2,283.2	1,762.2	1,425.5	5,909.9	יתרה ממוצעת של נכסים
14,997.4	1,541.7	660.4	1,053.1	5,768.2	5,974.0	יתרה ממוצעת של התחייבויות
11,150.2	647.6	2,568.4	1,429.1	1,321.7	5,183.4	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
12,610.0	-	1,379.0	282.0	9,477.0	1,472.0	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
291.9	-	58.5	80.3	10.7	142.4	הכנסות ריבית, נטו:
106.3	-	2.8	8.4	39.7	55.4	מרווח מפעילות מתן אשראי
34.3	39.1	(1.2)	(0.6)	(0.6)	(2.4)	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
432.5	39.1	60.1	88.1	49.8	195.4	אחר
						סך כל ההכנסות מריבית, נטו

ביאור 27 – מגזרי פעילות (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
450.2	68.5	111.2	102.6	(31.5)	199.4	הכנסות ריבית, נטו:
-	(27.8)	(47.9)	(18.2)	89.1	4.8	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בינמגזרי
244.5	14.7	18.5	29.4	80.1	101.8	הכנסות שאינן מריבית:
-	-	-	-	-	-	- מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בינמגזרי
694.7	55.4	81.8	113.8	137.7	306.0	סך ההכנסות
27.5	-	10.8	12.4	0.5	3.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
503.3	6.9	33.0	76.1	117.6	269.7	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת)
-	-	7.8	(7.8)	-	-	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
163.9	48.5	30.2	33.1	19.6	32.5	רווח לפני מיסים
57.7	16.8	10.7	11.7	7.0	11.5	הפרשה למיסים על הרווח
106.2	31.7	19.5	21.4	12.6	21.0	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
11.12%	37.11%	5.97%	13.37%	7.27%	3.16%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)
15,763.9	4,599.8	2,451.0	1,622.1	1,293.0	5,798.0	יתרה ממוצעת של נכסים
14,924.8	1,401.7	779.1	1,055.2	5,645.6	6,043.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
10,845.8	657.1	2,514.1	1,231.4	1,333.3	5,109.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
11,240.2	-	1,662.9	269.4	7,887.6	1,420.3	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
268.2	-	58.2	72.4	11.0	126.6	הכנסות ריבית, נטו:
136.3	-	3.9	11.4	45.9	75.1	מרווח מפעילות מתן אשראי
45.7	40.7	1.2	0.6	0.7	2.5	מרווח מפעילות קבלת פקדונות אחר
450.2	40.7	-	-	-	-	סך כל ההכנסות מריבית, נטו

ביאור 28 – רווח כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	יתרה ליום 1 בינואר 2012 שינוי נטו במהלך התקופה
רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	יתרה ליום 1 בינואר 2013 שינוי נטו במהלך התקופה
20.6	20.6	יתרה ליום 1 בינואר 2014 שינוי נטו במהלך התקופה
31.2	31.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
51.8	51.8	
(26.2)	(26.2)	
25.6	25.6	
(14.2)	(14.2)	
11.4	11.4	

ב. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
85.4	(30.7)	54.7	1.7	(0.8)	2.5	0.2	(0.1)	0.3
(23.5)	13.2	(36.7)	(27.9)	13.7	(41.6)	(14.4)	8.7	(23.1)
31.2	(17.5)	48.7	(26.2)	12.9	(39.1)	(14.2)	8.6	(22.8)

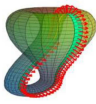
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן

רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסוגו מחדש לדוח רווח והפסד

סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה

22 בפברואר 2015

הצהרת אקטואר – מר אליאור וייסברג

נתבקשתי על ידי בנק אוצר החייל בע"מ להעריך את התחייבויותיו בגין מענקי ותק, פדיון ימי מחלה, פיצויים מוגדלים, נופש והטבות לפנסיונרים ליום 31 בדצמבר 2014 (להלן – "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל. פרט לביצוע הערכה אקטוארית זאת אין לי קשרים עסקיים עם הבנק, עם בעל עניין בבנק או עם בן משפחה של בעל עניין, עם חברה בת של הבנק או עם חברה קשורה לבנק. עבודתי לא לוותה בהגבלות ובהתניות שהיה בהן כדי להשפיע עליה או להטותה.

אני משמש כאקטואר חיצוני של הבנק החל משנת 2001. אני בעל תואר במתמטיקה וסטטיסטיקה, חבר באגודה האקטוארית האנגלית ובאגודת האקטוארים בישראל, בעל 34 שנות ניסיון בתחום הערכות אקטואריות. אני נותן שירותי אקטואריה לחברות גדולות במשק ובכללן משטרת ישראל, חברת החשמל, רשות שדות התעופה, נמל אשדוד, בנק המזרחי וחברות רבות אחרות.

היקף חוות הדעת האקטוארית

1. לצורך חישוב ההתחייבות של התאגיד הבנקאי, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויית את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
2. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על הנתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
3. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטית המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 4 להלן.

חוות הדעת

4. הערכתי את ההתחייבות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים.
5. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בסעיפים 1 ו-2 לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
6. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
7. ההתחייבות המפורטת בדיווח וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי התחייבויות התאגיד הבנקאי בגין מחויבויות שונות של הבנק לעובדיו, כמתואר בחוות דעתי המפורטת.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014.

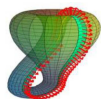
חתימה

אליאור וייסברג

שם האקטואר

22/02/2015

תאריך

לכבוד

בנק אוצר החייל בע"מ
רחוב מנחם בגין 11
רמת – גן 52521

הנדון: הערכה אקטוארית לפי הנחיית בנק ישראל הס – 11851557/243

בנושא זכויות עובדים בבנק אוצר החייל – לתאריך 31 בדצמבר 2014

כללי

1. הערכה אקטוארית זו הוכנה לבקשתו של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק") לצורך יישום הנחיות בנק ישראל בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההערכה כוללת חישובים אקטואריים של התחייבויות שונות לעובדים, למסיימים עבודתם ולגמלאים, לצורך הכללתם בדוחות הכספיים, ל-31 בדצמבר 2014.

2. ההנחות האקטואריות בבסיס החישובים הן בגישת best estimate ולא שמרניות, כלומר – מטרת ההערכה להציג תחזיות מדויקות ככל האפשר. תוצאות דומות (אך לא זהות) היו יכולות להתקבל ע"י בחירת הנחות אחרות בטווח סביר.

3. דוח זה מפרט את הנתונים, ההנחות ושיטות העבודה בהם עשינו שימוש. הדוח כולל טבלאות מסכמות של הנתונים הרלוונטים השונים ופירוט המחויבויות השונות.

4. פירוט קבוצות העובדים הקיימות בבנק ליום 31 בדצמבר 2014:

4.1 עובדים פעילים – קבוצה זו מהווה את כל העובדים המועסקים על ידי הבנק נכון ליום ההערכה האקטוארית. קבוצה זו נחלקת ל-4 תתי קבוצות:

4.1.1 עובדים זמניים – עובדים חדשים בבנק אשר תקופת העסקתם המרבית הינה עד 4 שנים (לאחר תקופה זו עובדים אלו מסיימים את עבודתם או הופכים לעובדים קבועים).

4.1.2 עובדים קבועים – עובדים קבועים אשר תנאי עבודתם מוסדרים באופן קולקטיבי, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק ובין ארגון עובדי הבנק.

4.1.3 עובדים בחוזה אישי – עובדים אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

4.1.4 עובדים בכירים בחוזה אישי – חברי הנהלת הבנק, אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

4.2 פנסיונרים – עובדים שפרשו מהבנק. קבוצה זו נחלקת ל-3 תתי קבוצות:

4.2.1 פנסיונרים לפי חוק – עובדים שפרשו בגיל הפרישה הקבוע בחוק.

4.2.2 פנסיונרים בפרישה מוקדמת – עובדים שפרשו לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק.

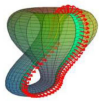
4.2.3 שארים – בן/בת זוגו של הפנסיונר/רית.

5. קבלתי מהבנק מסמך מתאריך 28/7/2011 ובו מיפוי של ההסכמים והנוהגים בבנק. בנוסף קיימתי עם אנשי החטיבה לחשבונאות פגישות ושיחות נוספות להבהרת מהות ההטבות השונות.

להלן פירוט ההטבות עבור בוצעה ההערכה האקטוארית:

6. פדיון ימי מחלה צבורים

ההסכם הקיבוצי ונהלי הבנק, מגדירים כללי זכאות לקבלת פדיון בכסף של ימי מחלה שלא נוצלו במועד פרישה לגמלאות בגיל הפרישה לפי החוק.

עובדים זכאים ל-25 ימי מחלה בשנה. אין תקרה לימי המחלה הצבורים. בעת הפרישה ניתן על פי ההסכמים בבנק לקבל מענק בגין יתרת ימי המחלה שלא נוצלה. המענק הינו פונקציה של אחוז הניצול.

7. מענק ותק

- 7.1. עובדים פעילים זכאים למענק חד פעמי עם השלמת 20 שנות עבודה.
- 7.2. עבור כל עובד מחושבת המחויבות בהתחשב בהסתברות להשלים 20 שנות עבודה בבנק (תוך התחשבות בלוחות תמותה ונכות ובשיעורי עזיבה חזויים).
- 7.3. המחויבות נצברת באופן לינארי לאורך 20 שנות העבודה הנדרשות לקבלת המענק.
- 7.4. זכאים למענק רק עובדים פעילים שמגיעים לוותק הרלוונטי לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק.
- 7.5. גובה המענק כולל מרכיב קבוע ומרכיב הנגזר משכרו של העובד וכולל צפי לעליית השכר הריאלית השנתית.

8. הטבות לפנסיונרים

- 8.1. עובדים המסיימים עבודתם בבנק אשר מוגדרים במסגרת הפרישה כגמלאים של הבנק, זכאים להטבות כספיות בכל שנה. הטבות אלה כוללות: תלושי ביגוד, שי לחג, נופש שנתי ומינוי לתיאטרון.
- 8.2. החישוב האקטוארי מבוצע הן עבור הפנסיונרים של הבנק, והן עבור עובדי הבנק, בגין האפשרות שיהנו מהטבות אלו בעתיד.
- 8.3. המחויבות עבור עובדים נצברת באופן לינארי לאורך שנות העבודה.
- 8.4. ההטבות משולמות לפנסיונרים או לשארים עד יום מותם.
- 8.5. ההנחה היא ששווי ההטבות יוצמד למדד ללא עלייה ריאלית בשוויין.

9. פיצויים מוגדלים

- 9.1. העתודה לפיצויי פיטורין חושבה לגבי פיצויים מוגדלים שישולמו לעובדים קבועים שיפוטרו, מעבר להתחייבות הבסיסית של הבנק המכוסה בהפקדות בקופות פיצויים אישיות על שמם. שיעור מקבלי הפיצויים המוגדלים הוערך על ידי ההנהלה בכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון ועל בסיס ניסיון העבר ובינהן:
  - 9.1.1. גיל פרישה מינימלי – 50 שנה.
  - 9.1.2. ותק מינימלי של 6 שנות עבודה.
  - 9.1.3. תוספת לפיצויים בשיעור מקסימלי של 100%. במקרה שנתרו פחות מ- 5 שנים עד למועד הפרישה תשולם תוספת לפיצויים בשיעור של 70% משכר העובד עד למועד הפרישה או 100% מחבות הפיצויים – כנמוך שביניהם. שיעורי הפיצויים המוגדלים נקבעו על פי החלטות הדירקטוריון ובהתבסס על ניסיון העבר.
  - 9.1.4. תקופת החזר ההוצאה בגין פרישה מוקדמת לא תעלה על 2.25 שנים.

10. מענק נופש

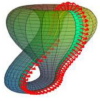
במלאת לעובד 25 שנות ותק זכאים העובדים הפעילים ובני זוגם להשתתפות בנופש שנתי המאורגן על ידי הבנק במימון מלא של הבנק.

הנחות, שיטות עבודה ומתודולוגיה אקטוארית

11. הנחות החישוב:

- 11.1. שיעור ההיוון – 4% ריאלי, על פי הוראות המפקח על הבנקים.
- 11.2. שיעור תמותה ונכות – מבוססים על לוחות תמותה ב' של חברות הביטוח.

11.3 **שיעורי עזיבה** – שיעורי העזיבה חושבו על ידי הבנק כפונקציה של הוותק. שיעורי העזיבה משקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים ומבוססים על מידע שנאסף בבנק וכולל נתוני עזיבה החל משנת 2001.

11.4 **גיל פרישה הקבוע בחוק** – גברים ונשים - 67.

11.5 **שיעורי הגידול בשכר** – שיעורי הגידול בשכר חושבו על ידי הבנק כפונקציה של הוותק. שיעורי גידול השכר מבוססים על מידע שנאגר בבנק וכולל נתוני גידול בשכר עובדים קבועים וזמניים משנת 2006.

11.6 **עלות ההטבה** – מוערכת על בסיס עלויות בפועל וכוללת תחזית לגידול ריאלי.

12. שיטת החישוב האקטוארית ששימשה כדי להעריך את ההתחייבות הינה שיטת יחידת הזכאות החזויה. לפי שיטה זו, ההערכה כוללת את כל ההטבות שצפוי כל עובד לקבל, נצברות על בסיס הקו הישר יחסית לוותק שנצבר בהשוואה לתקופת השירות הצפויה.

13. תוצאות ההערכה האקטוארית

להלן ריכוז ההתחייבויות האקטואריות:

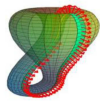
ליום 31 בדצמבר		
2013	2014	
20.8	18.6	הטבות לפנסיונרים
11.1	10.9	מענק מחלה
3.2	3.0	מענק ותק
9.4	9.0	פיצויים מוגדלים
11.7	13.5	נפש 25 שנה (א)
56.2	55.0	סך הכל

14. הערכה אקטוארית זו מסכמת פרטים חשבונאיים ואקטואריים הקשורים בהתחייבות של הבנק לעובדים במהלך שנות עבודתם ולאחר שסיימו עבודתם בבנק בעתיד. הביאורים האקטואריים המצורפים לתאריכים השונים מצורפים לדוח זה. העבודה הוכנה על פי הנחיות וסטנדרטים חשבונאיים ואקטואריים מקצועיים מקובלים לעבודות מסוג זה.

בכבוד רב,

אליאור וייסברג

אקטואר

נספח א' – ניתוחי רגישות

להלן ניתוחי רגישות לסכום ההתחייבות ביחס לשינוי של 1% בריבית להיוון, גידול של 1.5% בשיעור עליית השכר השנתי וכן שינוי של 50% בשיעור העזיבה הצפויים של העובדים בגילאי פרישה מוקדמת:

רגישות לשינוי בשיעור העזיבה				בשיעור עליית		רגישות לשינוי בשיעור הריבית להיוון				התחייבות אקטוארית ליום 31.12.2014	
הקטנת שיעורי עזיבה ב-50% אחוז השינוי	הגדלת שיעורי עזיבה ב-50% אחוז השינוי	אחוז השינוי	עליית שכר 1.5%	אחוז השינוי	ריבית 3%	אחוז השינוי	ריבית 5%	אחוז השינוי			
8.1%	20.1	(6.5%)	17.4	-	18.6	20.4%	22.4	(15.6%)	15.7	18.6	הטבות לפנסיונרים
15.6%	12.6	(12.8%)	9.5	25.7%	13.7	15.6%	12.6	(12.8%)	9.5	10.9	מענק מחלה
(45.6%)	4.9	40.0%	12.6	13.3%	10.2	8.9%	9.8	(7.8%)	8.3	9.0	פיצויים מוגדלים
6.7%	14.4	(5.2%)	12.8	-	13.5	6.7%	14.4	(4.4%)	12.9	13.5	נופש 25 שנה
6.7%	3.2	(6.7%)	2.8	10.0%	3.3	6.7%	3.2	(6.7%)	2.8	3.0	מענק ותק
0.4%	55.2	0.2%	55.1	7.8%	59.3	13.5%	62.4	(10.5%)	49.2	55.0	סך הכל
0.2		0.1		4.3		7.4		(5.8)			הפרש